

Cinayetlerle ilgisi olanlar :DEXTER-----

Dr. Eric Leidner : Ünlü arkeolog. Karısının sinirli hâli

onu endişelendiriyordu. Louise Leidner : Arkeologun karısı. Menekşe gözlü, çok

güzel bir kadındı. Bül Coleman : Genç bir İngiliz. Fazla gevezeydi. David Emmott : Amerikalı uzman.

Bili'n aksine o da pek

sessizdi.

Joseph Mercado: Fazla dalgın bir hali vardı. Bir şeyden korktuğu da anlaşılıyordu.

Marie Mercado: Joseph'in karısı. Daima kocasını koru-maya çalışmaktaydı.

Rahip Savigny: Yazı uzmanı. Louise Leidner'in tehlikeli bir kadın olduğuna inanmaktaydı.

Cari Beiter: Genç bir arkeolog. Çok beceriksiz ve utan-gaçtı.

Richard Garey: Çok yakışıklı bir adam. Louise Leidner'-den nefret ediyordu.

Anne Johnson: Orta yaşlı bir kadın. Eric Leidner'e âşık olduğu belliydi.

Amy Heran: Hemşire. Louise Leidner hakkındaki dedi-koduların iftira olduğundan emindi.

Dr. Keilly: Leidner'lerin ahabası. Kızının çok haksız oldu-ğunu düşünüyordu.

Sheila Keilly: Doktorun kızı. Louise Leidner'in kocasını aldattığını iddia etmekteydi.

Maitland: Polis Müdürü. Karmakarışık cinayetlerden hiç hoşlanmıyordu.

VE

HERCULE POİROT'ın Muin Polrot'nutu cinayetleri çözebilmek için şu sorulan Aîmzasız mektupları kim yazıyordu?

A Miss Johnson terasta ne görmüştü?

A «Pencere — pencere—!» sözlerinin anlamı neydi ?

Antikaların durduğu odaya kim girmişti? | Ar Sarı maske kimin eseriydi?

A Pencereden içeriyi gözetleyen yabancı kimdi?

A Fredrick Bosner hakikaten hayatta mıydı?

Sheila Reilly neler biliyordu?

Katil kimseye görünmeden eve nasıl girmişti?

Miss Johnson'un duyduğu ses neydi?

Hercule Poirot'nun elinde şu ip uçları vardı:

k Mum damlası

Taş değirmen

Plastrin

Arığne yerleri

Tehdit mektupları-k Asit

Eski bir evlilik

Bir Fransız arkeologun sözleri A: Muhtelif dedikodular

A-Bir kan lekesi.

Dr. GILES KEİLLY'NİN ÖNSÖZÜ

Bu kitapta anlatılan olaylar dört yıl önce oldu. Bazı sebepler yüzünden artık meselenin iç yüzünün halka açık-lanması lâzım geldiğine inanıyorum. O sıralarda ortalık-ta pek acayip ve gülünç rivayetler dolaştı durdu. Önemli delillerin gizlendiği iddia edildi. Bilhassa Amerikan, gaze-telerinde hiç olmayacak şeyler yazıldı.

Hikâyeyi Arkeoloji heyetindekilerden birinin anlat-ması doğru değil. Bunun sebepleri de meydanda.

Çünkü böyle bir kimsenin bazı peşin hükümleri olduğu düşünö-lebilir.

İşte ben de bu yüzden Miss Amy Heran'dan bu işi üzerine almasını istedim. Tam ona göre bir şeydi bu.

Bir hemşire olan Amy Heran, karakter sahibi bir kadın. Pitts-town Üniversitesinin Irak'a yolladığı arkeoloji heyetiyle bir ilgisi yok. Ayrıca o gözünden hiç bir şey kaçmayan, kültürlü bir tanık.

Miss Amy Heran'ı bu işi yapmaya ikna etmem hiç de kolay olmadı. Hattâ meslek hayatımda böylesine çetin bir meseleyle karşılaşmadığımı da söyleyebilirim. Miss Heran nedense kitabı bitirdikten sonra yazdıklarını bana göstermeyi pek istemedi. Bunun bir sebebinin kızım Shei-

la'yla ilgili tenkitleri olduğunu çok geçmeden anladım. Ama onun bu çekingenliğini çabuk yendim. Kendisine, «Son zamanlarda çocuklar anne ve babalarını yazdıkları yazılarla bol bol tenkit ediyorlar,» dedim. «Çocuklarının da şimdi aynı şekilde tenkide uğramaları, muhakkak ki büyüklerinin pek hoşuna giderdi...»

Miss Heran'm çekingenliğinin diğer sebebi ise büyük bir tevazuyla 'üslûbunun' hiç de iyi olmadığını düşünme-siydi. Hattâ benden, «Gramer hatalarını filân düzeltme-mi,» de istedi. Fakat ben kitabın bir tek kelimesini bile değiştirmeye yanaşmadım. Bence Miss Heran'm üslûbu gayet canlı, kendisine has ve konuya da çok uygun.

Ben sadece birinci kısmı yazmak cüretini gösterdim. Bunda, Miss Heran'ın arkadaşlarından birinin büyük bir nezaket göstererek bana verdiği mektuptan faydalandım. Bu sadece bir başlangıç — yazarı tanıtan kısa bir pasaj sayılabilir.

/

başlangıç

Bağdat'ta Dicle Otelinin holünde bir hemşire oturmuş mektup yazıyordu. Dolma kalemî kâğıdın üzerinde hızla kaymaktaydı.

«... İşte şekerim, bütün haberler bunlar. Doğrusu dün-yayı dolaşip görmek hakikaten hoş oluyor. Fakat Bağ-dat'ın Binbirgece masallarındaki gibi romantik bir yer olduğunu sanma. Tabii nehrin kenarı pek hoş. Binbaşı Kelsey beni çarşıya da götürdü. Orası hakikaten pek ilgi çekici bir yer.

Dr. Reilly'nin bahsettiği işten bir netice çıkarsa bu-nu sana yazarım. Doktor, o Amerikalı beyin bu ara Bağ-dat.ta olduğunu ve bu akşam üzeri gelip beni göreceğini söyledi. Onun karısına bakacağım ben. Dr. Reilly'nin söy-lediğine göre kadının bazı 'evhamları' varmış. Dr. Reilly, başka bilgi vermedi. Tabii ben bu 'evhamların' ne mânâya geldiğini anladım. (Ama bunlara alkolizmin sebep olma-dığını umarım!) Tabii Dr. Reilly bu konuda bir şey söyle-medi ama yüzünde acayip bir ifade vardı. Ne demek iste-diğimi anlıyorsun değil mi? Bu Dr. Leidner bir arkeolog. Amerikan müzelerinden birinin adına çölde bir yerde ka-zılar yapıyor.

Eh, artık mektubumu sona erdiriyorum. Gözlerinden öperim. Sevgiler.

Amy Heran.»

Amy Heran, mektubu zarfa koydu. Bunun üzerine Londradaki hastahanelerden birinin adresini yazdı.

Hemşire, dolma kaleminin kapağını kapatırken yerli garsonlardan biri yanına yaklaştı.

— «Dr. Leidner adında bir bey sizi görmek istiyor.»

Hemşire Heran, döndü. Biraz üride omuzları hafifçe düşük, orta boylu, kahverengi sakallı, yorgun, müşfik: bakışlı bir adam duruyordu. Dr. Leidner'di bu.

Arkeolog da dikkatle hemşireyi süzüyordu. Amy He-ran otuz beş yaşlarında, dimdik, kendinden emin tavırlı, uysal yüzlü, hafifçe patlak mavi gözlü, parlak kahverengi saçlı bir kadındı. Dr. Leidner, «Tam sinirli bir kadına ba-kacak bir hemşire,» diye düşündü. «Neşeli, sağlam, zekî ve sakin. Evet, Heran hemşire, bu işe uygun...»

?

amy heran olanları anlatıyor

Ben yazar olduğumu, edebiyattan anladığımı iddia edecek değilim. Bu işi Dr. Reilly istediği için yazıyorum. Nedense Dr. Reilly sizden bir şey istediği zaman onu red edemiyorsunuz.

Bu konu açıldığı zaman kendisine, «Fakat doktor,» dedim. «Benim edebiyatla" hiç bir ilgim yoktur.»

Dr. Reilly, «Saçma,» diye cevap verdi. «Bir hastalık hakkında rapor yazdığınızı farzedersiniz, olur biter.»

Evet, insan olaylara bu gözle de bakabilirdi.

Dr. Reilly sözlerine devam etti. «Tel Yarımca olayı-y-la ilgili hakikatlerin olduğu gibi açıklanması şart. Eğer

2  
bunu, olayla ilgisi olanlardan biri yazarsa, buna kimse pek inanmaz. Onun şu veya bu bakımdan taraf tuttuğu iddia edilir.»

Tabii bu da doğruydı. Ben olaya karışmış olmakla beraber aslında bir yabancıydım. Dr. Reilly'e sordum.

«Bu işi neden kendiniz yapmıyorsunuz, doktor?»

— «Ben kampta değildim. Halbuki siz oradaydı-nız.» İçini çekti. «Zaten kızım da olanları yazmam için izin vermiyor.»

Doğrusu doktorun o küçücük kıza boyun eğmesi pek ayıptı. Az kalsın bunu da söyleyecektim. Sonra Dr. Reilly'nin gözlerindeki muzipçe pırıltıyı farkettilim. Doktorun en kötü tarafı da buydu işte. İnsan onun ne zaman şaka et-tiğini, ne zaman etmediğini bir türlü anlıyamıyordu. Dai-ma ağır ağır, âdeta hüzünlü bir tavırla konuşuyordu ama bazan gözlerinde o muzip ifade beliriveriyordu.

Tereddütle mırıldandım. «Şey... Her halde bu işi ya-pabilirim.»

— «Tabii yapabilirsiniz.»

— «Fakat buna nereden başlayacağımı da bilmiyo-rum.»

«Bunun için önünüzde bir sürü örnek var. Başından başlayın, sona erişince de yazıyı kesin.»

Yine tereddütle, «Fakat ben olayın nereden ve nasıl başladığını da pek bilmiyorum...»

— «Bana inanın Heran hemşire. Asıl başlarken değil, kitabı sona erdirirken güçlük çekeceksiniz. Daha doğ-rusu ben bir konuşma yapacağım zaman daima bu güçlük-le karşılaşırım. Sonunda biri İrağımın kuyruğundan çek-tiği gibi beni yerime oturtur.»

— «Şaka ediyorsunuz, doktor.»

— «Bilâkis çok ciddiym. E, teklifime ne diyorsu-

1UZ?

Beni endişelendiren bir şey daha vardı. Bir iki daki-

2 —

İtidüşündükten Bonra, ı!'.«ı\*..«i <i<ıklor,» dedim. «Bazan— ... (jıhsiyotc dōkebilirim.

«İl.ıy Allah! İşi ne kadar şahsiyete dōkerseniz, o ktdtlı iyi«mı Bu insanlarla ilgili bir hikâye, kuklalarla ı. ;il İşi ; ilisiyete dōkün, — taraf tutun, — şunu bunu | !.iin -m. istediğınızı yapın. Olanları kendi görüşünüze

| !Myazın.Daha sonra hakaret davası açılmasına sebebpolabilecek kısımları atarız. Siz olayı yazmanıza bakın. Akli başında bir kadınsınız. Olanları da makûl bir şekilde anlatacağınızdan eminim.»

Bunun üzerine ben de elimden geleni yapacağıma dair söz verdim.

işte şimdi de hikâyeye başlıyorum. Ama doktora da söyledığım gibi yazıya nereden başlanması lâzım geldiğini bilmek hiç de kolay değil.

Her halde önce kendimden bahsetmem lâzım. Adım Amy Heran, otuz iki yaşındayım. Hemşireyim.

İngiltere-'de muhtelif hastahanelerde çalıştıktan sonra Mrs. Kelsey adında biriyle Irak'a geldim. Genç kadına çocuğunu dün-yaya getirdiği sırada bakmışım. Mrs. Kelsey, kocasıyla birlikte Bağdat'a gidiyordu. Oradaki ahbablarının yanın-da çalışan bir dadıyı da tutmuştu. Genç kadın, biraz za-yıf nahifti. Öyle küçücük bir bebekle yolculuğa çıkacağı için de çok endişeleniyordu. Bu yüzden Binbaşı Kelsey be-ni tuttu. Mrs. Kelsey'le birlikte Bağdat'a kadar gidecek, yolda hem çocuğa hem ona bakacaktım. Dönüş yolu için hemşire arayan birini bulamadığımız takdirde, biletimi de yine onlar alacaklardı.

Burada Kelsey'leri anlatmama lüzum yok. Çocuk, pek şirin bir şeydi. Mrs. Kelsey ise her şeyi kendisine dert eden tiplerden olmakla birlikte hayli iyi bir kadındı. Yolculuk pek hoşuma gitti. O zamana kadar böyle uzun bir seyahate çıkmamışım.

Dr. Reilly'de vapurdaydı. Siyah saçlı, uzun yüzlü bir

3 —

adamdı o. Hüzünlü bir tavırla dünyanın en komik şeyle-rini söylemeye meraklıydı. Zannedersen doktor bana ta-kılmaktan hoşlanıyor, — inanıp inanmayacağımı anlamak için dünyanın en olmayacak şeylerim anlatıyordu. Kendi-si Bağdat'tan bir buçuk günlük mesafedeki Hasaniye'de operatörlük yapmaktaydı. Bağdat'a geldikten bir hafta sonra Dr. Reilly'e tek-rar rastladım. Bana Kelsey'lerin yanından ne zaman ay-rılacağımı sordu. «Heran hemşire,» dedi. «Size uygun bir iş buldum.»

— «Bir hasta mı ?»

Düşünceli bir tavırla yüzünü buruşturdu. «Ona pek de hasta denemez. Biraz — 'evhamlı' bir kadına bakacak-sınız.»

— «Ya...» dedim. İnsan bunun ne mânâya geldiğini bilü. Fazla içen veya uyuşturucu maddeler kullanan kim-selerden bahsedilirken böyle denilir.

Dr. Reilly, fazla bügi vermedi. Bir hayli ağzı sıkı bir adamdı o. «Evet... Kadının adı Mrs. Leidner. Kocası Amerikalı, isveç asıllı bir Amerikalı. Amerikan arkeoloji heyetinin de başı. Gruptakiler Ninovaya benzeyen bir Asur şehrinin kalıntılarını ortaya çıkarmaya çalışıyor-lar. Heyetin kaldığı yer Hasaniye'ye yakın. Fakat orası bir hayli تنها. Dr. Leidner de bir kaç zamandan beril karısının sıhhati yüzünden endişe ediyor.

Adam bu konu-da belirli bir bilgi vermedi. Fakat anladığıma göre Mrs. Leidner zaman zaman, sinir krizleri geçiriyor ve şiddetli korkulara kapılıyormuş.»

Sordum. «Kadın bütün gün yerlilerin arasında yalnız başına mı oturuyor?»

— «Ne münasebet. Grup bir hayli büyük. Yedi sekiz kişi var sanırını. Mrs. Leidner'in evde yalnız kaldığını san-mıyorum. Fakat kadının smirlerinin iyice bozulmuş oldu-ğumuhakkak. Leidner'in işi başından aşkm. Fakat adam

3

karısını çok seviyor. Onun bu hali de kendisini çok endişe-lendiriyor. Mrs. Leidner'in yanında bilgili, işinin ehli biri bulunduğtu takdirde işi rahat edecek.»

— «Peki, Mrs. Leidner'in kendisi bu durum hakkında ne düşünüyor?»

Dr. Reilly, ciddi bir tavırla cevap verdi. «Mrs! Leid-ner çok güzel bir kadın. Hemen her gün fikir değiştiriyor. Fakat genel olarak böyle birinin tutulmasına o da taraf-tar.» İlâve etti. «Acayip bir kadın, Mrs. Leidner. Onun bir hayli rol yaptığını ve durmadan yalan söylediğini sa-nıyorum. Fakat Dr. Leidner samimî olarak karısının deh-şete kapılmış olduğuna inanıyor.»

— «Mrs. Leidner size ne söyledi, doktor?»

— «O bu konuyu benimle konuşmadı ki. Zaten kadın benden hiç hoşlanmıyor. Bunun da bir kaç sebebi var... Bana bu plânı Dr. Leidner açıkladı. E, Heran hemşire, ne diyorsunuz? İngiltereye dönmeden önce memleketi biraz görmüş olursunuz. Kazılar daha iki ay devam edecek. Çok da ilgi çekici bir iş bu.»

Bir an düşündüm. Sonra da, «Pekâlâ,» dedim. «Bu işi bir deneyeyim.»

Dr. Reilly, gülümsedi. «Aferin... Dr. Leidner şimdi Bağdat'ta. Ona gelip sizinle konuşmasını söyleyeyim. Aranızda anlaşırınsınız.»

Dr. Leidner o gün akşam üzeri otele geldi. Orta yaşlı, çekingен tavırlı bir adamdı. Müşfik, nazik ve biraz da âciz bir hali vardı. Karısını çok sevdiği belliydi ama du-rumu da açıkça izah etmedi.

«Anlıyacağımız, karımın sinirleri çok bozuk,» dedi. Bir taraftan da şaşkın şaşkın sakalını çekiştirip duruyor-du. Daha sonra bu hareketi sık sık yaptığını şahit oldum. O — onun için çok endişeleniyorum.»

— «Fakat karınızın aslında sıhhati yerinde değil mi?» diye sordum.

— «Evet, —! ah, evet, öyle sanıyorum. Fiziki bakım-dan sağlığında bir şey yok zannederim. Fakat o — onun bazı evhamları var.»

— «Ne gibi?» diye sordum.

Fakat o bu sorumu açık açık cevaplandırmayarak, şaşkın bir tavırla mırıldandı. «Ortada sebep yokken heyecanîamveriyor... Doğrusu bence ortada korkulacak bir şey. yok.»

— «Karınız neden korkuyor, Dr. Leidner?» Adam, mırıldandı. «Sinir bozukluğunun sebep olduğtu korkular taunlar.»

— «Kadın, muhakkak uyuşturucu madde müptelâsı,» diye düşündüm. «Ama adamcağız bunun farkında değil. Bir çok erkek böyledir. Hepsi de karılarının neden o ka-dar sinirli olduğunu ve durup dururken somurttuklarını kendi kendilerine sorarlar.» Sonra, «Mrs. Leidner bir hemşire tutulması fikrini beğeniyor mu?»

Yüzü aydmlanıverdi. «Evet... Doğrusu buna da şaş-tım. Hem şaştım, hem de sevindim. Karım bunun fevka-lâde bir fikir olduğunu söyledi. O zaman kendisini daha emniyette hissedeceğini açıkladı.»

Bu sözler acayibime gitti... Kadın, kendisini daha emniyette hissedeceğinden bahsetmişti. Yavaş yavaş Mrs. Leidner'in bir ruh hastası olduğuna inanmaya başlıyordum.

Dr. Leidner, çocuksu bir heyecanla sözlerine devam etti. «Karımla iyi anlaşacağınızdan eminim. Aslında o pek hoş ve şirin bir kadındır.» Sevimli bir tavırla gülümsedi. «Yanında olduğunuz takdirde iğinin rahat edeceğini söy-ledi. Ben de sizi görür görmez aynı şeyi düşündüm. O ka-dar sıhhatli ve makul bir haliniz var ki. Tam karım Lou-ise'in istediğı gibi bir insan olduğunuzdan eminim.»

Neşeyle, «Bir deneyelim bakalım. Dr. Leidner,» di-ye cevap verdim. «Karınıza yardımım dokunacağına uma-rım. Belki de o yerlilerden ve zencilerden korkuyor.»

Dr. Leidner, neşeyle başını salladı. «Ne münasebeti.» Karım Araplardan çok hoşlanır. Onların sadeliklerine ve neşelerine hayrandır. Bu Louise'in burada geçirdiğı ikin-ci mevsim. Onunla evleneli yakında iki yıl olacak. Fakat karım Arapça konuşmayı öğrendi bile.»

Bir an durdum. Sonra da bir deneme daha yaptım. «Karınızın neden korktuğunu bana anlatamaz mısınız,. Dr. Leidner?»

Adam, bir an tereddüt etti. Sonra da ağır ağır, «Bu-nu size kendisinin söyleyeceğini umarım,» dedi. Ondanda fazla bir şey öğrenemedim.

?

///

dedikodular

Ertesi hafta Tel Yarımca'ya gitmem kararlaştırıldı..

O sırada Mrs. Kelsey, Alviya'da tuttukları eve yerleş-meye çalışıyordu. Ona memnunlukla yardım ettim. O arada Leidner'in kazısından da iki defa bahsedildi-ğini işittim. Benim Mrs. Leidner'in yanma gideceğini du-yan Mrs. Kelsey'in ahbablarından genç bir subay, hayretle, «Güzel Louise,» diye bağırdı. «Demek onun son rolü de bu?» Bana izah etti. «Biz ona bu adı taktık, Hemşire. Mrs. Leidner'den aramızda 'Güzel Louise' diye bahsedebiliriz.»

— «Demek Mrs. Leidner bu kadar güzel?» dedim.

— «Kendisi öyle düşünüyor...»

Mrs. Kelsey, atıldı. «Hinzırlık etme, John. Yalnız; Mrs. Leidner'in öyle düşünmediğini sen de biliyorsun. Bir sürü adam kadına hayran.»

—! «Belki haklısın... Kadının dişleri biraz uzunca ama bazı bakımlardan da hakikaten hoş.»

Mrs. Kelsey, güldü. «Ona sen de hayrandın.»

Genç subay, kıpkırmızı kesildi. «Güzel Louise insanın başım döndürmesini iyi biliyor... Dr. Leidner'e gelince, adam karısına tapıyor âdeta. Bu yüzden diğerleri de Lou-ise'e çok hayranmış gibi davranıyorlar. Çünkü buna mec-burlar.»

Sordum, «Arkeoloji heyetinde kaç kişi var?»

Subay, neşeyle, «Grupta her milletten insan olduğu-nu söyleyebilirim, Heran Hemşire,» diye cevap verdi.

«Bir İngiliz mimar... Bir Fransız rahip... Adam levhalarındaki yazıları okuyor... Sonra Miss Johnson... O da İngiliz... Kazılarda çıkan şeyleri temizliyor... Şişman, Amerikalı bir fotoğrafçı... Sonra Mercado'lar.

Onların hangi mil-letten oldukları belli değil. İtalyan veya İspanyol olabilir-ler. Mrs. Mercado bir hayli genç, — ince bir kadın. Güzel Louise'den de müthiş nefret ediyordu. Ayrıca grupta bir kaç genç de var. Hepsi bu kadar. Heyettekilerin bazıları biraz garip insanlar ama çoğu dost canlısı ve iyi. Öyle de-ğil mi, Pennyman?»

Subay, gözlüğünü dalgın dalgın elinde çeviren yaşlıca bir adama doğru dönmüştü. Adam, «Evet, evet hakikaten iyi insanlar onlar.» dedi. «Tabii Mercado biraz acayip—»

Mrs. Kelsey, tekrar atıldı. «Adamın sakalı öyle garip ki... Acayip, cansız bir sakal...»

Pennyman, genç kadını duymamış gibiydi. «Gençlerin ikisi, de dürüst çocuklar. Amerikalı olanı fazla konuşmu-yor. İngiliz delikanlısı ise biraz geveze. Ne tuhaf değil mi ? Ekseri bunun tersi olur. Leidner'in kendisi de hoş bir adamdır. Gayet mütevazıdır. Ukalalık etmez. Fakat — on-ları son görüşümde bana bir acayiplik varmış gibi geldi.

öleceksin Ölmelisin — F : 2

4 —

Bunun ne olduğunu da bilmiyorum... Fakat hiç biri de öyle normal bir şekilde hareket etmiyorlardı. Nasıl anla-tayım bilmem ki ?.. Açıkçası birbirlerine karşı haddinden fazla naziktiler.»

— «Bazan,» dedim. «Uzun zaman bir arada oturan kimseler birbirlerinin sinirine dokunmaya başlarlar.»

Fikirlerimi açıklamaktan pek hoşlanmadığım için biraz kızarmıştım.

Binbaşı Kelsey, < Orası doğru,» dedi. «Fakat henüz mevsimin başındayız. Daha birbirlerinin sinirine dokuna-cak kadar zaman geçmedi.»

Pennyman. mırıldandı. «Bir arkeoloji heyeti burada sürdürdüğümüz hayatın bir minyatürü âdeta... Onların ara-larında da gruplaşmalar, kıskançlıklar ve rekabetler olu-yor...»

Binbaşı Kelsey, «Bu yıl bir sürü yeni kimse var sanı-rım,» diye başını salladı.

— «Durun bakayım...» Genç subay, parmaklarıyla saydı. «Genç Coleman yeni. Beiter'da öyle. Emmott geçen yıl gelmişti, Mercado'lar da. Rahip Sevigny de yeniler-den. O, hastalandığı için bu yıl gelemeyen Dr. Byrd'in ye-rini almış. Tabii Garey eskilerden. O kazılar başladığından beri, yani beş yıldır geliyor. Miss Johnson da onun gibi...»

Binbaşı Kelsey, «Ben Tel Yarımca'dakilerin çok iyi geçindiklerini sanıyordum,» dedi. «Mesut bir aileden fark-sızdı onlar.»

Pennyman, «Fakat bu sefer işin içinde bir iş var sa-nırım,» diye cevap verdi. «Leidner, müşfik, mütevazı bir adam. Herkesi idare etmesini de iyi biliyor. Fakat geçen gün havanın bir hayli gergin olduğunu farkettili.»

Mrs. Kelsey, bir kahkaha attı. «Ve bunu izah ede-medin öyle mi? Halbuki mesele meydanda.»

— «Ne demek istiyorsun?»

5 —

— «Her şey Mrs. Leidner'in başının altından çıkıyor tabii.»

Kocası, «Yapma, canım,» dedi. «Louise Leidner, hoş bir kadındır. Öyle kavgacı bir mahlûk da değildir.»

— «Onun kavgası olduğunu söylemedim. Fakat ka-dın kavgalara sebep oluyor.»

— «Nasıl? Neden?»

— «Neden? Neden? Louise, Leidner'in canı sıkılıyor da ondan. Kendisi bir arkeolog değil. Sadece bir arkeolog'un karısı. Eğlenebileceği hiç bir şey yok. Onun için herke-si birbirine katarak hoşça vakit geçirmeye çalışıyor.»

— «Bunun doğru olup olmadığını bilmiyorsun. Sade-ce sana öyle geliyor.» -

— «Tabii bana öyle geliyor ama çok geçmeden haklı olduğumu da anlayacaksın. Güzel Louise'in o Mona Lisa tavırlarını takınmasının sebebi var. Belki kadının niyeti kötü değil ama neler olabileceğini anlamaya çalışıyor.»

— «Louise, Leidner'a çok bağlı.»

— «Ondan eminim. Zaten benim kasdettiğim de ba-yağı maceralar değildi. Fakat o kadın baş döndürücü bir 'vamp' rolünde.»

Binbaşı Kelsey, usulca gülümsedi, «Şu kadınlar da birbirlerini ne kadar severler.»

— «Evet. Siz erkekler kadınların birbirini çekeme-diklerini söylersiniz. Fakat biz, hemcinslerimiz hakkında hüküm verirken hiç yanılmayız.»

Pennyman düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Ne olur-sa olsun... Mrs. Kelsey'in tahmini doğruysa, o zaman o acayip, gergin havanın sebebini bulmuş oluruz. Orada fir-tınadan önceki anları hatırlatan bir şeyler var. Bana san-ki fırtına neredeyse kopacakmış gibi geldi.»

Mrs. Kelsey, güldü. «Heran hemşireyi korkutmayın bakayım. Kendisi üç gün sonra oraya gidecek. Böyle söy-lerseniz bu işten vaz geçebilir.»

5 —

Ben de gülümsedim. «Korktuğum yok...»

Buna rağmen söylenenleri uzun uzun düşündüm. Ay-rica Mrs. Louise Leidner'in ben geldiğim takdirde kendi-sini emniyette sayacağını söylediğini de unutmamıştım. Kendi kendime, «Bekleyelim bakalım..» dedim. «Elbet an-larız...»

?

IV

hasaniye'ye erişiyorum

Üç gün sonra Bağdat'tan ayrıldım.

Beni istasyona Binbaşı Kelsey götürdü. Ertesi sabah Kerkük'te olacaktım. Beni orada biri karşılayacaktı. O gece rahat uyuyamadım. Trenlerde beni pek uyku tutmaz zaten. Fakat ertesi sabah pencereden baktığım zaman havanın pek güzel olduğunu farkettilim. Keyfim de yerine gelmişti. Göreceğim kimseleri bayağı merak et-meye başlamıştım.

İstasyonda »urmuş, tereddütle etrafıma bakınırken genç bir adamın bana doğru geldiğini gördüm.

Yusuvar-lak, pespembe bir yüzü vardı.

— «Merhabaaa!» dedi. «Siz Heran hemşire misiniz? Yani hemşire olmanız lâzım. Bu belli. Hah hah!

Benim adım Coleman. Beni Dr. Leidner yolladı. Nasılsınız? Yol-culuk sizi yordu mu? Ben bu trenleri bilirim. Kahvaltı ettiniz mi? Bu çanta sizin mi? Ne kadar mütevazısınız. Mrs. Louise Leidner'in dört bavulu ve bir sandığı var. Şapka kutuları, yastıklar da cabası. Çok mu konuşuyo-rum. Gelin de bizim eski arabaya binelim.»

Dışarıda bir pikap bekliyordu. Mr. Coleman, binme-me yardım etti. O arada şoförün yanında oturduğum tak-

5 —

dirde daha az sarsılacağımı söylemeyi de unutmadı. Yol boyunca da gevezelik edip durdu. Nehri aşarken de öyle. Hasaniye'ye dört saat sonra eriştik. Oldukça büyük bir yerdı burası. Minareleri ve beyaz binalarıyla hakikaten hoş gidecek gibiydi. Mr. Coleman, beni Dr. Reilly'nin evine götürdü. Söylediğine göre doktor beni öğle yemeği-ne bekliyordu.

Dr. Reilly, her zamanki gibi yine pek şirindi. Evi de derli toplu ve tertemizdi. Bir banyo yapıp, tekrar ünifor-mamı giydiğim zaman yorgunluğum da geçmişti.

Yemek hazırdı. Sofraya oturduk. Doktor kızı Sheila için özür diledi. «O daima geç kalır...»

Pek nefis olan salçalı yumurtamızı bitirdiğimiz sıra-da doktorun kızı Sheila Reilly de içeri girdi.

Doktor, «Hemşire Heran,» dedi. «İşte kızım Sheila.»

Kız, benim ve Mr. Coleman'm elini sıktı. Bana, «İyi bir yolculuk yaptığınızı umarım,» diye mırıldanarak şap-kasını bir kenara fırlattı.

Genç adam, kulüpte yapılacak olan bir balodan bah-sederken ben de usulca Sheila Reilly'i inceledim. Ona he-men ısındığımı iddia edemeyeceğim. Bence güzel olmakla beraber bir hayli soğuktu. Uçuk bir yüzü, siyah saçları ve mavi gözleri vardı. Dudaklarını ateş rengine boyamıştı. Soğuk ve hattâ alaycı bir tavırla konuşuyordu. Bu da ba-yağı sinirime dokundu. Galiba Mr. Coleman, Sheila'ya âşıktı. Genç adam, eskisinden daha da gülünç bir şekilde konuşmaya, hattâ kekelemeye başladı. O anda karşısında-kini memnun etmek için kuyruğunu sallayıp duran iri bir köpeğe benziyordu.

Yemekten sonra Dr. Reilly hastahaneye gitti. Mr. Coleman'm ise bir işi vardı. Daha sonra gelip beni ala-caktı. Sheila Reilly beni alıp kulübe götürdü. Nehre bakan kulüp binası hakikaten hoşuma gitti.

Tekrar eve döndüğümüz zaman Mr. Coleman daha

. 6 —

gelmemişti. Onun için oturup biraz Sheila'yla konuştuk. Ama doğrusu kızla ahbablık etmek hiç de kolay değildi. Bana Mrs. Louise Leidner'le henüz tanışıp tanışmadığımı sordu.

— «Hayır,» dedim. «Sadece Dr. Leidner'i gördüm.»

— «Ya?» diye mırıldandı. «Acaba Louise hakkında ne düşüneceksiniz?» Ben cevap vermeyince devam etti. «Ben Dr. Leidner'i çok severim. Herkes de öyle ya.»

— «Bu da,» diye düşündüm. «Onun karısından hiç. hoşlanmadığın mânâsına geliyor tabii.»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra Sheila birdenbire sordu. «Louise'in nesi var? Dr. Leidner bunu size söyledi mi?»

Daha hastamı görmeden dedikoduya başlamak niye-tinde değildim. Onun için kısaca, «Anladığıma göre Mrs. Leidner biraz yorgun,» dedim. «Bakıma ihtiyacı var.»

Kız, acayıp bir tavırla kötü kötü güldü. «Allahım... Louise'e dokuz kişi birden bakıyor. Onlar yetmiyor mu?»-

— «Her halde hepsinin de işleri var,» diye mırıldan-dım.

— «İşleri mi? İşleri tabii var. Fakat Louise her şey-den önemli. Kadın bunu hepsine de öğretti.»

— «Evet,» diye düşündüm. «Senin Louise Leidner'-den hiç hoşlanmadığın belli.»

Sheila devam etti. «Buna rağmen onun neden bir hemşire istediğini anılamadım. Amatör yardımcılar Louise'in daha işine gelir. Derecesini alıp, nabzını sayacak ve her şeyi olduğu gibi açıklayacak biri hoşuna gitmez.»-

Biraz meraklanmıştım. «Yani sizce Mrs. Leidner'in hiç bir şeyi yok mu?»

— «Tabii yok ya. O kadın bir öküz kadar sağlam. Daima aym sözleri duyuyorum. 'Sevgili Louise uyuyama-dı. Gözlerinin altında mor halkalar var.» Evet, mor farla yapılmış halkalar. Herkesin dikkatini çekmek, onların

kendisiyle meşgul olmasını sağlamak için elinden geleni yapıyor.»

Bazan insan bütün ev halkının ilgisini çekmek için hasta olduklarını iddia eden kimselerle karşılaşılıyordu. Mrs. Leidner de böyle bir kadın olabilirdi. Buna rağmen kadının, «Hemşire gelince daha emniyette olurum,» dedi-ğini de unutmamıştım.

Bu yüzden, «Mrs. Leidner sinirli bir kadın mı?» diye sordum. «Meselâ تنها bir yerde oturmak onu korkutu-yor mu?»

— «Korkulacak ne var? Evde tam on kişiler! Ayrıca kazılardan çıkan tarihi eserler dolayısıyla bir sürü nöbet-çi de tuttular. Hayır, Louise sinirli değil,—» Aklına bir şey gelmiş gibi bir an durakladı. Sonra ağır ağır, «Çok tuhaf...» dedi.

— «Tuhaf olan nedir?»

— «Bu sözü söylemeniz. Geçenlerde bir erkek arka-dışımla birlikte atla dolaşmaya çıkmıştık. Evdekilerin ço-ğu kazı yerindeydiler. Louise oturmuş mektup yazıyordu. Bizim geldiğimizi duymamıştı sanırım. Her

zaman misa-firleri karşılayan uşak görünürlerde yoktu. Bu yüzden evin önündeki verandaya çıktık. Louise, arkadaşımın du-vara vuran gölgesini farkederek acı acı bağırdı. Sonradan da özür diledi tabii. 'Bir yabancıнын geldiğini sandım,' de-di. Acayip bir olaydı bu. Yani — yanımdaki yabancı bir erkek de olsaydı, Louise'in öyle haykırması için bir sebep yoktu.»

Düşünceli bir tavırla başımı salladım. Sheila, sustu. Sonra da birdenbire bağırdı. «Bu yıl hepsinin de nesi var anıyamıyorum. Hepsi de sinirli. Miss Johnson, daima so-murtuyor. Ağzım açıp konuşmuyor. David Emmott kabil olduğu kadar bir şey söylememeye çalışıyor. Bili Coleman ise hiç durmadan gevezelik ediyor tabii. Fakat nedense onun bu konuşması diğerlerinin durumunu daha belirli bir hale sokuyor. Garey, her an bir şey olmasını bekliyormuş; gibi bir tavırla dolaşiyor. Sonra da hepsi — hepsi birbirle-rini gözetliyorlar... BiJmem ki... Durum hakikaten aca-yip.»

— «Sheila Reilly'le Pennyman gibi birbiriyle taban, tabana zıt iki kişinin aynı şeyi fark etmiş olmaları haki-katen tuhaf,» diye düşündüm.

Aynı anda Bili Coleman telâşla içeri girdi. Onu yine kuyruğunu sallayan bir köpeğe benzettim.

«Merhabaaa! Alış verişte benden daha üstünü yoktur. Heran hemşire-yi gezdirdin mi?»

— «Evet, evet...»

Coleman, «Artık kazı yerine dönmeli...» diye mırıl-dandı. «Amma da sıkıcı iş.»

Sheila, «Kalıntılardan, tarihi eserlerden hoşlanmı-yorsun değil mi Bül?» dedi. «Doğrusu neden arkeolog ol-duğunu anlı yamıyorum.»

—! «Kabahat bende değil, vasimde. Kendisi çok kül-türlü bir adam. Üniversitede profesör. Koltuğuna oturup,, kitabı eline aldı mı, dünyayı unuttur. O böyle bir tip in-sandır işte. Benim halimden de hiç hoşlanmaz.»

Sheila, sert bir sesle cevap verdi. «Madam arkeolog olmak istemiyordun, seni zorladıkları zaman neden itiraz; etmedin? Seninki de aptallık.»

!— «Beni bu işe zorlayan olmadı ki, Sheila'cığım. Adamcağız bana düşümdüğüm belirli bir meslek olup ol-madığını sordu. Ben, 'Yok,' deyince de bu işi kendisi hal-letti. Sonra ben de kalkıp buraya geldim.» . «Fakat hakikaten yapmak istediğin bir şey yok mu? Böyle bir şey muhakkak olmalı.»

— «Var tabii. Ben hiç çalışmamayı istiyorum. Bol param olsun, otomobil yarışlarına gireyim.»

Sheila, «Çok gülünçsün,» dedi. Sesi bir hayli öfkeliydi.

7 —

Coleman neşeyle güldü. «Böyle bir şey o-lamıyacağımı biliyorum tabii. Onun için de bu işe razıyım. Bir büroda oturup sabahtan akşama kadar çalışmayayım da ne olur-sa olsun. Sonra dünyayı dolaşmak da hoş bir şey. Onun için bu teklifi alır almaz, kalktım hemen geldim.»

— «Her halde kazılarda bir işe yaramıyorsun?»

— «İşte bunda yanılıyorsun. Ben de diğerleri kadar yeri kazmasını biliyorum. Sonra resmim de fena değildir. Okulda yazıları taklid ederdim. Açıkçası ben birinci sınıf bir sahtekâr olabilirdim. Hoş belki buna da sıra gelecek. Sen otobüs beklerken Rolls - Royce arabam üzerine çamur sıçratırsa o zaman sahtekârlığa başlamış olduğumu da an-larsın.» -

Sheila, buz gibi bir tavırla ona baktı. «Bu kadar ko-nuşacağına, yola çıksan daha iyi olmaz mı?»

— «Ne dost canlısı kız değil mi, Heran hemşire?»

— «Hemşire Heran'ın bir an önce eve gitmek istedi-ğinden eminim.»

Bili Coleman, güldü. «Sen zaten her şeyden eminsin-dir.»

— «İşte bu doğru,» diye düşündüm. «Bu kız da haki-katen kendisinden pek emin.» Sonra da hafif bir istihzay-la, «Hakikaten; yola çıkmamız iyi olur, Mr. Coleman,» de-dim.

— «Haklısınız, Heran hemşire.»

Sheila Reilley'nin elini sıkıp teşekkür ettikten sonra dışarı çıktım. Coleman, mırıldandı. «Sheila çok hoş bir kızdır. Fakat insana durmadan çatar.»

Şehirden çıkarak yeşil tarlaların arasında uzanan dar bir yola saptık. Yarım saat kadar ilerledikten sonra Bili Coleman nehrin kıyısındaki büyük bir tepeciği işaret etti. «Tel Yarımca orası.»

Bunun etrafında uzaktan karıncaya benzeyen insan-

7 —

ların dolaştıklarını gördüm. Biz o tarafa bakarken bir-denbire hepsi de tepenin arkasına doğru koşmaya başladı-lar.

Coleman, «Paydos...» dedi. «İşi güneş batmadan bir saat önce tatil ederiz.»



Arkeoloji heyetinin kaldığı ev nehirden biraz geri-deydi. Bina bir avlunun etrafına yapılmıştı. Pencerelelerin, çoğu buraya bakıyordu. Güney bölümünün dışı da pence-releri vardı. Fakat bunlara demir parmaklık takılmıştı. Güney batı köşesinden bir merdivenle yassı dama çıkılı-yordu. Bunun etrafında bir parmaklık vardı. Parmaklık güney tarafında diğerlerine nazaran daha yüksekti. .

Bili Coleman beni avlunun güney tarafına doğru gö-türdü. Burada büyük bir veranda vardı. Genç adam yan-daki kapılardan birini açtı ve bir odaya girdik. İçeride çay takımı bulunan masanın başında bir kaç kişi oturu-yordu.

Coleman, «Merhabaa!» dedi. «İşte Hemşireyi getir-dim.»

Masanın başında oturan bir kadın ayağa kalkarak bana doğru geldi.

İşte Louise Leidner'i ilk defa o zaman gördüm...

?

V

tel yarımca

Mrs. Leidner'i ilk gördüğüm zaman çok şaşırdığımı itiraf etmeliyim. İnsan, birinden bahsedildiği zaman onu hayalinde canlandırmaya çalışıyor. Ben de Louise Leid-ner'in esmer, hayatından memnun olmayan bir kadın ol-duğunu sanmıştım. Hattâ — açık söyleyeyim — onun bi-

7 —

xaz bayağı bir insan olduğunu da sanıyordum.

Halbuki Louise Leidner hiç de tahayyül ettiğim gibi -değildi. Bir kere kadın iyice sarışındı. O kocası gibi İs-veçli değildi ama saçlarını görenler öyle olduğunu düşü-nebilirdi. Çok genç değildi. Otuz beş, kırk yaşında vardı sanırım. Yüzü yorgundu. Sarı saçlarının arasındaki bir kaç beyaz tel dikkati çekiyordu. Fakat gözleri çok güzel -di. Hakikaten menekşe rengiydi bu iri gözler. Altlarında da mor gölgeler belirmişti. Louise Leidner bana hem yor-gun ve hem de çok heyecanlıymış gibi geldi. Ayrıca o tam mânâsiyle bir 'lady' di.

Bana elini uzatarak, gülümsedi. Hafif, yumuşak bir sesle ve Amerikan şivesiyle konuşuyordu.

«Gelebildiğinize çok sevindim. Heran Hemşire. Çay içer misiniz? Yoksa önce odamza gitmeyi mi tercih edersiniz?»

Çay içeceğimi söyleyince, Mrs. Leidner beni masanın etrafında oturanlarla tanıştırdı. «Miss Johnson... Mr. Beiter. Mrs. Mercado. Mr. Emmott. Rahip Savigny. Ko-!cam biraz sonra gelecek. Şuraya, Miss Johnson'la Rahip Savigny'nin arasına oturun.»

Bu isteği yerine getirdim. Miss Johnson benimle ko-nuşmaya başladı. Bana yolculuğum hakkında sorular sor-du. Miss Johnson'dan hoşlanmıştım. Elli yaşlarında, kısa, kır saçlı kadındı. Sesi kalın fakat hoştu. Yüzü sert hatlı ve çirkin, burnu ise kalkıktı. Miss Johnson, şaşırdığı veya hiddetlendiği zaman öfkeyle burnunun ucunu oğuş-turuyordu. Arkasına tvit bir etek ve erkeklerinkine ben-zeyen bir ceket giymişti. Doğrusu Rahip Savigny'den biraz korktum. Uzun boylu bir adamdı. Siyah, gür bir sakalı, kelebek gözlükleri vardı. Mrs. Leidner onunla daha ziyade Fransızca konu-şuyordu. Fakat rahip bana döndüğü zaman İngilizceye başlıyordu. İngilizcesi de hiç fena değildi. Adamın zekâ dolu gözlerinden hiç bir şey kaçmadığını da farkettim.

8 —

Tam karşımda üç kişi vardı. Beiter şişman, gözlüklü sarışın bir gençti. Saçları oldukça uzun ve kıvrıkcıktı. Yusuvarlak mavi gözleri vardı. Her halde bebekken pek güzeldi ama şimdi hiç de hoş değildi. Hattâ biraz domuza benziyordu. David Emmott ise saçlarını gayet kısa kestir-mişti. Neşe dolu yüzü uzun, dişleri de çok' muntazamdı.. Güldüğü zaman şirin bir hal alıyordu. Fakat fazla konuş-muyor, bir şey sorulduğu zaman da kısaca cevap veriyor-du. O da Beiter gibi Amerikalıydı. Onun yanında ise Mrs. Mercado oturuyordu. Ona iyice bakamadım. Zira gözüm ne zaman ona doğru kaysa kadının beni dikkatle süzdü-ğünü farkediyordum. Sanki ömründe hiç hemşire görme-mişti. Anlıyacağımız kadın bir hayli terbiyesizdi.

Mrs. Mercado bir hayli gençti. Esmerdi. Yirmi beşin-den fazla değildi sanırım. Bir bakıma çirkin sayılmazdı. Fakat esrarlı bir hali vardı. Arkasına parlak kırmızı bir kazak giymiş, tırnaklarını da aynı renge boyamıştı. İri gözleri, bir kuşunkini andıran ince bir yüzü ve şüphecili-ğini ortaya koyan küçük bir ağız vardı.

Çay pek güzeldi. Masada ayrıca kızarmış ekmek, yağ, reçel, çörek ve pastalar vardı. David Emmott, tabağım boşaldığı zaman hemen bunu farkediyor ve bana pasta veya çörek uzatıyordu.

Sonra Bili Coleman içeri girerek, Miss Johnson'un ya-nma oturdu. Onun sinirlerinin bozuk olmadığı belliydi. Durmadan konuşuyordu yine.

Mrs. Leidner bir ara içini çekerek, mânâh manâli ona baktı ama genç adam buna aldırmadı bile.

Konuşmaya çalıştığı Mrs. Mercado'nun da beni süzdüğü için zaman zaman kısa cevaplar verdiğinin de farkında değildi.

Çay sona ererken Dr. Leidner'le Mr. Mercado kazı ye-rinden geldiler.

Dr. Leidner, beni o müşfik ve nazik tavırlarıyla se-lâmladı. Onun çabucak endişeyle karısına baktığını, son-

8 —

ra da rahatlamış gibi masanın diğer tarafına oturduğunu gördüm. Mr. Mercado ise Mrs. Leidner'in yanındaki boş yere geçti. Uzun boylu, zayıf, melânkolik yüzü bir adam-dı. Karısından bir hayli büyüktü. Rengi iyice sarı, sakalı da biçimsizdi. Acayip, yumuşak görünümlü bir şeydi bu. Onun gelişine bayağı memnun oldum. Zira karısı beni süzmekten vaz geçerek, gözlerini ona dikti. Kadın şimdi Mr. Mercado'ya tuhafıma giden bir tavırla, endişe ve sa-bırsızlıkla bakıyordu. Fakat adam dalgın dalgın çayım karıştırıyor, kimseyle de konuşmuyordu.

Masada boş bir yer daha vardı. Nihayet kapı açıla-rak, içeriye bir adam girdi.

Richard Garey'i görünce çoktan beri onun kadar ya-kışıklı bir adamla karşılaşmamış olduğumu düşündüm. Fakat insana yüzünün derisi iyice gerilip, kemiklerine yapışmış gibi geliyordu. Yanık teniyle bronz bir heykeli andırıyordu. Koyu mavi gözleri pırıl pırıldı. Bir seksen boyunda ve otuz sekiz otuz dokuz yaşlardaydı sanırım.

Dr. Leidner, «İşte mimarımız Mr. Garey, Heran hem-şire,» dedi.

Garey, nazik bir tavırla bir şeyler mırıldandıktan sonra Mrs. Mercado'nun yanına oturdu.

Mrs. Louise Leidner, «Korkarım çay biraz soğudu Mr. Garey,» dedi.

Adam, «Zararı yok, Mrs. Leidner,» diye cevap verdi. «Geç kaldığım için kabahat bende. Duvarların plânını ta-mamlamak istedim de...»

Mrs. Mercado ona döndü. «Reçel ister misiniz, Mr. Garey?»

Beiter, ekmek tabağını Garey'e doğru itti. O zaman Pannyman'm sözlerini hatırladım. «Birbir-lerine karşı fazla nazikler...»

Hakikaten durum biraz acayıpti. Birbirleriyle fazla resmiydiler. Görenler onların birbirleriyle yeni tanışmış olduklarını sanırdı...

?

vı

ilkİhtar

Çaydan sonra Mrs. Leidner beni odama götürdü.

— «Burada rahat edeceğinizi umarım.»

Oda sade fakat şirin bir şekilde döşenmişti. Bir kar-yola, bir şifonyer, bir sandalye, üzerinde leğen ve ibrik duran bir komot. «Uşaklar size öğle ve akşam yemekle-rinden önce sıcak su getirirler. Sabahları da tabîî. Başka zaman da su lâzım olursa dışarı çıkarak ellerinizi birbi-rine vurun. Uşak gelince de, «Cib mai har,» deyin. Bunu hatırlınızda tutabilir misiniz?»

— «Zannederim...» diyerek cümleyi tekrarladım.

— «Tamam...» Mrs. Leidner dalgın bir tavırla leğen-le ibriğe dokundu. Sabunluğu hafifçe yana doğru itti. «Bu-rada rahat edeceğinizi ve fazla sıkılmayacağınızı umarım.»

— «Ben öyle kolay kolay sıkılmam,» diye cevap ver-dim. «Hayat sıkılınmayacak kadar kısa.»

Cevap vermedi. Hâlâ dalgın dalgın sabunlukla oynu-yordu. Sonra birdenbire koyu menekşe rengi gözlerini yü-züme dikti. «Kocam size ne söyledi Heran hemşire?»

Ben hemen, «Biraz yorgun olduğunuzdan bahsetti,» dedim. «Size birinin bakmasını, işlerinizi hafifletmesini istiyormuşsunuz sanırım.»

Kadın, düşünceli bir tavırla ağır ağır başını önüne eğdi. «Evet... Öyle de denilebilir.»

Bu sözleri biraz esrarlıydı ama kendisini sorguya çekecek de değildim. Onun yerine, «Evdeki işlere yardım

9—

etmeme razı olacağınızı umarım,» dedim. «Tembel tembel oturmama göz yummamalıyız.» Hafifçe gülümsedi. «Teşekkür ederim...» Sonra da yatağa oturarak beni şaşırtan bir şekilde sualler sorma-ya başladı. Halbuki Mrs. Leidner'i ilk gördüğüm an onun bir 'lady' olduğunu anlamıştım. Bir lady de başkalarının özel hayatlarını merak etmezdi. Fakat Mrs. Leidner'in hakkımda her şeyi öğrenmek istediği anlaşılıyordu. Han-gi hastahane de staj görmüştüm ? Doğuya niçin gelmiştim ? Amerika'ya gitmiş miydim? Orada akrabalarım var mıydı? O sırada suallerinden bir ikisi bana mânâsız gözükte. Bunların önemini daha sonra anlayacaktım.

Sonra birdenbire tavırları değişti. Neşeyle, dostça gülerek, «Geldiğiniz için çok memnunum,» diye mırıldandı. «Sayenizde rahat edeceğimden eminim.» Yataktan kalktı. «Terasa çıkıp güneşin batışını seyretmek ister mi-siniz? Pek güzeldir bu.»

Hemen razı oldum. Odadan çıkarken Mrs. Leidner sordu. «Bağdat treninde başka yolcular var mıydı? Er-kekler?»

— «Pek dikkat etmedim,» diye cevap verdim. «Vagon restoranda iki Fransız vardı... Bir de petrolcü oldukları anlaşılan üç kişi...»

Başım salladı. Galiba rahat bir de nefes aldı. Birlikte yukarı, terasa çıktık. Mrs. Mercado oradaydı. Parmaklı-ğın üzerine oturmuştu. Dr. Leidner ise sıraya dizilmiş olan bir takım taşların ve kırık toprak kapların üzerine eğilmiş, çalışıyordu.

Mrs. Mercado, seslendi. «Bu tarafa gelin. Manzara ne harika değil mi?»

Hakikaten güneşin batışı pek güzeldi. Uzaklarda Has an iye bir masal şehrine benziyordu. Dicle ise insanın rüyalarında gördüğü nehirlerden farksızdı.

Mrs. Leidner, «Eric,» dedi. «Ne güzel değil mi?»

9 —

Doktor dalgın bir tavırla başını kaldırarak mırıldandı. «Çok güzel..v Çok güzel...» Sonra işine devam etti. Mrs. Leidner, gülümsedi. «Arkeologlar sadece ayak-larının dibinde yatan şeylere bakarlar. Gök yüzü onlar için mevcut bile değildir.»

Mrs. Mercado kıkır kıkır güldü. «Onlar acayip'insan-lardır, hemşire. Bunu yakında siz de anlayacaksınız.» Son-ra ilâve etti. «Hepimiz de geldiğinize çok memnunuz. Sev-gili Mrs. Leidner için çok endişeleniyorduk. Öyle değü mi, Louise?»

— «Öyle mi?» Mrs. Leidner'in sesi hiç de cesaret ve-rici değildi.

— «Tabii ya. Louise hakikaten çok fenaydı, hemşire. Bir hayli endişeliydi. Bana birinin sinirlerinin bozuk olduğunu söyledikleri zaman ne cevap veririm, biliyor musu-nuz, hemşire? 'Bundan daha kötü bir şey olabilir mi?' de-rim. Sinirler insanın can damarıdır. Öyle değil mi?»

— «Sen de amma sivri dillisin,» diye düşündüm. Mrs. Leidner, istihzayla, «Benim için endişelenmene lüzum kalmadı artık, Marie.» dedi. «Heran hemşire bana bakacak.»

Neşeyle başımı salladım. «Tabii.»

Mrs. Mercado, mırıldandı. «Bunun faydası olacağın-dan eminim. Hepimiz de onun bir doktora görünmesi lâ-zım geldiğini düşünüyorduk. Sinirleri berbat haldeydi. Öy-le değil mi, Louise'ciğim?»

Mrs. Leidner, «evet,» diye cevap verdi. «Bu yüzden de sizin sinirlerinizi bozuyordum. Hastalığımdan daha eğ-lenceli bir şeyden bahsetsek nasıl olur?»

O zaman Mrs. Leidner'in kolaylıkla düşman kazanan kadınlardan olduğunu anladım. Sesi gayet soğuktu.

Onu haklı da bulmadım değil. Fakat Mrs. Mercado'nun bir hayli solgun olan yanakları kızarmıştı. Bir şeyler kekele-di. Fakat Louise Leidner o sırada diğer tarafa, kocasının

9 —

Öleceksin Ölmelisin — F : 3

yanına gitmişti. Kadın, elini adamın koluna koyunca Dr. Leidner çabucak başını kaldırarak ona sevgiyle ve birşey-ier sorarmış gibi baktı. Mrs. Leidner usulca başım salla-dı. Nihayet kolkola girerek merdivenlerden indiler.

Mrs. Mercado, «Dr. Leidner karısına çok bağlı, değil mi?» dedi.

— «Evet,» diye cevap verdim. «Çok hoş bir şey bu.» Kadın acayip bir tavırla bana yan yan bakıyordu.

Sonra sesini alçaltarak merakla sordu. «Mrs. Leid-ner'in derdi nedir, Heran hemşire?»

Neşeyle güldüm. «Pek önemli değil sanırım. Her hal-de kendisi biraz yorgun.»

Mrs. Mercado, çay sırasında olduğu gibi yine ısrarla beni süzmeye başlamıştı. Sonra birdenbire, «Siz sinir has-talıkları sahasında mı ihtisas yaptınız?» diye sordu.

— «Ne münasebet! Bunu da nereden çıkardınız?» Kadın bir an sesini çıkarmadı. Sonra da mırıldandı. «Onun ne kadar acayipleştiğini biliyor musunuz? Dr. Leidner size bir şey anlatmadı mı?» Baktığım hastalar hakkında dedikodu yapılmasından hiç hoşlanmam. Diğer taraftan bu hastalar hakkında ak-rabalarından kolay kolay bilgi alınamadığını da bilirim. Halbuki bu konuda malûmatınız olmazsa âdeta karanlık-ta çalışırsınız. Tabîî hastayı bir doktor tedavi ettiği tak-dirde durum değişiktir. Hekim size bilmeniz lâzım gelen şeyleri söyler. Fakat bu sefer hastanın doktoru yoktu. Dr. Reilly'yi de Mrs. Leiclner'e bakması için resmen çağır-mamı şıardı. Dr. Leidner'in ise biraz fazla ketum davran-dığının da farkmdaydım. Tabîî bunda bir bakıma haklıy-dı. Fakat Louise Leidner hakkında daha fazla bilgi edin-diğim takdirde, ona karşı nasıl davranmam lâzım geldiği-ni de anlayacaktım. Sivri dilli, gazez dolu bir kadın olan Mrs. Mercado ise konuşmaya can atıyordu.

10 —

— «Anladığıma göre,» dedim. «Son zamanlarda Mrs. Leidner'in hali pek de normal değilmiş.» Mrs. Marie Mercado çirkin bir tavırla güldü. «Nor-mal mi? Louise hakikaten pek anormalleşti. Hepimizin de ödünü patlattı. Bir gece uzun parmakların penceresine vurduğunu iddia etti. Daha sonra kolsuz bir elin camı tıkırdattığını söyledi. Nihayet bir akşam sarı bir yüzün dışarıdan kendisini gözetlediğinden bahsetti. Üstelik dı-şarı koştuğu zaman kimseyi de bulamamıştı... Tabii bu yüzden hepimizin de asabı bozuldu.»

— «Belki biri ona bir oyun yapıyordu,» dedim.

— «Ne münasebet! Bütün bunların hepsi de kurun-tuydu. Daha üç gün önce iki kilometre ötedeki köyde ateş edilirken ayağa fırlayarak, ciyak ciyak bağırdı. Hepimi-zin de ödünü patlattı. Dr. Leidner'e gelince, o Louise'e koşarak, pek gülünç bir şekilde hareket etti. 'Bir şey yok, sevgilim, bir şey yok,' dedi durdu. Bence bazı erkekler karılarının böyle isterikçe kuruntulara kapılmalarına göz yumuyor, hattâ onlara cesaret de veriyorlar hemşire. Ben-ce bu hatalı. Böyle kuruntuların kökleşmesine izin ver-memeli.» İstihzayla ona baktım. «Eğer bunlar hakikaten ku-runtuysa...»

— «Başka ne olabilirler?»

Cevap vermedim. Çünkü ne söyleyeceğimi bilmiyor-dum. Acayip bir meseleydi bu. Silâh sesini duyunca, si-nirleri bozuk olan bir kadının bağırması normaldi. Fakat sarı yüz ve havada dolaşan el hikâyesi biraz acayibime gitmişti. Bütün bunlardan iki sonuç çıkarılabilirdi. Ya Mrs. Leidner çocukların dikkati üzerlerine toplamak için yaptıkları gibi bir takım hikâyeler uyduruyordu... Ya da biri kadına mahsus bir oyun oynamaktaydı. «Bu, Mr. Coleman gibi hayali geniş olmayan bir gencin pek ko-mik bulacağı şakalardan...» diye düşündüm. «Onu göz hapsine almam lâzım. Soğuk bir şaka sinirleri bozuk bir

10 —

hastayı çok sarsabilir...»

Mrs. Mercado yine beni yan yan süzüyordu. «Louise çok romantik tavırlı bir kadın değil mi, hemşire? Yani o başına türlü şeyler gelen kadınlardan demek istiyorum...»

— «Onun başına bir sürü şey mi gelmiş?» diyo sor-dum.

— «Louise'in ilk kocası o daha yirmi yaşındayken savaşta ölmüş. Bence bu çok acıklı ve romantik bir şey. Siz de o fikirde değil misiniz?»

İstihzayla, «Bu bir kaza 'kuğu' demekten farksız,» diye cevap verdim.

— «A, Heran hemşire. Ne acayip söz bu!» Aslında sözlerim gayet doğruydu. Bir çok kadın,

«Ah,» der. «Arthur — veya Donald şimdi sağ olsaydı...» Ben bu lâfları duyduğum zaman gayri ihtiyari, «Her hal-de adam şimdi orta yaşlı, şişman, aksi, romantik olmayan bir koca olurdu...» diye düşünürüm. Ortalık kararıyordu. Mrs. Mercado'ya aşağıya inme • zamanının geldiğini söyledim. Mrs. Mercado başını salladı. Sonra da, «Laboratuvarı görmek ister misiniz?» diye sor-du. «Kocam da her halde orada — çalışıyor.»

Birlikte laboratuvara gittik. İçerde bir lamba yanı-yordu ama oda boştu. Mrs. Mercado bana bazı cihazları, temizlenmekte olan bakır eşyaları ve üzeri mumla kaplı kemik parçalarını gösterdi.

Sonra da, «Joseph nerede acaba?» diye mırıldandı. Gidip plân odasına baktı. Garey orada çalışıyordu. Biz içeri girdiğimiz zaman ikimize de pek bakmadı. Adamın yüzündeki gergin ifade gözümünden kaçmadı. «Bu adamın sinirleri berbat halde,» diye düşündüm. «Neredeyse patla-yacak...» O zaman başka birinin de onun bu halini far-ketmiş olduğunu hatırladım.

Dışarı çıkarken başımı çevirerek Garey'e son bir de-fa baktım. Dudaklarım kısarak Önündeki kâğıtların üze-

10 —

rine eğilmişti. Kemikleri derisini delip çıkacakmış gibi duruyor, bu haliyle başı bir kuru kafayı andırıyordu. Ne-dense o anda Garey'i savaşa katılmaya hazırlanan ve çar-pışmada öleceğini bilen eski bir şövalyeye benzettim.

Ve yine tekrar adamdaki o gizli cazibeyi hissettim.

Joseph Mercado'yu oturma odasında bulduk. Adam, yeni bir ameliyeyi Mrs. Leidner'e anlatmakla meşguldü.. Kadın ise dik arkalı tahta bir sandalyeye oturmuş, renkli ipeklerle bir kumaşa çiçekler işliyordu. O acayip, narin, hayalet gibi hali tekrar dikkatimi çekti. Louise Leidner kanlı canlı bir kadından ziyade bir periye benziyordu.

Marie Mercado yüksek, tiz bir sesle, «Hah, Joseph,» dedi. «Burada mıydın? Biz de seni laboratuarda bulacağımızı sanıyorduk.»

Adam ayağa fırladı. Sanki karısının içeriye girmeyle o sihirli hava kaybolmuş gibi, iyice şaşalamıştı. «Ar-ar-tık gitmem lâ-lâzım,» diye kekeledi. «Tam şeyi — tam şeyi — ortasında bıraktım—» Cümlesini tamamlıyamıya-rak kapıya döndü.

Louise Leidner o tatlı, yumuşak sesiyle ağır ağır, «Anlattıkların çok ilgi çekiciydi,» diye mırıldandı. «Buna başka bir zaman devam etmelisin.» Başını kaldırarak, bi-ze baktı. Tatlı tatlı fakat dalgın bir tavırla gülümsedi. Kısa bir sessizlikten sonra, «Şurada kitaplar var, Heran. hemşire,» dedi, «Kütüphanemiz hakikaten mükemmeldir. Birini seçin.»

Ben kitaplığa doğru gittim. Mrs, Mercado bir iki da-kika hareketsiz durdu. Sonra da birdenbire dönerek dışarı çıktı. Yanımdan geçerken yüzündeki ifadeyi gördüm. Bu hiç de hoşuma gitmedi. Marie Mercado öfkesinden çılgına, dönmüştü âdeta.

O zaman. Mrs. Kelsey'in Louise Leidner hakkında söylediklerini, üstü kapalı imalarını hatırladım. Bunların doğru olduğuna inanmayı istemiyordum. Çünkü Mrs. Le-idner'den hoşlanmıştım. Fakat şimdi Mrs. Kelsey'in söz-lerinde biraz hakikat payı olup olmadığını düşünüyordum.

Belki Louise Leidner'in fazla kabahati yoktu ama o şirin, çirkin Anne Johnson, âdi, kinci Marie Mercado kadının yanında pek sönük kalıyorlardı. Sonra, dünyanın neresinde olursalar olsunlar, erkekler daima aynıdır. Mes-leğim icabı böyle şeyleri çok gördüm ben.

Mercado hoşla gidecek bir adam değildi. Mrs. Leid-ner'in onun kendisine hayran olmasına aldırmadığından, buna önem vermediğinden de emindim. Fakat adamın ka-rısı için çok önemli bir durumdu bu. Yanılmıyorsam Marie Mercado buna çok kızıyordu. Elinden geldiği takdirde de Louise Leidner'e fenalık etmeye çalışacaktı.

Orada oturmuş,! çiçek işleyen Mrs. Leidner'e baktım. Herşeyden uzakmış gibi bir hali vardı onun. Nedense içimden ona bir ihtarda bulunmak geldi. Belki de kadın kıskançlık ve nefretin ne kadar budalaca, şiddetli, mantık-sızca bir şey olduğunu bilmiyordu. Bu hislerin kolaylıkla, uyanıverdiğinden haberi yoktu. Sonra-kendi kendime, «Amy Heran,» dedim. «Sen bu-dalanın birisin. Louise Leidner bebek değil. Kırkma ya-kın. Her halde hayatın ve insanların ne olduğunu bili-yor.»

Buna rağmen yine de bana kadının dünyadan haberi yokmuş gibi geliyordu.

Kendi kendime Louise Leidner'in nasıl bir hayat ge-çirdiğini düşünmeye başladım. Onun Dr. Leidner'le ancak iki yıl önce evlenmiş olduğunu biliyordum. Mrs. Merca-do'nun söylediğine göre de kadının ilk kocası o yirmi ya-şındayken ölmüştü.

Elimde bir kitapla dönerek, Louise Leidner'in yanın-da bir yere oturdum. Daha sonra da yemeğe oturmak içirt gidip ellerimi yıkadım. Yemekler hakikaten nefisti. Hepsi de erkenden yatmak için odalarına çekildiler. Buna meni-

11 —

nun oldum. Zira ben de bir hayli yorgundum.

Dr. Leidner, bir ihtiyacım olup olmadığını anlamak için benimle birlikte odama kadar geldi. Ayrılırken de dostça bir tavırla elimi sıkarak, heyecanla, «Karım sizden hoşlanmış, hemşire,» dedi. «Size hemen ısınmış. O kadar memnunum ki. Artık her şeyin düzeleceğinden emmim.»

Öyle çocuksu bir hali vardı ki.

Ben de Mrs. Leidner'in benden hakikaten hoşlanmış olduğunu seziyordum. Buna da memnun oluyordum tabii.

Fakat işin sonundan Dr. Leidner kadar emin de değil-dim. Bana bu işin içinde adamın bilmediği bir şeyler var-mış gibi geliyordu. Bu meselenin anlıyamadığım bir tara-fı olduğunu seziyor, fakat bunun ne olduğunu da bilmiyor-dum.

Yatağım çok rahattı ama buna rağmen iyi uyuyama-dım. Bir sürü rüya gördüm.

Çocukken öğrenmek zorunda kaldığım Keats'ın bir şiiri kafamda yankılanıp duruyordu. Nedense bunu bir türlü doğru dürüst hatırlıyamıyor ve bu yüzden de endi-şeleniyordum. Zaten bu şiirden daima nefret etmiştim. Belki de istemememe rağmen bunu bana zorla ezberlettik-leri için. Fakat nasıl olduysa o gece karanlıkta uyandığım zaman şiirin güzelliğini ömrümde ilk defa kavrayabildim. La Belle Dame Sans Merci'ydi bu parçanın adı.

«Ey şövalye, ne derdin var?... Yalnız ve — ondan sonra ne geliyordu? — Yalnız ve solgun bir yüzle dolaşı-yorsun?...» İlk defa şövalyenin yüzünü gördüm. Mr. Ga-rey'nin çehresiydi bu. Genç kızlığımda savaş sıralarında rastladığım o-zavallı delikanlılarmkini andıran, güneşte bronzlaşmış, hatları gergin bir yüz... Garey'e acıdım. Son-ra tekrar uykuya daldım. Rüyamda Louise Leidner'i gör-meye başladım. La Belle Dame Sans Merci oydu. Bir atın sırtında yana doğru eğilmişti, elinde işleme çiçekler var-dı. Soma at tökezledi. Şimdi etrafta üzerleri mumla kaplı

11 —

kemikler yatıyordu. Titreyerek uyandım. Tüylerim diken diken olmuştu. Akşamları ağır yemek yemenin bana hiç, yaramadığını düşündüm...

?

vii

penceredeki adam

Bu hikâyede 'mahalli renk' olmayacağını daha baş-langıçta açıklamam doğru olur. Ben arkeoloji hakkında bir şey bilmiyorum. Bilmeği istediğimi de pek sanmıyo-rum. Çoktan gömülmüş olan insanlar ve şehirlerle uğraş-mak bana saçma geliyor. Mr. Garey sonraları bana bende arkeolog ruhu olmadığını söyledi. Her halde bunda da haklıydı.

Oraya geldikten sonra ilk sabah Mr. Garey bana plânladığı sarayı görmeyi isteyip istemediğimi sordu. İn-san yüz yıllar önceki bir şehrin veya yerin plânını sonra-dan nasıl yapar onu da anlamadım ya. Bunun pek hoşuma gideceğini söyledim. Doğrusunu isterseniz biraz da heye-canlandım. Saray hemen hemen üç bin yıllıktı. Kendi kendime o günlerde sarayların nasıl şeyler olduğunu sor-dum. Acaba orası resimlerini gördüğüm Tutankamen'in mezarından çıkan eşyalara mı benziyordu ? Fakat inanır mısınız, aslında ortada görülecek pek bir şey yoktu. Sade-ce elli altmış santim yüksekliğinde yıkık duvarlar vardı işte o kadar. Mr. Garey beni dolaştırarak, izahat ver-di. «Burası büyük avlu... Şuradakiler odalar... İkinci ka-ta buradan çıkılıyor...»

Bense kendi kendime, «Bunu nereden biliyor?» dedim durdum. Tabii bunu ona açıkça söylemedim. Mr. Garey, bana eski sarayı gezdirdikten sonra beni Rahip Savigny'-

12 —

ye teslim etti. O da bana tepenin diğer taraflarını göster-di. Bir rahip ve yabancı olduğu, öyle kalın sesle konuştu-đu için Savigny'den biraz çekmiyordum. Fakat adam ga-yet nazikti. Ama sözleri pek anlaşılmıyordu. Zaman za-man onun da benim gibi buraya hakiki bir saray gözüyle bakmadığını düşündüm.

Fakat Mrs. Leidner onun bu halini bana sonradan izah etti. Rahip Savigny'i sadece 'yazılı vesikalar'm ilgi-lendirdiğini anlattı. Üç bin yıl önce yaşayan bu insanlar kil levhaların üzerine garip bir yazıyla bir sürü şeyler yazmışlardı. İçlerinde öğretmenlerin verdiği derslerle ta-lebelerin ödevleri bile vardı. Bunların benim bile ilgimi çektiğini söylemeliyim.

Rahip Savigny benimle kazı yerini dolaşarak bana sarayları, tapmakları, meskenleri ve 'İlk Akatların me-zarlığı' dediği bir yeri gösterdi. Acayip bir konuşması vardı onun. Zaman zaman kısa bir bilgi veriyor, sonra esas konuya dönüyordu.

Bir ara, «Buraya gelmeniz garip, Hemşire,» dedi. «Mrs. Leidner hakikaten hasta mı?»

İhtiyatlı bir tavırla cevap verdim. «Tam mânâsiyle hasta sayılmaz.»

Rahip, mırıldandı. «Soğuk bir insan o. Zannedersem bir hayli de tehlikeli bir kadın.»

Hayretle ona baktım. «Ne demek istiyorsunuz? Teh-likeli mi? Ne kadar tehlikeli?»

Adam, düşünceli bir tavırla başını salladı. «Sanırım o hâin ve amansız bir kadındır. Evet, evet, bundan eminim.»

— «Affedersiniz ama,» dedim. «Siz saçmalıyorsunuz.»

Ellerini açtı. «Siz kadınları benim kadar tanımıyor-sunuz.»

Bir rahibin böyle bir şey söylemesi acayibime gitmiş-ti. Fakat her halde adam günah çıkarma sırasında türlü şeyler duyuyordu. Fakat aklım yine karıştı. Rahip Savig-

12

ny'nin manastırdan geldiğini sanıyordum. Ama galiba o kilesede günah çıkaran papazlardandı.

Savigny düşünceli bir tavırla, «Evet,» diye mırıldan-dı. «O çok amansız olabilir. Fakat — bir taş — bir mer-mer kadar sert olmasına rağmen yine de korkuyor galiba. Acaba korktuğu nedir?»

— «İşte,» diye düşündüm. «Bunu öğrenmeyi hepimiz de istiyoruz. Tabii belki kocası işin iç yüzünü biliyor ama diğerlerinin hiç bir şeyden haberi yok.»

Rahip Savigny, parlak siyah gözlerini yüzüme dikti. «Burası acayip bir yer değil mi? Siz öyle bulmuyor musu-nuz? Yoksa her şey size normalmiş gibi mi geliyor?»

Düşünceli bir tavırla cevap verdim. «Pek de normal gelmiyor. Ev hakikaten rahat. Fakat içindekilerin rahat-sızmış gibi bir halleri var.»

— «Doğrusu evin havası beni çok rahatsız ediyor. Bana — bir şeyler hazırlanıyormuş gibi geliyor. Dr. Le-idner bile kendinde değil. Onu endişelendiren bir şey var.»

— «Karısının sağlığı mı acaba?»

—! «Belki... Fakat işin içinde başka şeyler de var sanırım. Nasıl anlatayım bilmem ki? Hava pek gergin.» Evet, hakikaten dediği gibi evdeki hava pek gergin-di.

Ondan sonra başka bir şey konuşmadık. Zira Dr. Leidner yanıma geldi. Adam bana bir çocuğun mezarım gösterdi. Bunu yeni bulmuşlardı. O incecik, küçücük ke-mikler bana pek dokundu.

Biraz dolaştıktan sonra Dr. Leidner eve giderek çay içeceğini söyledi. Böylece onunla birlikte binaya doğru yürüdük. Dr. Leidner bana bazı şeyler anlattı. O izah ederken üç bin yıllık şehri gözlerimin önünde canlandırma-bildim. Sokaklar... Evler... Ekmek fırınları...

Eve döndüğümüz zaman Mrs. Leidner de kalkmıştı. Kadm o gün daha iyiydi. O yorgun hali yoktu. Çay hemen.

geldi. Dr. Leidner karısına o sabah kazıda neler bulundu-ğunu anlattı. Sonra da tekrar işinin başına döndü. Mrs. Leidner bana o güne kadar kazılardan çıkarılan şeyleri görmek isteyip istemediğini sordu.

«İsterim,» dedim tabii. Bunun üzerine beni Antika odası dedikleri yere gö-türdü. Etrafta bir sürü şey vardı. Bunlardan çoğu kırık kaplarmış gibi geldi bana. Bir kısmının parçaları dikkat-le birbirine yapıştırılmıştı.

— «Vah vah,» dedim. «Hepsinin de böyle kırılmış ol-maları yazık. Bunları saklamağa değer mi?»

Mrs. Leidner hafifçe güldü. «Eric sizi duymasın. Onu en çok bu toprak kaplar ve vazolar ilgilendiriyor.

Bunla-rın içinde çok eski şeyler var. Hattâ bir kısmı yedi bin yıllık...» Döndü. «Şimdi size daha hoşunuza gidecek bir şey göstereceğim.»

Raftan aldığı bir kutuyu açtı. Bunun içinde üzerin-de koyu mavi taşlar olan altın bir hançer vardı.

— «Ah...» diye bağırdım.

Mrs. Leidner güldü. «Evet, herkes altından hoşlanır. Kocam hariç tabii.»

— «Mr. Leidner bundan neden hoşlanmıyor?»

«Bir kere pahaliya geliyor böyle şeyler. Altın bir eşya bulan bir ameleyle bir hayli para veriliyor. Âdet böyle...» Bir tepsie uzanarak bana üzerinde koç başları olan ha-rikulade güzel bir kupayı gösterdi.

Yine heyecanla bağırdım.

O, «Çok güzel değil mi?» dedi. «Bu prensin mezarın-dan çıktı. Bulduğumuz en güzel şey bu kupa. Bu Akatiar-dan kalma. Yeryüzünde bir eşi de yok.» Mrs. Leidner bir-denbire kaşlarını çatarak kupayı

gözlerine doğru kaldırdı. Tırnağıyla üzerini usulca kazıdı. «Çok garip! Üzerin-de mum var. Her halde biri elinde mumla buraya girdi.» Mum parçasını çıkararak, kupayı yerine kaldırdı,

Ondan sonra bana yine topraktan yapılmış bazı aca-

13

yip heykelcikler gösterdi. Doğrusu bunlardan bazıları pek. garibime gitti.

Verandaya çıktığımız zaman Mrs. Mercado orada oturmuş tırnaklarına cilâ sürüyordu. Kadın zaman zaman ellerini ileriye doğru uzatarak hayran hayran bakıyordu. Doğrusu bana kullandığı portakal rengi cilâ pek çirkin gözüktü.

Mrs. Leidner 'Antika odası'ndan bir kaç parçaya ay-rılmış, ince küçük bir tabak getirmişti. Bunları dikkatle birbirine yapıştırmaya başladı. Onu bir kaç dakika sey-rettikten sonra kendisine yardım edip edemeyeceğimi sor-dum.

— «Tabii. Daha böyle bir sürü şey var.» İçeriden bir sürü kırık vazo ve kap getirdi. Birlikte çalışmaya başla-dık. Çok geçmeden bu işin inceliğini kavradım. Mrs. Leid-ner de beni becerikliliğimden dolayı tebrik etti. Galiba, hemşirelerin çoğunun el işlerine kabiliyeti oluyor. Mrs. Mercado, «Herkes de çok meşgul,» diye mırıl-dandı. « Bu yüzden kendimi tembel sanmaya başladım. Tabii aslında da tembel bir insanım ben.»

Mrs. Leidner, «Hoşuna gidiyorsa, neden tembellik et-meyesin?» diye cevap verdi. Sesi gayet kayıtsızdı. Saat on ikide yemek yedik. Ondan sonra Dr. Leid-ner'le Mr. Mercado bazı kapların üzerine idroklorik asit dökerek, bunları temizlediler. Çanaklardan biri güzel bir erik rengiydi. Bir diğerinin üzerindeki öküz boynuzu şek-lindeki desenler yavaş yavaş ortaya çıktı. Sanki sihirli bir işti bu. Suyla çıkmasına imkân olmayan kurumuş ça-mur asit yüzünden köpürerek kayboluyordu.

Mr. Garey'le Coleman tekrar kazıya gittiler. Mr. Be-itter ise fotoğraf odasına...

Dr. Leidner karısına, «Sen ne yapacaksın, Louise?» diye sordu. «Yatıp dinlenecek misin?»

Mrs. Leidner'in ögle yemeklerinden sonra uzanıp

\_ 13 \_

dinlenmek âdetinde olduğu anlaşılıyordu.

— «Bir saat kadar yatacağım. Ondan sonra da yü-rüyüşe çıkarım.»

— «İyi. Hemşire Heran da seninle gelecek değil mi?»

— «Tabii,» dedim.

Mrs. Leidner, itiraz etti. «Hayır, hayır. Ben gezintiye yalnız başıma çıkmaktan hoşlanıyorum. Heran hemşire-nin daima peşimde dolaşmak zorunda olduğunu sanması-nı istemiyorum.»

Atıldım. «Fakat sizinle yürüyüşe çıkmak çok hoşuma gidecek—»

< «Hayır, hayır. Gelmemenizi tercih ederim.» Sesi gayet kesin hattâ amiraneydi. «Zaman zaman yalnız kal-mam şart. Bu benim için çok lüzumlu.»

Tabii ısrar etmedim. Fakat uyumak için odama gi-derken her şeyden korkan Mrs. Leidner'in yalnız başına dolaşmasının pek acayip olduğunu düşünüyordum.

Saat üç buçukta odamdan çıktığım zaman avlu boştu. Sadece küçük bir çocuk, büyük bir bakır kazanda toprak çanakları yıkıyordu. Mr. Emmott da bunları dikkatle ayı-rarak sıraya dizmekteydi. Ben onlara doğru giderken Mrs. Leidner de kemerin altından çıktı. Her zamankinden daha canlı ve neşeli bir hali vardı. Gözleri pırıl pırıl parlı-yordu. Bir hayli keyifliydi.

Dr. Leidner laboratuardan çıkarak, karısının yanına gitti. Ona elindeki üzerinde öküz boynuzları olan büyük bir kabı gösterdi.

Güzel şeyler buluyoruz. Bu bizim için be-reketli bir mevsim oldu. O mezarı hemen ilk gün-lerde bulduğumuz için hakikaten çok şanslıyız. Bu konuda sadece Rahip Savigny şikâyet edebilir. Şu ana kadar faz-la levha çıkmadı.»

Mrs. Leidner müstehzi bir tavırla cevap verdi. «Bu-lunan bir kaç levhadan da fazla bir netice çıkaramadı sa-

ıırım. Belki tanınmış bir yazı mütehassısı o. Fakat son derecede de tembel. Öğleden sonra uykuya yatıyor ve ko-lay kolay da kalkmıyor.»

Dr. Leidner, «Byrd'ü arıyoruz,» diye mırıldandı. «Savigny bende alışıl gelmiş usullere daha az bağlıymış tesiri uyandırıyor. Ama tabii ben bu konuda söz sahibi de değilim. Fakat Rahibin bir iki tercümesi beni çok şaşırttı. Meselâ — onun üzeri yazılı o tuğla konusunda yanılma-mış olduğuna bir türlü inanamıyorum. Ama her halde o bu işi benden daha iyi biliyor.»

Çaydan sonra Mrs. Leidner bana nehrin kıyısına in-mek isteyip istemediğimi sordu. Belki de daha önce yürü-yüşe çıkmama razı olmadığı için kendisine kırıldığını sa-nıyordu. Alingan bir insan olmadığımı anlaması için bu teklifini hemen kabul ettim.

Güzel bir akşamdı. İnce bir yol arpa tarlalarının ve sonra da meyva ağaçlarının arasından nehre doğru ini-yordu. Nihayet Diclenin kıyısına eriştik. Sol tarafımızdaki kazıda işçiler hem çalışıyor, hem de şarkı söylüyorlardı. Sağda ise bir su dolabı gıcırdayarak dönmekteydi. Daha geride ise amelelerin geldiği köy vardı.

Mrs. Leidner, «Manzara çok güzel değil mi?» dedi.

— «Burası insana huzur veriyor,» diye başımı salla-dım. «İnsanın her yerden bu kadar uzaklarda olması çok tuhaf...»

Mrs. Leidner tekrarladı. «Her yerden bu kadar uzak-arda olması... Evet... İnsan hiç olmazsa burada emniyet-e.»



Çabucak ona baktım. Fakat daha çok kendi kendisine onuşurmuş gibi bir hali vardı. Sözlerinin bazı şeyleri iyi-e açıkladığının da farkında değildi.

Tekrar eve doğru yürümeye başladık... Sonra birdenbire Mrs. Leidner kolumu sıkıca tuttu, z kalsın can acısıyla bağırıyordum. Louise Liedner, «O

14 —

kim, hemşire?» diye sordu. «Ne yapıyor?»

Biraz ileride, yolun eve yakın olan kısmında bir adam duruyordu. Sirtında Avrupalı elbiseleri vardı. Galiba ayaklarının ucunda yükselmiş içeri bakmaya çalışıyordu.

Biz bakarken adam döndü ve gözleri bize takıldı. Sonra da yoldan bize doğru gelmeye başladı. Mrs. Leidner'in parmaklarının etime battığını hissettim.

— «Heran hemşire...» diye fısıldadı. «Hemşire...» Onu yatıştırmaya çalıştım. «Endişelenmeyin... Bir şey yok.»

Adam yanımdan geçiyordu. Onun Iraklı olduğunu farkettim. Mrs. Leidner de onun yüzüne bakar bakmaz rahat bir nefes aldı.

— «Iraklı ymış...»

Yolumuza devam ettik. Geçerken evin pencerelerine baktım. Bunlarda parmaklık olduğu gibi hepsi de bir hay-li yüksekti. Toprak burada iç avludan daha alçak olduğu için dışarıdan bakıldığı zaman odaların görünmesi de im-kânsızdı.

— «Her halde adam merak ettiği için pencereden içeriye bakmaya çalıştı,» dedim.

Mrs. Leidner başını salladı. «Evet... Fakat bir an sandım ki...» Sözlerini tamamlamadı.

Kendi kendime, «Ne sandın?» dedim . «İşte bunu öğ-renmeyi isterdim. O sırada ne düşündün?»

Fakat artık bir şeyi biliyordum. Mrs. Leidner, belli birinden korkuyordu.

?

VIII

gece tehlike işareti

Tel Yarımca'ya gelişimden sonra geçen hafta sıra-sında olanlardan hangilerini anlatmam lâzım geldiğini pek bilmiyorum.

14 —

Şimdi artık her şeyi öğrendiğim için geriye baktığım zaman bazı şeyleri farkedebiliyordum. Fakat olaylar sı-rasında âdeta körleşmiş olduğum için bunları göremedim.

Fakat hikâyeyi doğru dürüst anlatabilmek için o sı-rada hissettiklerimi açıklamalıyım. Şaşkın ve endişeliyim-dim. Evde bir acayiplik olduğuna gitgide inanıyordum.

Havanın gergin olduğu muhakkaktı. Bunu, fazla has-sas bir genç olmayanBillColeman da farketmişti.

Onun, «Burası asabımı bozuyor,» dediğini de duy-dum. «Bu insanlar daima böyle somurtkan mıdır?»

Genç adam, diğer asistanDavidEmmott'la konuşı-yordu. Mr. Emmott hoşuma gitmişti. Onun bütün sessiz-liğine rağmen dost canlısı bir insan olduğunu seziyordum. İnsanın diğerlerinin ne düşündüğünü, neler hissettiğini bir türlü anlıyamadığı bu evdeDavidEmmott'un karşı-sındakine güven veren bir hali vardı.

Bili Coleman'a, «Hayır,» diye cevap verdi. «Geçen yıl hiç biri böyle değildi.» Fakat bu konuda başka izahat da vermedi.

Bili Coleman âdeta öfkeyle, «Doğrusu ne olduğunu da anlı yamıyorum... » diye söylendi.

Emmott ise cevap vermeyerek, sadece omuzunu silk-mekle yetindi.

MissAnne Johnson'la yaptığım konuşma sırasında da bazı şeyler öğrendim.MissJohnson pek hoşuma gidi-yordu. İşini bilen, zeki ve becerikli bir kadındı. Dr. Leid-ner'e de âdeta taptığı her halinden belli oluyordu.MissJohnson bana Dr. Leidner'in hayatım da anlattı. Kadın, adamın gençliğinden beri bulunduğu her kazıyı, bunlar-dan alman neticeleri \*oiliyordu. Her halde arkeolog'un ver-diği her konferansı da ezberden bilmekteydi. Anne John-son'a göre Leidner zamanımızın en büyük arkeologların-dan biriydi.

— «Aslında o öyle saf bir insan ki. Dünya işlerine

14 —

aklı hiç ermiyor. Kibir ne demek bilmiyor. Ancak çok bü-yük adamlar onun kadar tabî olabüirler.»

— «Bu doğru» dedim. «Büyük insanlar değerlerini ispata kalkışmazlar.»

— «Üstelik çok da neşeli. Richard Garey, o ve ben öyle eğlenirdik ki. Būhassa buraya geldiğimiz ilk yıllarda. Çok güzel bir gruptuk. Tabii Richard Garey onunla Filis-tinde de çalışmıştı. On yıllık bir arkadaşlık onlarınki. Bense Dr. Leidner'i yed! yıl önce tamdım.»

— «Mr. Garey çok yakışıklı bir adam...»

— «Evet... Her halde...» Bunu söylerken Miss John-sön'un sesi biraz sertleşmişti.

— «Fakat Mr. Garey fazla sessiz.»

Miss Johnson, çabucak, «Evvelce öyle değildi,» diye cevap verdi. «Fakat sonra—»

Onu konuşturmaya çalıştım. «Sonra ne oldu?»

— «Neyse...» Miss Johnson omuzunu silkti. «Son günlerde çok şey değişti.»

Cevap vermedim. Onun sözlerine devam edeceğini umuyordum. Öyle de oldu. Fakat sözlerinin önemini azalt-mak ister gibi hafifçe gülüyordu.

— «Korkarım ben fazla muhafazakâr, yaşlı bir kadı-nım. Bazan bir arkeolog karısının, kocasının işine ilgi duymadığı halde kalkıp kazı yerine gelmesinin hiç de doğru olmadığını düşünüyorum. Zira böyle bir şey ekseri tatsızlığa sebep olur.»

— «Mrs. Mercado—» diye mırıldandım.

— «O mu?» Miss Johnson'un Mrs. Mercado'yu kay-detmediği anlaşılıyordu. «Ben Mrs. Leidner'den bahsediyordum.» dedi. «Çok hoş bir kadın o. Dr. Leidner'e ona âşık olduğu için de hak veriyorum. Fakat bana Louise'in yeri burası değilmiş gibi geliyor. O — her şeyi alt üst ediyor.»

Demek Miss Johnson da Mrs. Kelsey gibi evdeki ger-

gin havaya Louise Leidner'in sebep olduğunu düşünüyor-du. O halde Mrs. Leidner'in korkusunun bu işle ne ilgisi vardı?

Miss Johnson, büyük bir samimiyetle, «Bu Eric Leidner'in de sinirlerini bozuyor,» diye devam etti. «Tabii ben — tıpkı kiskanç, yaşlı bir köpeğe benziyorum. Dr. Leidner'in endişelenmesini, yorulmasını istemiyorum. Onun kendisini tamamiyle işe vermesi lâzım. Karısı ve kadının gülünç korkularıyla uğraşması yersiz. Madem Louise تنها yerlere gelmekten korkuyordu o halde Ame-rika'da kalsaydı. Bir yere gelip, sonra da oradan şikâyeteye başlayan insanlara hiç tahammülüm yoktur.»

Galiba haddinden fazla açık sözlülük ettiğini düşün-meye başlamıştı. Usulca ilâve etti. «Tabii ben Louise Leid-ner'e hayranım. O çok güzel bir kadın, istediği zaman da sevimli oluveriyor.»

Ondan sonra konuyu değiştirdi.

Ben, «Daima böyle olur,» diye düşündüm. «Bir kaç kadın aylarca aynı evde oturdular mı muhakkak birbirle-rinin sinirine dokunmaya başladılar. Miss Johnson'un şe-finin karısından hiç hoşlanmadığı belli. Ama belki bu da normal bir şey. Fakat Mrs. Mercado'nun Louise Leidner'-den nefret ettiğinden eminim.» Louise Leidner'den hoşlanmayan biri daha vardı. Doktorun kızı Sheila Reilly'di bu. Kız bir kaç defa kazı yerine geldi. Bir seferinde arabayla, iki defa da atla. Ya-nında da bir genç vardı. Zannedersen Sheila Reilly, ses-siz Amerikalı David Emmott'tan bir hayli hoşlanıyordu. Genç adam, kazıda çalışırken onun yanına gidiyor ve ken-disiyle uzun uzun konuşuyordu. Bana David Emmott da kızı beğeniyormuş gibi geldi.

Bir gün öğle yemeğinde Mrs. Leidner bence büyük

Öleceksin Ölmelisin — F :4

bir patavatsızlıkta bulunarak bundan açık açık da bah-setti.

Hafif bir kahkaha atarak, «Sheila hâlâ David'in peşin-de,» dedi. «Zavallı David. Kız hattâ seni kazıda da kova-lıyor. Allahım! Bu genç kızlar da ne kadar aptal oluyor-lar.»

David Emmott cevap vermedi. Fakat yanık tenine rağmen yüzünün kızarmış olduğunu farkettilim. Başım kaldırarak, yüzünde acayip bir ifadeyle Louise Leidner'e baktı. Sanki kadına meydan okurmuş gibi bir hali vardı.

Kadının yüzünde hafif bir tebessüm uçtu. Sonra da gözlerini genç adamdan kaçırdı.

Rahip Savigny'nin bir şeyler mırıldandığını duydum. Fakat, «Efendim?» dediğim zaman adam sadece başını salladı. Sözlerini de tekrarlamaya yanaşmadı.

O akşam üzeri Bili Coleman bana, «Doğrusunu ister-seniz başlangıçta Mrs. Leidner'den hiç hoşlanmadım,» di-ye itiraf etti. «Ben daha ağzımı açar açmaz âdeta üzerime saldırıyordu. Fakat aralık onu anlamaya başladım. Aslın-da Louise Leidner tanıdığım kadınların en iyi kalplisi. İnsan farkına varmadan ona başından geçen gülünç mace-raları anlatıveriyor. Tabii onun Sheila Reilly'den hiç hoş-lanmadığını biliyorum. Fakat Sheila da Louise Leidner'e bir iki defa pek kabaca davrandı. Sheila'nın kusuru da bu. Kız hiç de nazik değil. Üstelik çok da aksi.»

Buna inanıyordum. Zira Dr. Reilly kızını fazla şı-martmıştı.

Bili Coleman devam etti. «Tabîî burada Sheüa'dan başka genç kız yok. Onun için de bizimki gitgide kendisini beğenir oldu. Ama bu onun Mrs. Leidner'le kadın sanki ninesi yaşındaymış gibi konuşması için yeter sebep değil. Tabîî Louise Leidner çok genç değil. Fakat harikulade güzel bir kadın. O tıpkı masallarda ışıklar içinde bataklık-tan çıkan ve insanı ölüme sürükleyen mahlûklara benzi-

15—  
yor.» Acı bir sesle ilâve etti. «Sheila hiç kimseyi bir yere sürüklemeyiz. Sadece durmadan inşam azarlar.» Bundan başka olayla ilgili olan diğer iki hadiseyi ha-tırlıyorum.

Bir seferinde çanakları tamir ederken ellerim yapış yapış olmuştu. Parmaklarımı silmek için aseton almaya karar vererek laboratuara gittim. Mr. Mercado bir köşede oturuyordu. Başını kollarına dayamıştı. Onun uyuduğunu sandım. Aseton şişesini alarak dışarı çıktım.

O akşam Marie Mercado beni şaşırtan bir tavırla ba-na çattı.

— «Laboratuardan aseton şişesini siz mi aldınız?»

— «Evet,» dedim. «Ben aldım.»

— «Antika odasında bir şişe aseton olduğunu pek-âlâ biliyordunuz.» Kadın bayağı öfkeliydi.

— «Antika odasında aseton var mı? Doğrusu bun-dan hiç haberim yoktu.»

— «Bilâkis. Pekâlâ da vardı. Laboratuara ispiyonluk etmek için girdiniz. Ben hemşirelerin ne olduğunu bili-rim.»

Ona hayretle baktım. Sonra da vekarla, «Neden bah-settiğinizi anlıyamıyorum, Mrs. Mercado,» diye cevap ver-dim. «Benim ispiyonluk etmeye de hiç niyetim yok.»

— «Tabîî yok ya. Tabîî! Hah! Sizin buraya neden geldiğinizi bilmediğimi mi sanıyorsunuz?»

Bir an kadının içki içmiş olduğunu bile düşündüm. Sonra sesimi çıkarmadan dönerek onun yanından uzaklaş-tım. Fakat bu olay pek garibime gitmişti.

Diğer hadise o kadar ilgi çekici değildi. Bir ekmek parçasıyla yavru bir sokak köpeğini kendime alıştırma-ğa çalışıyordum. Fakat hayvan bir hayli kuşkuluydu. Kendisine düşman olduğumdan şüphe ediyordu. Usulca yanımdan uzaklaştı. Ben de peşinden gittim. Kemerin al-tından geçerek, evin köşesini döndük. Ben öyle hızla yürü-

16 —

yordum ki, daha ne olduğunu anlıyamadan Rahip Sevig-ny'le onun karşısında duran bir adama çarptım. Sonra da birdenbire yabancınn Mrs. Leidner'le evin içini gözetler-ken gördüğümüz adam olduğunu farkettim.

; Özür diledim. Rahip Savigny, güldü. Sonra yabancıy-la vedalaşarak benimle birlikte eve geldi.

— «Biliyor musunuz,» dedi. «Çok utandım. Ben doğu lisanlarını bilirim. Fakat kazıda çalışan adamlardan hiç biri bir türlü ne dediğimi anlıyamıyor. Bu gurur kırıcı bir durum değil mi? Demin rastladığım adam şehirliydi. Onun Arapgamı daha iyi anlayacağını düşünerek kendi-siyle konuşmaya çalıştım. Ama o da pek fazla bir şey an-lamadı. Leidner Arapçamm fazla kitabî olduğunu söylü-yor.»

İşte bu kadar. Fakat bir ara o adamın hâlâ evin civa-rında olmasını garip karşıladığımı hatırlıyorum...

O gece bizi korkutan bir şey oldu.

Sabaha karşı ikiydi sanırım. Uykum gayet hafiftir. Bütün hemşirelerin de öyle olması lâzımdır zaten. O gece kapım açılırken ben de uyanarak yatakta doğruldum.

— «Heran hemşire! Heran hemşire!» Mrs. Leidner'-in sesi-ydi bu. Kadın alçak sesle fakat telâşla konuşuyor-du.

Bir kibrit çakarak, baş ucumdaki mumu yaktım. Ka-dın sırtında uzun, mavi bir sabahlıkla kapıda duruyordu. Gözleri dehşetten iri iri açılmıştı.

— «Yandaki odada biri var... Onun — duvarı tırma-ladığım duydum...»

Yataktan fırlayarak yanına gittim.' «Korkmayın. Ben yanınızdayım. Korkmayın, yavrum.» Fısıldadı. «Eric'i çağırın.»

Başımı sallayarak, dışarı fırladım. Dr. Leidner'in ka-pısına vurdum. Adam bir dakika sonra yanmazdaydı. Mrs. Leidner yatağa oturmuş, kesik kesik soluyordu. «O-

16

ayı duydum... Onu duydum... Duvarı tırmalıyordu.»

Dr. Leidner, bağırdı. «Yani antika odasında biri mi var?» Telâşla dışarı fırladı.

O anda karı kocanın bu olay karşısında başka başka tavırlar takındıklarını düşündüm. Mrs. Leidner kendi canı için korkmuştu. Dr. Leidner ise o arkeolojik eserler yüzünden endişelenmişti.

Mrs. Leidner, soludu. «Anika odası! Tabii ya... Ne aptalım.» Ayağa kalkarak, sabahlığına sıkıca sarındı.

«Benimle gelin...» Korkusu geçmişti.

Antika odasına girdiğimiz zaman, Dr. Leidner'le Ra-hip Savigny içeridelerdi. Rahip de bir gürültü duymuş, ne olduğunu anlamak için kalktığı zaman ona antika odasının ışık varmış gibi gelmişti. Adam, terliklerini giyerek, el fenerini kapmıştı. Fakat antika odasına gittiği zaman «da kimseyi bulamamıştı. Ayrıca kapı da her gece olduğu gibi, yine kilitliydi. İçeri girip bir şey alınıp alınmadığını anlamaya çalışırken Dr. Leidner yanma gelmişti.

Budan başka bir şey öğrenemedik. Dıştaki kemerli kapı da kapalıydı. Nöbetçiler içeriye kimsenin girmediyi-he yemin ettiler. Tabii onlar o sırada uykuya dalmış da 'Olabilirlerdi.. Fakat dışarıda hiç bir ayak izi filân yoktu. Antika odasından da bir şey alınmamıştı.

Belki de Mrs. Leidner, bir hırsızlık olup olmadığını anlamak için raflardaki kutuları indiren Rahip Savigny'nin çıkardığı gürültüyü duyarak korkuya kapılmıştı.

Fakat Rahip de pencerenin önünden geçen birinin ayak seslerini duyduğundan — antika odasında da cep fenerinininkine benzeyen bir ışık gördüğünden emindi.

Ondan başka bir şey duyan veya gören olmamıştı.

Bu olayın şu bakımdan değeri var. Zira bu yüzden Mrs. Louiese Leidner ertesi günü bana açıldı...

\*

IX

Mrs. LEIDNER'İN HİKAYESİ

Öğle yemeğinden yeni kalkmıştık. Mrs. Leidner her zaman olduğu gibi biraz yatmak için odasına gitti. Ben de peşinden. Onu yatırarak, başının altındaki yastıkları dü-zelttim. İstediyi kitabı da verdim. Fakat ben tam odadan çıkarken beni geri çağırdı. «Gitmeyin, hemşire. Size an-latmak istediğim bir şey var.» Döndüm.

— «Kapıyı kapayın.»

İstediyini yerine getirdim. Louise Leidner yataktan kalkarak odada bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladı. Bir konuda karar vermeye çalıştığı belliydi. Nihayet ba-na dönerek, «Oturun,» dedi.

Usluca masanın önündeki sandalyeye ilıştim. O sinir-li bir tavırla, «Bütün bunların ne mânaya geldiğini me-rak ediyorsunuz her halde?» diye başladı. Sesimi çıkar-mayarak, sadece 'Evet,' makamında başımı salladım. «Si-ze her şeyi anlatmaya karar verdim,» dedi. «Birine açıl-mam lâzım. Yoksa çıldıracağım.»

— «Böylesi daha iyi olur,» diye cevap verdim. «İn-san hiç bir şeyden haberi olmadığı zaman ne yapacağı-nı da bilemiyor.»

Dolaşmaktan vaz geçerek, karşımda durdu. «Benim neden korktuğumu biliyor musunuz?»

— «Evet,»- dedim. «Bir adamdan korkuyorsunuz.»

— «Evet... Fakat ben 'kimden' değil, 'neden' de-dim?» Cevap vermiyerek bekledim. O devam etti.«Ben:, öldürölmekten korkuyorum...-»

— «Demek mesele bu...» diye mırıldandım. Louise Leidner birdenbire gülmeye başladı. Güldü

17 —

İgüldü... Göz yaşları yanaklarından akıyordu. «Bu söz-leri öyle acayip bir tavırla söylediniz ki...»

— «Yavaş,» dedim. «Böyle olmaz.» Sesim sertti. Onu bir sandalyeye oturatarak, leğenle ibriğin durduğı komo-ta gittim. Bir süngeri ıslatarak, bununla Louise Leid-ner'in alnım ve bileklerini sildim.

«Heyecanlanmayın... Bana her şeyi sakın ve mâkul bir şekilde anlatmaya ça-lışın.»

O zaman durakladı. Sonra olduğu yerde dikleşerek her zamanki sakın tavırlarıyla konuşmaya başladı.

«Fev-kalâde bir kadınsınız, hemşire. Yanınızda kendimi altı yaşında küçük bir kız gibi hissediyorum. Size meseleyi anlatacağım.»

«— Evet,» dedim. «Acele etmeyin. Ağır ağır anla-tın.» .

Hakikaten o da ağır ağır konuşmaya başladı. «Yir-mi yaşındayken evlendim. Hükümet dairelerinden birin-de çalışıyordu o.»

Mırıldandım. «Mrs. Mercado bana ilk evlenmeniz-den bahsetti. Kocanız harpte öldü değil mi?»

Louise Leidner başını salladı. «Hayır. Marie Merca-do öyle sanıyor. Aslında hakikat çok başka. O zamanlar ben acayip, heyecanlı, idealist, vatansever bir kızdım, hemşire. Evlendikten birkaç ay sonra bir tesadüf netice^ sinde kocamın Almanlar hesabına çalışan bir casus ol-duğunu öğrendim. Onun verdiğı bilgi yüzünden bir Ame-rikan gemisi batmış ve yüzlerce kişi ölmüştü. Bilmiyo-rum başka bir kadın ne

yapardı?.. Fakat ben size ne yaptığımı anlatayım. Savunma Bakanlığında çalışan ba-bama koştum. Ona hakikati açıkladım. Evet kocam Fre-drick savaş sırasında öldü. Ama Amerika'da, kurşuna dizilerek.»

Bağırdım. «Aman Allahım! Ne fecî!»

Louise Leidner, içini çekti. «Evet, hakikaten pek fe-

cî bir şeydi bu. Halbuki Fredrick çok müşfik, nazik bir insandı... Ama o arada casusluk ediyordu... Fakat ben hiç tereddüt etmeden onu ele verdim... Belki de hata ettim.»

— «Bu konuda hüküm vermek çok güç,» dedim. «Bilmiyorum ben sizin yerinizde olsaydım ne yapardım.»

Size anlattıklarımı dışarıdan hiç kimse öğrenme-di. Kocam güya cepheye gitti ve orada öldü. Bir savaş dulu olarak herkes bana şefkat ve anlayış gösterdi.» Se-si çok acıydı. «Çok kişi benimle evlenmek istedi. Fakat. hepsini de reddettim. Büyük bir sarsıntı geçirmiştım. Artık hiç kimseye inanamayacağımı düşünüyordum.»

— «Evet. Bu normal bir şey.»

— «Sonra —• bir gençten çok hoşlanmaya başladım. Evlenmemek için verdiğim karardan caymak üzereydim. O zaman çok acayip bir şey oldu! İmzasız bir mektup aldım. Fredrick'den geliyordu bu. Mektubunda başka bir adamla evlendiğim takdirde beni öldüreceğini yazıyor-du.» ' |

— «Fredrick'ten mi? Ölmüş olan kocanızdan?»

— «Evet. Tabîî önce çıldırdığımı veya kâbus gör-düğümü sandım... Sonunda dayanamayarak babama git-tim. O bana hakikati söyledi. Kocam kurşuna dizilmemiş,, bir yolunu bularak kaçmıştı. Fakat bu kaçmasının da kendisine bir faydası olmamıştı. Zira birkaç hafta son-ra bir tren kazasında ölmüş, cesedi de diğer zavallıların-kinin arasında bulunmuştu. Babam onun kaçışını benden saklamıştı. Fakat Fredrick artık öldüğü için hakikati bana anlatmakta artık bir mahzur olmadığını düşünüyordu. Fakat bana gelen mektup yeni birtakım ihtimal-lerin ortaya çıkmasma sebep oldu. Acaba kocam hâlâ sağ mıydı? Babam durumu kabil olduğu kadar tahkike çalıştı. Sonunda da Fredrick'in olduğu düşünülererek gö-mülen cesedin hakikaten kocama ait olduğu neticesine

17 —

vardı. Tabîî kaza sırasında ölünün yüzü ve vücudu ezilmiş-ti. Onu tam ve kesin olarak teşhis etmek kabil değildi. Fakat yine de Fredrick'in ölmüş olduğuna, o mektubun da hain ve kinci bir kimse tarafından yazıldığına inanı-yordu... Aynı olay ondan sonra birkaç defa tekrarlan-dı. Herhangi bir gençle samimî olmaya başlar başlamaz, muhakkak bir tehdit mektubu almaya başlıyordum.»

— «Mektuptaki yazı kocanızın mıydı?»

Louise Leidner ağır ağır, «Bu suali kesin bir şekil-de cevaplandırmak güç,» dedi. «Bende Fredrick'in hiç mektubu yoktu. Sadece onun yazısını biraz hatırlıyor-dum, işte o kadar.»

— «Mektupları onun yazdığından emin olmanıza yardım edecek bazı şeyler yok muydu? Meselâ özel, ara-nızda kullandığınız sözler? İmâlar?»

— «Hayır. Kocamla birbirimize bazı isimler tak-mıştık. Eğer mektupta bunlar kullanılmış olsaydı, o za-man onları Fredrick'in yazdığına iyice inanacaktım.»

Düşünceli bir tavırla mırıldandım. «Evet... Acayip bir durum bu. İnsana sanki o mektupları kocanız yazma-mış gibi geliyor. Faka,t bu işi başka kim yapmış olabi-lirdi?»

— «Fredrick'in bir erkek kardeşi vardı. Çocuk biz evlendiğimiz sıralarda on bir on iki yaşlarındaydı. Fredrick'e âdeta tapardı. Kocam da onu çok severdi. Çocu-ğun adı Bill'di. Ona ne olduğunu bilmiyorum. Belki de ağabeyisine o kadar bağlı olduğu için bana kin duyarak büyüdü. Fredrick'in ölümünden beni sorumlu tuttu. Za-ten beni daima kıskanırdı. Beni cezalandırmak için bu yola baş vurdu.»

— «Bu mümkün,» diye cevap verdim. «Çocuklar ge-çirdikleri büyük sarsıntıları kolay kolay unutmazlar.»

— «Biliyorum. Belki de bu çocuk hayatını benden intikam almaya adadı.»

— «Lütfen devam edin.»

Anlatılacak daha fazla bir şey yok. Eric'le üç yıl önce tanıştım. Bir daha evlenmemeye iyice karar ver-miştim. Eric bana fikrimi değiştirtti. Düşün günümüze kadar yine öyle bir tehdit mektubunun gelmesini bekle-dim. Fakat gelmedi. O zaman mektubu yazanın ölmüş veya o zalimce oyundan vaz geçmiş olduğuna inandım.Fakat evlendikten iki gün sonra bunu aldım.» Masanın üzerinde duran küçük bir ateşe çantasını kendisine doğ-ru çekerek, kilidini açtı. İçinden çıkardığı bir mektubu bana uzattı.

Mürekkkep hafifçe solmuştu. Hafifçe eğik olan yazı biraz kadmıydı.

«Emirlerime itaat etmedin. Artık kaçamıyacaksın, Şen yalnız Fredrick Bosner'in karısı olarak kalmalısın. Ölmen lâzım.»

Louis Leidner, «Mektubu alınca korktum,» dedi. «Fakat başlangıçtaki kadar değil. Kendimi Eric'in ya-nında emniyette hissediyordum. Bir ay sonra ikinci mek-tup geldi.»

«Unutmadım. Plân yapıyorum. Ölmen lâzım. Neden itaatsizlik ettin.»

— «Kocanız bu meseleyi biliyor mu?»

Ağır ağır cevap verdi. «Beni tehdit ettiklerini bili-yor. İkinci mektup gelince hem onu, hem de ilkini ona. gösterdim. Fakat o bunun bir oyun olduğuna inanıyor. Bazan da birinin ilk kocamın sağ olduğunu iddia ederek bana şantaj yapmaya niyetlendiğini düşünüyor.» Bir an durdu. Sonra devam etti. «İkinci mektubu aldıktan bir-kaç gün sonra az kalsın havagazından zehirleniyorduk. Biz uykuya daldıktan sonra biri apartmana girmiş ve gazı açmıştı. Neyse ki zamanında uyanarak gaz koku-sunu duydum. Ondan sonra da bütün cesaretimi kaybet-tim tabii. Eric'e bana yıllardan beri mektup geldiğini,,

18 —

"bu deli kimse, onun beni muhakkak öldürmek niyetinde olduğunu söyledim. Zannedersem ilk defa o zaman bu meçhul düşmanımın hakikaten Fredrick olduğuna inan-maya başladım. Onun müşfik halleri derin bir zalimliği gizlerdi... Fakat zannederim Eric benim kadar endişeli değildi. Polise baş vurmaya istedi. Tabii ben buna razı •olmadım. Sonunda onunla birlikte buraya gelmemi ka-rarlaştırdık. Yazın da Amerika'ya dönmeyecek, Paris veya Londra'da kalacaktım. Bu plânımızı tatbik de et-tik. Her şey yolundaydı. Artık durumun düzeldiğine ina-nıyordum. Neticede düşmanımla aramda büyük bir me-safe vardı. Sonra — üç hafta kadar önce—bir mektup aldım. Bunun üzerinde Irak pulu vardı.» Bana üçüncü mektubu uzattı.

«Benden kaçabileceğini zannettin. Ama yanıldım. Bana ihanet ettiğin için öleceksin, ölümün yakın.»

— «Bir hafta önce de bunu aldım. Burada, masanın üstünde duruyordu. Postayla yollanmamıştı.»

Kâğıdı Mrs. Leidner'den aldım. Bunda sadece bir kelime vardı.

«Buradayım!»

Bana korkuyla baktı. «Görüyorsunuz ya? Anlıyor-sunuz değil mi? Beni öldürecek. Belki katil Fredrick, belki kardeşi Bili.Fakat o teni öldürecek!» Titriyor, sesi gitgide yükseliyordu. Bileğinden yakaladım.

— «Haydi, haydi,» dedim. «Kendinizi öyle bırakiver-meyin. Biz, sizi koruruz. Amonyak ruhu var mı?»

Başıyla ibriğin bulunduğu komotu işaret etti. Şişe-yi yakalayarak ona iyice koklattım. Yanakları biraz renklendi. «Hah şöyle,» diye gülümsedim.

— «Evet, biraz daha iyiyim. Fakat artık bu hali-min sebebinin anlıyorsunuz değil mi? O adamın pence-remden içeriye baktığım görünce, 'işte katil geldi,' diye düşündüm... ilk geldiğiniz gün sizden bile şüphe ettim.

18 —

Kadm kılığına girmiş bir erkek olabileceğinizi düşün-düm —»

— «Allah Allah!»

— «Biliyorum, gülünç bir şey bu. Fakat — bir hem-şire değil, onun — katilin yardımcısı olabilirdiniz.»

— «Ama saçma bu!»

— «Evet, belki. Fakat artık mâkul bir şekilde dü-şünemiyorum .»

Birdenbire aklıma bir şey geldi. «Her halde ilk ko-canızı görseniz tanırırsınız?»

Ağır ağır cevap verdi. «Bundan da emin değilim. Aradan uzun yıllar geçti. Dediğim gibi onunla yirmi ya-şındayken evlenmişim. Belki kendisini tanımayacağım.» Titredi. «Bir gece onun yüzünü gördüm...

Fakat bir ölü-nün çehresiydi bu. Pencereme vuruldu. Sonra bir hort-lağın suratım cama dayamış olduğunu farkettim. Sırı-tıyordu. Haykırdım, haykırdım... Bizimkiler dışarıda kimse olmadığını söylediler.»

Mrs. Mercado'nun hikâyesini hatırlamıştım. «Bir rüya görmüş olmayasmız ?»

> «Görmediğimden eminim!»

Ama ben emin değildim. Bu durumda bir insan pek âlâ böyle bir kâbus görebilirdi... Kendini biraz toplamış olan Mrs. Leidner'i yatırdıktan sonra gidip kocasını bul-dum. Dr. Leidner'e karısıyla yaptığımız konuşmayı an-lattım.

Adam kısaca, «Durumu size anlatmış olmasına se-vindim,» dedi. «Bu yüzden çok üzülüyordum. O yüzlerin, camlara vurulmasının hayal olduğunu sanıyorum... Siz bu mesele hakkında ne düşünüyorsunuz?»

Sesinde anlıyamadığım bir şey vardı. «O mektup-lar zalimce bir oyun olabilir.»

— «Evet, bu mümkün. Fakat ne yapacağız? Karını

19—

bu yüzden neredeyse çıldıracak. Ne düşüneceğimi bile-miyorum.»

Ben de aynı durumdaydım. Belki de bu bir kadının işiydi. Hattâ belki deMarieMercado'nun. Kadın tesadü-fenLouiseLeidner'in ilk evliliğini öğrenmişti. Şimdi onu korkutarak intikam almaya çalışıyordu. Nihayet, «Neyse,» dedim. «Her şeyin düzeleceğini umalım. ZannedersenMrs.Leidner bana açıldığı için biraz rahatladı. İnsan bir şeyi içine attı mı sinirleri būs-bütün bozulur.»

Dr. Leidner tekrarladı. «Durumu size anlatmış ol-masına sevindim. Bundan karımın size güvendiği anla-şılıyor. Bu da iyiye alâmet. Doğrusu ne yapacağımı dü-şünüp duruyordum.»

Ona az kalsın durumu gizlice polise haber verip vermediğini soracaktım. Fakat kendimi tuttum. Daha sonra buna memnun da oldum.

Zira ertesi günü şöyle bir hâdisе oldu.Bill Coleman,amelelerin ücretini almak için Hasaniyeye gidiyordu. Ayrıca yazdığımız mektupları da postaya atacaktı. Her-kes zarfları, yemek odasındaki pencerenin pervazına kon-muş olan tahta kutuya atıyordu.Bill Colemanda yola çıkmadan önce bunları toplayarak ayırmak ve üzerlerine lâstik bant takmak âdetindeydi.

Yine bu işe daldığı sırada onun hafifçe bağırdığını duydum.

— «Ne var?» diye sordum.

Gülerek bir mektubu uzattı. «Bizim Güzel Louis ak-lını kaçırdı galiba.NewYork'ta bir adresi yazmış, al-tına da Paris — Fransa diye ilâve etmiş. Bunu kendisi-ne götürür müsünüz? Şu adresi düzeltsin.»

Zarfı alıp,Mrs.Leidner'e gittim. Kadının yazısını ilk defa görüyordum. Bir ara, «Bunu daha önce nerede gördüm acaba?» diye düşündüm. «Mrs. Leidner'in yazı-

19 —

sı bana pek aşına geldi.»

Bu suali, çok sonra, gece yatarken cevaplandırabil-dim. Louise Leidner'inki daha iri ve yaygındı ama, bu tıpkı tehdit mektuplarındaki yazıya benziyordu.

— «Yoksa o mektupları Mrs. Leidner'in kendisi mi yazıyor?» dedim. «Kocası da bundan mı şüphe ediyor?»

?

x

cumartesi günü öğleden sonra

Mrs. Leidner bana sırrını Cuma günü açıklamıştı. Cumartesi sabahı ise bana yaklaşmamaya, benimle yal-nız kalmamaya çalıştı. Bunu da normal karşıladım. Ba-zı kadınlar insana bu şekilde açılır, sonra da pişman o-lurlardı.

Bili Coleman, sabahleyin Hasaniye'ye doğru yola çıktı. Orada bir hayli işi olduğu için ancak akşam üze-ri dönecekti. Onun Sheila Reilly'le öğle yemeği yiyeceği-ni de tahmin ettim.

Çanakları yıkamakla görevlendirilmiş olan Abdullah avluda oturmuş kendi kendisine bir şarkı mırıldanarak çalışıyordu. Mr. Garey kazı yerine gitmişti. Dr. Leid-ner'le David Emmott ise Bili Coleman dönünceye kadar toprak çanaklarla meşgul olacaklardı.

Mrs. Leidner öğle yemeğinden sonra yine oda-sına gitti. Ben onun yastıklarım filân düzelttikten sonra kendi odama geçtim. Uykum olmadığı için yanıma bir de kitap almıştım. «Hastahanede Cinayet» adlı bir romandı bu. Bir hayli heyecanlıydı ama yazarın hastahanelerin nasıl idare edildiğinden pek haberi olmadığı da anlaşı-lıyordu. Kitabı nihayet bir tarafa bırakarak, saate bir göz attım. Üçe yirmi vardı. Ayağa kalktım. Hemşire

gömleğini düzelterek avluya çıktım. Abdullah hâlâ kap-ları yıkıyor ve şarkı söylüyordu. David Emmott ise o-nun yanında durmuş, temizlenmiş çanakları sıraya di-ziyor, kırılmış olanları ise bir kutuya koyuyordu.

Ben ona doğru giderken, Dr. Leidner de teras merdivenle-rinden indi.

Neşeyle, «Eh bir hayli iş yaptık,» dedi. «Terası biraz topladım. Louise buna memnun olacak. Son zaman-larda terasta dolaşılacak yer kalmadığından şikâyet e-di-yordu. Gidip ona bu müjdeyi vereyim.» Karısının o-dasma giderek, kapıyı vurdu. Çabucak içeri girdi.

Zannedersen adam bir - bir buçuk dakika sonra tek-rar dışarı çıktı. Ben de o sırada oda kapısına doğru ba-kıyordum. Bir kabustan farksızdı bu. Adam içeriye ne-şeyle, çevik adımlarla girmişti. Şimdi ise bir sarhoştan farkı yoktu. Sendeliyordu. Yüzünde acaip," adeta sersem-ce bir ifade vardı. Garip, soğuk bir

sesle, «Hemşire...» diye seslendi. Hemşire...» Hemen önemli bir şey olduğu-nu anlayarak ona doğru koştum. Dr. Leidner feci hal-deydi. Yüzü kül rengi olmuştu, adaleleri seyiriyordu. Neredeyse bayılacaktı. «Karım... Karım... Ah! Alla-hım...»

Yanımdan geçerek Mrs. Leidner'in odasına girdim. Sonra da nefesimi tutarak durakladım. Mrs. Leidner yer-de, yatağın yanında yatıyordu. Üzerine eğildim. Ölmüş-tü... Hem de hiç olmazsa bir saat önce. Başının ön kıs-mına sağ şakağının yukarısına müthiş bir darbe indiril-mişti. Herhalde Louise Leidner yataktan kalktığı sırada katil ona saldırmıştı. Etrafıma bakındım. Durumu anla-yabilmek için bir ipucu arıyordum. Pencere sıkıca kapatılarak içeriden kitlenmişti. Katilin saklanabileceği bir yer yoktu. Her halde adam çoktan kaçmıştı.

Dışarı çıkarak kapıyı arkamdan kapattım. Dr. Leid-ner bitkin haldeydi. Onu kendine getirmeye çalışan Da-  
20 —

vid Emmott bana doğru döndü. Yüzü bembeyazdı. Ona durumu çabucak alçak sesle anlattım. Onun güvenilecek bir insan olduğunu düşündüğüm zaman yanılmamıştım. Mavi gözlerini hafifçe açtı ama soğukkanlılığını kay-betmedi. Bir an düşündükten sonra, «Her halde hemen polise haber vermemiz lâzım. Bili Coleman neredeyse döner. Leidner'i ne yapacağız?»

— «Onu odasına götürelim.» Başını salladı. İlâve ettim, «Her halde şu kapıyı kitlememiz doğru olur.» David Emmott, Mrs. Leidner'in odasını kitleyerek, anahta-rı bana uzattı.

— «Bu sizde kaldın Heran hemşire.» Dr. Leidner'i birlikte odasına taşıdık. Adamı yatağına yatırdık, Da-vid Emmott, konyak bulmaya koştu. Geri döndüğü za-man yanında Miss Anne Johnson vardı. Kadının yüz hat-ları iyice gerilmişti. Endişeliydi. Fakat yine de sakin ve becerikliydi. Onu Dr. Leidner'in yanında bıraktık. Ben telâşla avluya çıktım. Pikap da kemerin altından içeri giriyordu. Zannedersem Bili Coleman'm o pespembe yu-varlak yüzünde neşeli bir tavırla dışarı atlayarak, «Mer-habaa!» diye bağırması hepimizi de şaşırttı. «Merha-baa! Paralar geldi. Artık zenginiz —» Birdenbire durak-ladı. «Ne var? Size ne oldu? Sanki kedi kanaryanızı öl-dürmüş gibi bir haliniz var.»

Emmott kısaca, «Mrs. Leidner — öldürüldü,» de-di.

— «Ne?» Coleman'm yüzünde gülünç bir ifade be-lirdi. Gözleri yerinden uğradı âdeta. Leidner ana mı öl-dü? Alay mı ediyorsun?»

Birdenbire acı bir çığlık duyduk. «Öldü mü? Dön-düm. Marie Mercado arkamda duruyordu. «Mrs. Leid-ner öldürüldü mü?»

— «Evet,» dedim. «Bir cinayete kurban gitti.»

— «Olamaz,» diye inledi. «Olamaz. Buna inanmam.

gg

Öleceksin Ölmelisin — F : 5

Belki de Louise intihar etti.»

İstihzayla cevap verdim. «İnsan kafasına ağır bir1 cisim indirerek intihar edemez. Bu hakikaten bir cina-yet vakası, Mrs. Mercado.»

Kadın birdenbire bir tahta sandığın üzerine çökü-verdi.”«Fakat— korkunç bir şey bu... Çok korkunç...»

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra kadın nefes nefese sordu. «Şimdi ne yapacaksınız?»

Emmott, o sakin tavırlarıyla idareyi ele aldı. «Bili, hemen Hasaniyeye dön. Doğrusu bir cinayet vakasında ne yapılacağını pek bilmiyorum. Fakat Yüzbaşı Mait-land'ı bul. Zannedersem o buradaki polisin başı, ne ya-pılması lâzım geldiğini bilir.»

Coleman başını salladı. O neşeli hali kalmamıştı. Şimdi korku dolu, çocuksu bir hali vardı. Tek kelime söylemeden pikaba binerek uzaklaştı.,

Emmott, mütereddit bir tavırla mırıldandı. «Her halde etrafı aramamız doğru olur.» Sesini yükseltti.

«İb-rahim !»

— «Na'am!» Uşaklardan biri koşarak geldi. David Emmott, onunla Arapça konuştu. İbrahim habire kesin bir tavırla başını sallıyordu. Nihayet Emmott, şaşkın şaşkın, «İbrahim öğleden sonra buraya hiç kimsenin gel-mediğini söylüyor,» dedi. «Etrafta bir tek yabancı bile yokmuş. Her halde katil uşaklara görünmeden içeri gir-di.»

Mrs. Mercado, atıldı. «Muhakkak öyle olmuştur. U-şaklar başka bir yerdeyken katiller içeri süzülüvermiş-tir.»

David Emmott, başını salladı. «Evet...» Sesindeki hafif tereddüdü farkederek dikkatle yüzüne baktım. Genç adam dönerek bu sefer de küçük Abdullah'la ko-



nuştı. Çocuk da kesin bir tavırla cevap verdi. David Eni-ni ot t şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. «Anlıyamıyorum... Katiyen anlıyamıyorum...» Fakat ne demek istediğini, bana açıklamadı.  
\*xı

acayip bir mesele

Yüzbaşı Maitland, polisler ve Dr. Reilly'nin gelişle-rini uzun uzun anlatacak değilim. Herkes sorguya çekil-di tabîl.

Bence asıl soruşturma Dr. Reilly beni beşte büro-ya çağırdığı zaman başladı. Doktor kapıyı kapayarak, Leidner'in yerine oturdu. Bana da karşısına geçmemi işaret ederek, «Şimdi durumu iyice anlayalım, hemşire,» dedi. «Bu işte bir acayiplik var.» Defterini çıkardı. «Ben kendi kendime olayın esasım öğrenmeye çalışıyorum. Şimdi... Dr. Leidner karısının cesedini kaçta buldu?»

— «Üç çeyrek kala sanırım,» diye cevap verdim. «Zira avluya çıkarken saatime baktım. Üç yirmi vardı.»

— «Bravo... Sizce kadın öleli ne kadar olmuştu?»

— «Bir saat kadar samrım.»

— «Aferin. Ben cesedi dört buçukta muayene et-tim. Bence Louise Leidner 1.15'le 1.45 arası öldürüldü.» Parmaklarının ucunu masaya vurdu. «Acayip bir vaka bu. Siz hiç bir şey duymadınız mı?»

— «Cinayet sırasında mı? Hayır doktor. Sadece ' küçük Abdullah avluda şarkı söylüyor, Mr. Emmott ise zaman zaman terasa, orada çalışan Dr. Leidner'e sesle-niyordu.»

— «Küçük Abdullah... Hım...» Kaşlarım çattı.

Aynı anda kapı açılarak, Yüzbaşı Maitland'la Dr. Laidner içeri girdi. Maitland ufak tefek, gri gözlü zeki bakışlı bir adamdı. Dr. Reilly ayağa kalkarak Dr. Leid-ner'i yerine oturttu.

— «Otur dostum. İyi ki geldin. Seninle de konuş-mamız lâzım gelecek. Bu vaka biraz acayip.»

Dr. Leidner, başını önüne eğdi. «Biliyorum...» Ba-na baktı. «Karım durumu Heran hemşireye anlatmıştı. Artık Louise'in sırrını saklamamız lüzumsuz, hemşire. Lütfen Yüzbaşı Maitland'la Dr. Reilly'e Louise'le dün yaptığınız konuşmayı anlatın.»

İsteğini yerine getirdim. Yüzbaşı Maitland beni din-lerken arada sırada hayretle bağırdı. Sözlerim sona erin-ce de Dr. Leidner'e döndü. «Bütün bunlar doğru değil mi, Leidner?»

— «Evet. Heran hemşirenin anlattıklarının hepsi de doğru.»

Dr. Reilly, «Çok ilginç,» diye başını salladı. «O mek-tuplar nerede?»

— «Dün Mrs. Leidner'in ataşe çantasının içindey-di,;> dedim.

— «Her halde hâlâ da oradalar.» Dr. Reilly, Yüz-başı Maitland'a döndü. Daima müşfik olan yüzünde sert ve haşin bir ifade belirmişti. «Artık bu hikâyeyi herkes-ten gizlemek lüzumsuz. O adamın bulunup, cezalandırıl-ması lâzım.»

— «Katilin Mrs. Leidner'in ilk kocası olduğunu mu düşünüyorsunuz?» diye sordum.

Yüzbaşı Maitland bana baktı. «Siz o fikirde değil "misiniz, Hemşire?»

Tereddütle mırıldandım. «Bunda bazı şüphe götü-recek taraflar var.»

Dr. Leidner, «Ne olursa olsun,» dedi. «O adam bir katil. Kendisinin aynı zamanda bir deli olduğundan da eminim. O bulunmalı, Yüzbaşı Maitland. Muhakkak bu-lunmalı. Her halde bu pek zor olmayacak.»

Dr. Reüly, ağır ağır, «Bu sandığından daha zor.» dedi. «Öyle değil mi Maitland?» Yüzbaşı cevap vermeye-rek bıyığım çekistirdi.

Ben birdenbire bağırdım. «Afedersiniz. Fakat an-latmam lâzım gelen bir şey daha var...» Onlara pencere-den içeriye bakmaya çalışan adamdan bahsettim. Yaban-cının Rahip Savigny'nin ağzından lâf almaya çalıştığım da söyledim.

Yüzbaşı Maitland, «Bunun üzerinde de durahm,» dedi. «Belki o adamın bu vakayla bir ilgisi var.»

Ben, «Belki onu burayı gözetlemeye yollamışlardı,» dedim. «Etrafın ne zaman تنها olduğunu haber vere-cekti.»

Dr. Reilly, sıkıntılı bir tavırla burnunu uğuşturdu.. «İşin garip tarafı da bu. Ya etraf تنها olmasaydı?» Şaşkın şaşkın ona baktım.

Yüzbaşı Maitland, Dr. Leidner'e döndü. «Leidner, beni iyi dinleyin. Olanları sırayla sayacağım. On ikide yenen öğle yemeğinden sonra karınız Hemşire Heran'la birlikte odasına çıktı. O sırada bire yirmi beş vardı. Siz terasa çıktınız ve iki saat orada çalıştınız.»

|- ' «Evet.»

— «O arada aşağıya indiniz mi hiç?»

— «Hayır.»

— «Biri terasa yanınıza çıktı mı?»

— «Evet. Emmott sık sık yanıma geldi. Çocuğun, yıkadığı kaplardan bazılarını getirdi.»

— «Siz hiç avluya baktınız mı?»

— «Evet. Bir iki defa Emmott'a seslendim.»

— «Her seferinde de çocuk avludaydı değil mi?»

— «Evet.»

—! «Emmot'un yanınızda kaldığı en uzun za-  
21 —

man tahminen kaç dakika? Yani o avludan ne kadar müddet için uzaklaştı?»

Dr. Leidner, düşündü. «Bunu cevaplandırmak zor. Belki on dakika. Aslında bu bana iki üç dakikaymış gi-bi geliyor ama ben zaman tahminlerinde daima yanılı-rım. Zira bir işe daldığım zaman dakikaların nasıl geç-tiğini pek farketmem.»

Yüzbaşı Maitland Dr. Reilly'e baktı. Doktor başım salladı. «Evet, en iyisi bu.»

Yüzbaşı Maitland cebinden çıkardığı küçük bir def-teri açtı. «Leidner, size gruptakilerin bugün saat birle iki arası ne yaptıklarını okuyacağım.»

— «Fakat —»

— «Acele etmeyin. Biraz sonra ne demek istediği-mi anlayacaksınız. Önce Mr. ve Mrs. Mercado. Joseph Mercado laboratuarda çalıştığım söyledi. Marie Merca-do ise odasında saçlarını yıkadığım. Miss Anne John-son, oturma odasında silindir şeklindeki mühürlerin ka-lıpları çıkardığını anlattı. Mr. Cari Beiter, karanlık odada filimleri developpe ettiğini söyledi. Rahip Savigny kendi odasında çalıştığını iddia etti. Garey'le Coleman'a gelince... Garey, kazı yerindeydi. Bili Coleman ise Ha-saniye'de. Gelelim uşaklara. Hintli ahçınız kemerin dı-şında oturmuş, hem tavuk ayıklıyor, hem de oradaki nö-betçiyle konuşuyordu. İbrahim'le Mansur biri çeyrek ge-çe onların yanma gittiler. Ve iki buçuğa kadar da ora-da kaldılar.osırada karınızçoktan ölmüştü.»

Dr. Leidner, öne doğru eğildi. «Anlıyamıyorum... Beni şaşırtıyorsunuz. Kaydettiğiniz nedir?»

— «Karınızın odasına avluya açılan kapıdan başka bir yerden girmek kabil mi?»

— «Hayır. Odanın iki penceresi var ama onlar da parmaklıklı. Galiba onlar bugün kapalıydılar.» Bana baktı.

Hemen, «Pencereler kapanmış ve içeriden sürgülen-!mişti,» dedim.

Yüzbaşı Maitland, «Her ne hal ise,» diye mırıldan-dı. «Pencereler açık olsaydı bile oradan içeriye kimse giremezdi. Bunu iyice tetkik ettik. Bir yabancı'nın ka-rınızı öldürebilmesi için kemerli kapıdan avluya girmesi lâzımdı. Fakat ahçı nöbetçi ve iki uşak bugün eve o sa-atte bir yabancı'nın gelmediğine yemin ettiler.

Dr. Leidner ayağa fırladı. «Ne demek istiyorsunuz? Ne demek istiyorsunuz?»

Dr. Reilly usulca, «Dostum, kendine hâkim olmaya çalış,» diye cevap verdi. «Büyüyorum bu durum seni çok sarsacak ama hakikatleri olduğu gibi kabul etmemiz lâzım.Katil, dışarıdan gelmedi. O halde o içerideydi. Ya-ni —Mrs. Leidner'i sizin gruptan biri öldürdü.

?

## XII

«ONA İNANMADIM...»

— «Olamaz! Olamaz!» Dr. Leidner ayağa fırlamış, odada üzüntülü bir tavırla dolaşıyordu. «Söylediğin im-kânsız, Reilly. Tamamiyle imkânsız! içimizden biri? Gruptakilerin hepsi de Louise'e çok bağlıydılar!» Dr. Relly'nin dudakları acayip bir ifadeyle büküldü. O anda bir şey söylemesi kabil değildi ama sessizliği de bir hayli manalıydı.

Dr. Leidner, bağırdı, «imkânsız! Hepsi de Louise'i severlerdi. Karım — o kadar sevimliydi ki. Herkes de bunu hissederdi.»

Dr. Reilly, öksürdü. «Afedersin, Leidner. Fakat ne-ticede bu sadece senin fikrin. Gruptan biri karım sev-meşeydi her halde gelip bunu sana söylemezdi.»

Dr. Leidner, endişeyle ona baktı. «Doğru... Çok doğru... Fakat yine de yanıldığından eminim, Reilly. Herkes Louise'i severdi.» Bir an durdu. Sonra da ba-ğırdı. «Bu fikrin korkunç. İnanılacak gibi değil!»

Yüzbaşı Maitland atıldı. «Hakikatleri görmemezlik-ten gelemeyiz Leidner.»

Hakikatler? Hakikatler? Hintli ahçıyla uşakla-rın doğruyu söyledikleri ne malûm?»

Dr. Reilly, «Onların yalan söylemeleri için bir se-bep yok,» diye cevap verdi. «Hepsinin de katili görmüş olmalarını biz de tercih ederdik. Ayrıca şu da var. Ah-çıyla uşakların yalan söylediğini bir an için biz de ka-bul edelim. Fakat David Emmott’la küçük Abdullah da avludalardı. Katili onların da görmeleri lâzımdı.» Dr. Leider, mırıldandı. «Küçük Abdullah... Onu u-nutmuştum. Çok zeki bir çocuktur o. Fakat Maitland, ço-cuğun katilin karımın odasına girdiğini görmüş olması lâzım.»

— «Bu meseleyi onunla konuştuk. Çocuk avluda kapları yıkıyormuş bir ara oradan uzaklaşmış. Saat bir buçuk sıralarında Emmott, terasa, sizin yanınıza çık-mış. Orada on dakika kadar kalmış sanırım. O sırada Abdullah bu fırsattan faydalanarak kapımın önündeki grubun yanına gitmiş. Emmott, geri dönüp çocuğu bula-mayınca ona seslenmiş. Kendisine işi neden bıraktığını sormuş. Bence karınız o on dakikalık zaman içerisinde öldürüldü.» Maitland’ın yüzünde ciddî bir ifade vardı.

Dr. Leidner inleyerek yerine oturdu. Elleriyle yü-zünü kapattı. Dr. Reilly, sakın bir tavırla konuşmaya başladı. «Bu zaman diğer delillere uyuyor. Ben Louise’i muayene ettiğim zaman o öleli üç saat olmuştu. Şimdi bütün mesele şu — onu kim öldürdü?»

Kısa bir sessizlik oldu. Dr. Leidner sandalyesinde

22 —

clikleşerek, eliyle alnını oğuşturdu. «Reilly, sözlerin: çok mantıklı. Hakikaten bu işi buradan biri yapmış gibigem-liyor insana. Fakat yanılmış olman lâzım. Meselâ — iki-niz de fevkalâde bir tesadüfe inanıyorsunuz.»

Dr. Reilly, «Tasadüf kelimesini kullanman hakika-ten garip,» dedi.

Fakat Dr. Leidner ona aldirmayarak sözlerine de-vam etti. «Karıma tehdit mektupları geliyor. Belirli bi-rinden korkuyor o. Sonra —! Louise — öldürülüyor. Fa-kat korktuğu kimse tarafından değil. Bu işi tamamiyle başka biri yapıyor. İşte bu çok gülünç.»

Reilly, düşünceli bir tavırla mırıldandı. «Hakikaten öyle gözüküyor...» Yüzbaşı Maitland’a baktı. «Tasadüf ha?... Ne dersin, Maitland? Demin söylediğimi kabul edi-yor musun? Bunu Leidner’e açalım mı?»

Yüzbaşı Maitland, başım salladı. «Evet.»

Dr. Reilly, «Leidner,» dedi. «Hercule Poirot adında birinden bahsedildiğini duydun mu hiç?»

Leidner, şaşkın şaşkın ona baktı. «Galiba bu adı duydum... Evet Van Aidin adında biri onu çok methet-tiydi. Poirot özel detektif değil mi?»

!—• «Evet.»

— «Fakat o Londra’da değil mi? Bize nasıl yardım edebilir?»

Dr. Reilly, «Kendisi Londra’da oturuyor,» diye ce-vap verdi. «Ama şimdi bu işe de tesadüf karıştı. Poirot şimdi Londra’da değil, Suriye’de. Yarın da Bağdat’a git-mek üzere Hasaniye’den geçecek. Bu tesadüfe ne der-sin?» !

Dr. Leidner bir an tereddüt, etti. Sonra da özür di-lermiş gibi Yüzbaşı Maitland’a baktı. «Siz ne diyorsu-nuz?»

Maitland hemen cevap verdi. «Onunla iş birliği yap-maya hazırım. Ben basit olaylardan anlarım. Leidner. 23

Fakat karınızın ölümü benim çözebileceğim gibi bir şey değil. Mesele bana pek karışık gözüküyor. Poirot’nun va-kayla ügilenmesini çok isterim.»

Dr. Leidner, «Poirot’ya baş vurarak bize yardım et-mesini mi istiyeyim?» dedi. «Ya red ederse?»

Dr. Reilly, başım salladı. «Reddetmez.»

— «Nerden biliyorsun?»

— «Ben de mesleğine bağlı bir adamım. Bana ilgiz çekici bir hastalık vakasından bahsettikleri zaman bu-nunla hemen alâkadar olurum. Bu daaleladebir cinayet değil, Leidner.»

— «Hayır...» Dr. Leidner’in dudakları anî bir ıs-tırapla titredi. «Sen benim namıma Hercule Poirot’yle konuşur musun Reilly?»

— «Konuşurum.»

Dr. Leidner, teşekkür ettiğini belirtmek için eliyle-bir işaret yaptı. «Hâlâ — Louise’in ölmüş olduğuna ina-namıyorum.»

Dayanamadım. «Ah, Dr. Leidner!» diye bağırdım. «Bu mesele yüzünden ne kadar üzüldüğümü bilemezsi-niz. Görevimi yapamadım. Mrs. Leidner’i korumam, ona. bir kötülük edilmesine engel olmam lâzımdı.»

Leidner, ciddî bir tavırla başını salladı. «Hayır,, hemşire, kendinizi kabahatli bulmayın. Asıl suçlu benim. Allah affetsin! Ona inanmadım... Ta başından beri Lou-ise’e inanmadım. Onun hakikaten tehlikede

olduğu ak-lıma bile gelmedi.» Ayağa kalktı. Yüz adaleleri seyiri-yordu. «Onun ölümüne gitmesine göz yumdum!... Louise'e-inanmadığım için onun ölümüne sebep oldum —» Sen-deleyerek odadan çıktı. Dr. Reilly, bana baktı. «Ben de kendimi suçlu buluyorum. Louise Leidner'in rol yaptığını sanıyordum.» İtiraf ettim. «Kadını ben de ciddiye almadım.»

Dr. Reilly, ciddî bir tavırla, «Üçümüz de yanıldık,» diye mırıldandı.

Yüzbaşı Maitland, «Öyle...» dedi.

\* !XIII

herculepoirotgeliyor

Hercule Poirot'u ilk gördüğüm anı ölünceye kadar unutmayacağım. Tabii sonradan kendisine alıştım, ama doğrusu başlangıçta fena halde şaşaladım. Adam sahne-de veya filimlerde gördüğümüz komiklere benziyordu. Bir elli boyundaydı sanırım. Acayip, tombul, ufak tefek bir adamdı. Yumurta biçiminde bir kafası, pos bıyıkları vardı. Komedilerdeki berberlerden farksızdı. «Mrs. Leid-ner'in katilini bu adam mı bulacak?» diye düşündüm.

Galiba hissettiklerimi yüzümden anlamıştı. Gözlerin-de acayip bir pırıltıyla, «Benden hiç hoşlanmadınız de-ğil mi, Hemşire?» dedi. «Fakat siz benim dış görünüşü-me bakmayın...»

Dr. Reilly, Hercule Poirot'yu pazar günü öğle yeme-ğinden hemen sonra getirdi. Detektif ilk iş hepimizi bir araya topladı. Masanın başına geçerek sağma Dr. Leid-ner'i, soluna da Dr. Reilly'i aldı.

Herkes yerine geçtikten sonra Dr. Leidner hafifçe öksürerek o mütereddit ve müşfik tavırlarıyla konuşma-ya başladı. «Her halde hepiniz de Mösyö Hercule Poirot'-dan bahsedildiğini duydunuz. Kendisi bize yardım etme-ye razı olmak nezaketini gösterdi. Tabii Yüzbaşı Mait-land elinden geleni yapıyor ama — bazı olaylar —»

Ufak tefek detektif atıldı. «Bu iş bir hayli karışık •değil mi?»

23 —

Marie Mercado bağırdı. «Onun yakalanması lâzım\_ Onun kaçması çok kötü olur!»

Poirot'nun onu şöyle bir süzdüğünü gördüm. «O? O da kim, madam?»

—! «Katil tabii.»

A, evet, katil...» Sanki canı hiç önemli değilmiş gibi bir tavırla konuşmuştu. Hayretle baka kaldık. O bizleri teker teker süzdü. «Galiba siz şimdiye kadar bir cinayet vakasına karışmadınız.»

— «Karışmadık...» diye mırıldandık.

Hercule Poirot gülümsedi. «Onun için durumu an-lı yamıyorsunuz. Kötü bir iş bu. Meselâ — şu anda hepi-nizden de şüphe ediyoruz.»

Mrs. Mercado ayağa fırladı. «Ne küstahlık bu! Böy-le nasıl konuşabiliyorsunuz? Sözleriniz çok iğrenç. Dr. Leidner orada oturup bu adamın —• bu adamın —»

Dr. Leidner, yorgun bir. tavırla mırıldandı. «Sinir-lerine hâkim olmaya çalış. Marie.»

Joseph Mercado da ayağa kalktı. Gözleri kanlanmış-tı, elleri titriyordu. «Hakikaten bu korkunç bir haka-ret —»

Poirot, «Hayır, hayır,» dedi. «Size hakaret ettiğim yok. Ben sadece sizden hakikatleri olduğu gibi kabul et-menizi istiyorum. Cinayet işlenen bir evde herkesten şüphe edilir. Bu olayda elimizde katilin dışarıdan geldi-ğini gösterecek bir delil var mı?»

Mrs. Mercado haykırdı. «Fakat katil muhakkak dı-şarıdan geldi. Belli bir şey bu. Neticede —» Durakladı.. «Aksine kimse inanamaz!»

Poirot, ona doğru bir reverans yaptı. «Her halde haklısınız, Madam. Ben size tahkikata nasıl başlayaca-ğımı anlatıyorum. Önce bu odadakilerin masum olduk-larını ortaya çıkaracağım. Sonra da katili başka yerde aramaya başlayacağım.»

24

Rahip Savigny, kibar bir tavırla sordu. «O zaman geç kalmış olmaz mısınız?»

— «Muhterem peder, kaplumbağanın tavşanı geçti-ğini unutmayın.»

Rahip Savigny, omuzunu silkti, «Hepimiz elinizde-yiz. Pek yakında hiç birimizin de o korkunç vakayla bir ilgisi olmadığını ortaya çıkaracağınızı umarım.»

— «Bu işi çabucak yapmak niyetindeyim. Size du-rumu ileride soracağım suallere kızmamanız için açıkla-dım. Belki muhterem peder siz diğerlerine örnek olmak istersiniz?»

Rahip Savigny, ciddî bir tavırla, «Bana istediğinizi sorabilirsiniz,» dedi.

— «Buradaki ilk mevsiminiz mi?» !—• «Evet.»

— «Buraya ne zaman geldiniz?»

— «Üç hafta önce. Yani 27 şubatta.»

— «Nereden geldiniz?»

— «Tunus'tan.»

— «Teşekkür ederim, muhterem peder. Buraya gel-meden önce Mrs. Leidner'i tanıyor muydunuz?»

— «Hayır. Kendisiyle ilk defa burada karşılaştım.»

— «O felâket sırasında ne yapıyordunuz?»

— «Odamda çivi yazısıyla yazılmış levhaları okuyor-dum.»

— «Odanıza ne zaman çıktınız?» — «Öğle yemeğinden hemen sonra. Bire yirmi kala sanırım.»

— «Orada ne kadar kaldınız?»

— «Hemen hemen üçe kadar. Pikabın geldiğini son-ra tekrar gittiğini duydum. Bunun sebebini merak ettim. Durumu öğrenmek için dışarı çıktım.

— «O zamana kadar odanızdan hiç çıktınız mı?»

— «Hayır, çıkmadım.»

24 —

— «Odanızın avluya bakan pencereleri var mı?»

— «Hayır. Benim pencerelerim kırlara açılıyor.»

— «Avluda olanları duydunuz mu?»

— «Hayır. Duymam pek kabil değildi. Yalnız Mr. Emmott'un kapımın önünden geçerek terasa çıktığını duydum. Bunu bir iki defa yaptı.»

— «Bu vakayı aydınlatacak bir şey biliyor musu-nuz?»

Rahip Savigny, biraz endişeli bir tavırla Dr. Leidner'e baktı. «Bu güç bir soru, Mösyö. Fakat bana sorarsanız Mrs. Leidner birinden veya bir şeyden korkuyordu. Bil-hassa bir yabancı gördü mü telâşlanıyordu. Her halde bu-nun bir sebebi vardı. Fakat ben bunu bilmiyorum. Derdini bana açmadı.» Poirot, hafifçe öksürerek önündeki notlara baktı. «Anladığıma göre iki gece önce eve hırsız girdiğinden en-dişe edilmiş.»

Rahip Savigny başını sallayarak o gece olanları an-lattı. Sonra da, «Doğrusu ne olduğunu anlıyamadım,» de-di. «Hiç bir şey çalınmamıştı. Tabii antika odasına uşak-lardan biri girmiş olabilirdi.»

— «Veya arkeoloji grupundan biri...»

— «Evet. Fakat öyle bir şey olsaydı bu kimse bunu açıkça söylerdi. Bunu gizlemesi için bir sebep yoktu.»

— «Belki de içeriye dışarıdan bir yabancı girmişti.»

— «Belki...»

— «Eve bir yabancı girseydi burada uzun zaman saklanabilir miydi? Yani cumartesi gününe kadar?»

Poirot bu suali Rahip Savigny'ye olduğu kadar Dr. Leidner'e de sormuştu. İki adam da bir an düşündüler. Nihayet Leidner istemeye istemeye, «Bunun kabil oldu-ğunu sanmıyorum,» diye mırıldandı. «Adam nereye sak-lanmış olabilirdi? Sen ne diyorsun, Savigny?»

— «Bern de saklanmış olmasına pek ihtimal veremi-yorum...»

Poirot Anne Johnson'a döndü. «Siz ne fikirdesiniz?»

Miss Johnson, biraz düşündükten sonra başını salladı. «Bence imkânsız bu. Adam nereye saklanabilirdi? Bütün yatak odaları dolu. Üstelik hepsinde de pek az eşya var. Karanlık oda, laboratuvar ve resim odası da ertesi günü kullanıldı. Bütün buraları da. Ayrıca öyle büyük dolaplar da yok.»

Poirot, Rahip Savigny'ye baktı. «Bir şey daha var. Heran hemşire geçen gün sizi dışarıda bir adamla konu-şurken görmüş. Daha önce o yabancı'nın pencerelerin bi-rinden içeriye bakmaya çalıştığım da farketmiş. Galiba o adam mahsus buralarda dolaşıyordu.»

Rahip Savigny düşünceli bir tavırla, «Bu mümkün,» dedi.

— «O adamla önce siz mi konuştunuz? Yoksa söze o mu başladı?»

— «Söze o başladı sanırım.»

— «Ne söyledi?»

Rahip, kaşlarını çatarak hatırlamaya çalıştı. «Zanne-dersem Amerikan arkeoloji grubunun burada oturup oturmadığını sordu. Amerikalıların bir çok kimseye iş verdiklerinden bahsetti. Açıkçası sözlerini pek anlama-dım. Fakat Arapçamı ilerletmek için onunla konuşmağa çalıştım. Şehirli olduğu için beni daha iyi anhyabileceği-ni düşünüyordum.»

— «Onunla başka bir şeyden bahsettiniz mi?»

— «Galiba Hasaniye'nin büyük bir şehir olduğunu söyledim. Sonra ikimiz de Bağdat'ın daha büyük olduğu konusunda fikir birliğine vardık. O benim nereli olduğu-mu öğrenmeye çalıştı.»

Poirot, başını salladı. «Onu bana tarif edebilir misiniz?»

Rahip Savigny, yine düşünceli bir tavırla kaşlarını «çattı. Sonra, «Kısa boylu, tıknaz bir adamdı,» dedi. «Yü-zü beyazdı. Bir gözü de kayıyordu. Hem de bariz bir şe-kilde.»

Poirot, bana döndü. «Siz yabancıyı bu şekilde mi ta-rif ederdiniz?»

Tereddütle, «Pek de değil,» diye cevap verdim, «Adam bana uzun boylu gibi geldi. Yüzü iyice esmerdi. Bir hayli inceydi sanırım. Gözünün kaydığını farketmedim.»

Poirot, ümitsiz bir tavırla omuzlarım silktili. «Daima böyledir. Polis olsaydınız bunu bilirdiniz. Şahitler bir kimseyi daima başka başka şekillerde tarif ederler.»

, Rahip Savigny, «Adamın gözünün kaydığından emi-nim,» dedi. «Belki Heran hemşire diğer bakımlardan hak-lı. Adam için beyaz dediğim zaman yüzünün diğerlerine nazaran daha açık renk olduğunu anlatmak istedim. Tabii Heran hemşire onu esmer sayar.»

İnatla başımı salladım. «Adam çok esmerdi.»s

Dr. Reilly'nin dudağını ısırarak güldüğünü, farket-tim. Poirot ellerini havaya kaldırdı. «Neyse... Evin etra-fında dolaşan bu yabancı önemli olabilir. Olmayabilir de. Her ne hal ise, onun muhakkak bulunması lâzım. Şimdi biz soruşturmamıza devam edelim.» Bir an tereddütle masanın etrafında oturanlara baktı.

Sonra Cari Beiter'i seçti. «Haydi dostum. Dün olanları bir de sizden dinleye-lim.»

Beiter'in pembe, tombul yüzü kıpkırmızı kesildi. «Benden mi?»

— «Evet. Adınız ve yaşıınız?»

— «Cari Beiter. Yirmi sekiz yaşıındayım.»

— «Amerikalısınız değil mi?»

— «Evet. Chicagoluyum.»

— «Bu ilk mevsiminiz mi?»

— «Evet. Ben fotoğraf işlerine bakıyorum.»

— «A, evet. Dün öğleden sonra ne yaptınız?»

— «Zamanınım çoğunu karanlık odada geçirdim. Ön-ce bazı filmleri banyo ettim. Daha sonra da fotoğrafları çekilecek eşyaları hazırladım.»

— «Dışarıda mı?»

— «Hayır, hayır. Fotoğraf odasında.»

— «Karanlık oda oraya mı açılıyor?» —! «Evet.»

— «O halde fotoğraf odasından hiç çıkmadınız.»

— «Çıkmadım.»

— «Avluda neler olduğunu farkettiliniz mi?»

Genç adam, başını salladı. «Çok işim olduğu için pek farketmedim. Pikabın döndüğünü duydum. Elimdeki işi bitirdikten sonra bana mektup olup olmadığını sormak için dışarı çıktım. Olayı o zaman öğrendim.»

— «Fotoğraf odasında çalışmaya kaçta başladınız?»

— «Bire on kala.»

— «Buraya gelmeden önce Mrs. Leidner'le tanışıyor muydunuz?»

Beiter, «Hayır, efendim,» diye cevap verdi. «Kendi-sini burada gördüm.»

— «Aklınıza bize yardımı dokunabilecek her hangi bir olay geliyor mu?»

Cari Beiter, âciz bir tavırla, «Ben hiç bir şey bilmi-yorum, efendim,» dedi.

— «Mr. Emmott?»

David Emmott, o tatlı yumuşak sesiyle konuşmaya başladı. «Saat bire çeyrek kaladan, üçe çeyrek kalaya ka-dar çanaklarla meşgul oldum. Abdullah onları yıkıyor, ben de ayırıyordum. Arada sırada da Dr. Leidner'e yardım etmek için terasa çıkıyordum.»

— «Yukarı kaç defa çıktınız?»

— «Dört defa sanırım.»

Orada ne kadar kaldınız?»

— «Bir kaç dakika sanırım.. Daha fazla değil. Fakat bir sefer on dakika kadar kaldım. Dr. Leidner'le neleri saklayacağımızı, neleri atacağımızı konuştuk.»

•— «Aşağıya indiğiniz zaman Abdullah'ı yerinde bu-lamadınız sanırım?»

— «Evet. Ben seslenince o da kemerin altında belir-di. Gevezelik etmek için diğerlerinin yanına gitmişti.»

— «Abdullah işin başından yalnız o zaman mı ayrıl-dı?»

— «Kendisini bir iki defa çanaklarla terasa yolla-dım.»

Poirot ciddi bir tavırla, «O sırada Mrs. Leidner'in odasına birinin girdiğini görüp görmediğinizi sormama her halde lüzum yok?» dedi.  
Emmott, hemen cevap verdi. «Hiç kimseyi görmedim. Avluda iki saat çalıştım. O sırada hiç kimse oraya gel-medi.»

— «Siz terasa çıktığınız, Abdullah da diğerlerinin yanına gittiği sırada saat bir buçuk muydu?»

— «Öyle sanıyorum. Tabii tam mânâsiyle emin de-ğ-i-lim.»

Poirot, Dr. Reilly'e döndü. «Bu sizin ölüm zamanıyla ilgili tahmininize uyuyor mu?»

Dr. Reilly, «Evet,» dedi. «Uyuyor.»

Poirot, uçları kıvrık gür bıyığını sıvazladı. «Demek ki Mrs. Leidner o on dakika içerisinde öldürüldü.»

?

#### XIV

##### İÇİMİZDEN BİRİ?

Kısa bir sessizlik oldu. Sonra da odada dehşet dolu

Öleceksin Ölmelisin — F : 6

26 —

bir hava esti. Zannedersem ilk defa o zaman Dr. Reilly'-nin faraziyesinin doğru olduğuna inandım. Bana katil ara-mızdaymış, konuşulanları dinliyormuş gibi geldi. Katil içimizden biriydi...

Belki Marie Mercado da aynı şeyi hissetmişti. Zira birdenbire acı acı bağırdı. «Korkunç bir şey bu...»

Hiçkırıkla hiçkırıkla ağlamağa başladı.

Kocası, «Cesaret, Marie,» dedi. Sonra da özür diler-miş gibi bize baktı. «O çok hassastır. Her şey kendisine tesir eder.»

Bilmiyorum, düşündüklerim yüzümden anlaşılıyor muydu? Zira birdenbire Hercule Poirot'nun bana baktığı-nı farkettim. Adam hafifçe gülümsüyordu. Ona soğuk soğuk baktım. Detektif de tekrar suallerine başladı. «Ba-na dün öğleden sonra ne yaptığınızı anlatır mısınız, Ma-dam?»

Marie Mercado, yine hiçkırıldı. «Saçlarımı yıkadım. Hiç bir şeyden haberim olmaması korkunç bir şey. Key-fim yerindeydi.»

—! «Odanızda mıydınız?»

—! «Evet.»

— «Dışarı çıkmadınız mı?»

— «Hayır. Arabayı duyduktan sonra avluya çıktım. Ve orada olanları öğrendim. Ah, feci bir şeydi bu!»

— «Olay sizi şaşırttı mı?»

Mrs. Mercado birdenbire ağlamaktan vaz geçerek, öfkeyle gözlerini açtı. «Ne demek istiyorsunuz, Mösyö Poirot? Yani—»

— «Ne demek isteyeceğim, madam? Biraz önce bize Mrs. Leidner'i ne kadar sevdiğinizi söylediniz. Belki de o size sırlarını açmıştı.»

— «Anlıyorum... Hayır, Louise bana hiç bir şey söy-lemedi... Yani kesin bir şey söylemedi, demek istiyorum... Tabii onun çok sinirli ve endişeli olduğunun far-

kındaydım. Sonra o acayip olaylar da olmuştu... Cama vuran parmaklar filân...»

Kendimi tutamadım. «Bütün bunların evham oldu-ğ-u-nu söylemişsiniz.» Kadının birdenbire şaşalayivermesi ba-yağı hoşuma gitti. Aynı anda Poirot'nun istihzayla bana baktığını farkettim. Sonra adam durumu ciddi bir tavır-la özetledi. «Yani madam, siz saçlarınızı yıkıyordunuz. Ne bir şey gördünüz, ne de duyduunuz. Bize yardımı dokuna-bilecek başka bir şey biliyor musunuz?»

Marie Mercado düşünmedi bile. «Hayır, bilmiyorum. Bence çok esrarlı bir olay bu. Fakat ben katilin dışarıdan geldiğine inanıyorum. En mâkulü de bu.»

Poirot, kadının kocasına döndü. «Ya siz ne diyorsu-nuz, mösyö?»

Joseph Mercado, irkildi. Endişeyle sakalını çekişti-r-di. «Öyle olmalı... Fakat Mrs. Leidner'e kim zarar ver-mek isteyebilirdi? O kadar nazık, o kadar müşfik bir ka-dındı ki...» Başını salladı. «Onu öldüren alçağın biri ol-malı. Evet, bir alçak o.»

— «Siz dün öğleden sonra ne yaptınız, mösyö?»

— «Ben mi?» Adam şaşkın şaşkın baktı.

Kansı ona yardıma çalıştı. «Laboratuardaydın ya Joseph.»

— «Evet, sahi... Laboratuardaydım ya. Daima ora-da çalışırım.»

— «Oraya kaçta gittiniz?»

Adam yine aciz bir tavırla karısına baktı. Kadın, «Bire on kala, Joseph,» dedi.

— «Ah evet. Bire on kala.»

— «Hiç avluya çıktınız mı?»

— «Hayır, sanmıyorum...» Düşündü. «Hayır, çıkma-dığımdan eminim.»

— «Felâketi ne zaman öğrendiniz?»

— «Karım gelip haber verdi. Korkunç bir şeydi bu.

26

Bayağı inanmadım. Hâlâ da inanamıyorum ya.» Birden-bire titremeye başladı. «Ne korkunç. — ne korkunç...»

Mrs. Mercado hemen onun yanına koştu. «Evet, evet Joseph, hepimiz de öyle düşünüyoruz. Fakat kendimize hâkim olmalı, durumu zavallı Dr. Leidner için büsbütün güçleştirmemeliyiz.»

Dr. Leidner'in yüzünde ıstırap dolu bir ifadenin beli-rip kaybolduğunu gördüm. Bu heyecanlı havanın onu büs-bütün fena ettiği belliydi. Âdeta yalvarır gibi yan gözle Poirot'ya baktı. Detektif hemen harekete geçti. «Miss Johnson ?»

— «Korkarım benim size anlatabileceğim fazla bir şey yok.» Kültürlü, tatlı sesi Mrs. Mercado'nım cırlak fer-yatlarından sonra insanın kulağını okşuyordu. «Oturma odasında çalışıyor, silindir şeklindeki bazı mühürlerin plâstrinle kalıplarını çıkarıyordum.»

— «Bir şey gördünüz mü? Veya duydunuz mu?»

— «Hayır.»

Poirot, ona çabucak bir göz attı. O da benim gibi Anne Johnson'un hafif bir tereddütle konuştuğunu mu fark etmişti? «Emin misiniz, matmazel? Açık olarak hatırladığınız bir şey yok mu?»

— «Ha — hayır—»

— «Belki gözünüzün kuyruğuyla bir şey gördünüz...» Miss Johnson, kesin bir tavırla cevap verdi. «Ne mü-nasebet.

— «O halde bir şey işittiniz. Ah, evet. Bunu tam mâ-nâsiyle duyup duymadığınızdan da emin değilsiniz.» Anne Johnson, âdeta öfkeyle gülümsedi. «Beni çok sıkıştırıyorsunuz, Mösyö Poirot. Bu yüzden size emin ol-madığım bir şeyi söylemek zorunda kalacağım... Bana o gün hafif bir feryat duymuşum gibi geliyor. Daha doğ-rusu bu feryadı iyice duydum. Neticede oturma odasının pencereleri açıldı. Tarlalardan insanın kulağına türlü ses-

27 —

ler geliyordu. Fakat o olaydan beri nedense bağırmanın Mrs. Leidner olduğunu düşünmeye başladım. İşte bu yüz-den de üzülüyorum. O feryadı duyduğum an hemen koş-saydım, kimbilir belki de onu kurtarırdım...»

Dr. Reilly, otoriter bir tavırla söze karıştı. «Böyle şeyler düşünmeyin. Katil, odaya girer girmez Mrs. Leidner'in başına vurdu. Ve bu darbe de onu öldürdü. Koşsay-dınız da kendisini yine kurtaramazdınız.»

Anne Johnson, «Fakat hiç olmazsa katili yakalar-dım,» diye cevap verdi.

Poirot, sordu. «Bu olay ne zaman oldu? Bir buçuk civarında mı?»

Kadın, bir an düşündü. «Evet. O sırada sanırım.»

Poirot, «Bu olaylara uyuyor,» dedi. «Başka bir şey işitmediniz mi? Meselâ kapının açılıp kapandığınız?»

Anne Johnson başım salladı. «Hayır. Böyle bir şeyi hatırlamıyorum.»

•— «Her halde masanın başında oturuyordunuz. Ne tarafa doğru bakıyordunuz? Avluya mı? Antika odasına mı? Verandaya mı? Yoksa kirlara doğru mu?»

— «Avluya doğru.»

— «Oturduğunuz yerden Abdullah'ı görebiliyor muydunuz?»

— «Başımı kaldırdığım takdirde görebiliyordum ama işime dalmıştım.»

— «Fakat biri avluya bakan pencerenin önünden geçseydi her halde bunu farkederdiniz.»

— «Evet. Bundan eminim.»

— «Kimse geçmedi değil mi?»

— «Geçmedi.» Miss Johnson, bir an düşündü. «Mös-yö Poirot, galiba istemeyerek sizi yanlış yola sürükledim. Şimdi düşünüyorum da... Duyduğum Mrs. Leidner'in se-si olamaz. Zira aramızda antika odası vardı. Anladığıma göre de onun odasının pencereleri kapalıydı.»

27 —

Poirot, şefkatle, «Kendinizi üzmezin, matmazal,» di-ye cevap verdi. «Bu o kadar önemli değil.»

— «Biliyorum... Fakat benim için önemli. Durma-dan, 'Belki Louise'e yardım edebilirdim,' diye düşünüyö-rum...»



Dr. Leidner, sevgiyle, «Kendini üzme, Anne’ciğim,» diye mırıldandı. «Makûl olmaya çalış. Her halde sen tar-lada birbirlerine seslenen köylülerin seslerini duydun.»

Miss Johnson, adamın sesindeki şefkat karşısında kıpkırmızı kesildi. Hattâ kadının gözlerinin dolduğunu da. farkettim. Anne Johnson başını çevirerek her zamankin-den sert bir tavırla konuşmaya başladı. «Her halde. Bir felâketten sonra insan böyle şeyler düşünüyor tabîi.»

Poirot yine not defterine bakıyordu. «Bu konuda baş-ka söylenilecek bir şey olduğunu sanmıyorum. Mr. Ga-rey ?»

, Richard Garey, ifadesiz bir sesle konuşmaya başladı., «Korkarım size yardım edemiyeceğim. Ben kazıdaydım.. Oraya gelip bana olayı haber verdiler.»

— «Cinayetten önceki günlerde de dikkatinizi çeken, bir şey olmadı mı?»

— «Hayır.»

— «Mr. Coleman?»

Bili Coleman, sesinde hafif bir üzüntüyle, «Benim bu işle ilgim yok,» diye cevap verdi. «Dün sabah işçilerin parasını almak için Hasaniye’ye gittim. Geri döndüğüm zaman Emmott bana olanları anlattı. Polisle Dr. Reilly’i; çağırmak için tekrar arabaya atladım...»

— «Peki, daha önce?»

— «Ondan önce heyecan verici şeyler olmuştu. Fa-kat bunları siz de biliyorsunuz. Meselâ Antika odasına gi-ren hırsız... Pencerede beliren yüzler, eller... Bence katil dışarıdan biri. Bunu çok geçmeden siz de anlayacaksınız.. Adam pek kurnaz olmalı.»

Poirot, bir iki dakika sessiz sedasız onu süzdü. «Siz ingiliz misiniz, Mr. Coleman?»

— «Evet, İngilizim, efendim. Yüzde yüz, hakiki, su katılmamış ingiliz.»

— «Bu sizin ilk mevsiminiz mi?» —• «Evet, öyle.»

— «Arkeolojiye çok meraklısınız tabîi.»

Bili Coleman kıpkırmızı kesilerek suçlu bir okul öğ-rencisi gibi yan yan Dr. Leidner’e baktı. «Tabîi bu konu çok enteresan,» diye kekeledi. «Yani — ben öyle zeki bir insan değilim —» Durakladı. Fakat neyseki Poirot da ısı-rar etmedi.

Belçikalı kalemiyle düşünceli düşünceli masaya vur-duktan sonra önündeki hokkanın yerini değiştirdi. «Şu anda bütün öğrenebileceğimiz bu kadar demek... Eğer daha sonra aklınıza bir şey gelirse hemen beni bulun. Şim-di Dr. Leidner ve Dr. Reillyle konuşmak istiyorum.»

Toplantının sona erdiğine işaret ediyordu bu. Hepi-miz ayağa kalkarak kapıya doğru gittik. Tam dışarı çı-karken Poirot’nun sesini duyarak döndüm.

Adam, «Belki Heran hemşire burada kalmak lûtfun-da bulunur,» diyordu. «Onun bize yardımının dokunacağı-nı sanıyorum.»

Geri dönerek, eski yerime oturdum.

?

XV

## POİROT’NUN FİKRİ

Dr. Reilly, sandalyesinden kalkmıştı. Herkes çıktık-tan sonra dikkatle kapıyı ve pencereyi kapattı. Sonra da yerine geçti.

28 —

Poirot,«Bien,» dedi. «Artık rahatça konuşabiliriz.. Gruptakilerin anlattıklarını dinledik. Ve—evet Heran hemşire düşündüğünüz nedir?»

Kıpkırmızı kesildim. Detektifin gözleri hakikaten çok keskindi. «Önemli bir şey değil. Sadece herkesin bil-diğini diğerlerinin ve hattâ Dr. Leidner’in önünde açıkça söylemekten çekineceklerini düşünüyordum...»

Hayretle Poirot’nun sözlerimi tasdik edercesine başı-nı salladığını gördüm. «Tabîi tabîi... Deminki toplantı bir maksatla tertiplendi. İngiltere’de at yarışlarında herkesin görmesi için hayvanları önce padokta dolaştırırlar. Öyle değil mi? İşte ben de aynı şeyi yaptım. İçlerinden katil namzetlerini seçmeye çalıştım.»

Dr. Leidner, şiddetle bağırdı. «Grupumuzdan olanla-rın bu olayla bir ilgisi yok! Buna hiç bir zaman inana-mam!» Sonra da bana dönerek otoriter bir tavırla, «Hem-şire,» dedi. «Karımla iki gün önce yaptığınız konuşmayı Mösyö Poirot’ya anlatmanızı rica edeceğim.»

İsteğini yerine getirdim. Sözlerimi bitirdiğim zaman Poirot başını salladı. «Güzel. Çok güzel. Kafanızın içi intizamlı, derli toplu. Burada bana çok yardımınız doku-nacak.» Dr. Leidner'e baktı. «Mektuplar sizde mi?»

— «Yanımda. Onları görmek isteyeceğinizi düşün-düm.»

Poirot, mektupları alarak okudu, iyice inceledi. Son-ra da hafifçe öksürdü. «Şimdi her şeyi sırasıyla alalım.. Karınız bu mektuplardan ilkinizi sizinle evlendikten kısa bir zaman sonra Amerika'da aldı. Ondan önce gelenler de vardı fakat kendisi bunları yırtıp atmıştı. Birinci mektu-bu ikincisi izledi, ikinci mektubun gelmesinden kısa bir zaman sonra ikincisi de havagazıyla zehirlenmekten kurtul-dunuz. Sonra buraya geldiniz, iki yıl karınız mektup alma-dı. Sonra bu mevsimin başında mektuplar yine gelmeye başladı. Yani şu son üç hafta içerisinde. Karınız iyice pa-

28 —

ıığe kapıldı. Siz de Dr. Reilly'le konuştuktan sonra karı-nızla arkadaşlık etmesi ve onun korkularım gidermesi için Heran Hemşireyi tuttunuz.»

— «Evet.»

Poirot bir an düşündü. «Karınız vasiyetname yapmış mıydı?»

— «Sanmıyorum... Çünkü bunun kendisi için önemi yoktu.»

— «Neden? O zengin bir kadın değil miydi?»

— «Evet, yaşadığı müddetçe zengindi. Babası ona gelirinden faydalanması için büyük bir servet bırakmıştı. Fakat Louise öldüğü zaman bu, varsa çocuklarına, yoksa Pottstovra müzesine kalacaktı.» Poirot, düşünceli bir tavırla parmaklarını masaya vurdu. «O halde bu olayda cinayetin kime faydası dokun-duğu noktasının üzerinde durmamıza lüzum yok. Zira pa-ra müzeye kalıyormuş. Eğer karınız servetini bırakma hakkına sahip olsaydı, ortaya çok ilginç bir mesele çıkar-dı. Bu parayı siz mi alırdınız, yoksa Mrs. Leidner'in ilk kocası mı? Her halde ilk kocası parayı almak için orta-ya çıkamazdı. Casus olduğu için yakalanırdı. Hoş belki de aradan bu kadar yıl geçtiği için artık kendisini idam etmezlerdi... Neyse... Bunların üzerinde durmamıza lü-zum yok. Ben bu olaylarda daima önce para meselesini an-lamaya çalışırım. Ondan sonra da ölenin karısından veya kocasından şüphe etmeye başlarım. Fakat siz dün karını-zın odasına gitmemişsiniz. Sonra Mrs. Leidner'in ölümü paranın artmasına değil, azalmasına sebep olacak. Bun-dan başka —» Durdu.

Dr. Leidner, «Evet?» dedi.

Poirot, ağır ağır mırıldandı. «Ben hakiki sevgiyi he-men anlarım. Zannedersem dünyada her şeyden çok karı-nızı seviyordunuz, Dr. Leidner?»

Leidner, kısaca cevap verdi. «Evet.»

Poirot, başını salladı. «O halde işimize devam ede-biliriz.»

Dr. Reilly, sabırsız bir tavırla atıldı. «Çok iyi olur.. Çok iyi olur.»

Poirot ona sitemle baktı. «Sabırsızlanmayın, dostum.-Her mesele usulüne göre halledilir, İlk ihtimalleri ortadan kaldırdık. Ve şimdi çok önemli bir noktaya geldik. Her şeyin açıkça konuşulması lâzım.»

Dr. Reilly, «Tabîî ya,» dedi.

Poirot, devam etti. «Onun için ben de hakikatin oldu-ğu gibi anlatılmasını istiyorum.»

Dr. Leidner ona hayretle baktı. «Emin olun, Mösyö Poirot ben sizden hiç bir şey saklamadım. Size bütün bil-diklerimi anlattım.»

— «Her şeyi anlatmadınız.»

— «Unuttuğum bir teferruat olduğunu sanmıyo-rum.» Leidner gayet üzülmüştü.

Poirot, usulca başını salladı. «Hayır. Meselâ bana Heran hemşireyi bu eve neden yerleştirdiğinizi söyle-diniz.»

Dr. Leidner, iyice şaşırıldı. «Demin anlattım ya. Ka-rımın sinirli hali — korkuları—»

Poirot, öne doğru eğilerek işaret parmağını ağır ağır salladı. «Hayır hayır. Ortada izah edilmeyen bir şey var. Karınız tehlikedeydi. Evet. Onu ölümle tehdit ediyorlardı. Evet. Fakat siz polis veya özel bir hafiye değil, bir hem-şire çağırdınız. İşte bence bu pek mantıksız bir şey.»

— «Ben — ben —» Dr. Leidner durakladı. Yanakları kızarmıştı. «Ben düşündüm ki—» Sustu.

Poirot, ona cesaret vermeye çalıştı. «Meseleyi şimdi anlayacağız. Evet, ne düşündünüz Dr. Leidner?»

Adam sesini çıkarmadı. Yorgun bir hali vardı. Ko-nuşmayı pek istemediği de belliydi.

Poirot, dostça bir tavırla konuşmaya başladı. «Neden.

'İbirhemşire tuttunuz? Çünkü — aslında karınızın haya-tının tehlikede olduğuna inanmıyordunuz.»

Dr. Leidner, acı acı inledi. «Allah affetsin. Hakika-ten inanmıyordum. İnanamıyordum.» Poirot şimdi ona bir kedinin fare deliğini gözetlerken yaptığı gibi büyük bir dikkatle bakıyordu. «Peki ne düşünüyordunuz?»

— «Bilmiyorum... Bilmiyorum...»

— «Biliyorsunuz. Pekâlâ biliyorsunuz. Belki ben bir tahmin de bulunarak size yardım edebilirim. Dr. Leidner, siz aslında o mektupları karınızın yazdığından mı şüphe ediyordunuz?»

Dr. Leidner'in cevap vermesine lüzum yoktu. Ada-mın yalvarırmış gibi elini kaldırmasından hakikaten böy-le düşündüğü anlaşılıyordu. Derin bir nefes aldım. Demek ben de tahminimde yanılmamıştım. Ağır ağır başımı salla-dım. Sonra da Poirot'nun gözlerini bana dikmiş olduğunu farkederek durakladım.

Deteklif, «Siz de aynı şeyi mi düşünüyordunuz, hem-şire?»

— «Bu benim aklıma da geldi,» dedim.

— «Neden?»

Belçikalı hafiyeye yazılar arasındaki benzerliği an-lattım. Poirot Dr. Leidner'e döndü. «Siz de bu benzerliği farketmiş miydiniz?»

Adam, başını eğdi. «Evet. Yazı küçük ve sıkıştı. Louise'inki gibi iri ve geniş değildi. Fakat harfler he-men hemen birbirinin aynıydı. Durun göstereyim.» Cebin-den bir kaç mektup çıkararak, bunlardan birini seçti. Bu-nu Poirot'ya uzattı. Bu karısının kendisine yazmış oldu-ğu bir mektubun bir sahifesiydi. Poirot bununla imzasız mektuplardaki yazıyı karşılaştırdı.

Sonra da, «Evet...» diye mırıldandı. «Evet birbirine benzer taraflar var. S'nin acayıplığı... E'ler... Ben yazı 29 —

mütehassısı değilim. Fakat bu iki el yazısı arasında bariz: biz benzerlik var. Bunları aynı kimsenin yazmış olması ihtimal dahilinde. Fakat bunu kesin olarak da bilmiyo-ruz. Her ihtimali göz önüne almamız lâzım.» Sandalye-sinde arkasına yaslanarak düşünceli bir tavırla, «Üç ihti-mal var,» dedi. «Bir: Yazılar arasındaki benzerlik sadece bir tesadüf. İki: Bu tehdit mektuplarını Mrs. Leidner'in kendisi bilmediğimiz bir sebepten dolayı yazdı. Üç: Bu mektupları Mrs. Leidner'in yazısını bilhassa taklit eden biri yazdı. Neden? Görünüşte mânâsız bir şey bu. Bu üç ihtimalden birinin doğru olması lâzım.» Dr. Leidner'e döndü. «Bu mektupları karınızın kendisinin yazmış ola-bileceğini ilk düşündüğünüz zaman, bunun sebebini tah-mine çalıştınız mı?»

— «Şey...» Dr. Leidner, tereddüt etti. «Acaba Louise maziyi düşün-e düşün-e anormalleşmeye mi başladı diye endişelendim. Belki de hiç farkına varmadan bu mektup-ları yazıyor,» dedim. Dr. Reilly'e dönerek sordu. «Bu im-kân dahilindeydi değil mi?»

Doktor dudaklarını büzdü. «İnsan beyninin neler ya-pacağı bilinmez.» O arada çabucak Poirot'ya bir göz attı. Belçikalı da onun ne demek istediğini anlamış gibi ısrar-dan vaz geçti.

— «Bu mektuplar çok ilgi çekici. Fakat bizim vakayı bir bütün olarak incelememiz lâzım. Bence durum üç şe-kilde izah edilebilir.»

— «Üç mü?»

— «Evet. Bir : En basiti de bu. Karınızın ilk kocası hâlâ hayatta. O önce Mrs. Leidner'i tehdit etti. Sonra da düşündüğünü yaptı. Eğer bu faraziye-yi kabul edersek o zaman adamın eve nasıl girip çıktığını öğrenmek zorun-dayız. İki: Mrs. Leidner, ancak bir doktorun anlayabile-ceği bir takım sebepler yüzünden o tehdit mektuplarını yazdı. Gazdan zehirlenme işini de o plânladı. Bildiğiniz gibi gaz kokusunu duyan da o oldu. Fakat — Mrs. Leid-ner o mektupları yazdıysa, o zaman tehditleri savuran o adam bakımından tehlikede değildi. O vakit katili başka yerde aramamız lâzım. Yani — bu evdekilerin arasında...» Dr. Leidner'in itirazına aldırmayarak devam etti. «Evet. Mantıklı bir netice bu. Buradakilerden biri bir sebep dola-yısıyla Mrs. Leidner'i öldürdü. Bu kimse mektupları bili-yordu. Veya hiç olmazsa karınızın korktuğundan yahut dehşete düşmüş gibi rol yaptığından haberdardı. Bu sa-yede Mrs. Leidner'i yakalanma tehlikesi olmadan kolayca öldürebileceğini düşündü. Cinayeti tehdit mektuplarını ya-zan adamın işlediğini sanacağımızdan emindi... Tabii baş-ka bir şey daha var. Katil, Mrs. Leidner'in ilk evliliğini biliyordu. O tehdit mektuplarını da kendisi yazdı. Fakat katilin onun yazışım neden taklit ettiğini izah etmemiz imkânsız. Zira mektupları dışarıdan birinin yazdığını sanmamız caninin daha işine gelirdi. Bence ilgi çekici-si üçüncü faraziye: O mektupları hakikaten Mrs. Leid-ner'in ilk kocası yazdı. Veya bu işi adamın kardeşi yap-tı. Ve o arkeoloji grupundan biri.»

?

Dr. Leidner ayağa fırladı. «Bu imkânsız! İmkânsız! Fikriniz çok gülünç.»

Poirot ona sakın sakın baktı fakat cevap da verme-di.

— «Yani sizce karımın ilk kocası grupumuzdan biri ve Louise onu tanımadı, öyle mi?»

— «Evet. Olayları şöyle bir düşünün. Karınız uzun

30 —

yıllar önce bu adamla bir kaç ay oturmuş. Mrs. Leidner bu kadar zaman sonra onunla karşılaşsaydı kendisini ta-nır mıydı ? Hiç sanmıyorum. Her halde adamın yüzü, vü-cut şekli değişmişti. Sesi belki aynı kalmıştı ama kendisi bu noktayı kolaylıkla halledebilirdi. Şunu da unutmayın. Mrs. Leidner, onun evde olabileceğini aklına bile getirmiş-yordu. Adamın dışarıda, bir yabancı olduğunu zannedi-yordu. Hayır, Mrs. Leidner, birinci kocasıyla karşılaşsay-dı, onu katiyen tanımazdı. Sonra ikinci bir ihtimal daha var. Adamın kardeşi. Geçmiş yıllarda ağabeyine o kadar düşkün olan o çocuk. Artık koskocaman bir adam o. Mrs. Leidner, bu genç adamı gördüğü zaman onun yıllar önce kendisini kıskanan on bir on iki yaşındaki çocuk olduğu-nu anlayabilir miydi ? Evet, Bili Bosner'i de dikkate alma-mız lâzım. Şunu da unutmayın. Bili Bosner için ağabeyi bir vatan haini, bir casus değildi. Vatani — yani Almanya uğruna kendisini feda eden bir kahramandı. Bu yüzden de asıl hainin Mrs. Leidner olduğuna inanıyordu. Ona gö-re Mrs. Leidner sevgili ağabeyini ölüme gönderen bir ca-navardı. Bir çocuk büyüklerine tapabilir. Bir genç de in-tikam arzusunu yıllarca besleyebilir.»

— «Evet. Şimdi şu iki katil adayımız var: Artık el-lisini geçkin olan Fredrick Bosner. Otuzunu aşkın olan Bili Bosner.»

Dr. Leidner, mırıldandı. «Buna inanmam. Grupum-dakiler... Arkadaşlarım...»

Poirot istihzayla, «Bu yüzden de hiç kimse onlardan şüphelenmiyordu,» dedi. «İyi bir şeydi bu. Şimdi — Fre-drick veya Bili olmayan kimler?»

— «Kadınlar tabii.»

— «Tabii. Miss Johnson'la Mrs. Mercado'yu listeden çıkaralım. Başka?»

— «Richard Gare'y. Onunla ben Louise'le tanışmadan önce yıllarca birlikte çalıştık—\*

30 —

— «Zaten yaşı da o iki kardeşinkine uygun değil. Ga-rey kırkında var sanırım.Fredrickiğin çok genç. Bili için ise yaşlı. Geri kalanlara gelelim. Rahip Savigny'leJosephMercado. Bunlardan biriFredrickBosner olabilir.»

Dr. Leidner, gülmesi mi yoksa ağlaması mı lâzım gel-diğini bilemedi. «Mösyö Poirot. Bütün dünya Rahip Sa-vigny'nin önemli bir yazı mütehasısı olduğunu biliyor. Mercado ise yıllarcaNewYork'ta meşhur bir müzede ça-lıştı. İkisinin deFredrickBosner olması imkânsız.»

Poirot, elini şöyle bir salladı. «İmkânsız... İmkânsız... Ben bu söze hiç aldırmam. Bir şey için 'imkânsız' dendi mi, onu daha da iyi incelerim. Neyse şimdilik o ikisini ge-çelim. Başka kimler var? Cari Beiter. Alman isimli bir genç.DavidEmmontt—»

— «O iki mevsimdir yanımda. Çok sabırlı bir adam-dır. Eğer o bir cinayet işlemeye karar verseydi, katiyen acele etmezdi. İyice hazırlanırdı.»

Dr. Leidner ümitsizce bir işaret yaptı.

Poirot devam etti. «Ve son olarakBill Coleman.»

— «İngiliz o.»

— «Olura... Mrs.Leidner cnun Amerika'dan ayrıl-dığını ve bir daha da izinin bulunmadığını söylemedi mi? Belki de çocuk İngiltere'de büyüdü.»

Dr. Leidner, «Her şeyin cevabım buluyorsunuz,» de-di.

Ben derin derin düşünüyordum. Başından beri BiliColemanbana tipik bir İngiliz gibi gözük-müştü. Roman-lardaki İngiliz gençlerinden farksızdı.Bill Colemanda mı rol yapıyordu acaba?

Poirot, not defterine bir şeyler yazıyordu. «Şu işi in-tizamla yapalım. İlk katil adayı için iki kişi var: Rahip Savigny veJosephMercado. İkincisi için ise üç kişi.Cole-man,Emmott, Beiter. Şimdi olayın diğer yönünü ele ala-

30 —

ım. Fırsat meselesini. Bu evdekilerin hangisi cinayeti kolaylıkla işleyebilirdi? Garey, kazıdaydı. Coleman Hasa-niye'de. Dr. Leidner terastaydı. Geriye Rahip Savigny, Mr. Mercado, Mrs. Mercado. David Emmott, Miss John-son, Cari Beiter ve Her an hemşire.»

— «A,» diye bağırarak yerimden fırladım.

Poirot, gözlerinde müstehzi bir pırıltıyla bana baktı. «Korkarım sizi de listeye katmak zorundayız, Hemşire. Avlu boşken gidip Mrs. Leidner'i kolaylıkla öldürebilirdi-niz. Güçlü kuvvetlisiniz. Her halde Mrs. Leidner de siz başına darbeyi indirinceye kadar hiç bir şeyden şüphelen-mezdi.» O kadar sinirlenmişim ki, bir şey söyleyemedim. Dr. Reilly ise neşeyle gülüyordu. «Enteresan bir vaka,» diye mırıldandı. «Hastalarını birer birer öldüren bir hemşire.» Ona öyle kötü kötü bakmışım ki. Dr. Leidner ise başka bir şey düşünüyordu. «Em-mott katil olamaz, Mösyö Poirot. O üzerinde durduğunuz on dakika boyunca benim yammdıydı.»

— «Öyle de olsa onu listeden çıkaramayız. Terasa çıkmış, sonra da aşağı inince hemen Mrs. Leidner'in oda-sına girmiş olabilir. Veya Mrs. Leidner'i Abdullah'ı size yolladığı sırada öldürmüştür.»

Dr. Leidner, başını salladı. «Ne korkunç bir kâbus bu. Hiç biri de inanılacak gibi değil.»

Poirot'nun, «Evet, doğru,» dediğini duyunca bayağı şaşırdım. «Bu hakikaten 'inanılamıyacak' bir cinayet, İn-san sık sık böyle vakalarla karşılaşmıyor. Aslında cina-yetler gayet basit ve iğrençtir... Fakat bu fevkalâde bir olay... Zannederseniz karınız da fevkalâde bir kadındı.»

Tahmini o kadar doğruydu ki, gayri ihtiyari irkil-dim. Poirot, «Sözlerim doğru değil mi, hemşire?» dedi.

Dr. Leidner usulca mırıldandı. «Ona Louise'in nasıl

31 —

bir insan olduğunu anlatın, hemşire. Çünkü sizin peşin hükümleriniz yok.»

Samimiyetle cevap verdim. «Louise Leidner çok gü-zel bir kadındı. Ona hayran olmamak, kendisine yardım etmeyi istememek kabil değildi. Şimdiye kadar onun gibi biriyle hiç karşılaşmamıştım.»

Dr. Leidner, usulca bana gülümsedi. «Teşekkür ede-rim.»

Poirot nezaketle, «Tarafsız birince söylenildiği için bu sözler çok önemli,» dedi. «Neyse, devam edelim... Ci-nayet fırsatı bulabilenler listesinde yedi isim var. Hemşi-re Heran, Miss Johnson, Mrs. Mercado, Mr. Beiter, Mr. Mercado, Mr. Emmott ve Rahip Savigny. Bir an üçüncü faraziyenin doğru olduğunu kabul edelim. Yani katilin Fredrick veya Bili Bosner olduğunu ve onların gruba ka-tıldıkları teorisinin. İki listeyi karşılaştırarak, şüphelile-rin bazıılarını silebiliriz. Ve böylece geride dört kişi kalır. Rahip Savigny, Mr. Mercado, Cari Beiter ve David Em-mott.»

Dr. Leidner, kesin bir tavırla başını salladı. «Rahip Savigny'den şüphe edemezsiniz. O Tunustaki manastır-dan geldi.»

Ben de atıldım. «Adamın sakili da hakiki.»

Poirot, güldü. «Hemşire. Birinci sınıf bir katil hiç bir zaman takma bir sakal kullanmaz.»

İsyan ettim. «Bu katilin birinci sınıf olduğunu ner-den biliyorsunuz?»

— «Eğer öyle olmasaydı, daha ilk bakışta hakikati anlardım. Ama öyle olmadı.»

Kendi kendime, «Kendini beğenmiş sen de,» diye dü-şündüm. Sonra, «Her ne hal ise,» dedim.

«Rahibinki gibi bir sakalı uzatmak için uzun bir zaman ister.»

Öleceksin Ölmelisin — F : 7

Poirot, mırıldandı. «Yerinde bir söz.»

Dr. Leidner, öfkeyle söylendi. «Bu sözleriniz saçma. Çok saçma, Hem rahip, hem de Mereado tanınmış kimse-lerdir. Yıllar önce meşhur oldu onlar.»

Poirot ona döndü. «Siz önemli bir noktanın farkında değilsiniz. Eğer Fredrick Bosner sağsa, — adam bu kadar yıldır ne yapıyordu? Her halde adını değiştirdi. Ve ken-disine yeni bir hayat kurdu. Başka bir meslek seçti.»

Dr. Reilly, alay etti. «Yani adam rahip mi oldu?»

Poirot, «Bu biraz imkânsız gibi gözüküyor,» diye iti-raf etti. «Fakat Savigny'i listeden silemeyiz. Sonra diğer-leri de var.»

Reilly, «Gençler mi?» diye sordu. «Doğrusunu ister-sen içlerinden ancak bir tanesi biraz uyuyor.»

— «Kim o?»

— «Cari Beiter. Tabii aslında elimizde onun aleyhin-de deliller yok. Fakat bazı şeyleri itiraf etmemiz lâzım. Cari Beiter'in yaşı uygun. Adı Alman ismi. O arkeoloji grubuna bu yıl katıldı. Mrs. Leidner'i öldürmek için elin-de de fırsat vardı. Fotoğraf odasından çıkıp avludan geç-mesi, cinayeti işledikten sonra çabucak geri dönmesi ka-bildi.»

Poirot'nun bu fikirde olmadığı anlaşılıyordu. «Evet... Cari Beiter'den şüphe edebiliriz. Fakat mesele o kadar basit değil.» Sonra ilâve etti. «Artık bu meseleyi konuş-mayalım. Şimdi kabilse cinayetin işlendiği odayı görmek istiyorum.»

Dr. Reilly, cebinden bir anahtar çıkardı. «Yüzbaşı Maitland bir olaya gitti. Anahtarı da bana verdi.»

Dr. Leidner, tereddütle, «Eğer — mümkünse — ben gelmeyeyim.» diye mırıldandı. «Belki hemşire—»

Poirot, «Tabîî,» dedi. «Tabîî. Anlıyorum. Kimseye ıstırap vermek istemem. Hemşire, benimle gelmek lûtfun-da bulunur musunuz?»  
Başımı salladım. «Tabîî.»

?

## XVII

### KOMOTUN YANINDAKİ LEKE

Mrs. Leidner'in cesedi otopsi için Hasaniye'ye götürülmüştü. Fakat kadının odası olduğu gibi bırakılmıştı. İçeride o kadar az eşya vardı ki, polis bunları çabucak tetkik etmiştir-

Karyola, kapının sağındaydı. Avluya bakan parmak-lıklı pencereler kapının tam karşısına düşüyordu. İki pen-cerenin arasına Mrs. Leidner'in tuvalet olarak kullandığı çekmeli, tahta masa konulmuştu. Doğru tarafındaki du-vara çengeller takılmış, üzerlerine pamuklu kumaştan torbalar geçirilmiş ve elbiseler bunlara asılmıştı. Yine bu tarafta bir şifonyer vardı. Üzerine leğen ibrik konulan komot kapının solundaydı. Tam odanın ortasındaki büyük masanın üzerinde hokka takımı, kurutma kâğıdı ve Mrs. Leidner'in ataşe çantası duruyordu. Pencerelere beyaz çizgili portakal rengi perdeler takılmıştı. Yer taşrandı. Buraya keçi yününden yapılmış bir kaç halı serilmişti. Pencereyle ibriğin durduğu komotun önünde beyaz çizgili kahverengi küçük üç halı vardı. Yatakla yazı masasının arasındaki kahverengi çizgili beyaz halı ise daha iyi cins-tendi.

İçeride birinin saklanabileceği gibi bir dolap veya uzun perdeler yoktu. Karyola demirdendi. Üzerine çiçekli basmadan bir örtü örtülmüştü. Odadaki tek lüks eşya kuş tüyü yastıklardı. Evde Mrs. Leidner'den başka hiç kimsenin böyle yastıkları yoktu.

Dr. Reilly, kısaca Mrs. Leidner'in cesedinin nerede bulunduğunu anlattı. Yani yatağın önündeki halının üze-rinde... Sonra da durumu izah etmek için bana döndü.. «Siz gösteriverin, hemşire.»

Ben böyle şeylerden çekinen kadınlardan değilim. Mrs. Leidner'in cesedinin bulunduğu yere yattım. Doktor, «Leidner karısını bulduğu zaman başını kal-dırmış,» dedi. «Fakat onu iyice sorguya çektim. Cesedin yerini değiştirmedeği belli.»

Poirot, başını salladı. «Durum meydanda. Kadın ya-takta 3ratıyormuş. Uyumakta veya dinlenmekteymiş. Biri kapıyı açınca başını kaldırmış. Sonra yataktan kalkmış—»

Doktor, onun cümlesini tamamladı. «Ve katil kadının başına vurmuş. Mrs. Leidner, darbeyle bayılmış ve hemen sonra da ölmüş. Zira — Burada yarayı tıbbî terimlerle izah etti.

Poirot, sordu. «Demek ki yara fazla kanamamış.»

— «Hayır. Kan içten beyine yayılmış.»

Poirot, mırıldandı. «Pekâlâ... Her şey yolunda gözükü-yor ama bir şey var. içeri girenin bir yabancı olduğunu kabul edelim. O halde Mrs. Leidner neden bağırıp imdat istemedi? Haykırsaydı, sesi muhakkak duyulurdu. Heran hemşire, Emmott ve Abdullah sesini muhakkak işitirler-di.»

Dr. Reilly istihzayla, «Bu sorunun cevabı kolay,» de-di. «Zira içeri giren yabancı değildi...»

Poirot başını salladı. «Evet. Belki kadın katili görün-ce şaşırды ama korkmadı. Belki adam başına vururken hafifçe bağırды ama artık çok geçti.»

— «Miss' Johnson'un duyduğu sesi mi kasdediyorsu-r>uz ?» ;

Poirot düşünceli bir tavrıyla, «Evet,» diye mırıldandı. «Eğer Miss Johnson hakikaten böyle bir ses duyduysa. Fakat bundan şüphem var. Duvarlar kalın. Pencereler ise kapalıymış.» Yatağa yaklaştı. Bana, «Onu karyolada ya-

32 —

tarken mi bıraktınız?» diye sordu. Poirot'ya, yaptıklarımı anlattım.

— «Mrs. Leidner uyuyacak mıydı? Yoksa kitap mı okumak niyetindeydi?»

— «Ona iki kitap verdim. Biri hafif bir roman. Bir de ciddi bir eser. Mrs. Leidner biraz okur, sonra da uy-kuya daldardı.»

— «Hali her zamanki gibi miydi?»

Bir an düşündüm. «Evet. Gayet normal ve neşeliydi. Bana karşı biraz Soğukçaydı ama ben bunu bir gün önce bana açılmış olmasına verdim.»

Poirot'nun gözlerinde bir pırıltı belirdi. «Evet, bazan böyle olur.» Odada etrafına bakındı. «Cinayetden sonra buraya girdiğiniz zaman her şey yerli yerinde miydi?»

Ben de bakındım. «Evet. Öyle sanıyorum. Bir deği-şiklik farketmedim.»

— «Cinayet işlemekte kullanılan şey de burada değil miydi?»

— «Değildi.»

Poirot, Dr. Reilly'e baktı. «Sizce cinayet neyle işlen-di?»

Doktor, hemen cevap verdi. «Oldukça büyük, iyice ağır, sert köşeleri olmayan bir cisimle. Meselâ bir heykel-ciğin yuvarlak kaidesi veya buna benzer bir şey. Katil dar-beyi olanca gücüyle indirmiş.»

— «Yani bu işi yapan bir erkek mi?»

— «Öyle olması lâzım. Yalnız bir şey var. Cinayet sırasında Mrs. Leidner'in diz üstü çökmüş olduğunu farzedelim. O zaman bu ağır cisimle şiddetli bir darbe indir-mek daha kolaylaşırdı. O zaman fazla kuvvete ihtiyaç ol-mazdı.»

Poirot düşündü. «Dizlerinin üzerinde... Güzel bir fi-kir bu.»

Doktor telâşla atıldı. «Fakat benimki sadece bir fi-

32

kir. Ortada bunu gösterecek bir delil yok.»

— «Ama böyle bir şey imkân dahilinde.»

— «Evet. Neticede olmayacak bir şey değil bu. Belki Mrs. Louise Leidner çok korktuğu için diz üstü çöküp yal-vardı. Zira çok geç kalmış olduğunu ve bağırdığı takdirde tam zamanında imdadına koşamıyacaklarını biliyordu.»

Ben, «Mrs. Leidner'in katiline yalvaracak bir kadın olduğunu sanmıyorum,» diye düşündüm.

Poirot ağır ağır odada dolaştı. Pencereleleri açtı. Par-maklıkları yokladı. Sonra bana, «Mrs. Leidner'i bulduğu-nuz zaman pencereler kapalıydı değil mi?» dedi. «Kadının yanından ayrıldığınız zaman da camlar kapalı mıydı?»

— «Evet. Pencereler öğleden sonra daima kapatılır-dı. Bu pencerelerde, yemek odasında olduğu gibi tel yok. İçeri sinekler giriyor.»

Poirot, «Evet,» diye mırıldandı. «Katil pencereden içeriye girmiş olamaz...» Tekrar dolaşmaya başladı.

Çek-mecedan beyaz sakallı bir adamın resmini çıkararak, me-rakla bana baktı.

— «Mrs. Leidner'in babası,» dedim. «Bana öyle söy-ledi.»

Belçikalı, bu sefer de kitapları gözden geçirdi. «Bu eserlerden Mrs. Leidner'in hiç de boş kafalı olmadığı an-laşılıyor. Bilâkis kafalı bir kadımmış.»

Heyecanla bağırdım. «Evet, Mrs. Leidner çok zekiydi. Gayet kültürlüydü. Ayrıca hiç de bayağı değildi.»

Poirot gülümsedi. «Evet. Bunu ben de farkettim.» Yürüdü. Bir ah üzerine leğen ibrik konulmuş olan komo-tun önünde durdu. Sonra da birdenbire diz üstü çökerek halıyı incelemeye başladı. Dr. Reilly'le ben hemen onun yanına gittik. Kahverengi halının üzerinde pek de belli olmayan, küçük bir lekeye bakıyordu. Bu kahverengi le-ke beyaz çizgiye doğru biraz yayılmış olduğu için farke-

33 —

diliyordu. Poirot, «Ne dersiniz, doktor?» dedi. «Kan mr bu?»

Dr. Reilly de eğildi. «Olabilir. İsterseniz iyice incele-yim.»

— «Çok memnun olurum.» Poirot, leğenle ibriğe de baktı. İbrik leğenin yanında duruyordu. Leğen boştu. Fa-kat komotun yanındaki eski gaz tenekesine kirli su konul-muştu. Poirot, bana döndü. «Heran hemşire, saat bire çey-rek kala Mrs. Leidner'in yanından ayrıldığınız zaman ib-rik leğenin içinde miydi? Yoksa böyle yanında mı duru-yordu?» ` \*

Bir an düşündüm. «Pek emin değilim. Fakat leğenin içindeydi sanırım. Zira öğle yemeklerinden sonra uşaklar ibriği daima leğenin içine koyarlardı. Başka türlü olsaydı bunu muhakkak farkedirdim.»

Poirot, takdirle başını salladı. «Anlıyorum. Hastaha-nede çalışmanın verdiği bir şey bu. Eğer odada her şey yerli yerinde olmasaydı, siz âdeta gayri ihtiyari bunu dü-zeltirdiniz... Peki, ya cinayetten sonra? İbrik şimdiki gibi leğenin yanında mı duruyordu?»

Başımı salladım. «Bunu o zaman farketmedim. Ben sadece odaya birinin saklanmış olup olmadığını anlamaya çalıştım.»

Dr. Reilly, yerden kalktı. «Bu hakikaten kan. Çok önemli mi bu?»

Poirot, şaşkın şaşkın kaşlarını çattı. «Şu anda söyle-yemiyeceğim. Belki bu leke hiç önemli değil. Belki de ka-tilin elleri kanlandı. Buraya, gelerek, leğende ellerini yıka-dı. Fakat acele edip, 'Bu böyledir,' demekten hoşlanmam.

Dr. Reilly, buna pek ihtimal vermiyordu anlaşılan. «Yara fazla kanamamıştı. Sâdece biraz kan sızmıştı. Kan etrafa fışkırmamıştı. Tabii katil yarayı karıştırdıysa.. » Ürperdim. Dr. Reilly bunu farkettil. «Ne var, Hemşire?»

— «Hiç. Sadece tüylerim diken diken oldu.»

Poirot, bana baktı. «Size neyin lâzım olduğunu ben biliyorum. Burada işimiz bittikten sonra doktorla Hasa-niye'ye dönerken, sizi de yanımıza alacağız. Hemşireye çay ikram edersiniz, değil mi, doktor?»  
— «Memnuniyetle.»

İtiraz ettim. «Sizi zahmete sokmak istemem...»

Poirot, dostça bir tavırla omuzuma vurdu. «Siz söyle-nileni yapın, hemşire. Bu da benim işime gelecek. Zira si-zinle konuşmam lâzım. Halbuki bunu burada yapamam. Dr. Leidner, karısına tapıyormuş Herkesin de Mrs. Leid-ner'i çok sevdiğine inanıyormuş. Fakat ben insanları ta-nırım. Onun için sizinle Hasaniye'de Mrs. Leidner'den rahatça bahsedebiliriz. Oldu mu? Artık bizimle Hasaniye'-ye geliyor musunuz?»

Şaşkın şaşkın, «Her halde artık buradan ayrılmam da lâzım,» dedim. «Durum acayip.»

Dr. Reilly, «Bir iki gün bekleyin,» dedi. «Zaten cena-ze kalkmadan gidemezsiniz.»

— «Orası iyi ama,» dedim. «Ya beni de öldürürler-se.» Bunu şaka olarak söylemişim. Dr. Reilly de güldü. Fakat Poirot'nun birdenbire durakladığını görünce ba-yağı şaşırdım.

Belçikalı, «Ya öyleyse?» diye mırıldandı. «Evet teh-likeli bu. Çok tehlikeli... İnsan onu nasıl koruyabilir?»

— «Aman Mösyö Poirot,» diye güldüm. «Ben şaka ediyordum. Beni öldürmeyi kim ister?»

— «Sizi veya başka birini...» Bu sözleri söylerken takındığı tavır hiç hoşuma gitmedi.

— «Neden?» diye ısrar ettim.

Bana baktı. «Şaka ediyorum, gülüyorum, Matmazel. Fakat bazı şeyler şaka değildir. Mesleğim bana bazı şeyle-ri öğretti. Bunlardan en korkuncu şu : İnsan öldürmeye alışır. .»

?

## XVIII

### Dr. REİLLY'NİN EVİNDE ÇAY

Poirot evden ayrılmadan önce, etrafı dolaştı. Uşak-larla konuştu. Dr. Reilly'nin tercümanlığıyla onlara bil-hassa evin etrafında dolaşan yabancıların eşkalini sordu.

Dr. Reilly'lerde çay içerken buna ne kadar ihtiyacım olduğunu hissettim. Mösyö Poirot, fincana beş şeker ata-rak dikkatle karıştırdı. Sonra da, «Artık rahatça konuşa-biliriz, değil mi?» dedi. «Katilin Mrs.

Leidner'in eski ko-cası olduğu teorisini bir tarafa bırakarak, evdekilerin ka-dına karşı olan hislerini ele alalım. Gözünüzden bir şey kaçmadığı, insanlar hakkında doğru hüküm vermeyi ba-şardığınız belli...

İsterseniz işe Rahip Savigny'den başla-yalım. Rahip'le Mrs. Leidner'in arası iyi miydi?»

— «Doğrusu bu konuda kesin bir şey söyleyemeyece-ğim. Rahiple Louise Leidner birbirleriyle gevezelik etmek-ten hoşlanırlardı sanırım. Fakat daha çok Fransızca ko-nuşurlardı. Ben bu dili okulda öğrendim ama maalesef Fransızcam artık hiç iyi değil. Yanılmıyorsam onlar daha ziyade kitaplardan bahsederlerdi. Buna rağmen — kadın Rahip Savigny'yi biraz şaşırtıyordu sanırım. Bu şekilde şaşırmak da rahibi biraz kızdırıyordu.» Poirot'ya ilk günü kazıları dolaşırken Rahip Savigny'nin Louise Leidner'den 'tehlikeli bir kadın,' diye bahsettiğini anlattım.

Poirot, mırıldandı. «Çok enterasan... Peki Mrs. Laid-ner, Rahip Savigny hakkında ne düşünüyordu?»

— «Bu soruyu cevaplandırmak da güç. Aslında Mrs. Leidner'in başkaları hakkında ne düşündüğünü anlamak kolay değildi. Bazan Rahip de onu şaşırtıyordu sanırım. Kadının bir keresinde Dr. Leidner'e, Savigny'nin tanıdığı rahiplere hiç benzemediğini söylediğini de duydum.»

33 —

Dr. Reilly, alay etti. «O halde rahibi hemen asalım...» Sonra da hastalarına gitmek üzere gülerek yanımızdan ayrıldı.

Poirot, derin bir nefes aldı. «İşte bu daha iyi. Şimdi sizinle başbaşa konuşabiliriz. Sizce Mrs. Leidner'den hoş-lanmayanlar kimlerdi?»

— «Bu konuşmanın aramızda kalacağını umarım, Mösyö Poirot... Bence Mrs. Marie Mercado, Louise Leid-ner'den nefret ediyordu.»

— «Ah! Ya Mr. Mercado?»

— «Joseph Mercado, Louise Leidner'i çok beğeniyor-du sanırım,» diye cevap verdim. «Zannedersem karısı ha-riç, başka kadınlar Mercado'ya hiç önem vermemişlerdi. Mrs. Leidner ise insanlarla ilgilenirdi. Herkesle, onların anlattıklarıyla... Zannedersem bu da zavallı adamcağızın başını biraz döndürdü.»

— «Mrs. Mercado da bundan hiç hoşlanmadı değil mi?»



— «Açıkgası kadın kocasını çok kıskanıyordu. Bazı kadınlar herkesin kocalarına bayıldığını, onu elinden al-maya hazırlandıklarını sanırlar.»  
— «Öyle... Demek Mrs. Mercado kıskançtı? Ve Mrs. Leidner'den nefret ediyordu?»  
— «Marie Mercado'nun Louise Leidner'e sanki onu öldürmek istiyormuş gibi baktığını gözlerimle gördüm.» Birdenbire aklım başıma geldi. «Mösyö Poirot, ben Mrs. Mercado'yu suçlamıyorum—»  
— «Merak etmeyin, ne demek istediğinizi anlıyorum. Peki, ya Mrs. Leidner? Mrs. Mercado'nun düşmanlığı onu üzüyor muydu?»  
Düşünceli bir tavırla mırıldandım. «Mrs. Leidner'in buna aldırıldığını sanmıyorum. Hattâ belki de bunun far-kında bile değildi. Bir ara ona bunu ima edeyim dedim  
34 —

ama sonra da vaz geçtim. Böyle şeylere karışmamam daha doğru olacaktı.»  
— «İyi düşünmüşsünüz. Mrs. Mercado'nun hislerini siz nasıl anladınız?»  
Ona Marie Mercado'yla terasta yaptığımız konuşma-yı anlattım.  
Poirot, düşünceli bir tavırla başını salladı. «Demek Marie Mercado Mrs. Leidner'in ilk evliliğinden bahsetti? Bunu anlatırken size aslında meselenin böyle olmadığını ima etmek istemiş gibi baktı mı?»  
— «Yani o eski olayın iç yüzünü biliyor mu?»  
— «Bu imkân dahilinde. Belki de mektupları Marie Mercado yazdı. Cama o vurdu.»  
— «Bunu ben de düşündüm. Marie Mercado intikam almak için böyle şeyler yapabilecek bir kadın.»  
— «Mrs. Mercado kıskanç ve hain bir kadın. Fakat onun soğukkanlılıkla cinayet işleyeceğini sanmıyorum.» Poirot bir an durdu. «Size söylediği sözler acayip. De-mek, 'Buraya neden geldiğinizi biliyorum,' dedi? Bunun-la neyi kastediyordu?»  
Açıkgâ, «Doğrusu bilmiyorum,» dedim.  
— «Anlaşılan sizin oraya tamamiyle bambaşka bir sebepten gittiğinizi sanıyordu. Ama hangi sebeple? Sonra bu kendisini neden ilgilendiriyordu? Ayrıca oraya ilk git-tiğiniz gün çayda durmadan sizi gözetlemesi de acayip... Peki ya diğerleri Mrs. Leidner hakkında ne düşünüyorlar-dı?»  
Düşündüm. «Miss Anne Johnson'un da Mrs. Leidner'den pek hoşlandığını sanmıyorum. Fakat kadın bunu bana açık açık söyledi. Kendisi Dr. Leidner'e çok bağlı. Onunla yıllarca birlikte çalışmış. Tabii evlilik daima du-rumun değişmesine de sebep olur.»  
Poirot, «Evet,» diye başını salladı. «Her halde Miss Johnson bu evliliğin uygunsuz olduğunu düşünüyordu. Ha-kikaten Dr. Leidner onunla evlenseydi, daha iyi olurdu.»  
Tasdik ettim. «Hakikaten öyle. Ama erkekler böyle-dir işte. Bir evliliğin uygun olup olmadığını hiç düşünmez-ler. Tabii Dr. Leidner'i de kabahatli bulamayız. Zavallı Miss Johnson bir hayli çirkin. Halbuki Mrs. Leidner ha-kikaten güzeldi. Genç değildi ama — ah, Mösyö Poirot onu tanımış olmanızı isterdim. Onda gizli bir şeyler var-dı.»  
Poirot, «Kadın etrafındakileri büyüliyordu değil mi?» diye mırıldandı. «Evet, anlıyorum...»  
Ben devam ettim. «Zannedersem Louise Leidner'le Richard Garey de pek geçinemiyorlardı. Galiba o da Miss Johnson gibi bu evliliği kıskanıyordu. Garey, Louise Leidner'e daima soğuk davranıyordu. Kadın da ona. Ona ye-mekte nazıkçe tuzluğu filân uzatıyor ve kendisine resmi bir tavırla 'Mr. Garey' diye hitab ediyordu. Tabii adanı Dr. Leidner'in eski arkadaşlarımdandı. Bazı kadınlar ko-calarının arkadaşlarına hiç tahammül edemezler. Neden-se onların eski dostluklarını kıskanırlar.»  
— «Ya diğer üç genç? Dediğinize göre Bili Coleman onun hakkında pek şairane şeyler söylüyormuş...»  
Güldüm. «Onun bataklıktan çıkan perilere benzediğin-den bahsetti. Hali pek komikti. Çünkü kendisi aslında ro-mantik bir genç değil.»  
— «Ya diğer ikisi?»  
— «Mr. Emmott bakımından pek emin değilim. O pek konuşmaz. Mrs. Leidner ona daima iyi davranıyordu. Kendisini, 'David,' diye çağırıyor, ona Sheila Reilly yü-zünden takılıyordu.»  
— «Sahi mi? Bu şaka Emmott'un hoşuna gidiyor muydu?»  
Tereddütle, «Bilmiyorum,» diye cevap verdim. «Em-mott böyle anlarda acayip bir tavırla Louise Leidner'e ba-kıyordu. Ne düşündüğünü anlamak da kabil değildi.»  
— «Ya Mr. Beiter?»  
— «Mrs. Leidner ona her zaman iyi davranmazdı,» dedim. «Galiba Cari Beiter sinirine dokunuyordu. Zavallı gence alaylı sözler söylerdi.»  
— «Beiter buna üzülmü müydü?»

— «Evet. Zavallı kıpkırmızı kesilirdi. Tabîî aslında Mrs. Leidner'in kötü bir maksadı yoktu.» Cari Beiter'e acıyıp dururken birdenbire aklıma onun soğuk kanlı bir katil olabileceği geldi. «Ah, Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «İşin iç yüzü nedir?»

Poirot, ağır ağır başını salladı. «Söyleyin Heran hem-şire. Bu gece oraya dönmekten korkmayacak mısınız?»

— «Ne münasebet,» dedim. «Tabîî söylediklerinizi hatırlıyorum ama beni öldürmeyi kim isteyebilir?»

—! «Kimsenin böyle bir şeyi isteyeceğini sanmıyo-rum,» diye cevap verdi. «Bu yüzden sizinle yalnız konuş-mayı istedim. Artık sizin emniyette olduğunuzdan emi-nim...» Bir an durdu. «Buraya gelmeden önce Mrs. Leid-ner hakkında bazı dedikodular duymuş muydunuz?» Ona Mrs. Leidner'e takılan ismi ve Mrs. Kelsey'in evinde duy-duklarımı anlatmaya başladım. Tam o sırada kapı açıla-rak Sheila Reilly içeri girdi. Arkasında tenis elbisesi, elin-de de bir raket vardı. Poirot'yla daha önce Hasaniye'ye geldiği zaman tanışmış olduğu anlaşılıyordu. Kız, o soğuk tavırlarıyla bana, «Merhaba, dedikten sonra masadan bir sandviç aldı.»

— «E, Mösyö Poirot? Esrarı çözdünüz mü?»

— «Bu işler o kadar çabuk olmaz, Matmazel.»

— «Hemşireyi o evden kurtardığınız görülüyor.»

— «Heran hemşire bana gruptakiler hakkında çok ilgi çekici bilgi verdi. Bu arada kurban hakkında da bir hayli şey öğrendim. Bazan esrarın anahtarı kurbandadır, matmazel.»

Sheila Reilly, «Çok zekisiniz, Mösyö Poirot,» diye ce-vap verdi. «Hakikaten Mrs. Leidner öldürülmeye lâıyk bir kadındı.»

Kız, pis pis güldü. «Korkarım siz hakikati pek öğre-nemediniz Mösyö Poirot. Heran hemşire de bir çok kişi gibi o kadına kanmıştı. Biliyor musunuz, ben aslında kati-lin bulunmasını istemiyorum. Doğrusu ben bile Louise Leidner'i seve seve öldürürdüm.»

Kıza fena halde sinirlenmiştim ama Poirot'nun kılı bile kımıldamadı. Sadece, «O halde dün öğleden sonra ci-nayet sırasında arkadaşlarınızın yanında olduğunuzu u-marım.» dedi.

Kısa bir sessizlik oldu. Sheila Reilly'nin raketi elin-den düştü. «Tabîî... Ben o sırada kulüpte tenis oynuyor-dum. Fakat biraz ciddi konuşalım, Mösyö Poirot. Siz Lou-ise Leidner'in aslında nasıl bir kadın olduğunu biliyor musunuz?»

Poirot, bir reverans yaptı. «Bunu bana anlatacağını-zı umarım, Matmazel.»

Kız, beni rahatsız eden bir soğukkanlılık ve haşinlik-le konuşmaya başladı. «Hemşire Tel Yarımca'daki evin havasının ne kadar elektrikli olduğunu size anlattı mı? Herkesin birbirine düşman düşman baktığını söyledi mi? Bütün bunların sebebi Louise Leidner'di. Üç yıl önce o gruptakiler o kadar neşeli ve mutlulardı ki. Hattâ geçen yıl bile keyifleri yerindeydi. Fakat bu yıl hepsi de neşe-sizdi. Louise Leidner yüzünden tabîî. O başkalarının mut-lu olmasına dayanamayan bir kadındı. Böyle insanlar var. Louise de onlardan biriydi işte. O daima her şeyi mahvet-meyi istiyordu. Sırf eğlenmek — veya kendisinin çok kudretli olduğunu inanabilmek için. Veya karakteri böy-leydi. Ayrıca o etrafındaki bütün erkeklerin başını dön-dürmeyi, — onların kendisine tapmalarını istiyordu.»

Bağırdım, «Miss Reilly, bunun doğru olduğunu hiç sanmıyorum. Hattâ öyle olmadığını biliyorum.»

Bana aldırma diyebile. «Kocasının kendisine tapması ona kâfi gelmiyordu. O uzun bacaklı budala Mercado'yu büsbütün aptallaştırdı. Sonra Bili Coleman'a elini attı. Bili aslında makûl bir çocuktur. Fakat kadın yüzünden iyice şaşaladı. Louise, Cari Beiter'e de işkence ederek eğ-lenmeye çalıştı. Aslında bu kolay bir şeydi. Çünkü Cari, hassas bir insan. Louise David'i de ele geçirmeye çalıştı tabii... Fakat bu konuda başarıya ulaşamadı. David, onun cazibesini hissetti ama kendisine boyun da eğmedi. Belki de bunun sebebi aslında kadının kendisine âşık olmadığım, sadece kendisiyle eğlenmek istediğini sezmesiydi. İşte ben de Louise Leidner'den bu yüzden bu kadar nefret ediyö-rum. O seks düşkün, macera peşinde koşan bir kadın de-ğildi. Louise sadece eğlenmek için soğukkanlılıkla âdeta bazı deneyler yapıyor, herkesi birbirine düşürmeye çalışı-yordu. Louise ömründe hiç kimseyle kavga etmemiş olan kadınlardandı. Fakat başkalarını kıskırtıp onları gırtlak gırtlığa getirmekten büyük zevk alıyordu. Dramatik şey-lere meraklıydı. Ama böyle olayların kendisine değil, baş-kalarının başına gelmesi şartıyla... Bilmiyorum, ne demek istediğimi anlıyor musunuz?»

Poirot, usulca mırıldandı. «Anlattıklarınızdan daha fazlasını anlıyorum...»

Sheila Reilly, kızardı. «İstediğinizi düşünebilirsiniz. Fakat o kadın hakkında söylediklerim doğru. Zeki bir ka-dındı. İçi sıkılıyordu. Başkalarının kimyasal maddelerle deneyler yaptığı gibi, o da insanlarla deneyler yapıyordu. Zavallı Anne Johnson'un hislerini bildiği için onu iğneli-yor, kadının kıvrım kıvrım kıvrınmasını neşeyle seyredi-yordu. Marie Mercado'yu öfkeden çıldıracak hale getiri-yordu. Benim damarıma da

basılmaktan hoşlanıyordu. Üs-telik kolaylıkla da yapabiliyordu bunu. İnsanların sırrını keşfedip, bunları onların yüzüne vurmaktan büyük bir zevk alıyordu. Onun kabaca şantaj yaptığını kasdetmi-  
35—

yorum. Sadece o zavallılara sırlarını bildiğini ima ediyor,, fakat bu konuda ne yapacağını da açıklamayarak, onları endişeden deliye döndürüyordu. Doğrusu kadın bu konu-da büyük bir sanatkârdı.» Poirot, sordu. «Ya kocası?»

Sheüa Reilly, ağır ağır, «Louise kocasını incitmeyi hiç bir zaman istemedi,» dedi. «Kadın ona karşı daima müşfikti. Dr. Leidner çok iyi bir adamdır. Akli fikri işin-dedir. Ayrıca o karısına tapıyor, Louise'in fevkalâde bir insan olduğuna inanıyordu. Bazı kadınlar böyle şeylere sinirlenirler. Louise sinirlenmiyordu. Bir bakıma Dr. Leidner bir hayâl aleminde yaşıyordu. Fakat bu yine de bir hayal âlemi sayılmazdı. Çünkü Louise, Leidner'e onun beklediği şekilde davranmaktaydı. Fakat—» Durakladı.

Poirot, «Devam edin, Matmazel,» dedi.

Kız, birdenbire bana döndü. «Richard Garey hakkın-da ne anlattınız?»

Hayretle ona baktım. «Richard Garey hakkında mı?»

— «Louise'le Garey hakkında.»

— «Onların birbirleriyle geçinemediklerini söyle-dim,» diye cevap verdim.

Sheila kahkahalarla gülmeye başladı. «Geçinmiyor-lardı ha? Aptal! Garey, Louise'e deli gibi âşıktı. Bu yüz-den de ıstırapla kıvranıyordu. Çünkü Garey, Dr. Leidner'e de tapıyordu. Onunla yıllardan beri arkadaşlıklar. Tabîi Louise'in ilgisini çeken de bu oldu. İki arkadaşın arasına girmek için elinden geleni yaptı. Buna rağmen—»

—«Evet?»

Sheila, düşünceli bir tavırla kaşlarını çattı. «Bu se-fer Louise fazla ileri gittj sanırım. Kurduğu tuzağa ken-disi de düştü. Garey, çok yakışıklı bir adam. Fazla yakı-şıklı. Kadın buz gibi bir mahlûktu. Fakat zannedersen Garey'in yanında o soğukluğunu kaybediyordu.»

— «Bu söyledikleriniz doğru değil!» diye bağırdım.

«Ayıp ayıp! Onlar birbirleriyle pek konuşmuyorlardı bi-le!»

— «Öyle mi?» Bana döndü. «Sizin dünyadan haberi-niz yok! Evde birbirlerini, 'Mr. Garey,' 'Mrs. Leidner!' di-ye çağırıyorlardı ama dışarıda da gizlice buluşmaktaydı-lar. Kadın yoldan nehre iniyordu. Garey ise bir saat için kazıdan ayrılıyordu. Oradaki meyva ağaçlarının arasında buluşuyorlardı.» Bir an durdu. «Bir keresinde Garey'in kadının yanından ayrılarak kazılara doğru gittiğini gör-düm. Louise ise durmuş onun arkasından bakıyordu. Bel-ki benim yaptığım ayıptı. Yanımda dürbün vardı. Onu gözüme götürerek dikkatle Louise Leidner'in yüzüne bak-tım. Bana sorarsanız Louise Garey'e delicesine âşıktı.»

Duraklayarak Poirot'ya baktı. Ağzını çarpıtarak hafifçe güldü. «İşinize burnunuzu soktuğum için özür dilerim. Fa-kat meselenin iç yüzünü öğrenmeniz lâzımdı.» Hızla oda-dan çıktı.

— «Mösyö Poirot,» diye haykırdım. «Anlattıklarının hiç birine de inanmadım.»

Poirot, hafifçe güldü. «Miss Reilly'nin durumu aydın-lattığını inkâr edemezsiniz, Heran hemşire.»

?

XIX

yeni şüphe

O sırada Dr. Reilly içeri girdiği için Poirot'ya başka bir şey söyleyemedim. İki adam o imzasız mektupları ya-zan kimsenin psikolojisini münakaşa etmeye başladılar.

Dr. Reilly, bir ara, «Kudret delisi bir kimse bu. Tabîi onda aşağılık duygusu da var,» dedi.

öleceksin Ölmelisin — F :8

36—

Poirot, sordu. «Mrs. Leidner'de de aşağılık duygusu var mıydı dersiniz?»

Dr. Reilly, güldü. «Yok canım. Kadın hislerini baskı altında tutan insanlardan değildi. Hayata dört elle sarıl-mıştı.»

— «Psikolojik bakımdan kadın o mektupları kendisi yazmış olabilir mi?»

— «Evet. Eğer böyle bir şey yaptıysa bunun sebebi de dikkati üzerine çekme arzusuydu. Herkesin yalnız ken-disiyle ilgilenmesini isterdi. Dr. Leidner ona tapıyordu. Fakat bu kadın için kâfi değildi. Louise aynı zamanda ha-yatı tehlikede olan bir kahraman rolünü de oynamak ar-zusundaydı.»

— «Dr. Reilly, bana Louise Leidner hakkındaki fi-kirlerinizi açık açık anlatır mısınız?»

Doktor, koltuğunda arkasına yaslanarak, piposunu tüttürmeye başladı. «Açıkçası bunu yapmak zor. Louise Leidner'i iyi tanıımıyordum. Kadın son derece sevimli ve cazibeliydi. Kafalıydı. Anlayışlıydı. Öyle bariz kusur-ları yoktu. Tembel, fazla seks meraklısı veya kibirli de-ğildi. Fakat bana o müthiş yalancıymış gibi de gelirdi. Louise Leidner, aslında erkek avcısı değildi. Sadece onları kendisine hayran etme sporundan hoşlanıyordu. Kızıma bu konuyu açarsanız—»

Poirot, hafifçe gülümsedi. «Bu zevki tattık...»

Dr. Reilly, «Hımm...» dedi. «Sheila fazla vakit kay-betmemiş. Her halde Louise Leidner'i iyice çekıştirdi. Gençler çok acayip oluyor. Eğer Louise Leidner, birbiri ardına aşk maceralarına girişseydi, Sheila her halde onu takdir ederdi. 'Kadın, hayatını yaşıyor,' derdi. Veya, 'İçinden geldiği gibi davranıyor,' diye kadını alkışlardı. Fakat aslında Louise'in hakikaten içinden geldiği gibi davrandığının farkında değildi. Kedi fareyle, içinden öyle geldiği için oynar. Erkekler, korunmaları lâzım gelen kü-

çük çocuklar değillerdir. Onlar yırtıcı, sadık ve dırdırcı kadınlarla karşılaşmaya alışmışlardır. Hayat bir pik-nik değil, bir savaş alanıdır. Sheila'nın dürüstlük etmesini, takındığı tavırları bir tarafa bırakarak Louise Leidner'den şahsi sebepler dolayısıyla nef-ret ettiğini açıklamasını isterdim. Burada Sheila'dan başka genç kız yok. Onun için de bütün erkek-lerin kendisine hayran olmalarını istiyor. İki defa evlen-miş, Sheila'ya göre 'orta yaşlı' olan bir kadının kendisini bu sahada yenmesine dayanamıyor. Sheila iyi bir kızdır. Sıhhatlidir, güzel ve hoştur. Erkekler tarafından beğeni-lir. Fakat Mrs. Leidner alelade bir kadın değildi. Onda tehlikeli bir sihir vardı. La Belle Dame Sans Merci'ye ben-zerdi.»

İrkildim. Doktorun bunu söylemesi beni şaşırtmıştı. Poirot, mırıldandı. «Kusura bakmayın ama — acaba kızınız oradaki gençlerden birini mi beğeniyor?»

— «Pek sanmıyorum. Emmott'la Coleman onun pe-şini bırakmıyorlar. Fakat Sheila'nın ikisinden birini ter-cih ettiğini zannetmiyorum. Hayır, Sheila'yı kızdıran yaş-lılığın gençliğe meydan okuması. Onun henüz dünyadan haberi yok. İnsan ancak benim yaşımdayken parlak genç gözleri, düzgün cildi, sağlam vücudu takdir eder. Fakat otuzunu geçmiş bir kadın karşısındakini büyük bir dik-katle dinler, — konuşanın ne kadar zeki bir insan oldu-ğunu belirtmek için arada sırada bir iki kelime mırıl-da-nır. İşte hiç bir genç adam buna dayanamaz. Sheila hoş bir kız. Fakat Louise Leidner hakikaten güzeldi. O menek-şe rengi gözler. Sarı saçlar...»

— «Evet,» diye düşündüm. «Hakikaten öyleydi. Üs-telik Mrs. Leidner'in güzelliği insanda kıskançlık da uyan-dırmıyordu. Bilâkis onu hayran hayran seyretmeyi isti-yordunuz...»

Buna rağmen yemekten sonra Tel Yarımca'ya döner-

37

ken aklıma bazı şeyler gelmedi değil. Meselâ o akşam üze-ri Mrs. Leidner tek başına yürüyüşe çıkmakta ısrar et-miş, benim de kendisiyle gitmeme razı olmamıştı. Acaba o gün Richard Garey'le mi bulaşacaktı? Sonra, Louise Leidner'in herkesi küçük isimleriyle çağırırken ona dai-ma, 'Mr. Garey,' demesi de biraz acayıptı.

Öfkeyle başımı salladım. «Böyle şeyler düşünmemeli-sin. Mrs. Leidner öyle bir kadın değildi.»

Tel Yarımca'ya döndüğüm zaman saat dokuz olmuş, büyük kapı da kapanmıştı. İbrahim elinde anahtarla ko-şarak geldi. Tel Yarımca'da herkes erken yatıyordu. Onun için oturma odası karanlıktı. Sadece Dr. Leidner'in büro-suyla, plân odasında ışık vardı. Önünden geçerken, plân odasının kapısından içeri baktım. Garey, ceketini çıkar-mış, büyük plânının üzerinde çalışıyordu. Öyle hasta gibi bir hali vardı ki, bayağı kalbim burkuldu.

Garey, beni görünce piposunu ağzından çekerek, «E, Hemşire Heran,» dedi. «Döndünüz demek?»

— «Evet. Siz hâlâ çalışıyor musunuz? Diğerleri yat-mış sanırım.»

— «İşe devam edeyim, diye düşündüm. Biraz geri kalmıştım... Yarın bütün gün kazı yerinde olacağım. Ka-zıya tekrar başlıyoruz.»

— «Haklısınız,» dedim. «İnsan çalışınca dertlerini unuttur.» Cenazenin iki gün sonra kaldırılacağım biliyor-dum. Garey, tekrar plânın üzerine eğildi. Yüzünde öyle yorgun bir ifade vardı ki dayanamadım.

«Mr. Garey — uyku ilâcı ister misiniz?»

Gülerek, başım salladı. «İstemem. Uyku ilâcına alış-mak hoşuma gitmez.»

— «İyi geceler, Mr. Garey,» diye mırıldandım. Sonra da dayanamadım. «O kadar üzülüyorum ki...»

Hayretle bana baktı. «Üzülüyor musunuz?»

— «Evet... Herkesin haline. Ve bilhassa size. Neti-cede ikisi de eski arkadaşlarınızda»

— «Leidner benim eski arkadaşım. Fakat Louise’le dost değildik.» Sanki kadından bayağı nefret ediyormuş gibi bir tavırla konuşmuştu.

— «Sheila Reilly burada olup, bu sözleri duymalıydı,» diye düşündüm. Sonra Garey’e, tekrar, «İyi geceler,» diyerek kendi odama gittim. Soyunup yatmaya hazırlanmadan önce bir iki şey yıkadım. Sonra da kapıdan dışarı bir göz attım. Leidner’in bürosunda hâlâ ışık vardı. «Aca-ba gidip ona da, ‘İyi geceler,’ demem lâzım mıydı?» Te-reddütle durakladım, Her şeye burnumu soktuğumu düşünmelerini istemiyordum. Fakat sonunda nedense içim rahat etmedi. Büroya gittim. Fakat Dr. Leidner orada değildi. Miss Johnson, başını masaya dayamış, hüngür hüngür ağlıyordu. O kadar şaşırdım ki. Aslında Anne Johnson çok makul ve akli başında bir kadındı. Onun bu şekilde ağlayabileceği kimsenin aklına gelmezdi. İçim sız-ladı âdeta.

— «Ne var, şekerim ?» diye bağırdım. Kolumu omu-zuna atarak saçlarını okşadım. «Üzülmeysin, üzülmeysin... Burada yalnız başınıza oturup ağlamanız doğru mu ?» Ce-vap vermedi. Hıçkırıklarla vücudunun sarsıldığını hissediyordum. «Ağlamayın...» dedim. «Ağlamayın... Kendinize gelir... Ben de gidip size çay yapayım...»

Başını kaldırdı. «Hayır, istemem. Benimki aptallık.»

— «Neye üzüldünüz?» diye sordum.

Hemen cevap vermedi. Sonra, «Çok feci...» dedi.

Başımı salladım. «Artık olanları düşünmeyin. Kade-rin önüne geçilmiyor. Olan oldu. Üzülmek boş.» Yerinde doğrularak, saçlarını düzeltmeye çalıştı. «Ben budalanın biriyim. Büroyu topluyordum. Bir şey yaptığım takdirde olanları unutacağımı sanıyordum. Fakat birden-bire o korkunç olayı hatırladım— Telâşla cevap verdim. «Evet, evet, biliyorum... Size

37—

lâzım olan şöyle güzel bir çay. Yatağınıza da sıcak su tor-bası koyarız...» İtirazlarına aldırmayarak, söylediklerimi de yaptım.

O yatağına uzanmış çayını içerken, «Teşekkür ederim, hemşire,» diye mırıldandı. «Çok müşfik ve akli ba-şında bir kadınsınız. Benim her zaman böyle aptallığım tutmaz.»

— «Böyle bir olaydan sonra herkesin siniri bozulur,» dedim. «Büyük bir sarsıntı geçirdik. Ben bile pek kendim-de değilim.»

— «Yukarıda söylediğiniz doğrudur.» Sesi acayipleş-mişti. «Olan oldu bir kere.» Bir an durdu. Sonra da ilâve etti. «O hiç de iyi bir kadın değildi.»

Gülümsedim. «Siz artık hiç bir şey düşünmeyin. Uyu-maya çalışın...»

Odayı biraz topladım. Çorapları çekmeye koydum.. Eteğiyle ceketini askıya astım. Yerde buruşuk bir kâğıt vardı. Her halde cebinden düşmüştü bu. Eğilip aldım. Son-ra da hayretle irkildim. Zira Anne Johnson sert bir sesle, «Onu bana verin!» diye bağırmıştı.

Şaşkın şaşkın isteğini yerine getirdim. Kâğıdı elim-den kaparcasma aldı ve bunu mumun alevine tuttu. Dediğim gibi çok şaşalamıştım. Hayretle kadına ba-kıyordum. Kâğıtta ne olduğunu görmemiştim tabii. Fakat işin acayibi bu yanarken ucu bana doğru kıvrıldı. O za-man kâğıdın üzerinde mürekkeple yazılmış bir takım ke-limeler olduğunu farkettilim.

Ancak odama dönüp, yatağıma girerken birdenbire o yazıya âşinâ olduğum aklıma geldi. Evet... İmzasız mek-tuplardaki yazının eşiydi bu. Acaba Miss Johnson bundan mı o kadar üzülmüştü? İmzasız mektupları yazan o muy-du?

?

38—

XX

ANNE JOHNSON, MARÎE MERCADO, CARL BEİTER

Pek istemememe rağmen bu durumu Mösyö Poirot’-ya açmaya karar verdim. Belçikalı ertesi sabah geldi ama onunla başbaşa konuşmak fırsatını da pek bulamadım. Onunla bir an yalnız kaldık. Ben tam söze nereden bağlı-yacağımı düşünürken, adam kulağıma bir şeyler fısılda-dı.

«Ben Miss Johnson’la ve — belki diğerleriyle de ko-nuşacağım. Mrs. Leidner’in odasının anahtarı size veril-miştir.»

— «Evet,» dedim.

— «İyi. Oraya gidin ve kapıyı da arkanızdan kapa-yın. Sonra haykırın. Ama korkuyla ciyak ciyak bağırma-yın. Sadece şaşırmissınız gibi haykırın. Anlatabiliyor mu-yum? Eğer sizi duyarlarsa o zaman bir yalan uydurursu-nuz. Meselâ ayağınızı vurduğunuzu söylersiniz.»

O sırada Miss Johnson avluya çıktığı için Mösyö Poirot'yla fazla konuşamadık.

Belçikalının maksadının ne olduğunu anlamıştım. Poirot, Miss Johnson'la birlikte oturma odasına girince ben de çabucak döndüm. Mrs. Liedner'in odasına girerek, kapıyı dikkatle kapattım. Olanca sesimle, «Ah» diye ba-ğır-dım. «Ah! Ah!» Sesimi bir alçaltıyor, bir yükseltiyor-dum. Oradan çıkarak, oturma odasına koştum. Bahaneyi de hazırlamıştım. Ama içeri girince buna lüzum olmadı-ğım anladım. Poirot'yla Miss Johnson heyecanlı heyecan-lı konuşuyorlardı. Benim feryadımı duymadıkları da bel-liydi. «İş anlaşıldı,» diye düşündüm. «Miss Johnson ya öyle bir ses duyduğunu sandı. Veya işittiği tamamiyle başka, bir şeydi.»

38 —

Poirot'yla kadının konuşmalarını kesmeyi istemedi-ğim için gidip verandadaki koltuğa oturdum. İçeriden Belçikalıyla Anne Johnson'un sesi geliyordu.

Poirot, «Durum nazik,» demektedir. «Dr. Leidner'in. karısını çok sevdiği belli...»

Miss Johnson, «Dr. Leidner ona tapardı,» dedi.

— «Leidner bana gruptakilerin de karısına taptık-larını söyledi. Bu da normal. Her halde buradakiler Dr. Leidner'e giderek karısının aleyhinde bulunacak değiller-di. Ben, cinayetin sırrını ancak Louise Leidner'in karak-terini anladığım takdirde çözebileceğime inanıyorum. İşte bunu açıkça konuşabilmek için bugün kalkıp buraya gel-dim. Zira Dr. Leidner'in Hasaniye'ye gideceğini biliyor-dum. Böylece hepinizle rahat rahat konuşabilecektim...»

Miss Johnson, «İyi, güzel ama—» diye başladı.

Poirot, âdeta yalvardı. «Çok rica ederim o klişeleşmiş sözleri tekrarlamayın. Ölülerin arkasından konuşmanın doğru olmadığını söylemeyin. Bir cinayet tahkikatında sa-dakat hissine yer yoktur.»

— «Benim Louise Leidner'e karşı sadakat hissi bes-lediğim yok.» Anne Johnson'un sesi sert ve acıydı.

«Fa-kat Dr. Leidner başka. Neticede Louise onun karısıydı.»

— «Evet, evet. Şefinizin karısının aleyhinde bulun-mak istemediğinizi biliyorum. Fakat bu kadın birdenbire, feci bir şekilde öldürüldü. Beni zavallı bir meleğin öldü-ğüne inandırmaya kalkarsanız, işimi büsbütün güçleştirmiş olursunuz.»

Anne Johnson, daha da acı bir sesle, «Louise bir me-lek değildi,» diye cevap verdi.

— «Bana Mrs. Leidner hakkında düşündüklerinizi açıkça anlatın, Miss Johnson.»

— «Hım... Önce bir ihtarda bulunmak isterim, Mös-yö Poirot. Bu konuda tarafsız olmam imkânsız. Ben — hepimiz — Dr. Leidner.e bağlıydık. Tabîî Mrs. Leidner

38—

geline hepimiz de onu biraz kıskandık. Kocasının zama-nım almasına, onun çalışmasına engel olmasına sinirlen-dik. Dr. Leidner'in karısına olan bağlılığı da asabımıza dokundu. Sizinle açık konuşuyorum, Mösyö Poirot. Bu as-lında benim için hoş bir şey değil. Louise Leidner'e hiç tahammül edemiyordum. Onun buraya gelmiş olması ho-şuma gitmiyordu. Tabîî hislerimi saklamaya çalıştım. Onun gelmesi durumumuza tesir etmişti.»

— «Durumumuza?»

— «Garey'le benim durumuma. Biz eskiden beri Dr. Leidner'le birlikte çalışıyorduk. Bu yılki değişiklikler ikimizin de hoşuna gitmiyordu. Bu normal bir şeydi. Belki bu şekilde düşünmemiz hoş değildi ama hakikatti bu. Durum değişmişti.»

— «Ne şekilde?»

— «Her bakımdan. Bir arada o kadar güzel eğlenir-dik ki. Birlikte çalışan bütün insanlar gibi çocukça şaka-lar yapardık. Dr. Leidner de bir çocuk kadar neşeliydi.»

— «Mrs. Leidner gelince bütün bunları değiştirdi mi?»

— «Belki bunda Louise'ın kabahati yoktu. Geçen yıl durum o kadar kötü değildi. Bana inanın. Mösyö Poirot, Louise bir şey yapmıyordu. Bilâkis herkese daima neza-ketle muamele ediyordu. İşte bu yüzden zaman zaman ona sinirlendiğim için kendimden utanıyordum. Sözleri bazan asabıma dokunuyor idiyse, her halde kabahat on-da değildi.»

— «Buna rağmen bu mevsim vaziyet değişmişti, de-ğil mi?»

— «Evet. Tamamiyle. Doğrusu ne olduğunu da bilmi-yorum. Her şey ters gidiyordu. İşte değil. Evde. Sinirle-rimiz bozulmuş, hepimiz aksileş mistik.»

— «Ve bütün bunlara Mrs. Leidner'in sebep olduğu-nu düşünüyordunuz.»

39 —

Miss Johnson, istihzayla, «O buraya gelmeden durum, hiç de böyle değildi,» diye cevap verdi. «Aslında ben aksi, her şeyden şikâyet eden bir kadını. Muhafazakârım. Her şeyin daima aynı kasma-sını istiyorum. Onun için söz-lerime aldırma-yın, Mösyö Poirot.»

—! Mrs. Leidner'in karakterini bana tarif eder misiniz?»

Anne Johnson, bir an tereddütle durakladı. «Louise, bir ânı bir ânına uymayan bir kadındı. Bugün herkese iyi davranır, ertesi günü ise onlarla konuşmak bile istemez-di. Çok müşfikti. Başkalarını düşünürdü. Fakat daima şımartılmış olduğu da belliydi. Hiç bir zaman hakikaten, büyük bir adamla evlenmiş olduğunu anlayamadı. Bunu takdir edemedi. Bu yüzden bazan öfkelenirdim. Ayrıca Louise çok sinirliydi. Bir takım şeyler kurar ondan son-ra da etrafı telâşa verirdi. Dr. Leidner, Hemşire Heran'ı buraya getirdiği zaman bayağı rahatladım. Adamcağızın hem karısıyla, hem de işiyle uğraşması imkânsızdı.»

— «Mrs. Leidner'e gelen imzasız mektuplar hakkında, ne düşünüyorsunuz?»

Dayanamayarak, koltukta eğildim ve içeri baktım Anne Johnson'un gayet sakin bir hali vardı.

«Amerika'da bir düşmanı vardı sanırım. Bu kimse onu kızdırmaya veya korkutmaya çalışıyordu. Louise Leidner çok güzel bir ka-dındı. Düşmanları olabilirdi. Ben, o mektupları kinci bir kadının yazdığından eminim. Louise ise sinirli bir tip ol-duğu için o tehditleri ciddiye aldı.»

Poirot, «Hakikaten öyle,» dedi. «Fakat son mektubun elden gönderildiğini unutmayın.»

— «Biri çok istediği takdirde bunu da başarırdı, Mösyö Poirot. Kadınların intikam almak için yapmaya-cakları şey yoktur.»

— «Belki haklısınız, Matmazel. Dediğiniz gibi Louise Leidner çok güzel bir kadımmış... Ha, aklıma gelmişken.

39—

Doktorun kızı Sheile Reilly'i tanıyor musunuz?» —! «Sheila'yı mı? Tabii.»

Poirot, dedikoducu bir adam tavrı takındı. «Sheila'yla buradaki gençlerden birinin arasında gizli bir aşk oldu-ğuna dair bir dedikodu duydum. Acaba doğru mu bu?»

Anne Johnson, hafifçe güldü. «Bili Coleman'la David Emmott kızı çok beğeniyorlardı. Sheila'yı hangimiz ı ku-lübe götürceğiz diye münakaşa da ediyorlardı. Fakat Sheila'mn onlardan birine karşı ciddi hisler besleyip bes-lemediğini bilmiyorum. Burada Sheila'dan başka genç kız yok. Bu yüzden de bir sürü hayranı var.»

— «Demek ki dedikodular doğru değil.»

—! «Doğrusu — bilmiyorum.» Anne Johnson'un yü-zünde düşünceli bir ifade belirdi. «Evet, Sheila, bu taraf-lara sık sık geliyor. Kazı yerine,.. Hatta geçen gün Loui-se Leidner bu yüzden David Emmott'a takıldı. Sheila'mn onu kovaladığını söyledi. Aslında bu hoş bir şey değildi. Emmott da sinirlendi sanırım... Evet, Sheila sık sık ka-zı yerine geliyordu. O korkunç gün, öğleden sonra kızın atla kazı yerine doğru gittiğini de gördüm.» Başıyla açık pencereyi işaret etti. «Fakat o sırada David Emmott'la Bili Coleman kazıda çalışmıyorlardı. Sadece Riehard Ga-rey oradaydı. Evet, belki Sheila o gençlerden birini beğeniyor. Fakat o kadar modern, romantiklikle alâkası ol-mayan bir kız ki, insan kendisini ciddiye alamıyor.

Sheila'-mn hangisini tercih ettiğini bilmiyorum. Bili, iyi bir ço-cuktur. Aptal rolü yapar ama aslında bir hayli akıllıdır. David Emmott da fevkalâde bir gençtir. Fazla konuş-maz, sakindir ama akli da başındadır.»

Sonra alaylı bir tavırla Poirot'ya baktı. «Fakat bütün bunların cinayetle ne ilgisi var, Mösyö Poirot?»

Poirot, ellerini havaya kaldırdı. «Beni utandırıyor-sunuz, Matmazel. Her halde dedikoducunun biri olduğu-

39 —

mu düşünüyorsunuz. Fakat gençlerin aşk maceraları be-ni daima ilgilendirir.»

Anne Johnson, «Sheile Reilly karakter sahibi bir kız-dır,» dedi. «O çok genç. Hisleri henüz incelmemiş. Fakat kendisi hakikaten iyi bir kızdır.»

Poirot, mırıldandı. «Sözlerinize inanıyorum, matma-zel.» Ayağa kalktı. «Evde başka kimler var?»

— «Marie Mercado buralarda bir yerde olmalı. Bu-gün bütün erkekler kazı yerindeler. Evden uzaklaşmayı istiyorlardı sanırım. Onlara hak veriyorum. Eğer kazıya gitmek isterseniz» — Miss Johnson, verandaya çıkarak bana gülümsedi. — Her halde Heran hemşire sizi oraya, götürür.»

— «Tabii, memnuniyetle Miss Johnson,» dedim.

— «Öğle yemeğine gelirsiniz, değil mi, Mösyö Poirot?»

— «Çok teşekkür ederim, Matmazel. Gelirim.» Miss Johnson, çalışmak için tekrar oturma odasına dönerken ben de Poirot'ya, «Mrs. Mercado terasta,» diye fısıldadım. «Önce onu görmeyi ister misiniz?»

— «Bu daha iyi olur. Terasa çıkalım.» Merdivenlerden çıkarken sordum. «Bana söyledığınızı yaptım. Sesimi duydunuz mu?»

— «Hayır. Hiç duymadık.»

— «Hiç olmazsa Anne Johnson'un içi rahat edecek,» dedim. «Mrs. Leidner'i kurtarabilirdim, diye üzüldü duru-yordu.»

Marie Mercado parmaklığa oturmuş, başım da önü-ne eğmişti. Öğle derin derin düşünüyordu ki, yanma yak-laştığımızı bile farketmedi. Sonra Poirot'nun sesini duya-rak, telâşla başını kaldırdı. Bu sabah hasta gibi bir hali vardı. Küçük yüzü sararmıştı, gözlerinin etrafında mor halkalar belirmişti.

Poirot, «Bu gün başka bir maksatla geldim,» dedi-

40—

«Mrs. Leidner'in nasıl bir kadın olduğunu anlamaya ça-lışıyorum.»

Marie Mercado, Anne Johnson gibi dürüstçe davran-madı. Hemen Louise Leidner'i methetmeye başladı.

«Sev-gili, sevgili Louise. Onu kendisini tanımayan birine tarif etmek o kadar güç ki. Çokegzotik bir kadındı o. Herkesden başkaydı. Bunu siz de hissettiniz değil mi. hemşire? Ta-bii sinirlerinin esiriydi, bir takım kuruntuları vardı ama insan onun bu hallerine aldırılmıyordu. Hepimize de öyle tatlı muamele ederdi ki. Öyle değil mi, hemşire? Hiç ki-birli değildi. İddiası yoktu. Meselâ arkeoloji hakkında hiç bir şey bilmiyor, fakat öğrenmeye çalışıyordu. Kocam-dan eşyalar için kullanılan kimyasal maddeleri soru-yor, çanakların tamirinde Miss Johnson'a yardım ediyor-du. Ah, hepimiz de Louise'i çok severdik.»

— «O halde evin havasının çok gergin olduğuna da-ir söylenilen sözler yalan, madam?»

Marie Mercado bulanık siyah gözlerini iyice açtı. «A, bunu size kim söyledi? Hemşire mi? Dr. Leidner mi? Za-vallı adamcağızın hiç bir şeyin farkına varmayacağından eminim.» Bana kötü kötü baktı.

Poirot, güldü. «Benim bir sürü casusum var, Ma-dam.»

Marie Mercado'nun göz kapakları titreşti. Sonra da tatlı bir sesle, «Bildığınız gibi,» dedi. «Böyle bir olaydan sonra herkes havanın çok gergin olduğunu iddia eder. 'Bir şeyler olacağını sezmiştim,' diye böbürlenir. Aslın-da bunların hepsi de uydurmadır.»

Poirot, başını salladı. «Çok doğru, madam.»

— «Aslında size söylenenler doğru değil. Biz burada çok mutlu bir aile gibiydik.»

Poirot'yla evden ayrılarak, kazılara doğru giderken, öfkeyle Poirot'ya, «Bü kadın,» diye homurdandım.

«Gör-düğüm insanların en yalancısı. Onun Mrs. Leidner'den

128—

nefret ettiğinden eminim.»

' Poirot da aynı fikirdeydi. «O kadının hakikati açıkça söylemeyeceği belli.»

Söylendim. «Onunla konuşmak zaman kaybından başka bir şey değil.»

— «Bunda yanılıyorsunuz. Bir insan ağzıyla yalan söylerken, gözleriyle hakikati itiraf eder. Bu Marie Mer-cado denilen ufak tefecik kadın neden korkuyor? Gözle-rinde müthiş bir korku vardı onun. Onun bir şeyden çe-kindiği muhakak... Him, çok enteresan...»

— «Size anlatmam lâzım gelen bir şey var, Mösyö Poirot.» Belçikalıya gece olanları hikâye ettim. İmzasız mektupları Anne Johnson'un yazdığından şüphe ettiğimi açıkladım. «Miss Johnson da yalancının biri. Size mektup-lardan bahsederken gayet sakindi.»

Poirot, başını salladı. «Evet, çok ilgi çekici bu. ZiraMiss Johnson farkına varmadan mektup meselesini bildi-ğini açıklamış oldu. Halbuki o mektuplardan gruptakilere bahsedilmemişti... Tabîî durumu Dr. Leidner, Miss John-son'a dün anlatmış olabilir. Neticede onlar eski arkadaş. Fakat eğer anlatmadıysa — o zaman durum garip değil mi?»

Poirot'ya karşı duyduğum saygı arttı. Miss John-son'u zekice tuzağa düşürmüştü. «Bu meseleden ona bah-sedecek misiniz?»

Mösyö Poirot, fena halde şaşaladı. «Ne münasebet! İnsanın bildiklerini böyle açıklaması hiç de doğru değil-dir.» Elini alnına vurdu. «Son dakikaya kadar her şeyi burada saklarım. Sonra — bir panter gibi kurbanımın üzerine atılırım.»

Poirot'nun kendisini pantere benzetmesi karşısında dayanamayarak güldüm. O sırada kazı yerine erişmiştik. İlk gördüğümüz Cari Beiter oldu. Genç adam, duvarların resmini çekiyordu. Poirot onunla bir müddet fotoğrafçı-

40



lık hakkında konuştu. Sonra da birdenbire Beiter'e Mrs. Leidner hakkındaki fikrini sordu. Genç adam, «Doğrusu bu konuda size pek yardım ede-miyeceğim» dedi. «Ben buraya bu mevsim geldim. Mrs. Leidner'le de fazla konuşmadım. Size bir yardımda bulu-namıyacağım için üzgünüm.» İngilizceyi Amerika'lılar gi-bi konuşuyordu. Alman aksanıyla değil. Poirot, gülümsedi. «Hiç olmazsa bana Mrs. Leidner'-den hoşlanıp hoşlanmadığınızı söyleyebilirsiniz.» Cari Beiter kıpkırmızı kesilerek kekeledi. «Çök hoş bir kadındı. Çok hoş. Kültürlüydü. Kafalıydı.» — «İyi. Demek ki Louise Leidner'den hoşlanıyordu-nuz. Ya o sizden?» Genç adamın yüzü daha da kızardı. «Şey — onun—! bana pek dikkat ettiğini sanmıyorum. Bir iki kere de ak-silik oldu. Ona yardıma çalıştığım zaman muhakkak be-ceriksizliğim tutardı. Beceriksizliğim yüzünden Mrs. Leid-ner'i sinirlendirirdim. Ama istemiyerek oluyordu bu... Yoksa onun için her şeyi yapmaya hazırdım—» Poirot, ona acıdı. «Anlıyorum... Şimdi başka bir nok-taya gelelim. Evde neşeli bir hava var mıydı ?» — «Efendim?» — «Birlikte mesut muydunuz? Şakalaşp gülüyor muydunuz ?» — «Hayır — öyle olduğunu iddia edemem. Evde sı-kıntılı bir hava vardı.» Bir an durdu. «Anlıyacağınız ben arkadaşlık etmesini pek bilmem. Bir hayli beceriksiz ve çekingenimdir.Dr. Leidner bana daima iyi davrandı. Fa-kat — budalalığımdan, utangaçlığımı hiç bir zaman yene-medim. Bu yüzden daima ters bir şey söylüyor veya su sürahisini deviriyorum. Benimki de şanssızlık.» Hakika-ten o anda beceriksiz, iri bir çocuğa benziyordu. Poirot gülümsedi. «İnsan gençken böyle şeyler yapar. İleride her şeyin düzeleceğinden eminim...» Cari Beiter'in

123 —

yanından uzaklaştıktan sonra Belçikalı, «Hemşire,» dedi. «Cari Beiter ya çok saf bir genç, ya da fevkalâde bir ak-tör.»

?XXI

JOSEPH MERCADO, RtCHARD GAREY

Poirot duraklayarak, «Demek iki ayrı yerde çalışı-yorlar,» diye mırıldandı.

Cari Beiter esas kazının bir ucunda fotoğraf çeki-yordu. Biraz ileride ise adamlar küfelerle gidip geliyorlar-dı.

Bağırdım. «En derin yer orasıymış. Dr. Leidner ora-dan çok ilgi çekici çanakların çıktığını söyledi.» — «O tarafa gidelim.»

Hava çok sıcak olduğu için ağır ağır yürüdük. Çalış-mayı Mr. Mercado idare ediyordu. Onun aşağıda usta ba-sıyla konuştuğunu gördük. Dar ve dik yoldan inerken Poirot birdenbire omuzunun üzerinden bana bakarak sor-du. «Joseph Mercado solak mı? Değil mi?»

Doğrusu pek acayip bir soruydu bu. Bir an düşündüm. «Solak değil.»

Poirot, bana izahat vermek tenezzülünde bulunmaya-rak yoluna devam etti. Ben de peşinden gittim.

Nedense Joseph Mercado bizi görünce pek memnun oldu. Melanko-lik ifadeli uzun yüzü sevinçle aydınlandı. Arkeolojinin Poirot'yu ilgilendirmedüğinden emindim. Fakat Belçikalı buna pek meraklıymış gibi bir tavır takınarak Mercado'-yla konuşmaya başladı. Adam da heyecanla onun sorula-rım cevaplandırdı. Kazılan yeri işaret ederken elinin tit-rediğini farkettim. Acaba sıtması mı vardı?

41 —

Sonra birdenbire beklenmedik bir hadise oldu. Joseph Mercado yerde, kırık çanakların yanında duran yassı bir bıçağı almak için eğilirken acayip bir sesle haykırarak, ~ıpladı. Biz hayretle ona bakakaldık. Joseph Mercado, elini sol koluna götürdü. «Bir şey "oktu beni! Sanki koluma kızgın bir iğne saplandı.» Poirot, hemen harekete geçti. «Çabuk, kolunuza ba-kalım. Heran hemşire.»

İleri atıldım. Poirot, Mercado'nun gömleğinin kolunu çabucak yukarı omuzuna kadar sıvadı. Adam, «İşte,» de-di.

Hakikaten Joseph Mercado'nun kolunun yukarısında küçücük bir yara vardı. Burdan kan sızıyordu.

Poirot, mırıldandı. «Çok acayip.» Gömleğin koluna baktı. «Bir şey de göremiyorum. Karınca sokmuş olma-sın?»

— «Üzerine tentürdiyot sürelim,» dedim. Ben yanı-m-da daima küçük bir çantayla tentürdiyot ve pamuk taşı-rım. Bunları çıkararak, yaranın üzerine tentürdiyotlu pa-muğu bastırdım. Fakat bunu dalgın bir

tavırla yapıyor-dum. Zira gözüm başka bir şeye takılmıştı. Joseph Merca-do'nun kolunda bir sürü nokta vardı.Enjeksiyon iğnesinin bıraktığı izlerdi bunlar.

Joseph Mercado, gömleğinin kolunu indirerek izaha-tına devam etti ama nedense sözü Leidner'lere getirmedi. Hattâ, adama hiç bir şey sormadı. Nihayet Mercado'nun yanından ayrılarak yoldan yukarı çıkmaya başladı.

Poirot, «Oyunum güzeldi değil mi?» diye sordu.

Hayretle ona baktım. «Oyununuz mu?»

Mösyö Poirot, ceketinin yakasının arkasından bir şey alarak bunu âdeta sevgiyle süzdü. Koskocaman bir çuval-dızdı bu.

Öleceksin Ölmelisin — F : 9

41 —

— «Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «O iş sizin başı-nızın altından mı çıktı?»

— «Evet. Mercado'nun kolunu sokan böcek bendim. İşi de çok güzel başardım. Öyle değil mi? Siz durumu far—ketmediniz bile.»

Bu doğrudu. Joseph Mercado'nun da bir şeyden şüphelenmediğinden emindim. «Fakat neden, Mösyö Poirot?» diye sordum.

Bana başka bir sualle cevap verdi. «Bir şeyin farkı—na vardınız mı, hemşire?» • Ağır ağır başımı salladım. «İğne izleri.»

Poirot, «Artık Mercado hakkında bir şey öğrendik,» dedi. «Bundan şüpheleniyordum ama emin değildim. Hal-buki bir şeyi daima kesin olarak öğrenmek lâzımdır.» Belçikalı birdenbire elini cebine vurdu. «A, mendilimi aşı-ğda düşürmüşüm. Çuvaldızı onun içine saklamıştım.»

— «Ben alıp getiririm,» diyerek telâşla döndüm. Ar-tık Poirot'ya iyice alışmıştım ve ona karşı saygı duyuyor-dum. Sanki o yanında çalıştığım bir doktordu. Bu yüzden gidip Belçikalının mendilini aramak bana normal gelmiş-ti.

Mendili alıp yukarı çıktığım zaman ilk önce Poirot'yu göremedim. Sonra onun ileride oturmuş olduğunu far-kettim. Richard Garey'le konuşuyordu. Durakladım. Poi-rot'nun ne yapmamı istediğini pek bilmiyordum. Yani bel-ki de adam beni başından atmak için mendilini bulmaya yollamıştı. Bunu Garey'le yaptığı konuşmayı dinlememi istemediği için yaptığını sanmıyordum. Fakat Garey'nin ben olmayınca ona açılacağını düşünmüş olabilir. Benim gizli konuşmaları dinlemeye meraklı, mütecessis bir kadın olduğumu sanmayın. Fakat bu tahkikatte bana âdeta bazı haklar tanınmıştı. Bunlardan kolaylıkla fayda-lanabilirdim. Uzun lâfın kısası dönerek ilerledim. Poirot'--

42 —

yla Garey'in önünde konuştukları tümseğin arkasına git-tim.

Poirot, «Dr. Leidner'in karısına çok bağlı olduğunu biliyorum,» diyordu. «Fakat bazan bir kimse hakkında en doğru bilgiyi onun dostlarından değil, düşmanlarından alırsınız.»

— «Yani kusurlarının meziyetlerinden daha önemli olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?» Richard Garey'in sesi müstehziydi.

— «Cinayet meselesinde hakikaten öyledir. Belki ga-ribinize gidecek ama şimdiye kadar bir kimsenin fevkalâ-de bir karakter sahibi olduğu için öldürüldüğünü hiç duy-madım. Halbuki aslında fevkalâde karakter sahibi olan kimselerin çoğu can sıkıcı mahlûklardır.»

Garey, «Korkarım bu konuda size yardım edemiye-ceğim» dedi. «Açıkçası Mrs. Leidner'le pek anlaşıyor-duk. Onunla düşman olduğumuzu sanmayın. Fakat dost da değildik. Belki de Mrs. Leidner kocasının eski bir ar-kadaşı olmamı kışkırtıyordu. Bense, ona hayran olmama, kendisinin çok güzel bir kadın olduğunu düşünmeme rağ-men Leidner'i avucunun içine almış olmasına sinirleniyor-dum, işte bu yüzden birbirimize nezaketle davranıyorduk ama aslında dost değildik.»

Poirot, mırıldandı. «Pek güzel anlattınız.»

İkisinin de başlarım görebiliyordum. Richard. Garey'-nin çabucak dönerek, Poirot'ya baktığını farkettilim. San-ki Belçikalının sakın sesinde sinirine dokunan bir şey var-dı. Poirot, konuşmasına devam etti. «Dr. Leidner, karısıy-la geçmemediğiniz için üzölmüyor muydu ?»

Garey, bir an tereddüt etti. «Doğrusu — bundan da emin değilim. Leidner bu konuda hiç bir şey söylemedi. Durumu farketmeyeceğini umuyordum. Bildiğiniz gibi Dr. Leidner kendisini tamamiyle işine vermiş bir adamdır.»

— «Yani siz şimdi Mrs. Leidner'den hiç hoşlanmadı-

42 —

ğmızı iddia ediyorsunuz öyle mi?»

Garey, omuzunu silktilti. «Her halde o Leidner'in karı-sı olmasaydı, kendisinden bir hayli hoşlanırdım.»

Sanki bu söz hoşuna gitmiş gibi hafifçe güldü.

Poirot, dalgın dalgın mırıldandı. «Bu sabah Miss Johnson'la konuştum. Mrs. Leidner konusunda tarafsız, olamayacağını, ondan pek de hoşlanmadığını itiraf etti. Fakat Mrs. Leidner'in daima kendisine iyi davrandığını ilâve etmeyi de unutmadı.»

Garey, «Bütün bunlar doğru,» dedi.

— «Buna ben de inanıyorum. Sonra Mrs. Mercado'yla konuştum. O bana uzun uzun Mrs. Leidner'e ne kadar bağ-lı olduğunu, ona karşı ne büyük bir hayranlık beslediğini anlattı.» Garey, cevap vermedi. Poirot, biraz bekledikten sonra sözlerine devam etti. «İşte ben buna inanmadım! Sonra sizinle konuştum. Doğrusu —sizin sözlerinize de inanmış değilim!»

Garey dikleşti. Konuşmaya başladığı zaman sesinde müthiş bir öfke vardı. İstediginize inanın, istediğimize inanmayın, Mösyö Poirot. Ben size hakikati söyledim. Düşünceleriniz beni ilgilendirmiyor.»

Poirot öfkelenmedi. Bilâkis üzülmüş gibi bir hali var-dı. «İstedişime inanmak, istemedişime inanmamak benim elimde mi? Kulaklarım çok hassassa kabahat bende mi? Etrafta daima bir takım rivayetler dolaşır. Dedikodular kulaktan kulağa yayılır. İnsan bunları dinler ve — belki de bazı şeyler öğrenir. Evet etrafta hikâyeler dolaşüyor...»

Garey, ayağa fırladı. Şakağında bir damarın attığını görüyordum. O anda o kadar da yakışıklıydı ki.

Kadınla-rın Garey'i beğenmelerine hiç şaşmadım. Hiddetle, «Han-gi hikâyeler?» diye bağırdı.

Poirot, ona yan yan baktı. «Belki bunları tahmin edebilirsiniz. Sizinle ve Mrs. Leidner'le ilgili malûm hi-kâyeler.»

42 —

— «İnsanlar ne kötü oluyor!»

— «Değil mi ya? İnsanlar bazan köpeklere benzer-ler. Bir şeyi ne kadar derine gömerseniz gömün yine de onu bulup çıkarırlar.»

— «Siz bu hikâyelere inandınız mı?»

Poirot, ciddi bir tavırla, «Size inanmaya hazırım,» de-di. «Beni ikna edin.»

Garey, kaba bir tavırla güldü. «Doğrusunu söylesem anlar mısınız acaba?»

Poirot dikkatle onu süzüyordu. «Bir deneyin.»

— «Pekâlâ! Size hakikati söyleyeceğim! Louise Leidner'den nefret ediyordum! İşte hakikat bu! Ondan öyle nefret ediyordum ki!»

XXII

davtdemmott,rahipsavigny vebir buluş

Garey birdenbire dönerek öfkeyle Poirot'nun yanın-dan uzaklaştı. Belçikalı bir müddet onun arkasından bak-tı. Sonra da usulca, «Evet...» diye mırıldandı. «Anlıyo-rum.» Sonra başını çevirmeden sesini yükseltti. «Hemen yanıma gelmeyin, hemşire. Belki dönüp bu tarafa bakar. Hah, artık yerinizden çıkabilirsiniz. Mendilimi buldunuz demek? Çok teşekkür ederim. Çok nazıksınız.»

Bu konuşmayı dinlemiş olduğum için hiç bir şey söy-lemedi. Doğrusu benim oraya gizlendiğimi nasıl farket-mişti, bunu da anılamadım. Zira bir kere olsun bulundu-ğumtarafa bakmamıştı.

— «Mösyö Poirot, Richard Garey Louise Leidner'-den hakikaten nefret ediyor muydu acaba?» diye sordum.

Belçikalı başım salladı. Yüzünde acayip bir ifade var-

43

dı. «Evet... Öyle sanıyorum.» Sonra çabucak ayağa kalka-rak adamların çalıştıkları tepeye doğru yürüdü. David Emmott, yere yatmış yeni bulunan bir iskeletin üzerindeki tozları püskürtmeye çalışıyordu. Bizi görünce ciddi fakat dostça bir tavırla gülümsedi. «Burayı gezmeye mi geldi-niz? Bana bir dakika müsaade edin.»

Doğrularak, çakısını çıkardı. İskeletin üzerindeki toprakları kazımaya başladı. Zaman zaman duruyor, ya körüğü kullanıyor, ya da kendisi kemiklerin üzerine üflü-yordu. Hiç de doğru yapmadığını düşündüm. Sonunda da dayanamayarak, «Mikrop kapacaksınız, Mr. Emmott,» diye itiraz ettim.

Ciddi bir tavırla cevap verdi. «Ben mikroplarla haşır neşir oldum artık, hemşire. Mikroplar arkeologlara hiç bir şey yapamaz. Uğraşır uğraşır sonunda da ümitsizliğe ka-pılırlar.» Kalça kemiğinin üzerini biraz daha kazıdı. «İş-te,» diyerek ayağa kalktı. «Artık Beiter öğle yemeğinden sonra bunun fotoğrafını çekebilir. Yanında güzel şeyler varmış.» Bize bakır bir kapla, bir takım iğneleri göster-di.

Poirot, «Kim o?» diye sordu.

— «Önemli bir kadın sanırım. Kafatası biraz aca-yıp. Mercado'yu çağırayım da baksın. Kafanın halinden kadının bir cinayete kurban gittiği anlaşılıyor.»

Poirot, mırıldandı. «İki bin yıl önce yaşamış bir Mrs. Leidner yani...»

David Emmott, «Belki,» dedi.

Bili Coleman, elinde bir kazmayla bir duvara bir şey-ler yapıyordu. David Emmott ona seslendi fakat genç ada-mın ne dediğini anlıyamadım. Sonra Emmott, Poirot'yla beni gezdirmeye başladı. Bu iş de bittikten sonra saatine bir göz attı.

— «On dakika sonra paydos yapacağız. Eve doğru yürüyelim mi?»

Poirot, başını salladı. «Çok iyi olur.»

Yolda hep birlikte ilerlemeye başladık. Poirot, «Her-halde,» dedi. «Tekrar çalışmaya başladığınız için mem-nunsunuz?»

Emmott, ciddi bir tavırla cevap verdi. «Evet, en iyisi bu. Evde tembel tembel oturup konuşmaya çalışmak hiç; de hoş değildi.»

— «Bilhassa içinizden birinin katil olduğunu düşünerek...»

Emmott, cevap vermedi. İtiraza da kalkışmadı. O za-man onun da gruptakilerden iyice şüphe ettiğini sezdim. Dış kapıdan içeriye kimsenin girmedikini bildiği için ka-tilin içlerinden biri olduğunu anlamıştı. Nihayet, «Tahki-kat ilerliyor mu, Mösyö Poirot?» diye sordu.

Poirot, ciddi bir tavırla ona baktı. «İlerlemesi için bana yardım eder misiniz?»

— «Tabii.»

Belçikalı onu dikkatle süzdü. «Esrarın anahtarı Mrs.. Leidner'de. Onu iyice tanımak istiyorum.»

— «Bu sözlerinizle neyi kastediyorsunuz?»

— «Öğrenmek istediğim onun kırlık adı ve doğduğu şehir değil. Gözlerinin rengi ve yüzünün şekli de beni il-gilendirmiyor. Onun nasıl bir kadın olduğunu bilmem lâ-zım.»

— «Bunun tahkikat için önemli olduğunu mu düşün-üyorsunuz?»

— «Bundan eminim.»

Emmott, bir iki dakika düşündü. «Belki de haklısı-nız. »

— «İşte siz de bana bu bakımdan yardım edebilirsiniz-niz. Bana Louise Leidner'in nasıl bir kadın olduğunu an-latın.»

— «Acaba bunu yapabilir miyim? Ben de sık sık onun nasıl bir kadın olduğunu düşündüm.»

— «Bu konuda karar veremediniz mi?»

— «Zannedersem sonunda verdim.»

— «E?»

Emmott, bir müddet sesini çıkarmadı. Sonra, «Hem-şire onun hakkında ne düşünüyordu?» diye sordu.

«Kadın-ların hemcinslerini çok iyi anladıklarını söylerler. Hemşi-reler ise bir sürü insanlarla karşılaşılır.»

Poirot, konuşmama fırsat vermedi. Hoş benim de bir şey söylemeye niyetim yoktu ya. Belçikalı çabucak, «Ben bir erkeğin Mrs. Leidner hakkındaki fikrini öğrenmek is-tiyorum. »

Emmott, hafifçe güldü. «Her halde bütün erkeklerin Mrs. Leidner hakkındaki fikirleri aynıydı.» Bir an

durdu. «Louise genç değildi. Fakat şimdiye kadar rastladığım kadınların en güzeliydi.» „

— «Bu bir cevap değil, Mr. Emmott.»

— «Ama yine de cevaba yakın bir şey, Mösyö Poi-rot.» Bir müddet sessiz sedasız yürüdü. Sonra, «Çocukken bir peri masalı okurdum,» dedi. «Kar Kraliçesi'yle Küçük Kay hakkında bir Kuzey masalı. Zannedersem Louise Leidner de, daima Küçük Kay'ı aldatan Kar Kraliçesine benziyordu.»

— «Ah, evet. Bu Hans Andersen'in bir hikâyesi de-ğil mi ? Masalda bir de kız vardı sanırım. Onun adı Küçük Gerda değil miydi?»

— «Belki. Masalı pek iyi hatırlamıyorum.»

— «Başka bir şey söylemeyecek misiniz, Mr. Em-mott?»

Genç adam, başını salladı. «Louise Leidner hakkın-da doğru karar verip vermediğimi bilmiyorum. O kolayca anlaşılacak bir kadın değildi. Bugün bir iblisten farksız olur, yarın bir melek gibi davranırdı. Fakat onun bu ola-yın merkezi olduğunu ima ettiğiniz zaman haklıydınız. Louise daima bunu istedi. Her şeyin merkezi olmayı. Bū-

44 —

tün olayların kendi etrafında dönmesini.... Sonra — baş-kalarını tesiri altına almaktan hoşlanırdı. Sofrada kendi-sine kızarmış ekmeği veya yağı uzatmanız kâfi gelmezdi, ona. Kafanızı ve ruhunuzu ayaklarının dibine sermenizi,, bunları iyice incelemeyi isterdi.»

Poirot, sordu. «Ya biri bunu yapmaya yanaşmadığı zaman?»

— «O zaman Louise hakikaten çok kötüleşirdi.» Sus-tu. Yüz hatları iyice gerilmişti.

— «Onu kimin öldürdüğünden şüphe ediyorsunuz? Fikrinizi bana çekinmeden açıklayın. Neticede bu aramız-da kalacak.»

Emmott, «Katilin kim olduğunu tahmin edemiyorum,» dedi. Eğer ben Carl'm — yani Cari Beiter'in yerinde ol-saydım, kadim kolaylıkla öldürebilirdim./ Louise'in ona. yapmadığı kalmıyordu. Tabii Cari da fazla hassas olduğu için bunu davet ediyordu âdeta. İnsanın içinden ona şid-detli bir tekme atmak geliyordu.»

Poirot, sordu. «Mrs. Leidner de onu tekmeliyor muy-du?»

Emmott, birdenbire güldü. «Hayır. Louise onu iş iş-lemek için kullandığı incecik iğneyle iğneleyip duruyor-du. Kadının usulüydü bu. Tabii Cari da hakikaten can sıkacak gibiydi. Zavallı şaşkın, korkak bir çocuktan fark-sızdı. Fakat bir iğne de can acıtıcı bir silâh olabilir.

Poirot'ya yan gözle baktım. Galiba dudaklarının ke-narında bir tebessüm belirip kayboldu. Sonra da, «Fakat Cari Beiter'in Louise Leidner'i öldürmediğinden eminsi-niz. Öyle değil mi?»

— «Hayır. Bir erkeğin bir kadını, kendisini her ye-mekte gülünç duruma soktuğu için öldüreceğini sanmı-yorum.»

Poirot, başını salladı.

Ben, «Emmott, Mrs. Leidner'den bahsederken onu-

44 —

korkunç bir hale soktu,» diye düşündüm. «Fakat bir de madalyonun ters tarafı var. Cari Beiter'in tavırları haki-katen sinire dokunacak gibiydi. Louise Leidner kendisiyle konuştuğu zaman havaya fırlıyor, kadının reçel yemedi-ğini bilmesine rağmen, hemen kavanozu ona uzatıyordu. Doğrusu bazan benim içimden bile Beiter'e bağırarak geli-yordu. Erkekler bazı hareketlerinin kadınların ne kadar sinirine dokunduğunu farketmiyorlar... Evet bunu daha sonra Mösyö Poirot'ya söyleyeyim.»

Eve erişmiştik. Emmott, Poirot'ya ellerini yüzünü yı-kamak istediği takdirde bu işi kendi odasında yapabilece-ğini söyledi. Onlardan ayrılarak çabucak odama gittim. "Üniformamı değiştirip, yıkandım. Hepimiz de aynı za-manda odalarımızdan çıktık. Yemeğe giderken, Poirot birdenbire durakladı. Rahip Savigny odasının kapısında belirmiş, Belçikalıyı çağırıyordu.

Mr. Emmott'la ben yemek odasına girdik. Miss John-son'la Mrs. Mercado oradaydılar. Bir kaç dakika sonra da Cari Beiter, Bili Coleman ve Mr. Mercado bize katıldılar.

Sofraya oturduk. Tam Mercado uşağa Rahip Savig-ny'i çağırmasını söylediği sırada hepimiz de irkildik. Dı-şarıdan boğuk, hafif bir çığlık gelmişti. Korkarım hepi-mizin de sinirleri hâlâ bozuktu. Yerlerimizde zıplamamız-dan anlaşıyordu bu.

Anne Johnson, sapsarı kesilmişti. «Neydi o? Ne ol-du?»

Marie Mercado ona baktı. «Nen var, şekerim? Her halde tarlaların birinde bir köylü bağırıyordu.»

Aynı anda Poirot'yla Rahip Savigny içeri girdiler.

Miss Johnson, «Birine bir şey olduğunu sandık.»

Poirot, bağırdı. «Binlerce defa özür dilerim, matma-zel. Kabahat bende. Rahip Savigny bana levhalardan bi-rini izah ediyordu. Üzerindeki yazıları daha iyi görebil-rmek için bunu alıp pencereye doğru gittim.

Tabii o sırada

44 —

baştığım yere dikkat etmediğim için ayağımı vurdum. Canım o kadar yandı ki, dayanamayarak bağırdım.»

Mrs. Mercado güldü. «Biz de bir cinayet daha işlen-diğini sandık.»

Kocası, «Marie,» dedi. Sesinde sitem vardı. Kadın kıpkırmızı kesilerek dudağım ısırıldı.

Miss Johnson, telâşla konuyu değiştirmeye çalışarak, o gün kazılarda neler bulunduğunu sordu. Bütün yemek boyunca da arkeolojiden başka bir şeyden bahsedilmedi.

Hepimiz de bu konunun çok emin olduğunu düşünö-yorduk sanırım. Kahvelerimizi de içtikten sonra oturma odasına geçtik. Sonra erkekler kazıya gittiler. Yalmz Ra-hip Savigny evde kaldı.

Rahip, Hercule Poirot'yu antika odasına götürdü. Ben. de peşlerinden gittim. Artık oradaki eşyaları iyice tanı-maya başlamıştım. Savigny altın kupayı gösterirken, san-ki bu benimmiş gibi bayağı gururlandım.

Poirot büyük bir hayranlıkla bağırdı.

— «Ne harika! Bir sanat şaheseri bu!»

Rahip Savigny başını sallayarak, kupanın özellikle-rini hakiki bir heyecanla saymaya başladı. Bu konuda bir hayli bilgisi vardı.

Ben «Bugün üzerinde mum yok» dedim.

Poirot, hayretle bana baktı. «Mum mu?»

Savigny de şaşırmıştı. «Mum?»

Onlara ne demek istediğimi anlattım.

Rahip Savigny, «Hah,» dedi. «Şimdi anladım. Evet, evet, mum.» Bu sefer antika odasına gece giren ziyaret-çiden bahsetmeye başladılar. Benim orada olduğumu unut-muşlar, Fransızca konuşuyorlardı.

Onları yalnız bırakarak, oturma odasına döndüm.

Marie Mercado, kocasının çoraplarını tamir ediyor, Anne Johnson ise kitap okuyordu. Buna biraz şaşıtm.

Zi-ra Miss Johnson, daima yapılacak bir iş bulurdu.

45 —

Bir müddet sonra Rahip Savigny'le, Poirot yanımıza ;geldiler. Rahip işi olduğunu söyleyerek, özür diledi. Fakat Belçikalı yanımıza oturdu.

— «Rahip Savigny çok enterasan bir adam,» dedi. «Kendisi şimdiye kadar burada ne iş yaptı?»

Miss Johnson, «Bu ana kadar kazıdan pek az levha çıktı,» diye cevap verdi. «Bir kaç tane yazılı kiremit ve silindir şeklinde mühür bulduk. Fakat Rahip Savigny, ka-zıda bir hayli çalıştı. O sırada bir sürü mahalli terim de öğrendi.»

Bu sefer de silindir mühürden söz açıldı. Nihayet Anne Johnson kalkarak, dolaptan bir tabaka plâstrin çı-kardı. Silindir mühürleri bunun üzerinde yuvarlayarak, kalıplarını çıkarmıştı. Hayran hayran şekillere bakarken, «Cinayet günü Miss Johnson bu işle meşguldü...» diye düşündüm.

Biz konuşurken Poirot'nun bir plastrin parçasını parmaklarının arasında yuvarlayıp, ezdiğini farkettilim. «Bir hayli plastrin kullanıyorsunuz değil mi, matmazel?» diye sordu.

— «Evet. Oldukça fazla. Bu yıl bir hayli plastrin sar-fetmişiz. Ama bunun nasıl olduğunu anlıyamadım. Plast-rinin yarısı bitmiş bile.»

—; «Plastrin nerede duruyor, matmazel?»

— «Şurada — dolapta.»

Anne Johnson, kalıpları yerine koyarken plastrin ru-lolarının durduğu rafı Poirot'ya gösterdi. Belçikalı bir-denbire eğildi. «Ya bu —! bu nedir, matmazel?»

Elini dolabın arkasına doğru uzatarak, oradan bir şey aldı. O doğrulurken biz de merakla bakıyorduk. Poirot'-nun elinde maskeye benzer bir şey vardı. Ağız ve gözler çini mürekkebiyle kaba bir şekilde boyanmış, diğer taraf-lara ise plastrin sıvanmıştı.

Anne Johnson, «Ne acayip bir şey bu!» diye bağırdı.

«Bunu şimdiye kadar hiç görmedim. Dolaba nereden gir-miş? Sonra — nedir o?»

— «Bu dolap böyle bir şeyi saklamak için uygun bir yer. Her halde burası mevsimin sonuna kadar boşaltıl-mayacaktı. Ne olduğuna gelince...Bunu tahmin de güç değil. İşte bu Mrs. Leidner'in tarif ettiği yüz. Alaca ka-ranlıktaki cania dayanan ve bir vücade bağlı olmayan o korkunç hortlak çehresi.»

Marie Mercado bir çığlık attı.

Anne Johnson, dudaklarına kadar bembeyaz kesil-mişti. «Demek Louise'inki hayâl değildi?» diye mırıldan-dı. «Korkunç bir oyun oynamışlar ona. Haince bir oyun, Fakat bunu yapan kim?»

Marie Mercado da bağırdı. «Evet. Bu kötülüğü kim yaptı? Kim?»

Poirot cevap vermedi. İçeri odaya gidip, elinde bir karton kutuyla döndü. Yüzünde çok ciddi bir ifade vardı. Maskeyi kutuya tıktı. «Polisin bunu görmesi lâzım.»

Miss Johnson, alçak sesle, «Korkunç,» dedi. «Kor-kunç.»

Marie Mercado tiz bir sesle bağırdı. «Acaba her şey burada mı saklı ? Katilin Louise'in başına indirdiği o ağır, kanlı şey de — Ah, korkuyorum, korkuyorum...»

Anne Johnson, onu omuzlarından yakaladı. Sert bir sesle, «Sus,» diye emretti. «Dr. Leidner geliyor. Onu üz-mememiz lâzım.»

Hakikaten o sırada bir araba avluya girmişti. Dr. eidner, otomobilden inerek doğruca oturma odasına gel-di. Yüzünde yorgun bir ifade vardı. Adam üç gün öncesine nazaran bir hayli ihtiyarlamış gibiydi.

Usulca, «Cenaze töreni yarın on birde,» dedi. «Dua-yı Binbaşı Deane okuyacak.»

Mrs. Mercado birşeyler kekeledikten sonra odadan fırladı.

45 —

Dr. Leidner, Miss Johnson'a döndü. «Sen geleceksin, değil mi, Anne?»

Kadın, «Tabii geleceğim,» diye cevap verdi. «Hepimiz de törende bulunacağız.» Başka bir şey söylemedi. Fakat, yüzündeki ifadeden söyleyemediklerini anlamak kabildi.

Dr. Leidner'in yüzü bir an sevgiyle aydınlandı. «Sev-gili Anne. O kadar iyi bir dostsun ki. Senin yanında te-selli buluyorum. Benim sevgili eski arkadaşım...»

Kolunu kadının koluna koydu. Anne Johnson'un yü-zü kızarıverdi. «Tabîî eski arkadaşınım.» Sesi bir hayli sertti. Fakat ben yüzündeki ifadeyi farketmiş ve o an-da Anne Johnson'un derin bir saadet duyduğunu anla-mıştım.

O sırada aklıma başka bir şey geldi. «Belki yakında Leidner teselliyi bu eski arkadaşında arayacak. Kimbilir ileride ne olur? Belki de evlenir, mesut olurlar.»

Aslında ben çöççatanlıktan hoşlanmam tabîî. Ayrıca daha Louise Leidner'in cenazesi kalkmadan böyle şeyler düşünmek de hoş değildi. Fakat bu şekilde ikisi de aradık-ları saadete erişebilirlerdi. Dr. Leidner, Anne Johnson'a çok bağlıydı. Kadının ise ona âdeta taptığı belliydi. Dr. Leidner'i mesut etmek için de elinden geleni yapacaktı. Muhakkak ki Dr. Leidner sık sık ona Louise'i methede-cekti ama Anne Johnson'un buna da katlanacağını sanı-yordum. Bazan kadınlar istediklerini elde ettikten sonra, çok şeye dayanırlar.

Ondan sonra Dr. Leidner Poirot'ya dönerek tahkikat-ta bir ilerleme olup olmadığını sordu. Miss Johnson, Dr. Leidner'in arkasında duruyordu. Belçikalı detektifin elin-deki kutuya bakarak, çabucak başını salladı. Onun Poi-rot'ya maskeden arkeologa bahsetmemesi için sessizce yalvardığını anladım. Kadının adamın ıstırabını büsbütün: arttırmayı istemediği belliydi. Poirot da onun arzusuna, boyun eğdi.

46 —

— «Bu işler ağır ağır ilerler, Mösyö,» diye cevap verdi. Biraz konuştuktan, sonra da evden ayrıldı. Ben onunla birlikte arabaya kadar gittim. Ona sormak istedi-ğim bir sürü şey vardı. Fakat dönüp bakınca bunlardan hiç birini açamadım. Zira bu tıpkı bir operatöre ameliya-tı iyi yapıp yapmadığını sormaya benzecekti.

O zaman Poirot beni çok şaşırtan bir şey söyledi. «Kendinizi koruyun, yavrum.» Sonra da ilâve etti.

«Aca-ba — burada kalmanız doğru mu?»

— «Dr. Leidner'le buradan ayrılma konusunu konuş-mam lâzım,» dedim. «Fakat bu işi cenaze töreninden son-roya bırakmayı uygun buldum.»

Takdirle başını salladı. «O arada fazla bir şey öğren-memeye çalışın. Anlıyor musunuz? Fazla zeki olmanız) istemiyorum.» Gülümsedi. «Ameliyatı ben yapacağım, siz de bana yardım edeceksiniz?»

Onun da benim gibi düşünmesi beni bayağı şaşırttı. Sonra Poirot, hiç sırası değilken, «Rahip Savigny ilgi çe-kici bir adam,» dedi.

— «Bir rahibin arkeolog olması pek garip,» diye ce-vap verdim.

— «Siz katolik değilsiniz tabîî... Ben rahipleri, pa-pazları iyi tanırım.» Kaşlarını çatarak bir an tereddütle durdu. «Rahip Savigny'nin çok zeki olduğunu, — istediği takdirde sizi bülbül gibi konuşturabileceğini unutmayın...» Arabaya binerek uzaklaştı.

Ben ağır ağır avludan geçerken türlü şeyler düşünü-yordum. Mr. Mercado'nun kolundaki iğne izlerini ve ada-mın müptelâ olduğu uyuşturucu maddeyi... O korkunç sarı plastrin sürülmüş maskeyi... O sabah Poirot'yla Miss Johnson'un oturma odasında-yken benim sesimi duymayış-larını, — buna karşılık bizim Belçikalının feryadını ko-

46 —

?

XXIII

ÖN SEZİLERİM

Bence cenaze töreni çok dokunaklı oldu. Biz ve Ha-saniye'deki bütün İngilizler cenazede bulundular. Hattâ Sheila Reilly bile. Kız siyah bir tayyör giymişti. Sessiz ve düşünceli bir hali vardı. «Louise Leidner hakkında söyle-diği o acı sözlere pişman olduğunu umarım,» diye düşün-düm.

Eve döndükten sonra Dr. Leidner'in peşi sıra büro-ya giderek oradan ayrılmam meselesini açtım.

Adamcağız bu konuda pek nazik davrandı. Bana yaptıklarım için teşekkür etti. Hattâ ısrarla bir haftalık fazla ücret de ver-di. Ben itiraz ettim. Zira bunu hak edecek hiç bir şey yan-mamış olduğumu biliyordum.

— «Bu parayı almaya hakkım yok, Dr. Leidner,» de-dim. «Bilâkis ben — verilen vazifeyi başaramadım. Bura-ya gelişim, —| onun ölümüne engel olmaktı.»

Dr. Leidner, samimiyetle, «Böyle şeyler düşünmeyin, Heraft hemşire,» diye cevap verdi. «Neticede ben sizi bir kadın detektif olarak tutmadım. Karımın hayatının teh-likede olduğu aklımdan bile geçmiyordu. Sinirlerinin bo-zuk olduğuna, kendi kendisini korkuttuğuna inanıyordum. Siz elinizden gelen her şeyi

yaptınız. Louise sizden hoşla-nıyor, size güveniyordu. Zannedersem son günlerinde siz burada olduğunuz için daha memnun ve rahattı. Onun için kendi kendinizi kabahatli bulmaktan vaz geçin.» Sesi tit-remeye başlamıştı. Onun ne düşündüğünü biliyordum ta-laylıkla işitmemizi... Halbuki Mrs. Leidner'in odasıyla. Rahip Savigny'ninki salondan aynı uzaklıktaydı...  
46 —

biî. Karısının korkularını ciddiye almadığı için kendisini kabahatli buluyordu. Merakla, «Dr. Leidner,» diye sordum. «O mektuplar konusunda bir neticeye vardınız mı ?» İçini çekti. «Artık ne düşüneceğimi bilmiyorum. Mös-yö Poirot bu konuda kesin bir karar verdi mi?» Hemen kaçamaklı bir cevap verdim. «Dün vermemiş-ti...» Bir bakıma bu doğruydı. Neticede Hercule Poirot ben kendisine Miss Johnson'dan bahsedinceye kadar bir karara varmamıştı. Fakat her şeye rağmen bu konuda Dr. Leidner'e bir imada bulunmayı, onun nasıl bir tepki gös-tereceğini anlamayı da istiyordum. Aslında Miss John-son'u seviyordum ama durum da çok ilgi çekiciydi. Ağır ağır, «İmzasız mektupları ekseri kadınlar ya-zarlar,» diye mırıldandım. Yine içini çekti. «Her halde... Fakat bir şeyi unutu-yorsunuz, hemşire. O mektuplar hakiki olabilir. Onları redrick Bosner'in yazmadığı ne malûm?» — «Bu ihtimali unutmuş değilim. Fakat işin aslının bu olduğunu pek sanmıyorum.» — «Ben sanıyorum,» dedi. «Tabiî onun arkeoloji gru-pundan biri olması saçma. Bu sadece Mösyö Poirot'nun o zekice teorilerinden biri. Ben hakikatin daha basit oldu-ğuna inanıyorum. Tabiî Fredrick Bosner aslında delinin biri. Her halde adam evin civarında dolaşıp duruyordu. Belki kılığını, kıyafetini de değiştirmişti. O korkunç gün de bir fırsatını bulup eve girdi. Belki de uşaklar yalan söylüyorlar. Adam onlara para vermiş olabilir.» Tereddütle ona baktım. «Bu da olabilir tabiî.» Dr. Leidner, hafif bir öfkeyle sözlerine devam etti. «Mösyö Poirot, kazıya iştirak eden arkadaşlarımdan iste-diği kadar şüphe etsin! Ben hiç birinin de olayla bir ilgisi Öleceksin Ölmelisin — F : 10

47 —

olmadığından eminim. Ben daima onlarla çalıştım. Hepsi-ni de iyi tanırım.» Birdenbire durakladı. «Tecrübeleriniz size bunu mu öğretti, Heran hemşire? Yani imzasız mek-tupları daima kadınlar mı yazıyor?» — «Daima değil,» diye cevap verdim. «Fakat bazı kinci kadınlar böyle mektuplar yazarak, intikam almaya çalışırlar.» — «Her halde bu sözleri söylerken Marie Mercado'yu düşünüyordunuz.» Başım salladı. «Hayır. Marie Merca-do, Louise'e kötülük etmek isteyecek kadar fena bir ka-dın da olsaydı, yine de karımın geçmişini bilemezdi.» Aklıma daha önceki mektuplar geldi. Belki Mrs. Le-idner, ataşe çantasını açık bırakmış, Marie Mercado da usulca bunları okumuştı. Nedense erkekler böyle şeyleri hiç akıl edemezler. Ona dikkatle bakarak, «Evde Marie Mercado'dan başka Anne Johnson var,» dedim. — «Anne'in böyle bir şey yapacağını düşünmekgü-lünç olur!» Bunu söylerken gülümsüyordu. Miss John-son'un o mektupları yazmış olabileceği aklına bile gelme-mişti. Tabiî ben de sesimi çıkarmadım. Adamcağızı hayal kırıklığına uğratmayı istemiyordum. Ondan sonra gidi-şimle ilgili şeyleri konuştuk. Ertesi günü evden ayrıla-caktım. Dr. Reilly, hastahanenin baş hemşiresiyle konuş-muştu. Bir iki; gün kadının yanında kalacak sonra da İn-giltereye dönecektim. Dr. Leidner, «Karımın eşyalarının içinden istediğini-\* zi hatıra olarak alabilirsiniz,» dedi. — «Katiyen almam,» diye cevap verdim. «Bu imkân-sız. Çok naziksiz Dr. Leidner.» Fakat o ısrar etti. «Fakat ben almanızı istiyorum. Eminim ki Louise de böyle düşünürdü. Karımın o bağa fırça takımını ister misiniz?» — «Aman, Dr. Leidner, o takım pek pahalı bir şey. Onu imkânı yok alamam.»  
47 —

— «Louise'in kız kardeşi yok. O eşyaları başka kim-seye veremem...» Takımın aç gözlü Marie Mercado'nun eline geçmesini istemediği belliydi. Her halde onları Miss Johnson'a vermeyi de teklif edemeyecekti. Dr. Leidner müşfik bir tavırla sözlerine devam etti. «Siz bu meseleyi bir düşünün. Ha aklıma gelmişken, bu Louise'in mücev-her kutusunun anahtarı. Belki onun içinde hoşunuza gi-decek bir



şey bulursunuz. Onun — bütün elbiselerini kat-layıp kaldırırsanız, çok memnun olurum. Her halde Dr. Reilly onları verecek kimse bulur.»

Ona yardım etmeyi istiyordum. Bunu kendisine de söyledim. Ondan sonra da hemen çalışmaya başladım. Mrs. Leidner yanında pek fazla elbise getirmemişti. Bun-ları çabucak ayırarak bavullara yerleştirdim. Mücevher kutusunda bir kaç ziynet eşyası vardı. Bir inci yüzük, pırlanta bir broş, bir inci kolye, kehribar bir gerdanlık, bir iki altın iğne. Tabii incileri, pırlantaları alacak değil-dim. Bir an başa tuvalet takımıyla kehribar gerdanlık arasında tereddüt ettim. Fakat sonunda Dr. Leidner'i kır-mamaya karar verdim. İşim bitince etrafıma bakındım. Şimdi odanın âdeta zavallı bir hali vardı. Nedense oradan ayrılmayı istemiyor-dum. Sanki daha yapmam lâzım gelen bir şey vardı. Be-nim batıl inançlarım yoktur. Fakat bir an Louise Leid-ner'in hayaletinin odada olduğunu ve benimle temasa geç-meye çalıştığını düşündüm. Belki bende medyumluk da vardı, insan bazan böyle saçma-sapan şeyler de düşünüyor işte. Odada dolaşmaya, eşyalara dokunmaya başladım. Ama içeride oda takımlarından başka bir şey yoktu. So-nunda pek acayip, âdeta delice bir şey yaptım. Gidip ya-tağa uzanarak, gözlerimi kapattım. Kim olduğumu unut-maya, o korkunç cinayet saatini düşünmeye çalıştım. Kendi kendime, «Ben Louise Leidner'im,» dedim. «Ben

47 —

Louise Leidner'im... Burada yatıyorum... Uykum var... Şimdi — kapı ağır ağır çalınacak...» Kendi kendimi ipno-tize etmek ister gibi bu sözleri tekrarlayıp durdum, «Saat bir buçuk... Bir buçuk... Cinayet saati... Kapı açılacak... Kapı açılacak... Ve ben kimin girdiğini göreceğim...» Gözlerimi kapıya dikmiş bekliyordum. Katili görecektim.

Esrarı bu şekilde çözebileceğime inanmamdan o gün sinirlerimin bir hayli bozuk olduğu anlaşılıyor. Fakat o sırada kendimi bu düşünceye iyice kaptırmıştım. Sırtım ürperiyor, bacaklarım donuyordu âdeta. Sanki felce uğ-ramış gibiydim.

— «Trans haline giriyorsun... O zaman olanları gö-receksin...» Sonra yine monoton bir sesle tekrarladım. «Kapı açılacak... Kapı açılacak...»

Vücudum iyice buz gibi oldu.

Sonra birdenbire — kapının ağır ağır açıldığını far-kettim.

Korkunç bir andı bu.

O ana kadar böyle tüyler ürpertici bir şeyle karşılaş-mamıştım... Her tarafım uyuşmuştu. Kimildanacak halde değildim.

Dehşet içindeydim. Korkudan deliye dönmüştüm âde-ta...

Kapı ağır ağır açılıyordu... Hem de sessizce...

Bir dakika sonra katili görecektim...

Kapının kanadı aralandı... Aralandı...

Ve Bili Coleman usulca odaya süzüldü.

Her halde • zavallının aklı başından da çıktı.

Zira ben acı acı haykırarak yataktan fırladım.

Bili Coleman donmuş gibi kalakaldı. Tombul, pembe çehresi iyice karardı. Ağzı ise şaşkınlığından bir karış açık kaldı.

— «Merhabaaa,» dedi. «Ne var, Hemşire?»

48 —

O zaman aklım başıma geldi. «Ah, Mr. Coleman,» de-dim. «Vallahi ödümü patlattınız.»

Hafifçe güldü. «Affedersiniz...» O zaman elinde bir demet kırmızı düğün çiçeği olduğunu far kettim. Bu kü-çücük çiçekler hakikaten pek güzeldi. Tepenin yamaçla-rında bol bol yetişiyorlardı. Louise Leidner de kırmızı dü-ğün çiçeklerini pek severdi.

Bili Coleman, tekrar kızardı. «İnsan Hasaniye'de is-tediği zaman çiçek bulamıyor. Mezarın üzerine çiçek ko-nulmaması beni üzdü. Hiç olmazsa Mrs. Leidner'in odasın-daki küçük vazoya bir demet yerleştireyim, diye düşün-düm. Onu unutmadığımı göstermek için. Biliyorum, bel-ki bu gülünç bir hareket — ama •— yani...»

Bu hareketi hoşuma gitti. Tabii bütün İngiliz erkek-leri gibi romantikçe bir şey yaptığı için fena halde utanı-yordu. Halbuki düşüncesi hakikaten hoştu. «Fikriniz fev-kalâde, Mr. Coleman,» dedim. Küçük vazoyu alarak, gidip su doldurdum. Bili Coleman'la bunun içine o küçük kır-mızı çiçekleri yerleştirdik. Doğrusu bu hareket yüzünden genç adam bayağı gözüme girmişti. Onun iyi kalpli, dü-şünceli bir insan olduğu anlaşılıyordu.

Bili Coleman, bana kendisini gördüğüm zaman neden öyle ciyak ciyak bağırdığımı bir daha sormadı. Bunu ona izah ederken kendimi pek gülünç hissedecektim. Önlüğümü düzeltirken, kendi kendime, «Bundan sonra yine eski-si gibi mantıklı olmağa çalış, kızım,» dedim. «Medyumluk kim, sen kim?» Ondan sonra odama giderek, kendi eşyalarımı topla-maya başladım. Rahip Savigny, benim oradan ayrılacağımı öğrenince bayağı üzüldü. Neşemin ve makul sözlerimin hepsine de yardımcı olduğunu söyledi. Makul sözlerim... Allahtan adamın Mrs. Leidner'in odasında yaptığım o gülünç dene-

48 —

meçleri haberi yoktu. Rahip sonra, «Bugün Mösyö Poirot'-yu göremedik,» dedi.

— «Mösyö Poirot bugün bir sürü yere telgraf çeke-ceğinden bahsetti,» diye cevap verdim.

Kaşlarını kaldırdı. «Telgraf mı? Amerika'ya mı?»

— «Her halde... Ama o, 'Dünyanın her tarafına,' de-di-ydi. Fakat o yabancı. Onun için de daima böyle müba-lâğalı bir şekilde konuşuyor.» Sonra birdenbire akli-ma Rahip Savigny'nin da yabancı olduğu geldi. Kıpır-mızı kesildim.

Fakat adam alınmamıştı. Dostça bir tavırla gülerek, «O gözü şaşı yabancından bir haber çıktı mı?» diye sordu..

— «Bilmiyorum... Böyle bir şey duymadım.» Rahip Savigny o zaman bana Mrs. Leidner'le adamı ilk gördüğümüz gün olanları sordu. Hadiseyi anlatınca da düşünceli düşünceli, «Yabancının Mrs. Leidner'le çok ilgilendiği anlaşıyor...» diye mırıldandı. «Biliyor musu-nuz ne düşünüyorsunuz? Belki de adam aslında Avrupalıy-dı, fakat Irak'lı kılığına girmişti...»

Bu benim için yeni bir fikirdi. Bunu uzun uzun dü-şündüm. Ben hemen adamın bir yerli olduğuna inanmış-tım. Fakat aslında bu neticeye sırf adamın esmerliğine ve kılığına bakarak varmıştım.

Rahip Savigny, «Dışarı çıkıp, Mrs. Leidner'le adamı gördüğünüz yere bakacağım,» dedi. «Belki oraya bir şey düşürmüştür. Cinayet romanlarında daima böyle olur.»

— «Fakat hakiki hayatta katiller her halde daha dik-katli ve ihtiyatlı oluyorlar,» diye cevap verdim.

Rahip Savigny yanımdan ayrılınca ben de kalkıp terasa çıktım. Miss Johnson orada yalnızdı. Fakat ben yanına gidinceye kadar terasa çıktığımın farkına bile vamadı. Ama ben de o arada kadının bir derdi olduğunu sezdim. Anne Johnson terasın ortasında durmuş, ileri doğ-ru bakıyordu. Yüzünde feci bir ifade vardı. Sanki bir şey

görmüştü ve gözlerine inanamıyordu. Bu hali beni bayağı şaşırttı.

Daha önce onu çok üzüntülü görmüştüm ama şimdi hali bambaşkaydı. Telâşla, «Neniz var, yavrum?» diye sordum.

Başını çevirerek bana baktı. Fakat sanki beni gör-müyordu.

Israr ettim. «Ne oldu?»

Sanki yutkunmaya çalışıyormuş fakat boğazı kuru-duğu için bunu başaramıyormuş gibi acayip bir şekilde yüzünü buruşturdu. Sonra da boğuk bir sesle, «Bir şeyi farkettim...» dedi.

— «Neyi farket tiniz? Bana söyleyin. Ne olabilir bu? Feci haldesiniz...»

Kendisini toplamaya çalıştı. Fakat hâlâ berbat hal-deydi. Sonra yine o korkunç, boğuk sesle, «Birinin eve dışarıdan nasıl girebileceğini farkettim,» diye mırıldandı. «Kimseye görünmeden nasıl girebileceğini...»

Onun baktığı tarafa döndüm. Fakat öyle dikkati çe-kecek bir şey görmedim.

Mr. Cari Berter fotoğraf odasının kapısında duruyor-du. Rahip Savigny ise avludan geçiyordu. Başka da görü-lecek bir şey yoktu. Şaşkın şaşkın Anne Johnson'a bak-tım. Gözlerinde acayip bir ifadeyle beni süzüyordu. Hem de ısrarla.

— «Doğrusu ne demek istediğinizi anlıyamadım,» dedim. «Ne olduğunu bana anlatmaz mısınız?»

Başını salladı. «Şimdi olmaz. Daha sonra... Bunu an-lamalıydık... Allahım! Anlamalıydık!»

— «Bunu bana anlatırsanız—»

Yine başım salladı. «Önce düşünmem lâzım...» Ya-nımdan geçerek sendeleye sendeleye merdivenlerden in-meye başladı.

Peşinden gitmedim. Yalnız kalmak istediği belliydi.

49 —

Parmaklığın üzerine ilişerek esrarı çözmeye çalıştım. Fa-kat yine de işin içinden çıkamadım. Avluya bir tek yerden,, kemerli kapıdan giriliyordu. Dışarıda sucu atıyla gelmiş,, Hintli ahçıyla konuşmaktaydı. Hiç kimse onlara görünme-den usulca içeri süzülemezdi.

Şaşkın şaşkın başımı sallayarak tekrar aşağıya in-dim...

## XXIV

## CİNAYET BİR ALIŞKANLIKTIR

O gece hepemiz erkenden yattık. Anne Johnson ye-meğe geldi. Eskisi gibi oldukça tabî bir tavır takınmıştı. Buna rağmen yüzünde sersemce bir ifade vardı. Bir iki kere de kendisine söylenenleri duymadı.

Nedense o akşam yemeği pek de rahat geçmedi. O gün cenaze çıkan bir ev için bunun normal bir şey oldu-ğunu söyleyeceksiniz belki. Fakat benim kasdettiğim baş-ka bir şey.

Son zamanlarda yemekleri pek sessiz sedasız yiyor-duk. Fakat buna rağmen aramızda dostça bir hava var-dı. İstirapla kıvranan Dr. Leidner'e karşı sempati duyu-yor, ona yardıma çalışıyorduk.

Fakat bu gece aklıma orada yediğim ilk yemek geldi. O sırada Marie Mercado beni dikkatle gözetlemiş, bana çok geçmeden bir şeyler olacak gibi gelmişti.

Şimdi de aynı şeyi hissediyordum. Fakat bu seferki gerginlik daha da fazlaydı. Herkesin sinirleri iyice bozul-muştu. Eğer biri çatalını düşürseydi, muhakkak diğerleri avaz avaz haykıracaklardı.

Dediğim gibi o gece erkenden: odalarımıza çekildik.

49 —

Ben hemen yattım. Uykuya dalmadan önce en son duydu-ğum da Mrs. Mereado'nun sesi oldu. Kadın kapımın önün-de Anne Johnson'a, «İyi geceler...» diyordu.

Yaptığım işlerden ve Mrs. Leidner'in odasındaki o gülünç hadiseden sonra iyice yorulmuş olduğum için he-men dalmışım. Bir kaç saat derin derin, hiç rüya görme-den uyudum.

Sonra birdenbire irkilerek uyandım. Felâket yakın-mış gibi bir hisse kapılmıştım. Beni bir ses uyandırmıştı. Yatağımda doğrulup otururken o sesi tekrar duydum.

Biri müthiş bir ıstırapla, boğulur gibi inliyordu.

Hemen mumu yakarak, yataktan fırladım. Mumun sönmesinden korktuğum için el fenerini de kaptım.

Oda-dan çıkarak, bir an etrafı dinledim. Sesin yakından geldi-ğinden emindim. Bir iki saniye sonra yanılmadığımı da anladım. Yanımdaki odada biri inliyordu. Miss Anna Johnson'un odasında yani...

Telâşla içeri daldım. Anne Johnson, karyolada yatı-yordu. Bütün vücudu ıstırapla bükülmüştü. Ben mumu bı-rakarak, üzerine eğilirken, dudakları oynadı. Konuşmaya çalışıyordu. Fakat gırtlığından sadece boğuk bir inilti yükseldi. Ağzının kenarlarının ve çenesinin yanarak, grimsi beyaz bir renk almış olduğunu farkettilim.

Gözleri birden yerde yatan bardağa gitti. Anlaşılan bu elinden kaymıştı. Bardağın halının üzerine düştüğü yerde parlak kırmızı bir leke vardı. Bardağı alarak, par-mağımı içinde dolaştırdım. Sonra da hafifçe bağırarak, parmağımı çektim. Sonra da eğilerek zavallı kadının ağ-zının içine baktım.

Durumun şüphe götürecek bir tarafı yoktu. Zavallı Anne Johnson bilerek veya kazara yakıcı bir asit içmiş-ti. Ya oksalik asitti bu, ya da klorhidrik asit...

Dışarı koşarak, Dr. Leidner'i çağırdım. O da diğerle-rini uyandırdı. Anne Johnson için elimizden geleni yaptık.

49 —

Fakat daha uğraşırken bile bütün bunların bir işe yara-mıyacağımı biliyordum. Ona karbonatlı su içirdik. Sonra da zeytin yağı. Zavallı kadının azabını dindirmek için ona morfin iğnesi de yaptım.

David Emmott Dr. Reilly'i çağırmak için Hasaniye'-ye gitti. Fakat daha doktor gelmeden her şey sona erdi. Teferruatın üzerinde duracak değilim. Yakıcı bir asitle zehirlenme (sonradan bunun klorhidrik okluğunu öğrendik) dünyanın en ıstırap verici ölümlerinden biri-dir.

Ben morfin yapmak için Anne Johnson'un üzerine eğilirken kadın son bir defa konuşmaya çalıştı.

Dudakla-rının arasından korkunç, tüyler ürpertici bir fısıltı dökül-dü.

«Pencere...» dedi. «Hemşire... Pencere...» Fakat o kadar. Sözlerine devam edemiyerek, kendin-den geçti.

O geceyi hiç bir zaman unutamıyacağım. Dr. Reilly'-nin gelişi. Sonra Yüzbaşı Maitland'm... Şafakta ise Her-cule Poirot eve erişti.

Belçikalı beni şefkatle kolumdan tutarak oturma oda-sına götürdü. Beni bir koltuğa yerleştirerek, sıcak çay iç-meye zorladı.

— «Hah, şöyle, yavrum,» dedi. «Bitkin haldesiniz.» O zaman hüngür hüngür ağlamaya başladım. «Çok

korkunç... Bir kâbustan farksızdı bu... Zavallı kadın öyle ıstırap çekti ki.... Ya gözleri?... Ah, Mösyö Poirot, ya göz-leri ?»

Omuzuma vurdu. Bir kadın ondan daha fazla müşfik olamazdı. «Evet.. Evet.. Ama artık bunu düşünmeyin.. Siz elinizden gelen her şeyi yaptınız.»

— «Yakıcı asitlerden birini içmişti.»

— «Klorhidrik asitten...»

50 —

— «Yani kapları temizlemek için kullandıkların-dan mı?»

— «Evet. Her halde Anne Johnson, tam mânâsiyle uyanmadan bardağı başına dikti. Tabii — asiti bilhassa içmediyse...»

— «Mösyö Poirot, ne korkunç bir fikir bu!»

— «Ama bu da bir ihtimal. Siz ne düşünüyorsunuz?»

— «Buna inanmam. Hayır, bir an bile inanmam...» Tereddütle durakladım. «Zannedersem dün akşam üzeri Anne Johnson bir şeyin farkına vardı.»

— «Ne diyorsunuz? Bir şeyi mi farketti?»

Ona, Anne Johnson'la yaptığım acayip konuşmayı anlattım.

Poirot, usulca bir ısıklık çaldı. «Zavallı kadın! Demek meseleyi düşüneneğini söyledi? İşte bu yüzden de idam fermanını imzalamış oldu. Eğer o sırada size her şeyi an-latsaydı...» Durdu. «Bana sözlerini aynen tekrarlayın.»

İsteğini yerine getirdim.

— «Yani Miss Johnson, birinin kimseye görünme-den eve nasıl girebileceğini mi anlamıştı? Gelin, Hemşire,

terasa, çıkalım. Bana Anne Johnson'un nerede durduğunu gösterin.»

Birlikte yukarı çıktık. Belçikalı hafiyeye o noktayı gösterdim. O da geçip orada durdu.

— «Böyle mi? Tamam... Şimdi ne görüyorum?... Avlunun yansıma... Kemerli kapıyı... Plân bürosu, fotoğraf-raf edası ve laboratuvarın kapılarını. O sırada avluda biri var mıydı?»

— «Rahip Sabigny, kemerli kapıya doğru gidiyor-du. Cari Beiter ise fotoğraf odasının kapısında duruyor-du...»

— «Buna rağmen yine de içeriye birinin diğerlerine gözükmeden nasıl girebileceğini anlamış değilim...

Fakatpbir şeyi farketmiş.» Nihayet başını sallayarak, bunu

50 —

tahminden vaz geçti.«Hacre nom d'un chien — va! Fakat kadıncağz ne gördü?»

Güneş de ufakta yükseliyordu. Doğuda gök kırmızı, turuncu ve pembe renklere bürünmüştü.

Poirot usulca, «Ne güzel manzara...» diye mırıldan-dı.

Solumuzda nehir kıvrılarak uzanıyor, tepe ise altın-danmış gibi duruyordu. Güneyde ise tarlalar ve çiçekli meyva ağaçları uyuklamaktaydı. Uzaklardan su dolabının sesi geliyordu. Kuzeyde ise ince minareleriyle bembeyaz peri ülkesi Hasaniye vardı.

Hakikaten manzara inanılmayacak kadar güzeldi.

Sonra Poirot'nun yanımda içini çektiğini duydum. «Ne budalayım...» diye mırıldandı Belçikalı. «Hakikat aşikâr... Gün gibi aşikâr.»

?

XXV

CİNAYET Mİ, İNTİHAR MI?

Poirot'ya ne demek istediğini sormak fırsatını bula-madım. Zira Yüzbaşı Maitland aşağıya inmemiz için bize sesleniyordu. Telâşla merdivenlerden indik.

Maitland, «Buraya bakın Poirot,» dedi. «Bir mesele daha çıktı. Rahip kayıp.»

— «Rahip Savigny mi?»

— «Evet. Bu durumu şu ana kadar kimse farketme-di. Sonra biri onun aralarında olmadığını görerek adamın odasına gitti. Rahibin yatağı bozulmamış. Kendisi de or-talarda yok.»

Bütün bunlar korkunç bir kâbustan farksızdı. Önce Miss Johnson ölmüştü... Şimdi de Rahip Savigny kayıp-tı...

50

Uşaklar çağrılarak sorguya çekildi. Fakat onlar da esrarı aydınlatamadılar. Rahibi en son bir gece önce saat sekizde görmüşlerdi. Yatmadan önce biraz yürüyüş ya-pacağını söylemişti adam.

Hiç kimse Savigny'nin o yürüyüşten döndüğünü gör-memişti.

Büyük kapılar her zamanki gibi saat dokuzda kapa-tılarak, kitlenmiş, sürgüleri sürülmüştü. Fakat hiç kimse bu kapıları sabahleyin kimin açtığını bilmiyordu. Her uşak, bunu bir diğerinin yaptığı sanmaktaydı.

Rahip Savigny, gece eve dönmüş müydü? Adam da-ha önce yürüyüşte şüpheli bir şey görmüş, daha sonra bu-nu tahkike mi kalkışmıştı ? O da bu yüzden katilin üçüncü kurbanı mı olmuştu?

Dr. Reilly, peşinde Joseph Mercado'yla içeri girerken Yüzbaşı Maitland onlara doğru döndü. «Merhaba Reilly-Bir şey öğrenebildin mi?»

— «Evet. Asit buradaki laboratuardan. Mr. Merca-do'yla şişeleri kontrol ettik. Asit klorhidrik alınmış.»

— «Laboratuardan ha? Oranın kapısı kilitli miydi?»

Mr. Mereado başını salladı. Elleri titriyor, yüz kasla-rı seyiriyordu. Berbat haldeydi. «Laboratuarı kilitlemek âdetinde değildik,» diye kekeleydi. «Çünkü — bu ara — la-boratuarı daima — kullanıyoruz. Ben — kimin aklına ge-lirdi ki—»

— «Geceleri burası kilitleniyor mu?»

— «Evet. Bütün odalar kilitleniyor. Anahtarlar da oturma odasındaki çiviye asılıyor.»

— «Yani anahtarı ele geçiren laboratuardan bol bol asit alabilir.»

— «Evet.»

Yüzbaşı Maitland, «Asiti Miss Johnson'un kendisinin aldığı gösterecek bir delil yok mu?» diye sordu. Olanca, sesimle bağırdım. «O almadı.»

51 —

Birinin bana bir ihtarda bulunmak ister gibi koluma dokunduğunu hissettim. Poirot yanımda duruyordu. Sonra korkunç bir şey oldu.

Aslında olay korkunç değildi. Fakat durumun aca-yipliği bunu dehşet verici bir hâle soktu.

Bir araba avluya girdi ve içinden ufak tefek bir adam atladı. Başına bir kolonya 1 şapka, arkasına da kısa, kaim bir trençkot giymişti. Dr. Reilly'nin yanında duran Dr. Leidner'e doğru giderek, sevinçle elini sıktı.

— «Dostum,» diye bağııyordu. «Sizi gördüğüme ne kadar memnun olduğumu bilemezsiniz. Cumartesi günü öğleden sonra buradan geçtim. Fugimadaki İtalyan gru-punun yanma gidiyordum. Kazıya gittim fakat orada bir tek Avrupalı yoktu. Ne yazık ki ben Arapça bilmiyorum. Onun için kazıdakilerle konuşamadım. Eve uğrayacak ka-dar vaktim yoktu. Bu sabah saat beşte Fugima'dan ayrıl-dım. Burada sizinle iki saat kalacak, sonra tekrar bizim-kilere katılacağım.Eh hien, işler ne âlemde?»

Hakikaten korkunç bir sahneydi bu.

O neşeli ses, kayıtsız tavırlar, iliştiğimiz kesilen o dün-yaya has tatlı ve normal şeyler. Ufak tefek adam, neşeyle içeri girdi. Hiç bir şeyden haberi yoktu.

Dr. Leidner, hafifçe inleyerek, yalvarır gibi Dr. Reil-ly'e baktı.

Doktor onun ne istediğini anlamıştı. Sonra Verrier adlı bir Fransız arkeologu olduğunu öğrendiğim ufak te-fek misafiri bir kenara çekerek ona olanları anlattı.

Verrier, dehşetle irkildi. Adam, İtalyan grupuyla ka-zılarda bulunmuştu. Bu yüzden durumdan da haberi olma-mıştı tabî. Özürler diledi, baş sağlığında bulundu.

Dr. Leidner'in iki elini de tutarak, «Ne felâket!» diye bağırdı. «Allahım, ne felâket! Söyleyecek söz bulamıyo-rum... Zavallı dostum.» Üzüntüyle başını sallayarak, ara-baya bindi ve çabucak evden uzaklaştı.

51 —

Dediğim gibi bu sahne olanlardandaha dukut'I ..... geldi bana...

Dr. Reilly, kesin bir tavırla, «Şimdi kahvaltı d<III «Evet, bunda ısrar edeceğim. Gel Leidner, bir şeyin yi-men lâzım.»

Zavallı Dr. Leidner bitkin haldeydi. Bizimle birlikli' yemek odasına geldi. Hepimiz sessiz sedasız masanın ba-şına geçtik. Sıcak kahve ve rafadan yumurtalar aklımızı biraz başımıza getirdi sanırım. Aslında hiç birimizin ca-nı bir şey yemek istemiyordu o da başka. Dr. Leidner bi-raz kahve içti. Ondan sonra da dalgın dalgın ekmeğiyle oynamaya başladı. Yüzü kül rengi olmuştu. İstirap ve şaş-kınlığından çehresinin hatları iyice gerilmişti.

Kahvaltıdan sonra Yüzbaşı Maitland sorguya başla-dı.

Önce ben o acayip iniltiyle uyanışımı ve Miss John-son'un odasına gidişimi anlattım.

— «Demek yerde bir bardak vardı?»

— «Evet. Miss Johnson asiti içtikten sonra bu elin-den düşmüştü sanırım.»

— «Bardak kırılmış mıydı?»

— «Hayır. Halının üzerine yuvarlanmıştı. Asit halıyı iyice yakmıştı. Bardağı alarak tekrar komotun üzerine koydum.» -

— «Bunu açıkladığınıza memnun oldum. Çünkü bar-dağın üzerinde ayrı iki grup parmak izi var.

Bunlardan bir grubun Miss Johnson'un olduğu muhakkak. Diğerleri de sizin omalı.» Bir an durdu. Sonra da, «Lütfen devam edin,» dedi.

Ondan sonra yaptıklarımı anlattım. Denediğim usul-leri sıralarken bir taraftan da endişeyle Dr. Reilly'e bakı-yordum. O takdirle başını salladı.

— «Hemşire, siz faydası olabilecek her şeyi denemiş-siniz,» dedi. Ben de öyle düşünüyordum ama bu sözleri

51 —

doktorun ağzından duymak bütün endişelerimi giderdi.

Yüzbaşı Maitland sordu. «Miss Johnson'un ne içtiğini kesin olarak anlamış mıydınız?»

— «Hayır. Fakat bunun yakıcı bir asit olduğu bel-liydi.»

Maitland ciddi bir tavırla bana baktı. «Hemşire, siz-ce Miss Johnson, asiti kendisi isteyerek, bilerek içmiş olabilir mi?»

— «Hayır,» diye bağırdım. «Bu aklıma bile gelmez!» Neden bu kadar emin olduğumu da bilmiyordum.

Bunun bir sebebi Poirot'nun imalarıydı sanırım. Onun, «Cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır,» sözleri aklıma takılmıştı. Ayrıca canına kıymak isteyen bir insan böyle feci, ıstı-raplı bir yola baş vurmazdı. Bunu Yüzbaşı Maitland'a da söyledim. Adam düşünceli bir tavırla başını salladı.

— «Doğru... Kimse bu usule baş vurmaz. Fakat bel-ki Miss Johnson çok üzgündü. Asit de el altındaydı...» Şüpheye, «Miss Johnson üzüntülü müydü?» diye mı-rıldandım.

— «Mrs. Mercado öyle söyledi. Miss Johnson'un dün gece yemekte kendinde olmadığım, kendisine sorulan so-rulara pek cevap vermediğini anlattı. Mrs. Mercado, Miss Johnson'un bir şey yüzünden çok sarsılmış ve bu sebep-ten intihara karar vermiş olduğundan emin.»

Öfkeyle, «Buna katiyen inanmam,» dedim. Bir taraf-tan da, «Mrs. Mercado ha?» diye düşünüyordum. «Dedi-koducu, iftiracı ahlâksız!»

— «O halde inandığınız nedir?»

Açıkça, «Onu öldürdüklerinden eminim,» diye cevap verdim.

— «Sebepten?» Maitland'm sesi pek sert çıkmıştı.

— «Bence en. uygunu bu.»

— «Bu sizin şahsi fikriniz. Miss Johnson'un öldürül-mesi için bir sebep var mıydı?»

52

— «Müsaadenizle vardı,» dedim. «Miss Johnson bir şey öğrenmişti.»

— «Bir şey mi öğrenmişti? Neydi bu?»

Anne Johnson'la terasta yaptığımız konuşmayı ke-limesi kelimesine tekrarladım.

Maitland, «Size bunun ne olduğunu açıklamaya ya-naşmadı mı?»

— «Yanaşmadı. Durumu düşünmesi lâzım geldiğini söyledi.»

— «Öğrendiği şey onu heyecanlandırmış mıydı?» —! «Evet..!»

— «İçeriye görünmeden girmenin yolu...» Maitland kaşlarını çatarak düşündü. «Onun ne kasdettiğini biraz olsun anlamadınız mı?»

— «Hayır, hiç anlamadım. Düşündüm, düşündüm fa-kat aklıma hiç bir şey gelmedi.»

Yüzbaşı Maitland, «Siz ne dersiniz, Mösyö Poirot?» dedi.

Poirot, mırıldandı. «Bence bu da bir sebep olabilir.»

— «Cinayetin işlenmesi için mi?» —! «Evet. Cinayetin işlenmesi için.»

Yüzbaşı Maitland kaşlarını çatı. «Miss Johnson öl-mededen önce konuşabildi mi?»

— «Sadec bir iki kelime söyledi...»

— «Ne dedi?»

— «Pencere...»

Yüzbaşı Maitland, tekrarladı. «Pencere... Onun neyi kasdettiğini anladınız mı?» Başımı salladım. «Hayır.»

— «Miss Johnson'un odasında kaç pencere vardı?»

— «Sadece bir tek.»

— «Avluya mı bakıyordu bu?»

Öleceksin Ölmelisin — F :11

52 —

— «Evet.»

— «Cam açık mıydı? Yoksa kapalı mı? Ben gördü-ğüm zaman açıktı tabîî. Fakat belki bunu sonradan içi-nizden biri açtı.»

— «O sırada da açıktı. Ben—» Durakladım.

— «Devam edin, Heran hemşire.»

— «Pencereyi inceledim tabî. Fakat doğrusu bunda bir acayiplik göremedim. Belki biri pencereden faydalana-rak bardakları değiştirmiştir,» diye düşündüm.

— «Bardakları mı?»

— «Evet. Zira Miss Johnson yatmadan önce odasına muhakkak bir bardak su götürürdü. Katilin su bardağını alarak, yerine asit dolu bardağı bırakmış olabileceğini düşündüm.»

— «Sen ne dersin, Raily?»

Doktor hemen cevap verdi. «Eğer bu bir cinayetse katil muhakkak bu yola baş vurdu. Akli başında hiç bir insan kazara su diye bir bardak dolusu asiti içmez. Fakat, bir kimse gece yarısı uyanarak su içmeye alışık o za-man bu kabildir. Bu insan yarı uykulu bir halde elini uza-tarak bardağı alır ve daha ne olduğunu anlamadan asiti başına diker.»

Yüzbaşı Maitland bir an düşündü. «Gidip o pencereye bakmam lâzım. Bu yatağın baş ucundan ne kadar uzak-ta.»

Hesaplamaya çalıştım. «Kolu uzun bir insan pencere-den yatağın baş ucundaki komota erişebilir.»

— «Su bardağı da o komotun üzerinde mi dururdu?»

— «Evet.»

— «Dün gece odanın kapısı kilitli miydi?» — «Hayır.»

— «O halde katil kapıdan da girip bardakları değişt-tirebilirdi.»

— «Tabîî.»

52 —

Dr. Reilly, atıldı. «Fakat bu usul daha tehlikeliydi. Derin derin uyuyan bir insan bile ayak sesi duyunca bir-denbire uyanabilir. Eğer pencereden komota erişilebiliyor-sa, o zaman bence katil bu işi oradan yaptı.»

Yüzbaşı Maitland dalgın dalgın, «Ren yalnız bardağı düşünmüyorum,» diye mırıldandı. Sonra da kendini top-layarak bana döndü. «Yani siz zavallı kadının öleceğini anladığı için size bu işin açık pencere yoluyla yapıldığı-nı, — su bardağıyla asit bardağının bu şekilde değiştiril-diğini anlatmaya çalıştığına inanıyorsunuz, öyle mi? Fa-kat Miss Johnson bunun yerine kısaca katilin adını söy-leyemez miydi?»

Atıldım. «Belki katilin kim olduğunu bilmiyordu.»

— «Veya bunun yerine size dün öğrendiği şeyin ne olduğunu anlatmaya çalışabilirdi...»

Dr. Reilly, söze karıştı. «Maitland, bir insan ölürlen daima mantıklı bir şekilde düşünemez. Bazan bir tek dü-şünce âdeta sabit bir fikir halini alır. Belki de o anda Anne Johnson'un akli katilin elini pencereden uzattığı fikrine takılmıştı. Ona herkesin bunu bilmesi lazımmış, bu çok önemliymiş gibi geliyordu. Bence Anne Johnson bu bakımdan da yanılmadı. Zira. bu hakikaten önemli. Her halde kadıncağız herkesin bunu intihar sanacağını an-lamıştı. Eğer doğru dürüst konuşabilseydi muhakkak, «Ben intihar etmedim,» diyecekti. «Asiti bilerek içmedim. Biri pencereden uzanarak asit dolu bardağı baş ucumdaki komotun üzerine koydu.»

Yüzbaşı Maitland bir müddet cevap vermedi. Par-maklarını masaya vurup duruyordu. Sonra, «İki ihtimal var,» dedi, «Bu ya intihar, ya da bir cinayet. Siz ne diyor-sunuz, Dr. Leidner?»

Dr. Leidner bir an sesini çıkarmadı. Sonra da sakın ve kesin bir tavırla, «Bu bir cinayet,» dedi. «Anne John-son kendisini öldürecek bir kadın değildi.»

53 —

Yüzbaşı Maitland, başını salladı. «Orası öyle. Miss Johnson her halde normal vaziyette kendisini öldürmez-di. Fakat bazı şartlar altında da bunun tabîî bir şey oldu-ğunu düşünebilirdi.»

— «Hangi şartlar altında?»

Yüzbaşı Maitland, daha önce sandalyesinin yanına koyduğunu farketmiş bir çıkını alarak, masanın üzerine koydu. Bunun bir hayli ağır olduğu anlaşıyordu. «Bura-da hiç birinizin bilmediği bir şey var. Bu çıkını Miss John-son'un karyolasının altında bulduk.» Çıkının düğümünü zorlukla açtı. Sonra örtüyü açtı. Şimdi masanın üzerinde ağır bir el değirmeni vardı. Aslında bunun bir özelliği yoktu. Kazılarda bu taş el değirmenlerinden bir hayli çıkarmışlardı. Fakat hepimizin de dikkatini çeken bunun üzerindeki bulanık, koyu renkli leke ve saç benzer şeyler oldu.

Yüzbaşı Maitland, «Bu iş de sana düşüyor, Reilly,» dedi. «Fakat Mrs. Leidner'i bununla öldürdüklerinden eminim.»

?

## XXVI ŞİMDİ SIRA BENDE!

Korkunç bir andı bu. Dr. Leidner'in bayılmasından korktum. Benim de ondan kalır yanımda yoktu ya. Dr. Reilly, taş el değirmenini mesleğinin verdiği he-yecanla inceledi. «Her halde üzerinde parmak izi yok.»

— «Evet, yok.»

— «Hım... İnsan dokusundan bir parça... Ve saç... Açık sarı saçlar... Bu resmi olmayan kararım. Tabii ilgi-li deneyleri yapmam lâzım. Kan grubu vesaire. Fakat işin şüphe götürecektir tarafı yok. Demek bunu Miss Johnson'-

53 —

tın yatağının altında buldunuz? Vay vay vay... Demek ki mesele bu? Yani — Miss Johnson, Mrs. Leidner'i öldür-verdi, sonra da vicdan azabına dayanamayarak intihar etti. Bu sadece bir faraziye...»

Dr. Leidner, sadece âciz bir tavırla başımı salladı. «Anne — Anne böyle bir şey yapmış olamaz...»

Yüzbaşı Maitland, «Miss Johnson'un taş değirmeni daha önce nereye sakladığını bilmiyorum,» dedi. «İlk ci-nayetten sonra bütün edalar arandı.»

Aklıma birdenbire bir şey geldi. «Kâğıtların filân dur-duğu dolaba,» diye düşündüm ama bir şey söylemedim.

— «Nereye sakladıysa sonradan bunun bulunabilece-ğini düşündü. Alıp, diğerleriyle birlikte daha önce aran-mış olan odasına götürdü. Veya belki de intihara karar verdikten sonra böyle yaptı.»

Dayanamıyarak, «Onun intihar ettiğine inanmam,» diye bağırdım.

Maitland içini çekti. «Bense neye inanacağımı bilemi-yorum. Fransız Rahibin ortadan kaybolması hadisesini de aydınlatmamız lâzım. Adamlarım etrafı araştırıyorlar, belki rahibin başına vurup onu bir hendeğe yuvarladılar.»

— «A, şimdi hatırladım—» diye başladım. Herkes dönüp bana baktı. «Dün akşam üzeri,» dedim. «Rahip Sa-vigny beni o gözü şaşı adam konusunda uzun uzun sorgu-ya çekti. Sonra da gidip dışarı bakacağını, cinayet roman-larında katillerin daima uygun bir ipucu bıraktıklarını söyledi.»

Yüzbaşı Maitland, «Hakiki hayatta hiç de böyle ol-maz,» diye mırıldandı. «Demek Rahip o adamın peşin-deydi? Acaba bir şey buldu mu? Hem onun, hem de Miss Johnson'un hemen hemen aynı anda katilin kim olduğu-nu anlamaları acayip bir tesadüf sayılabilir.» Sonra öf-keyle ilâve etti. «Şaşı gözlü adam? Şaşı gözlü adam? Bu işin içinde bir iş var., Bilmiyorum neden adamlarım ya-

53 —

bancıyı hâlâ bulamadılar!»

Poirot, usulca cevap verdi. «Belki de adamın gözü şa-sı olmadığı için.»

— «Yani yabancı gözünü mahsus mu şaşılaştırmış-ti?Doğrusu bunun yapılabileceğini hiç sanmıyorum.»

Poirot sadece, «Şaşılık bazan çok işe yarar,» dedi.

— «İşte bu çok iyi! O şaşı olan veya olmayan adamın şu anda nerede olduğunu bilmek için çok şey verirdim.»

Poirot, güldü. «Her halde sınırı çoktan aştı.»

— «Tel Köçek ve Ebu Kemal'e — hattâ bütün hudut karakollarına haber verdik.»

— «Adam dağ yolundan gitmiştir. Kaçak eşya taşı-yan kamyonların da o yoldan gittiklerini duydum.»

Maitland, homurdandı. «Öyleyse Der ez Zor'a telgraf çekelim.»

— «Ben bu işi dün yaptım. Onlara içinde iki kişi olan bir arabayı beklemelerini bildirdim. Adamların pasaport-larının da gayet düzgün olduğunu ilâve etmeyi unutma-dım.»



Yüzbaşı Maitland, Belçikalıya hayretle baktı. «Öyle mi? İki adam ha?»

Poirot, başını salladı. «Bu işte iki kişi ortak.»

— «Mösyö Poirot bizden bir hayli şey sakladığınız anlaşıyor.»

Poirot, başını salladı. «Hayır, hayır. Bu sabah güne-şin doğuşunu seyrederken hakikati anladım. Manzara pek nefisti.»

Mrs. Mercado'nun usulca odaya girdiğini hiç birimiz de farketmemiştik sanırım. Her halde biz dehşetle taş de-ğirmenin üzerindeki kan lekesine bakarken o içeri süzül-müştü. Kadın birdenbire boğazlanan bir domuz gibi bağır-maya başladı.

— «Allahım! Şimdi her şeyi anladım! Her şeyi anla-dım! Katil Rahip Savigny. Deli o. Bir fanatik.

Kadınların

54 —

günahkâr yaratıklar olduğuna inanıyor! Hepsini öldür-mek niyetinde. Önce Mrs. Leidner, —! sonra Miss John-son. Şimdi de sıra bende...» Çılgın gibi haykırarak, Dr. Reiily'nin yakasına yapıştı. «Burada kalamam! Anlıyor musunuz? Burada bir gün daha oturacak değilim! Bu ev tehlikeli. Çok tehlikeli. Savigny bir yere saklandı, fırsat kolluyor. Bana saldıracak!» Tekrar avaz avaz bağırmaya başladı.

Kadını bileklerinden yakalayan Dr. Reiily'nin yanma koştum. Marie Mercado'nun iki yanağına da şiddetli birer tokat yapıştırdım. Dr. Reiily'nin yardımıyla onu bir kol-tuğa oturttum.

— «Sizi kimse öldürmeyecek,» dedim. «Biz sizi ko-ruruz. Oturun ve aklınızı başınıza toplayın.»

Bağıramadı. Ağzını kapayarak, şaşkın şaşkın, aptal aptal bana bak-maya başladı.

O sırada kapı açılarak Sheila Reilly içeri girdi. Rengi uçmuştu. Ciddi bir hali vardı. Doğru Poirot'nun yanma gitti. «Bugün postahaneye erken gittim, Mösyö Poirot. Size bir telgraf gelmişti. Onu getirdim.»

— «Teşekkür ederim, Matmazel.» Belçikalı telgrafı alarak açtı. Sheila dikkatle onun yüzüne bakıyordu. Fakat Poirot'nun çehresindeki ifade değişmedi. Adam telgrafı katlayarak, cebine soktu.

Marie Mercado da gözlerini Poirot'ya dikmişti. Boğu-lur gibi, «Telgraf Amerika'dan mı?» diye sordu.

Belçikalı başını salladı. «Hayır, Madam. Tunustan.»

Kadın bir an onun ne demek istediğini anlamamış gibi detektifin yüzüne baktı. Sonra da derin bir nefes ala-rak arkasına yaslandı. «Rahip Savigny... Ben hakhymı-şım. Ben daima onda bir acayiplik olduğunu düşündüm. Bir gün bana pek garip şeyler söyledi... Her halde deli o,...» Bir an durdu. «Artık bağırıp çağırmayacağım. Fa-

54 —

kat buradan gitmem lâzım. Joseph'le gidip kulüpte kala-biliriz.»

Poirot, «Biraz sabredin, Madam,» dedi.. «Ben her şeyi izah edeceğim.»

Yüzbaşı Maitland ona merakla bakıyordu. «Yani bu işin iç yüzünü öğrendiniz mi?»

Poirot eğildi. Çok mübalâğalı bir reveranstı bu. Ma-itland bu harekete bir hayli sinirlendi sanırım. «E, anla-tın öyleyse!» Sesi bir hayli sertti.

Fakat Poirot'nun işleri bu şekilde halletmekten hoş-lanmadığı belliydi. Onun melodramlara yakışır bir tarzda uzun uzun konuşmak niyetinde olduğundan; emindim. Bir an, «Acaba hakikati biliyor mu?» diye de düşündüm. «Yoksa sadece öğreniyor mu?»

Poirot, Dr. Reilly'e döndü. «Doktor, lütfen diğerleri-ni de buraya çağırır mısınız?»

Dr. Reilly, hemen yerinden fırlayarak dışarı çıktı. Bir iki dakika sonra arkeoloji grubunun diğer üyeleri de içeri girmeye başladılar. Önce Beiter ve Emmott. Sonra Bili Coleman. Richard Garey. Ve nihayet Joseph Mercado.

Zavallı Mercado feci haldeydi. Zavallı adam her hal-de tehlikeli kimyasal maddeleri ortada bıraktığı için ce-zalandırılacağından korkuyordu. Mösyö Poirot'nun ilk geldiği günde olduğu gibi herkes masanın etrafındaki sandalyelere oturdu. Hem Bili Coleman, hem David Em-mott yerlerine geçmeden önce tereddütle Sheila Reilly'e doğru baktılar. Fakat kız onlara arkasını dönmüş, pence-reden dışarısını seyrediyordu.

Bili seslendi. «Sandalye ister misin, Sheila?»

David Emmott, o alçak ve tatlı sesiyle sordu. «Otur-mayacak mısın?»

Kız o zaman dönerek bir an onlara baktı. Her iki genç de birer sandalyeyi öne doğru itmişlerdi. «Acaba Sheila hangi iskemleye oturacak?» diye düşündüm. Fakat

54 —

sonunda kız ikisini de red etti.

Kaba bir tavırla, «Burada oturacağım,» diyerek di-ğer taraftaki, pencereye yakın bir sandalyeyi seçti. Sonra da ilâve etti. «Tabîî Yüzbaşı Maitland'ın burada oturmama bir itirazı yoksa.» Bilmiyorum Maitland ne söyleyecekti? Fakat Poirot adama fırsat vermedi. «Oturun, Matmazel. Zaten sizin de. burada bulunmanız lâzım.»

Slieila, kaşlarını kaldırdı, «Lâzım mı?»

—! «Evet, Matmazel. Bu kelimeyi kullandım. Size sormak istediğim bazı şeyler var.»

Kız yine kaşlarını kaldırdı ama başka bir şey söyle-medi. Sanki odada olanlarla ilgilenmek istemiyormuş gibi bir tavırla pencereye doğru döndü.

Yüzbaşı Maitland, «Şimdi,» dedi. «Belki hakikati öğreneceğiz.» Sabırsız bir tavırla konuşmuştu. Onun sü-ratle hareket etmekten hoşlanan bir adam olduğu anlaşı-lıyordu. Poirot'ya da âdeta nefrete yakın bir hisle bakmak-taydı. «Madem bu adamın söyleyecekleri varmış, şu bak-layı ağzından çıkarsa ya,» diye düşündüğü o kadar bel-liydi ki.

Poirot hepimizi ayrı ayrı süzdükten sonra ayağa kalktı. Onun ne söyleyeceğini bekliyordum. Fakat doğru-su Arapça bir cümle kullanacağı hiç aklıma gelmemişti.

Poirot, ciddi ve içten gelen bir sesle, «Bismillâhirrah-manirrahim,» dedi. Sonra da bize bunu tercüme etti.. «Rahman ve Rahim olan Allah'ın adına...»

rr \*

XXVII

BİRYOLCULUĞUNBAŞLANGICI— Bismillâhirrahmanirrahim... Müslümanlar bir işe

55 —

veya bir yolculuğa başlarken bu sözleri söylerler. Bizim de şimdi yapacağımız bir yolculuk olacak...

Geçmişe ya-pılan bir yolculuk. İnsan ruhunun gizli köşelerinde bir gezi...»

Etrafıma bakındım ve o anda Poirot'nun sözlerinin doğru olduğunu düşündüm. Hepimiz de bir yolculuğa çı-kıyorduk. Ama herkes ayrı ayrı yerlere gidecekti. Oda-dakiler dikkat kesilmişlerdi. Joseph Mercado sinirli si-nirli parmaklarını oynatıyor, bebekleri irileşmiş gözle-riyle Poirot'ya bakıyordu. Karısı ise ısrarla onu süzmek-teydi. Kadında saldırmaya hazırlanan bir dişi kaplan hali vardı. Dr. Leidner sanki küçülmüş, boyu kısalmış-tı. O son darbe adamı mahvetmişti. Sankio, anda oda-da değil, çok uzaklarda bir yerdeydi. Bili Coleman,gözrlerini Belçikalıya dikmişti. Ağzı hafifçe açılmıştı. Âde-ta aptallaşmış gibi bir hali vardı. David Emmott ayak-kabılarına kaktığı için onun yüzünü iyice göremiyordum. Cari Beiter, alt dudağını şarkı tmişti. O anda şaşkın fa-kat yumuşak huylu bir domuza benziyordu. Sheila Re-illy hâlâ pencereden dışarısını seyrediyordu. Ne düşün-düğünü, neler hissettiğini anlamak kabil değildi. Sonra Richard Garey'e birgözüttüm. Fakat yüzündeki ifade kalbimin burkulmasına sebep olduğu için hemen bakış-larımı ondan kaçırdım. Hepimiz de odadaydık. Fakat bana Poirot'nun sözleri bittiği zaman herkeste de bir değişiklik olacakmış gibi geliyordu.

Acayip bir histi bu.

Poirot,sakin sakinkonuşmasına devam etti. «Artık hakikati biliyorum. Fakat elimde kesin bir delil yok...

Buna rağmen yanıldığımı sanmıyorum... Bu yolculuğun başlangıcı buraya çağırıldığı an. Yani o sırada ilk ci-nayet işlenmişti. Bence her cinayet vakasının bir şekli, bir biçimi vardır. Bu meselede de her şey Louise Leid-ner'in karakteriyle ilgiliydi. Onun nasıl bir kadın oldu-

ğunu öğrenmedikçe, katilini yakalı yamıyacaktım. İşte. başlangıç noktam bu oldu.LouiseLeidner'in şahsiyeti. Ayrıca ilgimi çeken bir şey daha vardı. Evdeki gergin hava. Ayrı ayrı birkaç kişi bundan bahsetmişti. Her-kes bunaMrs.Leidner'in sebep olduğundan emindi. Fa-kat ben, size daha sonra açıklayacağım sebeplerden do-layı buna pek inanmadım.

Dediğim gibi önceMrs.Leidner'in şahsiyeti üzerin-de durdum. Bu konuda bir hayli şey de öğrendim.Lou-iseLeidner sade şeylerden hoşlanıyordu. Lükse düşkün bir kadın değildi. Fakat işlediği örtülerden ise zevkli bir insan olduğu anlaşılıyordu. Sanatkâr bir tarafı var-dı onun.Mrs.Leidner'in yatak odasındaki kitaplardan da bazı neticeler çıkardım tabîî. Kafalı bir kadındı. Ve zannedersen bir hayli de egoistti. Yatak odasındaki kü-tüphanede şu eserler vardı: 'Grekler Kimlerdi?', 'Röla-tivite', 'Lady HesterStanhope'un Hayatı', 'Methuselah'a Dönüş', 'Linda Condon', 'Crewe Train'. Louise Leidner, .kültür ve bilimle ilgileniyordu. Entellektüel bir kadın-dı. Romanlara gelince...Linda Condonve bir dereceye kadarCrewe Train, Mrs.Leidner'in hür, hiç bir erke-ğın hükmü altına girmemiş kadınlara karşı sempati bes-lediğini ortaya koyuyordu. Ayrıca onunLady HesterStanhope'un kişiliğiyle ilgilendiği de belliydi.Linda Con-don,kendi güzelliğine tapan bir kadının tahlilidir.Cre-we Trainise kişiliğine ihtirasla bağlı olan bir insanın. 'Methuselah'a Dönüş', hayata karşı takınılan hissî de-ğil de entellektüel tavrı müdafaa eder. Bu kitapları gö-rünce ölmüş olan kadını anlamaya başladığımı hisset-tim.

«Ondan sonra Mrs. Leidner'in etrafındakiler üze-rinde yaptığı etkiyi inceledim. O zaman ölmüş kadını gözlerimin önünde daha da kolaylıkla canlandırabil-dim.»

55 —

«Dr. Reilly'nin ve diğerlerinin sözlerinden Mrs. Le-idner'in tabiatın yalnız güzellik değil, aynı zamanda o tehlikeli cazibeden de bol bol vermiş olduğu nadir kadın-lardan olduğu anlaşılıyordu. Böyle kadınlar her gittik-leri yerde felâketlere sebep olur, arkalarında mahvolmuş insanlardan meydana gelen bir iz bırakırlar.

«Mrs. Leidner'in aslında kendisine tapan bir kadın olduğundan emindim. O en çok kudret ve üstünlük his-sinden zevk alıyordu. Erkek veya kadın etrafındaki her-kes onun kuvvetli olduğunu kabul etmek zorundaydı. Bazı kimseler için kolaydı bu. Meselâ romantik, hayal-perest ve iyi kalpli bir insan olan Heran Hemşire hemen Lousie Leidner'e hayran oldu. Bu hissini belirtmek ken-disine ağır da gelmedi. Fakat Mrs. Leidner'in kudreti-ni hissettirmek için kullandığı ikinci bir yol daha vardı. Korku yolu. Kadın, karşısındakini kolaylıkla fethettiği zaman hemen karakterinin zalim olan tarafı ortaya çı-kıyordu. Fakat bilerek de yapmıyordu bunu. Louise Le-idner'inki bir fareyle oynayan bir kedinin hainliğine benzeyen bir şeydi. Kadın karşısındakini düşünmeden incitiyordu. Halbuki bilerek hareket ettiği zaman olduk-ça iyi kalpliydi. Diğerlerine yardım etmekten hoşlanı-yordu.

«Tabii çözülmesi lâzım gelen ilk önemli problem o imzasız mektuplar meselesiydi. Bunları kim, ne sebeple yazmıştı? Kendi kendime sordum. Bu mektupları Mrs. Leidner kendisi mi yazmıştı? Bunu cevaplandırmak için çok gerilere, Mrs. Leid-ner'in ilk evliliğine dönmek lâzımdı. İşte bu noktada da ikinci yolculuk başlıyordu. Mrs. Leidner'in hayatına ya-pılan bir geziydi bu.

«Önce şunu iyice anlamamız lâzım. Yıllar önceki Louise Leidner, bugünkü Louise Leidner'in hemen he-men eşiydi...

«Tabii kadın o zamanlar çok gençti. Fevkalâde gü-zeldi. Onunki erkeğin ruhuna ve hislerine tesir eden bir güzellikti. Ve Louise Leidner çok, çok bencildi.

«Böyle kadınlar ekseri evlenmekten hiç hoşlanmaz-lar. Erkekler onları cezbeder ama bu tipler kendi kendi-lerinin hâkimi olmayı tercih ederler. Onlar hakikaten efsanedeki La Bell Dame Sans Merci gibidirler. Buna rağmen Louise Leidner o gençlik yıllarında evlendi. Bun-dan da kocasının kuvvetli bir şahsiyeti olduğu anlaşı-lıyordu.

«Ondan sonra adamın vatan haini olduğu ortaya çıktı ve Mrs. Leidner, Heran Hemşireye anlattığı şe-kilde hareket etti. Durumu hükümete bildirdi.

«Fakat bence bu hareketinin psikolojik bakımdan önemi büyüktü. Mrs. Leidner, Heran Hemşireye o gün-erde idealist, vatansever bir kız olduğunu söyledi. Ko-casını bu yüzden ihbar ettiğini anlattı. Fakat hareket-lerimizin sebebi konusunda kendi kendimizi güzelce al-dattığımızı herkes bilir. İç güdümüzle en hoş a gidecek nedenleri seçeriz. Belki Mrs. Leidner, kocasını hakikaten vatani uğruna ele verdiğine inanıyordu. Fakat bence as-lında o bu işi kocasını başından atmak için yapmıştı. O tahakküm altına girmekten, — birine ait olmaktan, — ikinci plânda kalmaktan hiç hoşlanmıyordu. Hürriyeti-ne kavuşmak için idealistçe bir yol seçti.

«Fakat farkına varmadan gizli bir suç hissi onu için için kemiriyordu. Bu kadının geleceğinde de büyük bir rol oynayacaktı.

«Şimdi doğrudan doğruya mektuplara geliyoruz. Mrs. Leidner, erkeklerin başını döndüren bir kadındı. Birkaç keresinde de bazı erkekler onun hoşuna gitti. Fa-kat her seferinde de tehdit dolu bir mektup istenilen et-kiyi yaptı ve bu maceralar da hemen sona erdiler.

«Bu mektupları kim yazıyordu? Fredrick Bosner

56 —

mi? Kardeşi Bili mi? Yoksa Mrs. Leidner'in kendisi mi?;

«Bu üç teoriyi de destekleyecek bir sürü şey var. Mrs. Leidner, erkeklerde çılgınca bir aşk hissi uyandır-masını biliyordu. Sonradan sabit fikir halini alan o sev-giyi... Ben, dünyada karısı Louise kadar hiç bir şeye de-ğer vermeyen bir Fredrick Bosner'in varlığına inanabi-lirim. Kadın onu bir kere ele vermişti. Adam artık Lou-ise'e açıkça yanaşmaya cesaret edemiyordu. Fakat Fre-drick Bosner, Louise'in sadece kendisinin olması konu-sunda da kararlıydı. Karısı başka hiç bir erkeğin ola-mazdı. Louise başkasının olacaksa ölsün daha iyi', diye düşünüyordu.

«Diğer taraftan, Louise Leidner aslında evlilik bağ-larından nefret ediyordu. Beğendiği bir erkek kendisine, evlenme teklif ettiği zaman, bu işe son vermek için he-men bu usule baş vuruyor da olabilirdi. İmzasız tehdit mektubunu göstererek, âşığına evlenmelerinin imkânsız olduğunu söylüyor ve, istemediği

o bağlardan kurtuluyor-du. Neticede o avını ele geçirdikten sonra onu kaldırıp bir tarafa atan bir avcıdan farksızdı. Hayatının drama-tik, renkli bir tarafı olmasını arzuluyordu. Ölümden dö-nen ve evlenmesine engel olan bir koca hikâyesi de ha-kikaten dramatik bir şeydi. Bu kadının en derin iç gü-dülerini cevaplandırıyor-du. Böylece Louise Leidner ro-mantik bir kadın, trajik bir tip rolüne bürünüyor ve ev-lenmekten de kurtuluyordu.

«Bu durum yıllarca devam etti. Evlenme meselesi ortaya çıkar çıkmaz muhakkak bir tehdit mektubu alı-yordu.

«Fakat şimdi enteresan bir noktaya geliyoruz. Dr. Leidner ortaya çıktı fakat kadına tehdit mektubu da yollanmadı. Louise'in Mrs. Leidner adını almasına kim-se engel olmadı. Ancak o evlendikten sonra tekrar teh-dit mektupları gelmeye başladı.

56 —

«Neden? Sebebi neydi bunun? «Şimdi her faraziyeyi teker teker ele alalım. «Mektupları hakikaten Mrs. Leidner yazıyordu di-yelim. O zaman bu durumu izah kolay. Kadın Dr. Leid-ner'le evlenmeyi istiyordu. Ve onunla evlendi de. Eğer öyleyse, — o halde kadın niçin nikâhtan sonra tekrar kendi kendisine mektup yazmaya başladı? Louise Leid-ner'in dramatik şeylere karşı olan düşkünlüğü yenilemi-yecek kadar fazla mıydı? Sonra neden sadece iki mek-tup gelmişti? Diğer mektuplar ise bunlardan bir buçuk yıl sonra gelmeye başlamıştı.

«Şimdi diğer faraziyeyi ele alalım. Yani mektupları Fredrick Bosner veya kardeşi Bill'in yazmış olduğunu düşünelim. Neden tehdit mektubu nikâhtan sonra gel-di? Her halde Fredrick, Louise'in Leidner'le evlenmesini istemezdi. O halde adam niçin bu evliliğe engel olmadı? Fredrick daha önce pekâlâ Louise'in başkalarıyla evlen-mesine kesin bir şekilde mâni olabilmişti. Ayrıca niçin nikâh oluncaya kadar beklemiş, sonra yine tehditlere başlamıştı ?

«Bu suallerin cevabı hiç de tatmin edici değil. Ya-ni ancak adamın duruma itiraz edemiyecek halde oldu-ğunu söyleyebiliriz. Ya hapisteydi, ya da uzaklarda bir yerde.

«Şimdi karı kocayı havagazıyla zehirleme teşebbü-sünü ele alalım. Bunu dışarıdan birinin yapmış olması-na pek ihtimal veremiyorum. Bu işi ancak iki kişi yapa-bilirdi. Ya Dr. Leidner, ya da Louise Leidner. Dr. Leid-ner'in böyle bir şeye kalkışmış olması akıl alacak gibi değil. O zaman şu neticeye varıyoruz. Havagazıyla ze-hirleme teşebbüsü Louise Leidner'in bir oyunuydu.

«Neden? Bu da dramatik olaylara karşı duyulan is-tek yüzünden mi yapılmıştı?

«O hâdiseden sonra Dr. ve Mrs. Leidner Amerika-

57 —

dan ayrıldılar. On sekiz ay sakın, mesut bir hayat sür-düler. Kendilerini tehdit eden de olmadı. Karı koca bu-nu izlerinin kaybolmuş olmasına veriyorlardı. Fakat bu izah gülünçtü. Bu devirde iz kaybetmek için başka bir ye-re gitmek hiç de kâfi değil. Bilhassa Leidner'ler gibi kimseler için. Dr. Leidner, bir müzenin finanse ettiği bir arkeoloji heyetinin reisiydi. Fredrick Bosner, müze-den onun adresini kolaylıkla alabilirdi. Adamın, onların peşinden gidecek kadar parası olmadığını da kabul ede-lim. Fakat bu onun Leidner'lere tehdit mektubu yazma-sına engel olamazdı: Onun gibi sabit bir fikre saplan-mış olan bir adam da muhakkak yine eski karısına mek-tup yollardı.

«Halbuki Fredrick Bosner'in tam iki yıl sesi seda-sı çıkmadı. Sonra birdenbire tekrar tehdit mektupları gelmeye başladı.

«Sebebi neydi bunun?

«Bu cevaplandırılması güç bir soru. Tabii Mrs. Le-idner'in sıkıldığı, yine heyecan arzusunun kabardığı söylenilebilirdi. Fakat bu beni tatmin etmiyordu. Çün-kü bu seferki dramatik olaylar Louise Leidner'in şahsi-yetine, ince zevkine uymayacak kadar kaba ve bayağı idi.

«Onun için bu suali cevaplandırırken her ihtimalin üzerinde durmak lâzımdı.

«Belirli üç ihtimal vardı. 1. Mektupları Mrs. Leid-ner'in kendisi yazmıştı. 2. Bunları Fredrick Bosner veya kardeşi Bili yollamıştı. 3. Başlangıçta bu mektupları Mrs. Leidner veya ilk kocası yazmıştı. Fakat şimdikiiler başkası tarafından gönderiliyordu. Yani bunları ilk mek-tupları bilen bir üçüncü şahıs yazmaktaydı.

«Şimdi Mrs. Leidner'in etrafındakileri gözden geçi-relim.

«Ben önce cinayeti işlemek için kimlerin eline fır-sat geçtiğini inceledim.

57 —

«İlk bakışta Mrs. Leidner'i üç kişi hariç, gruptan herhangi bir kimse öldürmüş olabilir.

«Herkes Dr. Leidner'in terastan hiç inmediğine ta-nıklık ediyordu. Mr. Garey, kazı yerindeydi. Mr. Coleman ise Hasaniye'de.

«Fakat dostlarım aslında bunlar da doğru değildi. Dr. Leidner'in durumu hariç... O hakikaten olay sıra-sında terastaydı ve aşağıya cinayetten bir saat çeyrek dakika sonra inmişti.

«Fakat Mr. Garey hakikaten cinayet sırasında ka-zıda mıydı ?

«Mr. Coleman o sırada Hasaniye'de mi bulunuyor-du?»

Bili Coleman, kıpkırmızı kesilerek konuşmak için ağzını açtı. Sonra da kapıyarak, endişeyle etrafına ba-kındı.

Richard Garey'nin yüzündeki ifade değişmedi.

Poirot, sakın sakın sözlerine devam etti. «Aklına koyduğu takdirde cinayet işleyecek biri daha vardı. She-ile Reilly. Miss Reilly cesur, zeki ve bir dereceye kadar da haindi. Miss Reilly, bana ölen kadından bahsederken, kendisine takıldım. Cinayet işlendiği sırada arkadaşla-rının yanında olduğunu ispat edebileceğini umduğumu söyledim. O zaman Sheila Reilly gülünç bir yalan uydur-du. O gün, cinayet saatinde tenis oynadığını söyledi. Fa-kat ertesi günü ben Miss Johnson'la konuşurken lâf ara-sında ondan Miss Reilly'nin tenis oynamadığını, bilâkis cinayet saatinde evin civarında olduğunu öğrendim. O zaman Miss Reilly'nin suçlu olmadığı takdirde bazı ba-zı faydalı bilgiler verebileceğini düşündüm.» Durdu. «Miss Reilly, bana o gün neler gördüğünüzü anlatır mı-sınız?»

57 —

— «Öğle yemeğinden sonra bu tarafa geldim. Kazı yerine eriştiğim zaman ikiye çeyrek vardı sanırım.»

Kız bizden tarafa bakmıyor, sakın ve ölçülü bir tavırla ko-nuşuyordu.

— «Kazıda arkadaşlarınıza rastladınız mı?»

— «Hayır. Orada Arap ustabaşından başka kim-se yoktu.»

— «Mr. Garey'i de görmediniz mi?»

— «Hayır. Görmedim.» Poirot, «Çok acayip,» diye mırıldandı. «Arkeolog Mösyö Verrier de aynı saatlerde kazıya gittiği zaman orada kimseyi bulamamış.» Ko-nuşmasını bekliyormuş gibi bir tavırla Richard Garey'e baktı. Fakat o ne kimildadı, ne de bir şey söyledi.

— «Bu durumu izah edebilecek misiniz, Mr. Garey?»

— «Kazıda ilgi çekici bir şey çıkmadığı için kal-kıp biraz dolaştım.»

— «Ne tarafa doğru yürüdünüz.»

— «Nehre doğru.»

— «Eve doğru gelmediniz mi?»

— «Hayır.»

Sheila Raily, atıldı. «Her halde birini bekliyor-dun — ama o da gelmedi.»

Richard Garey, kızı baktı ama cevap vermedi.

Poirot ısrar etmedi. Sheila Reilly'e dönerek, «Baş-ka bir şey gördünüz mü, Matmazel?» diye sordu.

«Evet. Eve biraz yaklaştığım sırada pikabın vadide durduğunu farkettim. Bu garibime gitti. Sonra Bili Coleman'ı gör-düm. Sanki bir şey arıyormuş gibi gözleri yerde sağa sola gidiyordu.»

Bili Coleman, bağırdı. «Buraya bakın! Ben —»

Poirot, bir işaretle onu susturdu. «Durun. Mr. Co-leman'la konuştunuz mu, Miss Reilly?»

— «Hayır. Konuşmadım.»

— «Neden?»

58 —

Kız, ağır ağır cevap verdi. «Çünkü zaman zaman irkilerek, etrafına telâşla bakmıyordu. Bu hiç hoşuma gitmedi. Atımı döndürerek uzaklaştım. Onun beni gör-düğünü sanmıyorum. Çok yakımda değildim. O ise yap-tığı işe dalmıştı.»

Bili Coleman'ın artık susmak niyetinde olmadığı belliydi. «Buraya bakın. Olayın basit bir izahı Var. Evet, belki tavırlarım şüphe uyandıracak gibiydi. Doğrusunu isterseniz geçen gün kazıda silindir mühürlerden birini cebime attım. Sonra bunu götürüp antika odasına bırak-mayı da unuttum. Daha sonra silindir aklıma gelince ceplerimi aradım. Fakat bunu bir yerde düşürmüştüm. Bu yüzden azar işitmek istemiyordum. Silindiri usulca aramaya karar verdim. Onu kazıya giderken veya ora-dan gelirken kaybetmiş olduğumdan emindim. Hasaniye-deki işimi çabuk bitirdim. Çabucak buraya dönerek, pi-kabı evden görülmeyecek bir yere bıraktım. Tam bir saat silindiri aradım. Ama ne yazık ki o Allahın cezası şeyi de bulamadım. Sonra pikaba binerek buraya geldim. Tabii herkes Hasaniyeden yeni döndüğümü şandı.» Poirot tatlı tatlı, «Onlara yanıldıklarını söylemedi-niz mi?» diye sordu.

— «Eve gelince Mrs. Leidner'in öldürülmüş olduğu-nu öğrendim. O şartlar altında hakikati nasıl açıklar-dım?»

— «Pekâlâ kolaylıkla açıklardınız... Cinayet sıra-sında hem sizin, hem de Mr. Garey'nin eve girmiş olma-sı imkân dahilinde.»

Richard Garey, başını kaldırarak, koyu mavi gözle-rini Poirot'nun gözlerine dikti. «Beni cinayetle mi itham ediyorsunuz, Mösyö Poirot?» Tavırları sakindi ama se-sinde gizli bir tehdit var gibiydi.

Poirot bir reverans yaptı. «Biz şimdi hep birlikte bir yolculuk yapıyoruz. Hakikate doğru bir yolculuk.

58 —

Artık kesin olarak ortaya çıkan bir hakikat var. Arke-oloji grupundakiler de, Hemşire Heran da Louis Leid-ner'i öldürmüş olabilirlerdi. Çünkü bu fırsat ellerine geç-mişti. Ondan sonra sıra cinayet sebebine geliyordu. O vakit hepinizin de Louise Leidner'i öldürmesi için ayrı ayrı sebepler olduğunu anladım.»

— «Mösyö Poirot,» diye bağırdım. «Ben hariç. Ben bir yabancıydım. Buraya yeni gelmiştim.»

— «Evet, hemşire. Fakat Mrs. Leidner kimden kor-kuyordu? Bir yabancıdan değil mi? Dışarıdan gelen bir yabancıdan ?»

— «Fakat — fakat — Dr. Reilly, beni tanıyordu. Buraya gelmemi de o söyledi!»

— «Dr. Reilly sizin hakkınızda ne biliyordu? Sizin kendisine anlattıklarınızı değil mi? Şimdiye kadar bir çok sahtekâr hemşire kılığına girmiştir.»

— «Çalıştığım hastahaneye mektup yazabilirsiniz,» diye başladım.

Poirot, beni susturdu. «Siz böyle münakaşaya kal-kışarsanız, konuşmama devam edemem. Sizden şimdi de şüphelendiğimi söylemedim. Ben sadece herkesin üzerin-de ayrı ayrı durduğumu anlatıyordum. Neticede siz sa-nıldığı gibi bir kimse olmayabilirdiniz. Bu dünyada ka-dın taklidi yapan ve başarıya ulaşan birtakım erkekler de var. Bili Bosner böyle biri olabilirdi.»

Onu iyice azarlayacaktım. Bende kadın kılığına gir-miş erkek hali var mıydı? Fakat Poirot sesini yüksel-terek, kararlı bir tavırla konuşmasına devam etti. «Şim-di sizinle açık açık konuşacağım. Darılma gücenme yok. Bu evin iç yüzünü ortaya koyacağım. Burada oturan her-kesi inceledim. İşe Dr. Leidner'le başladım. Onun karı-sını hakikaten sevdiğini anladım. Bu sevgi onun haya-tının en önemli tarafıydı. Karısının ölümü Dr. Leidner'i mahvetmişti. Heran Hemşireden ise demin bahsettim.

58

İşer kadın kılığına girmiş bir erkek idiyse, hakikaten şaşılacak kadar başarılıydı. Fakat ben onun hakikaten iddia ettiği gibi bir hemşire olduğuna inanıyordum.» Söylendim. «Aman, teşekkür ederim.» — «Sonra dikkatimi Mr. ve Mrs. Mercado çekti. İki-si de endişeliydiler. Sinirlerinin çok gerilmiş olduğu bel-liydi. Önce Mrs. Marie Mercado'yu inceledim. O cinayet işleyebilecek bir tip miydi? Eğer öyleyse bunun sebebi ne olabilirdi?

«Mrs. Mercado zayıf, nahif bir kadındı. İlk bakışta onun Mrs. Leidner gibi bir kadının başına taştan ağır bir deşirmeni indirmesi imkânsız gibi gözüküyordu. Fa-ka! cinayet sırasında Mrs. Leidner, diz üstü çöktüğü tak-dirde o zaman durum değişecekti. Bir kadın, bir baş-kasını diz çökmeye ikna edebilir. Tabîî hissî mânâda de-ğil! Meselâ, bir kadın ahabına giderek, elbisesinin bo-yunu kısaltmak istediğini, eteğine bir iki iğne sokuver-mesini söyleyebilir. O zaman arkadaşı hiç bir şeyden şüphelenmeden yere diz çöker.

«Fakat cinayet sebebi? Heran hemşire bana Mrs. Mercado'nun, Mrs. Leidner'e öfkeyle baktığını söylemiş-ti. Anlaşılan Joseph Mercado, Louise Leidner'in cazi-besine pek çabuk kapılmıştı. Fakat cinayet sebebinin kıskançlık olduğunu sanmıyordum. Mrs. Leidner'in Jo-seph Mercado'yla hakikaten ilgilenmediğinden emindim. Muhakkak ki Marie Mercado da bunun farkındaydı. Bel-ki o zaman zaman Louise Leidner'e öfkeleniyordu ama onu öldürmesi için daha önemli bir sebep olması lâzım-dı. Marie Mercado, eşine çok bağlı bir kadındı. Joseph Mercado'ya bakışlarından yalnız kocasını çok sevdiğini değil, aynı zamanda onu korumak için elinden geleni ya-pacağını da anladım. Marie Mercado daima endişeli, daima tetikteydi. Kadın kendisi için değil, kocası yüzünden en-dişe ediyordu. Mr. Mercado'yu inceleyince karısının ü-

58

züntüsünün sebebini de sezdim. Tahminimde yanılıp ya-nılmadığımı da anlamaya çalıştım tabîî. Joseph Merca-do uyuşturucu maddeler kullanıyordu. Ayrıca bu iptilâ-sı da bir hayli önce başlamıştı.

«Her halde size beyaz zehirlerin uzun zaman kulla-nıldığı takdirde de ahlâk hissini tamamiyle öldürdükle-rini söylememin lüzumu yok... Bir insan uyuşturucu maddelerin tesirinde, yıllar önce aklından bile geçire-miyeceği şeyleri yapar, suçları işler...

«Ben Joseph Mercado’nun da yıllar önce böyle bir suç işlemiş olduğunu düşündüm. Belki de bu bir cina-yetti. Fakat karısı her şeyi ört bas etmeyi başarmıştı. Buna rağmen artık Mr. Mercado’nun mesleği bir pamuk ipliğine bağlıydı. Geçmişteki o olay ortaya çıktığı tak-dirde adam mahvolacaktı, işte bu yüzden karısı daima tetikteydi. Mrs. Leidner’den de bu yüzden, korkuyordu. Kadın çok zekiydi ve herkesi hükmü altına almaya me-raklıydı. Louise Leidner Joseph Mercado’yu her şeyi kendisine itirafa teşvik edebilirdi, istediği anda açıkla-yabileceği bir sırrı öğrenmek kadının hoşuna giderdi.

«İşte Mercado’lar bu yüzden Louise Leidner’i öldür-müş olabilirlerdi. Mrs. Mercado, kocasını korumak için her şeyi göze alacak bir kadındı. Hem o, hem Mr. Mercado avlunun boş olduğu o on dakikalık zaman içerisinde Mrs. Leidner’i kolaylıkla ortadan kaldıracabilirlerdi.»

Marie Mercado, bağırdı. «Doğru değil bu!»

Fakat Poirot, ona aldırmadı. «Ondan sonra Miss An-ne Johnson’la ilgilendim. O cinayet işleyebilecek bir in-san mıydı?»

«Evet. Miss Johnson, sağlam iradeli, hislerine hâkim olmasını bilen bir kadındı. Böyle kimseler duygularım daima baskı altında tutarlar. Sonra günün birinde olan olur. Fakat Miss Johnson’un cinayet işlemesi için bunun Dr. Leidner’le bir ilgisi olması lâzımdı. Kadın, Louise

59 —

Leidner’in kocasının hayatını alt üst ettiğine inandığı m o baskı altında tuttuğu kıskançlığı da alevlenecekveAnne Johnson harekete geçecekti. Evet, Miss Johnson katil olabilirdi.

«Ondan sonra grupta üç genç adam vardı.» «Önce Cari Beiter’i ele aldım. Gruptakilerden biri ha-kikaten Bili Bosner idiyse, o zaman bu şahıs Cari Bei-ter’di. O zaman bu gencin çok mükemmel bir aktör olma-sı da lâzımdı. Fakat Bili Bosner değilse, o zaman Louise Leidner’i hangi sebepten öldürmüş olabilirdi?

«Louise Leidner bakımından Cari Beiter hiç de eğ-lenceli bir av değildi. Çünkü kendisine çabucak kapılmıştı. Kendisini yere atıp, ona tapmaya hazırı. Mrs. Leidner, kendisine bu şekilde tapılmasından hoşlanmıyordu. Er-keklerin paspas rolünü oynamaya kalkmaları, kadınların •en kötü taraflarının uyanmasına sebep olur. Louise Leid-ner, Cari Beiter’e bilhassa zalimce davranıyordu. Genç adamı iğneliyor, onunla alay ediyordu. Zavallı gencin ha-yatı bir cehennemden farksızdı.» Poirot, birdenbire dur-du. Sonra da genç adamla samimi bir tavırla konuşmaya başladı. «Dostum, bu size bir ders olsun. Siz erkeksiniz. Onun için bir erkeğe yakışacak şekilde davranın. Bir er-keğin yerlerde sürünmesi tabiat kanunlarına aykırıdır. Kadın ve tabiat daima aynı tepkiyi gösterirler. Bir kadın size baktığı zaman yerde solucan gibi sürünmektense, ma-sadaki en büyük tabağı kapığınız gibi onun kafasına at-manız daha iyidir. Bunu unutmayın.» Sonra yine tavırları değişti. Tekrar; sanki konferans veriyormuş gibi cinayet-ten bahsetmeye başladı. «Acaba Cari Beiter sonunda bu azaptan bıkmış ve kendisine işkence eden bu kadını orta-dan kaldırmaya mı karar vermişti? İstirap insanda garip etkiler yapar. Cinayetin bu yüzden işlenmediğinden emin değildim...` ,

«Sonra Bili Coleman. Sheila Reilly’nin de anlattığı

59 —

gibi onun hareketleri hakikaten şüpheyi uyandırıyordum. Belki katil oydu ve bu neşeli çehre Bili Bosner’i gizlemek-teydi. Bili Coleman, — Bili Coleman olarak pek cinayet işleyemezdi. O belki başka bir sahada suç işleyebilirdi. Ah, belki Heran hemşire bunu keşfedebilir?

Bu adam ne düşündüğümü nasıl sezmişti. Tereddüt-le, «Ben pek bir şey bilmiyorum,» diye cevap verdim. «Sa-dece Mr. Coleman bir keresinde bana iyi bir sahtekâr ola-bileceğini söylemişti.»

Poirot, «Güzel,» dedi. «O halde Bili Coleman, eski tehdit mektuplarını ele geçirdiyse, bunları büyük bir us-talıkla taklit etti.»

Bili Coleman bağırdı. «Hey! Buna iftira derler!»

Poirot, devam etti, «Onun Bili Bosner olup olmadığı-na gelince... Bunu kesin olarak tespit güç. Bili Coleman’m ailesi yok. Sadece bir vasisi var. Ama bu onun Bili Bosner olmadığı mânâsına da gelmez.»

Bili Coleman, «Saçma,» diye homurdandı. «Bu adamı neden dinliyorsunuz bilmem ki?»

Poirot, «Üç gençten sonuncusu Mr. Emmott’dü,» de-di. «O da Bili Bosner olabilirdi. Bundan başka belki Da-vid Emmott’un Louise Leidner’i ortadan kaldırması için özel sebepler vardı. Ama onunla konuştuğum zaman bun-ları kendisinden hiç bir zaman öğrenemeyeceğimi anladım. Gayet soğukkanlıydı. Kendisini şaşırtmak, tuzağa dü-şürerek ağızdan lâf almak imkânsızdı. Gruptakilerin içinde yalnız o Mrs, Leidner’i tarafsızca ve mükemmel bir şekilde tartabilecek bir insandı. Zannedersem o Louise Leidner’in nasıl-bir kadın olduğunu biliyordu. Fakat Mrs. Leidner’in onun üzerinde nasıl bir etki yaptığını hiç bir zaman öğrenemedim. Zannedersem Louise Leidner onun bu haline fena halde kızıyordu.

«Yine bütün grup içinde, karakter ve beceriklilik ba-kımından bu ustalıkla hazırlanmış cinayeti ancak Dav'd

Emmott işleyebilirdi.»

Emmott, ilk defa gözlerini ayakkabılarından kaldır-dı. «Teşekkür ederim,» Sesinde hafif bir istihza vardı. ;Poirot, «Listemdeki son iki isim Richard Garey'le Rahip Savigny'di.

«Heran hemşire ve diğerlerine göre Mr. Garey'le Mrs. Leidner birbirlerinden hiç hoşlanmıyorlardı. Birbirlerine nazik davranabilmek için kendilerini zorlamaktaydılar. Fakat başka biri — yani Miss Reilly onların o buz gibi tavırlarını. değişik bir şekilde izah etti.

«Çok geçmeden Miss Reilly'nin izahının doğru oldu-ğunu anladım. Bunu da Mr. Garey'i kızdırıp, kendisini ko-nuşturmak suretiyle yaptım. Güç olmadı bu. Zira Richard Garey'nin sinirleri zaten kopacak kadar gerilmişti. Sinir krizi geçirmek üzereydi. Hâlâ da öyle ya. Bu şekilde azap •çeken bir insan kendisini kolaylıkla müdafaa edemez.

«Richard Garey, hakikati çabucak söyledi. Bana bü-yük, bir samimiyetle Louise Leidner'den nefret ettiğini açıkladı. Doğru söylediği meydandaydı. O Louise Leid-ner'den hakikaten nefret ediyordu. Fakat bunun sebebi neydi? ,

. «Demin tehlikeli cazibeleri olan kadınlardan bahset-tim. Fakat erkeklerin bazılarında da vardır bu çekicilik. "Bazı erkekler en ufak bir şey yapmadan kadınların başla-rını döndürürler. Bunun sebebi o gizli cazibedir. Mr. Ga-rey'de de var bu. O başlangıçta Dr. Leidner'in en yakın, en samimi arkadaşıydı. Mrs. Leidner ise kendisini hiç il-gilendirmiyordu, İşte bu Mrs, Leidner'in hoşuna gitmedi. Louise Leidner erkeklere hükmetmek istiyordu. Onun için de Richard Garey'i elde etmeye karar verdi. Fakat zanne-dersem o sırada ummadığı bir şey oldu. Kadın belki de hayatında ilk defa ateşli, coşkun bir aşkın ne olduğunu anladı. Kendisi Richard Garey'e âşık oldu. Hem de deli-cesine, . , .: . / j

60 —

«Garey ise — kadına karşı koyamadı. İşte Richard. Garey'nin ıstırabının sebebi bu. Birbirine zıt iki hissin etkisindeydi. Louise Leidner'i hem seviyor, hem de ondan nefret ediyordu. Ona, arkadaşına ihanet etmesine sebep olduğu için kin duyuyordu. Dünyada hiç bir erkeğin kini, bir kadına istemeyerek âşık olan bir erkeğinki kadar şid-detli değildir.

«İşte bu da cinayet için esaslı bir sebepti. Richard Garey'nin bazı anlarda kendisini büyüleyen o güzel yüze müthiş bir darbe indirmek arzusuna kapıldığından emin-dim.

«Ta başından beri Louise Leidner'in ölümünün coş-kun hisler ve ihtiraslarla ilgili bir cinayet olduğuna inan-mıştım, İşte Mr. Garey tam böyle bir cinayeti işleyecek adamdı.

«Geriye bir tek katil adayı kalıyor. Rahip Savigny.. Muhterem peder daha ilk karşılaşmamızda dikkatimi çek-ti. Zira pencereden içeriye gözetleyen adamı Heran hem-şireden çok farklı bir şekilde tarif ediyordu. Tanıkların sözleri arasında bazı tezatlar olabilir. Normaldir hu. Fakat, bu sefer aradaki farklar pek belirliydi. Ayrıca Rahip Sa-vigny, adamın tek gözünün şaşı olduğunda da ısrar edi-yordu. Yabancıyı teşhis etmek bu bakımdan daha kolay olacaktı.

«Fakat çok geçmeden Heran hemşirenin tarifinin. doğru olduğu ortaya çıktı. Rahip Savigny'ninki ise yan-lıştı. Sanki rahip, adamın yakalanmasına engel olmak için bizi bilhassa şaşırtmaya çalışıyordu.

«O halde — Rahip Savigny o yabancıyı tanıyordu. Kendisini onunla konuşurken görmüşlerdi. Fakat rahip, bu konuşmanın öyle önemli bir şey olmadığını söylemiş-

ü: .v

«Mrs, Leidner'le Heran hemşire yabancıyı ilk gördük-leri zaman adam ne yapıyordu? Bir pencereden içeriye-

bakmaya çalışıyordu. Onlar bunun Mrs. Leidner'in oda-sının penceresi olduğunu sandılar. Fakat ben dışarı çıkın-ca bir şeyi farkettim. Yabancı antika odasını gözetleme-ye çalışmış da olabilirdi.

«O gece, bu karşılaşmadan sonra birinin antika oda-sına girdiğinden şüphe edilmişti. Fakat odadan hiç bir şey de alınmamıştı. Fakat beni ilgilendiren nokta şu oldu: Dr. Leidner antika odasına koştığı zaman Rahip Savig-ny'i orada bulmuştu. Rahip Savigny içeride bir ışık gör-düğünden bahsetmişti. Ama bunun doğru olup olmadığı da belli değildi.

«İşte bu yüzden Rahip Savigny gitgide ilgimi çekme-ye başladı. Geçen gün Rahip Savigny'nin Fredrick Bos-ner olabileceğini söylediğim zaman Dr. Leidner bu fikri-mi pek saçma buldu. Rahip Savigny'nin tanınmış bir adam olduğunu söyledi. O zaman aklıma daha basit bir izahat tarzı geldi.

«Rahip Savigny, tanınmış bir adamdı. Fakat o bura-ya gelmeden önce grupta kendisiyle karşılaşmış, onunla konuşmuş olan var mıydı ? Hayır. O halde biri muhterem pederin kişiliğine bürünmüş olamaz mıydı? Muhtelif so-ruşturmaların sonunda grupta birlikte buraya gelen Dr. "Byrd'ün hastalanması üzerine Tunus'a bir telgraf çekil-diğini öğrendim. Bir telgrafi ele geçirmek kadar kolay bir şey var mı? İşe



geline... Grupta nasıl olsa başka yazı uzmanı yoktu. Zeki bir adam bir kitap karıştırarak, bir iki şey öğrenir ve işi idare edebilirdi. Son günlere ka-dar kazılardan pek az yazılı levha çıkmıştı. Anladığım ka-zdan da Rahip Savigny'nin bunlar hakkında verdiği bilgi ;gruptakileri bir hayli şaşırtmıştı.

«Rahip Savigny'nin bir sahtekâr olması ihtimali git-gide artıyordu.

«Fakat o Fredrick Bosner miydi?

«Nedense buna pek ihtimal veremiyordum. Hakikati

60

başka yerde aramak lâzımdı.

«Rahip Savigny'le uzun uzun konuştum. Ben katoli-ğim. Bir sürü papaz ve rahip tanırım. Savigny bana haki-ki bir rahipmiş gibi gelmiyordu. Fakat buna rağmen adamda yine de âşinâ olduğum bir taraf vardı. Onun ti-pinde kimselerle sık sık karşılaşığıyordum. Tabii bu kimse-lerin dinle hiç bir ilgileri de yoktu.

Bilâkis!

«Sağa sola telgraf çekmeye başladım.

«Sonra Heran hemşire farkına varmadan bana önem-li bir ipucu verdi. Antika odasında, altın eşyalara bakı-yorduk. Hemşire altın kupanın üzerindeki mumdan bah-setti. Ben, «Mum?» dedim. Rahip Savigny, 'Mum?' diye-mırıldandı. Sesindeki ifade bana kâfi geldi. Hemen orada muhterem pederin ne olduğunu anladım.» Poirot, bir an durdu. Sonra da Dr. Leidner'e döndü. «Çok üzgünüm, mösyö. Fakat antika odasındaki o altın hançer, saç süs-leri ve diğer eşyalar sizin bulduklarınız değil. Hırsız asil altın eşyaların elektrikle kalıplarını çıkarmış. Telgrafla-rımdan sonuncusuna gelen cevaptan Rahip Savigny'-nin Raoul Manier olduğunu öğrendim. Fransız polisinin iyi tanıdığı bir hırsızdır. Bilhassa müzelerden eski sanat eserlerini çalmağa meraklıdır. Ortağı da usta bir mücev-hercidir.

«Siz Tunus'a telgraf çektiğiniz sırada Raoul Manier'-nin de orada olduğunu, Tunustaki manastırı soymaya ha-zırlanıldığını öğrendim. Rahatsız olan Rahip Savigny, tek-lifinizi red etmek zorunda kalmış. Fakat Manier onun telgrafını ele geçirmiş ve kendisi size bir cevap yazmış. Hiç bir tehlike olmadığından eminmiş. Manastırdaki ke-şişlerin bir gazetede Rahip Savigny'nin Irakta'ki kazı-larda olduğunu okudukları takdirde bile bunun üzerinde durmayacaklarını, 'Gazeteler haberi yanlış almışlar,' di-ye düşüneceklerini biliyormuş.

«Manier, suç ortağıyla buraya gelmiş. Ondan sonra.

61 —

olanları biliyorsunuz. Rahip Savigny, altın eşyaların ka-lıplarını çıkarmış. Suç ortağı da altından bunların eşle-rini yapmış. Rahip bu sahte tarihi eserleri antika odası-na koyarak, hakikilerini çalmış, işte böyle... Hemşire Heran'la Mrs. Leidner'in dışarıda gördükleri de Rahibin suç ortağıymış tabii. Daha doğrusu Raoul Manier'in...

«Şimdi tekrar cinayete dönelim. Rahip Savigny, hır-sız Raoul Mânier'di. Mrs. Leidner'in o gece antika oda-sında birinin dolaştığını duyup, telâşlandı. Sonra Dr. Leid-ner, antika odasında Rahip Savigny'yi buldu. Adam mec-buren içeride ışık gördüğüne dair o hikâyeyi uydurdu.

«Buna da inanıldı tabii. Fakat Mrs. Leidner aptal de-ğildi. Belki de daha önce altın kupanın üzerinde gördüğü mumu hatırladı. Bütün bu olayları birleştirerek hakikati anladı. Peki, sonra ne yaptı? Karakteri icabı, önce hiç bir şey yapmayarak, zaman zaman Rahip Savigny'yi iğne-lemekle mi yetindi? Bu belki tehlikeli bir oyundu ama Louise Leidner böyle şeylerden hoşlanıyordu işte.

«Belki de kadın bu oyunu fazla uzattı. Rahip Savig-ny onu susturmaya karar vererek birdenbire harekete geçti.

«Rahip Savigny — Raoul Manier, bir hırsızdı. Aynı zamanda da katil miydi ?»

Poirot ayağa kalkarak, odada dolaşmaya başladı. Mendilini çıkararak alnını sildi. Sonra, «işte bu sabaha kadar bu şekilde düşünüyordum,» diye devam etti. «Sekiz katil adayı vardı. Bunlardan hangisinin asil canı olduğu-nu da bilmiyordum. Katilin kim olduğunu hâlâ öğreneme-miştim.

«Fakat cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır. Bir de-fa öldüren bir kadın veya erkek, ellerini tekrar kana bo-yamaktan çekinmez.

«Fakat başından beri bu evdekilerden birinin katili ele verecek bir şeyler bildiğinden, — fakat bunu sakladı-

61 —

ğından şüphe ediyordum.

«Eğer öyleyse, o kimsenin hayatı tehlikede demektir.

«Ben en çok Heran hemşire bakımından endişe edi-yordum. O enerjik, zeki, meseleleri çözümlmekten hoşla-nan bir insan. Onun bildiğinden daha fazla bir şeyler öğ-renmesinden ve böylece hayatını tehlikeye atmasından çok korkuyordum.

«Bildiğiniz gibi ikinci bir cinayet daha işlendi. Fakat kurban hemşire değil, Anne Johnson'du.

«Sonunda düşünerek hakikati bulacağımdan emin-dim. Fakat Miss Johnson'un öldürölmesi benim esrarı da-ha çabuk çözmeme sebep Oldu.

«Bir kere, şüpheliler listesinden bir isim eksilmişti. Yani Miss Johnson'un kendisi. Çünkü onun intihar etti-ğine bir an bile inanmadım.

«Şimdi bu ikinci cinayeti inceleyelim.

«Bir : Cumartesi gecesi Heran hemşire Miss John-son'u ağılarken buldu. Aynı gece Miss Johnson bir kâğıt parçası yaktı. Bunun üzerindeki yazı imzasız mektuplar-dakine benziyordu.

«İki : Heran hemşire, Miss Johnson'un ölümünden bir kaç saat önce kadını terasta buldu. Anne Johnson, ora-da dehşete kapılmış, bir şeye inanamıyormuş gibi bir ta-vırla duruyordu. Hemşire kendisine ne olduğunu sorunca, «Birinin dışarıdan içeriye nasıl girebileceğini anladım,» dedi. 'Üstelik kimse bunun farkına da varmaz...' Veya buna benzer birtakım sözler. Fakat hemşireye daha başka bir şey söylemeye yanaşmadı. O sırada Rahip Savigny av-ludan geçiyordu. Cari Beiter ise fotoğraf odasının kapl-amdaydı.

«Üç : Anne Johnson ölmek üzereyken, kendisini zor-layarak, bir iki kelime fısıldadı. 'Pencere — pencere—' diye tekrarladı.

61 —

işte bütün bildiklerimiz bunlar. Halletmemiz lâzım gelen meseleler ise :

«Mektupların iç yüzü nedir? «Anne Johnson, terastan ne gördü? «Tencere — pencere—' sözleriyle neyi kasdetti?«Eh bien, önce ikinci meseleyi alalım. Çünkü bunun halli kolay. Ben Heran hemşireyle terasa çıkarak, onun gösterdiği yerde durdum. Yani Anne Johnson'un bir gece önce durduğu yerde. Kadın oradan avluyu, kemerli kapıyı, binanın kuzey tarafını ve arkeoloji grupundan iki kişiyi görmüştü. Miss Johnson'un sözlerinin Rahip Savigny ve-ya Cari Beiter'le bir ilgisi var mıydı?

«Hemen aklıma bir şey geldi. Bir yabancı kılığım de-ğiştirerek dışarıdan içeri girebilirdi. Ve gruptan bir kişi-nin kılığı böyle bir şeye uygundu. Rahip Savigny'nin kı-yafeti! Bir yabancı Savigny gibi uzun bir cüppe, kolonyal bir şapka giydiğı, sakal ve güneş gözlüğü taktığı takdir-de kolaylıkla içeri girebilirdi. Uşaklar onu asıl rahip sa-nır, bir yabancıнын eve girdiğini farketmezlerdi.

«Anne Johnson'un kasdettiğı bu muydu? Yoksa ka-dın daha da mı ileri gitmişti? Yani Miss Johnson, rahibin bir sahtekâr olduğunu mu anlamıştı ?

«Sahte Rahip Savigny hakkında yeterli bilgim vardı. Bu yüzden esrarın çözüldüğüne kanaat getirdim. Katil Raoul Manier'di. Mrs. Leidner'i kadının kendisini ele vere-ceğinden korktuğı için öldürmüştü. Fakat şimdi bir baş-ka tehlike vardı. Miss Johnson da onun sırrını öğrenmiş-ti. Bu yüzden onun da ortadan kaldırılması lâzımdı.

«Böylece her şey izah edilmiş oluyordu, ikinci cina-yet. Rahip Savigny'nin cüppesini çıkarıp, sakalını traş ettikten sonra kaçış. Kanlı değıirmeni Miss Johnson'un yatağının altına saklaması.

«Dediğim gibi hemen hemen tatmin olmuş gibiydim. Fakat tam mânasiyle de değil. Zira tam bir çözümün her

62 —

şeyi izah etmesi lâzımdı. Halbuki şimdi durum böyle de-ğildi.

«Meselâ., Miss Johnson'un neden, «Pencere — pence-re,' diye fısıldadığını bilmiyorduk. Onun mektup yüzün-den niçin ağladığını öğrenememiştik, Terasta neden öyle dehşete kapıldığını hâlâ anlıyamamıştık.

«Yani bu çözüm dış şartlara uyuyordu ama psikolo-jik noktaları aydınlatmıyordu.

«Sonra terasta durmuş bu üç noktayı —• yani mek-tupları, pencereyi, damı düşünürken vaziyeti anladım. Tıpkı Anne. Johnson'un anladığı gibi...

«Ve bu seferki çözüm her şeyi de aydınlatıyordu!»

?

." | \. XXVIII,

YOLCULUĞUNSONU

Poirot, etrafına bakındı. Herkes gözünü ona dikmişti. Sinirler daha da gerilmişti artık.

Bir şeyler olacaktı... Bir şeyler...

Poirot, sakın bir tavırla sözlerine devam etti. «Biraz önce üç kişinin cinayeti işleme fırsatı bulamayacağım söy-lemiştim. Sonra bunlardan ikisinin de cinayet sırasında iddia ettikleri yerlerde olmadığını açıklamıştım. Artık işlediğim büyük hatayı biliyordum. Üçüncü şahıs da ya-lan söylemişti. Bu cinayeti Dr. Leidner işlemiş olabilirdi... Ve — hakikaten de katil oydu.»

Derin, hayret dolu. bir sessizlik oldu. Dr. Leidner bir şey söylemedi. Hâlâ çok uzaklarda gibiydi. Fakat David Emmott sıkıntılı sıkıntılı kımıldanarak, konuşmaya baş-ladı.

— «Neyi kasdettiğinizi anhyamadım, Mösyö Poirot.

62 —

Size Dr. Leidner'in üçe çeyrek kalaya kadar terastan in-mediğini söyledim. Hakikat bu. Yemin ederim. Yalan söy-lemiyorum. Dr. Leidner bana görünmeden karısının oda-sına giremezdi.»

Poirot, başını salladı. «Size inanıyorum. Dr. Leidner terastan ayrılmadı. Fakat Miss Johnson da, ben de onun karısını terastan ayrılmadan öldürdüğünü anladık.» Hayretle baktık. Poirot, «Pencere,» diye bağırdı. «Mrs. Leidner'in odasının penceresi avludan görünmeyen bir yer-de, terasın altındaydı. Dr. Leidner ise terasta yalnızdı, onun yaptıklarını gören yoktu. O ağır havanlar ve değir-menler de elinin altındaydı, Katil, cesedin yerini kimseye göstermeden değiştirebildiği takdirde kadını öldürmek pek kolay olacaktı... Evet, hakikaten cinayet plâni çok "basit ve ustacaydı... Dinleyin. Şöyle oldu. Dr. Leidner te-rasta çalışıyordu. Sizi yukarı çağırdı, Mr. Emmott. Sizi lâfa tuttuğu sırada küçük Abdullahm her zaman olduğu gibi avludan çıkarak, diğerlerinin yanına gittiğini farket-ti. Sizi on dakika yanında tuttu. Siz avluya inip Abdul-lah'a bağirmaya başlarken o da plânını tatbik etti.

..«Cebinden, karısını daha önce de korkuttuğu o plast-rih sıvalı maskeyi çıkararak parmaklığın üzerinden sar-kitti. Maske karısının camına vurmaya başladı.

«Bildığınız gibi bu pencere avluya değil, dışarıya, kır-lara açılıyordu.

, «Mrs. Leidner, yatağına uzanmıştı. Yarı uykulu hal-deydi. Sakin ve mesutttu. Birdenbire cama vurmaya baş-layan maske dikkatini çekti. Fakat akşam değildi. Orta-lık aydınlıktı. Onun için Louise Leidner korkmadı. Bilâ-kis bunun kaba bir oyun olduğunu anladı. Fena halde öf-kelendi. Onun yerinde her kadının yapacağı bir şeyi yap-tı. Yataktan fırlayarak pencereyi açtı. Başım parmakhk-

Öleceksin Ölmelisin — F : 13

62 —

ların arasından uzatarak, bu oyunu kimin oynadığım an-lamak için yukarı baktı.

«Dr. Leidner bekliyordu. Elinde o ağır taş değirmen-de hazırды. Tam zamanında değirmeni aşağıya bıraktı...

«Mrs. Leidner hafifçe bağırarak, pencerenin önünde-ki halının üzerine yığıldı. Hafif feryadını Miss Johnson duydu.

«Taş değirmende bir delik vardı. Dr. Leidner buradan bir ip geçirerek bağlamıştı. İpi çekerek, taş değirmeni yu-karı aldı. Bunu, kanlı tarafı alta gelmek üzere diğer kap-ların arasına yerleştirdi.

«Sonra daha bir saat kadar işine devam etti. Sonra da ikinci perdenin açılması zamanının geldiğini düşündü... Merdivenlerden inerek Mr. Emmott ve Heran hemşireyle konuştu. Avludan geçerek karısının odasına girdi. Dr. Le-idner orada ne yaptığını bize şu şekilde anlattı:

«'Karımın cesedinin yerde, yatağın yanında yattığını gördüm. Bir an felce uğradım âdeta. Yerimden kımıl-da-yamadım. Sonra ilerleyerek, Louise'in yanında diz çök-tüm. Başını kaldırdım... Hakikaten ölmüştü... Nihayet ayağa kalktım. Sersemlemiş, âdeta sarhoş gibi olmuştum. Kapiya erişmeyi başarak, diğerlerine haber verdim.'

«İstiraptan sersemlemiş bir insanın yapabileceği şey-ler bunlar. Fakat şimdi size işin aslını anlatacağım. Dr. Leidner odaya girerek, çabucak pencereye koştu. Eldiven-lerini giyerek, hemen pencereyi kapattı.

Karısının cesedi-ni alarak onu kapıyla yatak arasında bir yere yatırdı. Sonra pencerenin önünde duran halıdaki lekeyi farket-ti. Bunu diğer halılarla değiştiremezdi. Zira boyları başka başkaydı. Bu meseleyi şu şekilde halletti: Lekeli halıyı, leğen ibriğin durduğu komotun önüne serdi. Komotun önündekini de pencerenin altına. Leke farkedildiği takdir-de bunun leğenin durduğu komotla bir ilgisi olduğu sanı-lacaktı, pencereyle değil. Çok önemli bir noktaydı bu. Hiç-

cimsenin pencerenin cinayette mühim bir rol oynadığım anlamaması lâzımdı. Sonra Dr. Leidner odanın kapisına elerek ıstırapla kıvranan bir koca rolünü oynadı. Bu onun için zor olmadı. Zira karısına hakikaten

âşıktı.» Dr. Reilly, sabırsız bir tavırla bağırdı. «Mösyö Poirot, adem kadını seviyordu, onu neden öldürdü? Cinayetin ebebi ne olabilir? Leidner konuşsana. Ona çıldırmış ol-duğunu söylesene.»

Dr. Leidner ne kımıldadı, ne de konuştu. Poirot, «Size başından beri bu cinayetin coşkun his-erle ilgisi olduğunu söylemedim mi?» dedi. «Louise'in ilk bocası Predrick Bosner neden kadim ölümle tehdit etmiş-i?Çünkü Louise'i seviyordu... Ve sonunda adam tehdi-dini yerine getirdi.

«Evet, evet. Dr. Leidner'in katil olduğunu anlayınca bütün karanlık noktalar da aydınlandı.

«Böylece ikinci sefer bir yolculuğa çıktım. Mrs. Leid-ner'in ilk evliliği... Tehdit mektupları. İkinci evliliği. Teh-dit mektupları kadının başka erkeklerle evlenmesine en-el olmuştu. Fakat kimse Louise'in Leidnerle evlenmesine iani olmaya kalkmamıştı. Dr. Leidner, aslında Feredrick osner olduğu takdirde o zaman bunun sebebi de kolay-lıkla anlaşılabilirdi...

«Şimdi tekrar yolculuğumuza çıkalım. Bu seferki genç Fredrick Bosner'in hayatında yapacağımız bir gezi olacak.

«Fredrick, Louise'i ancak onun gibi kadınların uyan-dırabildiği o ihtiraslı aşkla seviyordu. Fakat kadın ona ihanet etti. Fredrick Bosner ölüme mahkûm oldu. Sonra kaçtı. Bindığı tren kazaya uğradı. Fredrick Bosner'e bir şey olmadığı gibi adam aynı kompartmanda yolculuk ya-pan ve kazada ölen İsveçli genç arkeolog Eric Leidner'in kimliğine bürünmeyi de başardı. Asıl Erric Leidner'in yüzü tanınacak halde değildi. Onun Fredrick Bosner oldu-

63 —

ğunu sandılar ve kendisini bu isimle gömdüler.

«Kendisini ölüme gönderen kadın hakkında neler dü-şünüyordu Fredrick? İlk ve en önemli olan nokta suydı.. Genç adam, hâlâ Louise'e âşıktı. Fredrick, yeni bir hayata, başladı. Çok zeki ve kabiliyetli bir gençti. Arkeoloji hoşu-na gitmişti. Bu sahada çalışmaya başlayarak, başarıya, ulaştı. Fakat Louise'i hiç bir zaman unutmadı. Kanamın hareketlerinden daima haberdardı. Onun başka bir erke-ğe ait olmamasına karar vermişti. Mrs. Leidner'in Heran hemşireye Fredrick Bosner'i anlatırken söylediklerini unutmayın. Kadın, 'O müşfik, nazik fakat hain,' demişti. Louise birini beğenmeye başlar başlamaz, Fredrick ona, bir tehdit mektubu yolluyordu. Karısının polise baş vura-cağını düşünerek de bu mektupları yazarken Louise'in el yazısını taklit etmekteydi. Polis, kendi kendisine tehdit mektupları yazan kadınlarla çok karşılaşmıştı. İki yazı arasındaki benzerliği farkedince de hemen Louise'in de o delillerden olduğuna inanacaktı. Ayrıca bu yazı yüzün-den Louise de ilk kocasının sağ olup olmadığına bir tür-lü karar veremiyordu.

«Yıllar sonra Fredrick Bosner artık karısının hayatı-na tekrar girme zamanının geldiğine karar verdi. Onunla güya tanıştı. Her şey yolunda gitti. Louise hiç bir zaman karşısındakinin Fredrick Bosner olduğundan şüphelenme-di. Neticede Dr. Leidner tanınmış bir arkeologdu. O ya-kışıklı, dimdik gencin yerini sakallı, omuzları hafifçe çökmüş bir adam almıştı. İşte böylece tarihin tekrarlan-dığını görüyoruz. Daha önce de olduğu gibi Fredrick, tek-rar Louise'e hükmetmeyi, onu idaresi altına almayı ba-şardı. Louise ikinci defa onunla evlenmeye razı oldu. Ve-bu sefer imzasız mektup da gelmedi.

«Ama ondan sonra kadına tekrar mektup yazıldı. Ne-den?

«Çünkü Dr. Leidner, yine ihtiyatlı davranıyordu. Ev-liliğin sebep olduğu o samimi anlar Louise'in bazı şeyleri hatırlamasına sebep olabilirdi. Onun için adam karışma Dr. Leidner'le Fredrick Bosner'in ayrı ayrı kimseler oldu-ğuna iyice inandırmak istiyordu. İşte bunun için tekrar tehdit mektubu yazdı. Güya havagazıyla onları zehirle-meye kalktı.

«Ondan sonra her şey yolunda gitti. Dr. Leidner ha-yatından memnundu. Ondan sonra imzasız mektup yaz-masına da lüzum yoktu. Louise'le mesut bir hayat süre-ceklerdi.

«Fakat hemen hemen iki yıl sonra mektuplar tekrar başladı.

«Neden? Çünkü o mektuplardaki tehdit kuru sıkı de-ğildi. Zaten Mrs. Leidner'in korkusunun sebebi de buydu. Kadın, nazik ve müşfik Fredrick'inin zamanı gelince ne kadar amansız ve hain olduğunu biliyordu... Evet, Fred-rick Bösner tekrar tehdide başladı. Louise kendisinden başka bir erkeğin olduğu takdirde onu öldürecekti. Ve — Louise Richard Garey'le sevişiyordu.

«İşte bunu anlayan Dr. Leidner, soğukkanlılıkla, sakın sakın cinayet plânım hazırladı.

«Şimdi Heran hemşirenin oynadığı rolün önemini-kavırıyor musunuz? Dr. Leidner'in karısı için bir hemşire tutması başlangıçta beni şaşırtmıştı ama artık durum an-laşılıyordu. Dr. Leidner'in karısının cesedi bulunduğu za-man kadının en aşağı bir saat önce ölmüş olduğunu anla-yacak ve bunu kesinlikle söyleyecek, profesyonel birine, bir tanığa ihtiyacı vardı. Bu tanık, kadının kocası teras-ta çalıştığı sırada öldürüldüğüne yemin edecekti. Aksi takdirde polis Dr. Leidner'in karısının odasına girdiği za-man onu

öldürmüş olduğundan şüphe edebilirdi. Fakat tecrübeli bir hemşire kadının eh aşağı bir saat önce öldü-ğünü kesinlikle söyleyebilir ve polis de ona inanırdı.

«Katili öğrendikten sonra bu yıl eve neden öyle ger-  
64 —

igin bir havanın hâkim olduğunu da anladım. Herkes buna Mrs. Leidner'in sebep olduğunu sanıyordu. Halbuki bir grupta her şey daima baştaki kimseye bağlıdır. Dr. Leid-ner sessiz olmakla beraber, kuvvetli bir insandı. Etrafm-dakileri anlayışla, zekice idare etmesini biliyordu. İşte bu yüzden de daima grupa neşeli bir hava hâkimdi.

Ama bu yıl durum değişmişti. O halde bunun sebebi yine baştaki adam, yani Dr. Leidner'di. O gerginlik ve en-dişenin kaynağı oydu. Gruptakiler bu değişikliği seziyor, fakat durumu anlıyamıyorlardı. Dr. Leidner, ilk bakıştayine aynıydı. Nazik, anlayışlı. Fakat aslında o sabit bir fikre saplanmıştı. Karısını öldürmeye hazırlanıyordu.

Şimdi ikinci cinayete, Miss Johnson'un öldürülmesi-ne geliyoruz. Kadın zannedersen Dr. Leidner'in bürosunu toplarken, yarım kalmış bir tehdit mektubu buldu. Anne Johnson, fena halde şaşırıp, sarsıldı. Demek Dr. Leidner karısını mahsus korkutmuştu. Miss Johnson durumu pek anlayamadı ama fena halde üzüldü. İşte Her an hemşire kendisini gördüğü zaman kadın bu yüzden ağlıyordu.

«Anne Johnson'un Dr. Leidner'in katil olduğundan hemen şüphe ettiğini sanmıyorum. Fakat kadın Mrs. Le-idner'le Rahip Savigny'nin odasından gelen seslerle yap-tığım denemeyi farketmişti. O zaman, 'Eğer duyduğum Louise Leidner'in sesiyse,' diye düşündü. 'O zaman ka-dının odasının penceresi açıldı.' O anda Miss Johnson bun-dan bir mânâ çıkaramadı, ama pencere meselesini de unutmadı.

«Artık durmadan düşünüyor, hakikati anlamaya ça-lışıyordu. Belki | mektuplardan Dr. Leidner'e bahsetti. O zaman adamın durumu değişti. Veya buna benzer bazı olaylar oldu ve Miss Johnson'un şüpheleri uyandı.

«Fakat kadın, 'Dr. Leidner katil olamaz,' diye düşün-dü. 'O cinayet sırasında terastaydı.'

«Sonra bir akşam terasa çıktığı zaman hakikati anla-

di. Mrs. Leidner, terastan öldürülmüştü. Aynı anda Heran hemşire Anne Johnson'un yanına geldi. Fakat kadın, Dr. Leidner'e karşı duyduğu o eski sevgi yüzünden hakikati, gizlemeye çalıştı. Aksi tarafa bakarak, avludan geçen Rahip Savigny'yi gördü. Eve görünmeden nasıl girilece-ğini anladığını söyledi.

«Heran hemşire fazla konuşmak istemedi. 'Düşünme-si' lâzımdı.

«Miss Johnson'u daima endişeyle gözetleyen Dr. Le-idner onun hakikati öğrendiğini anladı. Anne Johnson,, duyduğu dehşeti saklayabilecek bir kadın değildi. Evet,, kadın onu henüz ele vermemişti ama adam ona ne kadar zaman güvenebilirdi?

«Cinayet işlemek bir nevi alışkanlıktır. Dr. Leidner, gece su bardağının yerine asitle dolu olanını koydu. Miss. Johnson'un intihar ettiğini sanmaları imkânı vardı. Hat-tâ onun katü olduğu için vicdan azabına dayanamayarak canına kıydiğini bile düşünebilirlerdi. Bu düşünceyi des-tekleme için Dr. Leidner, taş değirmeni kadının yata-ğının altına gizledi.

«Zavallı Miss Johnson ise ölüm amnda kendisineo- kadar pahalıya mal olan hakikati Heran hemşireye an-latmaya çalıştı. 'Pencere... Pencere...' Mrs. Leidner, pen-cereden öldürüldü,' demek istiyordu. 'Kapıdan giren biri tarafından değil.'

«İşte bu çözüm yoluyla her şeyi izah etmiş oluyoruz... Fakat elimizde delil yok. Hiç bir delil yok. Kimse konuşmadı. Hepimiz bir dehşet kasırgasıyla. sarsılıyorduk. Belki buna biraz da merhamet karışmıştı.

Dr. Leidner ne konuşmuş, ne kimıldamıştı. Hâlâ öyle oturuyordu. Yorgun, yaşlı bir adamdı. Nihayet yerinden doğrularak, yorgun ve müşfik gözleriyle Poirot'ya baktı..

— «Evet,» dedi. «Delil yok. Fakat bu önemli değil.. Siz benim hakikati inkâr etmeyeceğimi biliyordunuz...

Ben hakikatleri hiç bir zaman inkâr etmedim.,. Galiba her şey ortaya çıktığı için memnunum da... O kadar yorgu-num ki...» Sonra ilâve etti. «Anne için çok müteessirim. Kötü, — mantıksızca, |— benim yapamıyacağım bir şeydi. Buna korku sebep oldu.» Istirapla bükülmüş olan dudak-larının kenarında hafif bir tebessüm uçtu. «Siz iyi bir arkeolog olabildiniz, Mösyö Poirot. Sizde geçmişi gözle-rin önüne serme gücü var... Her şey anlattığınız gibi ol-du... Louise'i seviyordum ve onu öldürdüm... Louise'i ta-nımış olsaydınız, bunun sebebini anlardınız... Fakat — yine de anlıyorsunuz sanırım...»

XXIX

## SON SÖZ

Başka yazılacak bir şey yok.

Sahte Rahip Savigny'le suç ortağım onlar Beyrut-'tan vapura binerken yakaladılar.

Sheila Reilly, David Emmott'la evlendi. Bunun kızı akıllandıracağını sanıyorum. David Emmott öyle 'paspas' yapılacak erkeklerden değil. Sheila'yı iyice terbiye edecek. Sheila zavallı Bili Coleman'la evlenseydi, ona yapmadığı-nı bırakmazdı.

Bili Coleman bir yıl önce apandisit ameliyatı olduğu zaman ona ben baktım. Onunla iyi dost olduk. Vasisi Bül Coleman'ı bu sefer Güney Afrika'da bir çiftliğe gönderdi.

Bir daha Doğuya gitmedim. Fakat bazan, 'Keşke gi-debilsem,' diye düşünüyorum. Su dolabının sesini, derede 'çamaşır yıkayan kadınların şarkılarım, — develerin insa-na kurumla bakışlarını hatırladığım zaman bayağı hasret duyuyorum.

Dr. Railly İngiltereye geldiği zaman bana da uğru-yor. Zaten bu kitabı yazmamı da o istedi.

Mösyö Poirot, o olaydan sonra Suriye'ye döndü. Bir hafta sonra da Orient Ekspresle Paris'e giderken başka bir cinayet vakasına karıştı.

Louise Leidner'i zaman zaman düşünüyorum. Bazan onun pek kötü bir kadın olduğuna karar veriyorum. Bazan da acınacak bir insan.....

Nedense Dr. Leidner'e karşı da merhamet duyuyorum. Onun iki kişiyi öldürdüğünü biliyorum ama nedense adamdan nefret edemiyorum. Louise Leidner'e delice âşıktı. Birini bu şekilde sevmek feci bir şey olmalı.

Hay Allah! Dr. Reilly çok haklıymış. İnsan bir yazıya nasıl son vereceğini hakikaten bilemiyor. Şöyle güzel, do-kunaklı bir cümle bulsaydım çok iyi olurdu.

Bari Dr. Reilly'den bana Arapça bir cümle yazmasını isteyeyim.

Poirot'nun söylediği gibi bir şey.

Rahman ve rahim olan Allah'ın adına...

İşte buna benzer bir cümle...

SON